

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

11 juillet 2006

PROJET DE LOI
modifiant diverses dispositions
du Code judiciaire relatives à l'accès
à la magistrature

SOMMAIRE

1. Résumé	3
2. Exposé des motifs	6
3. Avant-projet	30
4. Avis du Conseil d'État	40
5. Projet de loi	56
6. Annexe	
6.1. Coordination officieuse	70
6.2. Avis du Conseil supérieur de la Justice	100

LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À L'ARTICLE
51 DU RÈGLEMENT.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

11 juli 2006

WETSONTWERP
tot wijziging van de bepalingen van
het Gerechtelijk Wetboek betreffende
de toegang tot de magistratuur

INHOUD

1. Samenvatting	3
2. Memorie van toelichting	6
3. Voorontwerp	30
4. Advies van de Raad van State	40
5. Wetsontwerp	56
6. Bijlage	
6.1. Officieuze coördinatie	70
6.2. Advies van de Hoge Raad voor de Justitie	100

DE SPOEDBEHANDELING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 51 VAN HET REGLEMENT.

Le Gouvernement a déposé ce projet de loi le 11 juillet 2006.

Le «bon à tirer» a été reçu à la Chambre le 20 juillet 2006.

De Regering heeft dit wetsontwerp op 11 juli 2006 ingediend.

De «goedkeuring tot drukken» werd op 20 juli 2006 door de Kamer ontvangen.

<i>cdH</i>	: <i>Centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	: <i>Front National</i>
<i>MR</i>	: <i>Mouvement Réformateur</i>
<i>N-VA</i>	: <i>Nieuw - Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	: <i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	: <i>Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.</i>
<i>Vlaams Belang</i>	: <i>Vlaams Belang</i>
<i>VLD</i>	: <i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

*Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

*Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be*

RÉSUMÉ

Le présent projet tend à modifier les règles d'accès à la magistrature dans le but de nommer des candidats qui soient mieux formés et mieux encadrés.

a. la réforme du stage

Le présent projet a principalement pour objet de réformer le stage judiciaire pour que l'expérience acquise et la formation dispensée en cours de stage offrent aux candidats magistrats tous les outils indispensables pour qu'ils puissent exercer correctement leur future fonction.

Le présent projet ne porte pas atteinte à la distinction existante entre le stage long et le stage court mais il allonge la durée de ces deux types de stage et il diversifie l'expérience acquise par les stagiaires judiciaires.

Le stage judiciaire qui donne accès à la fois au siège et au parquet aura désormais une durée de 48 mois et comportera:

- un passage obligatoire de six mois au SPF Justice ou au sein d'un service placé sous l'autorité directe du Ministre de la Justice;*
- six mois au sein de la police fédérale ou locale;*
- six mois dans une ou plusieurs institutions choisies par le stagiaire;*
- douze mois au parquet de premier degré;*
- dix-huit mois dans une ou plusieurs chambres du tribunal de première instance, du tribunal de commerce ou du tribunal du travail.*

Le stage judiciaire qui donne uniquement accès au parquet aura désormais une durée de 36 mois et comportera:

SAMENVATTING

Dit ontwerp beoogt de regels betreffende de toegang tot de magistratuur te wijzigen teneinde kandidaten te benoemen die beter opgeleid en begeleid worden.

a. hervorming van de stage

Dit ontwerp beoogt voornamelijk de gerechtelijke stage te hervormen opdat de in de loop van de stage opgedane ervaring en verstrekte opleiding de kandidaat-magistraten alle onmisbare vaardigheden verlenen om hun toekomstige functie op correcte wijze uit te oefenen.

Dit ontwerp doet geen afbreuk aan het bestaande onderscheid tussen de lange en de korte stage, maar verlengt de duur van beide types en leidt ertoe dat de ervaring verworven door de gerechtelijke stagiairs veelzijdiger wordt.

De gerechtelijke stage die zowel toegang verleent tot de zittende magistratuur als tot het parket, duurt voortaan 48 maanden en behelst:

- een verplichte stage van zes maanden in de Federale Overheidsdienst Justitie of in een dienst onder het rechtstreeks gezag van de minister van Justitie;*
- zes maanden bij federale of de lokale politie;*
- zes maanden in een of meer door de stagiair gekozen instellingen;*
- twaalf maanden in een parket van eerste aanleg;*
- achttien maanden in een of meer kamers van de rechtbank van eerste aanleg, de rechtbank van koophandel of de arbeidsrechtbank.*

De gerechtelijke stage die enkel toegang verleent tot het parket, duurt voortaan 36 maanden en behelst:

- un passage obligatoire de six mois au SPF Justice ou au sein d'un service placé sous l'autorité directe du Ministre de la Justice;
- six mois au sein de la police fédérale ou locale;
- six mois dans une ou deux autres institutions choisies par le stagiaire;
- dix-huit mois au parquet de premier degré.

Deux commissions d'évaluation du stage, instituées auprès du Conseil supérieur de la Justice auront pour mission principale d'assurer le suivi du stagiaire. Au besoin, elles pourront proposer une adaptation du stage ou qu'il soit mis fin au stage. Elles auront également pour mission de rédiger le rapport de stage final qui figurera dans le dossier de nomination de ces futurs magistrats et de veiller à l'harmonisation et à l'adéquation de la formation pratique des stagiaires aux exigences de la fonction.

L'intention du gouvernement est à terme que ces commissions soient intégrées dans le futur Institut de formation judiciaire.

Le stage ne peut être totalement efficace que si une attention particulière est également accordée aux maîtres de stage.

Le stagiaire sera suivi par un maître de stage désigné au sein du parquet ainsi que, pour le stage au siège par un maître de stage désigné au sein du siège.

Ceux-ci seront désignés par leur chef de corps sur une base volontaire pour une période de 4 ans renouvelable après évaluation.

Dans un but d'harmonisation du stage, les maîtres de stage devront suivre une formation certifiée valable pour quatre ans.

Le traitement des stagiaires sera augmenté: si la base de départ reste le traitement minimum octroyé à un fonctionnaire de niveau A (ex niveau 1) l'ancienneté acquise en tant que stagiaire et les deux ans d'expérience exigées préalablement seront désormais pris en compte.

Le report de l'entrée en stage est réglementé de façon plus stricte de manière à éviter que les candidats qui sont en ordre utile pour être nommé stagiaire ne reportent leur entrée en stage d'un an pour un motif autre que le manque de place.

- een verplichte stage van zes maanden in de Federale Overheidsdienst Justitie of in een dienst onder het rechtstreeks gezag van de minister van Justitie;
- zes maanden bij federale of de lokale politie;
- zes maanden in een of twee andere door de stagiair gekozen instellingen;
- achttien maanden in een parket van eerste aanleg.

Bij de Hoge Raad voor de Justitie worden twee commissies voor de evaluatie van de stage ingesteld die voornamelijk worden belast met het volgen van de stagiair. Zo nodig kunnen zij voorstellen de stage aan te passen of te beëindigen. Zij worden tevens ermee belast het eindverslag inzake de stage op te stellen dat wordt gevoegd bij het benoemingsdossier van deze toekomstige magistraten. Zij zien tevens toe op de harmonisatie van de inhoud van de praktische opleiding van de stagiair en op de afstemming ervan op de vereisten van het ambt.

De regering is voornemens deze commissie op termijn te integreren in het toekomstige instituut voor gerechtelijke opleiding.

De stage kan slechts volkomen efficiënt zijn als tevens bijzondere aandacht wordt geschonken aan de stagemeeesters.

De stagiair wordt gevolgd door een stagemeeester aangewezen in het parket, en voor de stage bij de zittende magistratuur, door een stagemeeester aangewezen in de zittende magistratuur.

Zij worden op vrijwillige basis aangewezen door hun korpschef voor een periode van vier jaar die na evaluatie kan worden verlengd.

Met het oog op de harmonisatie van de stage moeten de stagemeeesters een gecertificeerde opleiding volgen die vier jaar geldig is.

De wedde van de stagiairs stijgt: hoewel de minimumwedde van een ambtenaar van niveau A (vroegere niveau 1) behouden blijft, wordt voortaan rekening gehouden met de anciënniteit verworven in de hoedanigheid van stagiair en met de vereiste voorafgaande twee jaar ervaring.

Het uitstel van de indiensttreding als gerechtelijk stagiair wordt strikter geregeld teneinde te voorkomen dat kandidaten die nuttig gerangschikt zijn om als stagiair te worden benoemd het begin van de stage een jaar uitstellen wegens een andere reden dan plaatstekort.

Le lauréat du concours qui est classé en ordre utile mais qui décide de ne pas entamer son stage ne sera plus prioritaire par rapport aux lauréats des concours suivants.

b. l'accès aux examens et au concours

Il est désormais prévu que pour pouvoir s'inscrire à l'examen d'aptitude professionnelle le candidat doit justifier au moment de l'inscription de 7 ans d'expérience dans le domaine juridique.

Le nombre d'inscriptions aux examens d'aptitude professionnelle, aux concours donnant accès au stage judiciaire et à l'examen oral d'évaluation est limité à trois pour chaque catégorie.

c. les conditions de nomination

La limitation de l'accès aux examens d'aptitude professionnelle aux candidats qui lors de l'inscription comptent sept ans d'expérience professionnelle entraîne une modification des conditions de nomination à défaut de laquelle il y aurait, pour certains candidats, une augmentation déguisée du nombre requis d'années d'expérience pour pouvoir être nommé. L'expérience professionnelle exigée pour les nominations de base au parquet est portée à 7 ans et à 12 ans pour les nominations de base au siège.

Les réductions pour diplôme en droit fiscal et en droit social ou pour certificat de connaissance de la seconde langue sont supprimées.

L'adaptation des conditions de nomination de base se répercute au niveau des nominations comme juge de paix effectif et suppléant, juge au tribunal de police effectif et suppléant et des juges suppléants.

d. la formation obligatoire des magistrats nommés sur base de l'examen d'aptitude professionnelle ou de l'examen oral d'évaluation.

L'année qui suit la nomination des magistrats qui n'ont pas accédé à la magistrature via le stage judiciaire sera pour partie consacrée à leur formation pratique et théorique. Celle-ci portera à la fois sur le travail de base du magistrat et sur l'environnement professionnel dans lequel il exerce sa fonction.

De geslaagde voor het vergelijkend examen die nuttig gerangschikt is, maar beslist om de stage nog niet te beginnen, zal niet langer voorrang krijgen op de personen die zijn geslaagd voor de erop volgende examens.

b. toegang tot de examens en tot het vergelijkend toelatingsexamen

Voortaan is bepaald dat een kandidaat zich slechts kan inschrijven voor het examen inzake beroepsbekwaamheid als hij op het tijdstip van de inschrijving zeven jaar ervaring van juridische aard kan doen gelden.

Een kandidaat kan zich slechts drie keer inschrijven voor het examen inzake beroepsbekwaamheid, het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage en het mondelinge evaluatie-examen.

c. de benoemingsvoorwaarden

De beperking van de toegang tot de examens inzake beroepsbekwaamheid tot de kandidaten die bij de inschrijving zeven jaar beroepservaring hebben, wijzigt de benoemingsvoorwaarden. Zoniet, zou er voor sommige kandidaten sprake zijn van een verholde stijging van het aantal jaren ervaring vereist om te kunnen worden benoemd. De vereiste beroepservaring wordt op 7 jaar gebracht voor de basisbenoemingen in het parket en op 12 jaar voor de basisbenoemingen in de zittende magistratuur.

De verminderingen voor het diploma in fiscaal recht of in sociaal recht of voor het getuigschrift van de kennis van de tweede taal zijn opgeheven.

De aanpassing van de basisbenoemingsvoorwaarden heeft een weerslag op het niveau van de benoemingen als werkende en plaatsvervangende vrederechter, werkende en plaatsvervangende rechter in de politierechtbank en plaatsvervangende rechters.

d. de verplichte opleiding van de magistraten die benoemd zijn op grond van het examen inzake beroepsbekwaamheid of de mondelinge evaluatie-examen.

Het jaar dat volgt op de benoeming van de magistraten die niet via de gerechtelijke stage toegang kregen tot de magistratuur wordt gedeeltelijk gewijd aan hun theoretische en praktische opleiding. Die opleiding heeft zowel betrekking op de basisactiviteiten van van de magistraat als op de werkomgeving waarbinnen hij zijn functie uitoefent.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS

Le stage judiciaire est destiné à préparer le jeune juriste à l'exercice de la fonction de magistrat.

Dans sa forme actuelle le stage judiciaire permet aux lauréats du concours comptant un an d'expérience utile de devenir soit magistrat au parquet après dix-huit mois de stage soit magistrat du siège après trois ans de stage.

Compte tenu de ce qu'actuellement un licencié/master en droit obtient en général son diplôme à 23 ans, qu'il doit justifier d'une expérience minimum d'un an et que la procédure de recrutement dure environ un an, cela signifie que les stagiaires les plus jeunes peuvent être nommé magistrat vers 26-28 ans.

Confronté à la multiplication de très jeunes magistrats n'ayant pas toujours encore la sagesse que confèrent l'expérience et l'âge, le but du présent projet est d'amener à la magistrature des stagiaires qui seront plus âgés puisqu'ils devront justifier d'une expérience de deux ans avant de pouvoir s'inscrire au concours et mieux formés parce qu'une partie plus importante de leur stage sera consacrée à l'immersion dans l'environnement non judiciaire auquel ils seront confrontés dans leurs futures fonctions. C'est pourquoi d'une part tous les stagiaires effectueront un stage obligatoire au Service public fédéral Justice et un stage obligatoire à la police fédérale ou locale de 6 mois chacun.

L'allongement du stage doit donner au stagiaire le temps de tester ses propres capacités, de découvrir ces fonctions et de prendre une décision d'orientation réfléchie.

Le choix d'un stage externe obligatoire au SPF Justice s'explique aisément: le passage au Service public fédéral Justice pourra à la fois permettre au futur magistrat de comprendre le processus d'élaboration de la législation, d'être confronté aux réalités administratives du SPF et de la justice en général (notamment au fonctionnement de l'INCC), à la politique du département en matière de frais de justice, à la réalité pénitentiaire,

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN

De gerechtelijke stage beoogt de jonge jurist voor te bereiden op de uitoefening van het ambt van magistraat.

Thans biedt de gerechtelijke stage de persoon die geslaagd is voor het vergelijkend examen en een jaar nuttige ervaring heeft de mogelijkheid om na achttien maanden stage parketmagistraat, dan wel na drie jaar stage lid van de zittende magistratuur te worden.

Gelet op het gegeven dat een licentiaat/master in de rechten thans ongeveer 23 jaar oud is als hij zijn diploma behaalt, hij ten minste een jaar ervaring moet doen gelden en de wervingsprocedure ongeveer een jaar duurt, betekent zulks dat de jongste stagiairs tot magistraat kunnen worden benoemd als zij om en bij de 26 à 28 jaar oud zijn.

Gelet op het gegeven dat er steeds meer zeer jonge magistraten zijn die soms nog de wijsheid ontberen die volgt uit ervaring en leeftijd, beoogt dit ontwerp dat de magistratuur een beroep kan doen op stagiairs die ouder zijn, aangezien zij blij moeten geven van twee jaar ervaring voor zij zich voor het vergelijkend examen kunnen inschrijven, en die beter opgeleid zijn, omdat zij een langere periode van hun stage moeten lopen in de niet-gerechtelijke omgeving waarmee zij in hun toekomstig ambt zullen worden geconfronteerd. Daarom moeten alle stagiairs verplicht stage lopen in de Federale Overheidsdienst Justitie en bij de federale of lokale politie, gedurende telkens 6 maanden.

De verlenging van de duur van de stage moet de stagiairs de tijd geven om hun bekwaamheden te testen, de ambten te ontdekken en een doordachte beslissing te nemen.

De keuze voor een verplichte externe stage in de FOD Justitie is gemakkelijk te verklaren: de stage in de Federale Overheidsdienst Justitie zal de toekomstige magistraat de mogelijkheid bieden inzicht te krijgen in de wijze waarop de wetgeving wordt uitgewerkt en in de administratieve geplogenheden van de FOD en justitie in het algemeen (inzonderheid de werking van het NICC), in het beleid van het departement inzake gerechtskosten, in de toestand betreffende de strafinrichtingen, ...

Le stage obligatoire de 6 mois au sein de la police fédérale ou locale permettra aux stagiaires qui se destinent au parquet de prendre connaissance du mode de fonctionnement des services de police, qui seront leurs interlocuteurs privilégiés, et créera un relais entre les autorités judiciaires et les services de police. Cette partie du stage judiciaire sera également utile pour les futurs magistrats du siège, notamment pour les juges d'instruction.

Comme c'est déjà le cas aujourd'hui, le stagiaire effectuera un stage «ouvert» de 6 mois.

Le stage ouvert pourra, sur autorisation des commissions d'évaluation du stage, être exercé dans plus de deux institutions.

Cette partie du stage pourra, le cas échéant, être exercée en tout ou en partie au barreau.

Le présent projet attribue un rôle très important aux futures commissions d'évaluation du stage qui seront instituées auprès du Conseil supérieur de la Justice.

Une commission d'évaluation du stage francophone et une commission d'évaluation du stage néerlandophone auront pour mission:

- de veiller à ce que le stagiaire reçoive une formation adéquate et suffisante pour lui permettre d'exercer ses futures fonctions de magistrat du siège ou du parquet à la fin de son stage;
- de veiller à ce que les maîtres de stage soient aptes à former les stagiaires;
- de rendre un avis dans le cadre de l'évaluation des maîtres de stage;
- lorsqu'un ou plusieurs rapports de stage sont défavorables de rendre au ministre de la Justice un avis comprenant éventuellement une proposition de changement d'affectation du stagiaire ou une proposition de fin anticipée du stage;
- de recevoir tous les rapports de stage, compte rendus et observations du stagiaire;
- de rédiger un rapport circonstancié sur le stagiaire judiciaire à la fin du stage et d'évaluer le stage;
- de déterminer l'agencement du stage;
- d'approuver les propositions de stage «au choix» et de fixer le contenu du stage au SPF Justice, du stage à la police fédérale ou locale et du stage «au choix» en collaboration avec les services accueillants;

De verplichte stage van zes maanden bij de federale of de lokale politie biedt de stagiairs die belangstelling hebben voor het parket de mogelijkheid om de werkwijzen van de politiediensten, die hun bevoorrechte gesprekspartners zullen zijn, te leren kennen en voorziet tevens in een rol van tussenpersoon tussen de gerechtelijke autoriteiten en de politiediensten. Dit deel van de gerechtelijke stage is tevens van nut voor de toekomstige magistraten van de zittende magistratuur, inzonderheid voor de onderzoeksrechters.

Zoals nu reeds het geval is, zal de stagiair een «open» stage van 6 maanden lopen.

Met de instemming van de commissies voor de evaluatie van de stage, kan deze open stage in meer dan twee verschillende instellingen worden gelopen.

Dit deel van de stage kan in voorkomend geval geheel of gedeeltelijk bij de balie worden gelopen.

Dit ontwerp kent een zeer belangrijke rol toe aan de toekomstige commissies voor de evaluatie van de stage die worden ingesteld bij de Hoge Raad voor de Justitie.

Een Nederlandstalige en een Franstalige commissie voor de evaluatie van de stage worden belast met de volgende taken:

- erop toezien dat aan de stagiair een passende en toereikende opleiding wordt verleend zodat hij na de stage zijn toekomstige ambt van lid van de zittende magistratuur of van het parket kan uitoefenen;
- erop toezien dat de stagemeesters bekwaam zijn om de stagiairs op te leiden;
- advies verlenen in het kader van de evaluatie van de stagemeesters;
- ingeval een of meer stageverslagen ongunstig zijn, aan de minister van Justitie een advies verlenen, met eventueel een voorstel voor een nieuwe stageplaats, of met een voorstel tot voortijdige beëindiging van de stage;
- de stageverslagen, rapporten en opmerkingen van de stagiair ontvangen;
- een omstandig verslag opstellen over de gerechtelijke stagiair op het einde van de stage en de stage evalueren;
- het verloop van de stage bepalen;
- de voorstellen inzake de stage «naar keuze» goedkeuren en de inhoud bepalen van de stage in de FOD Justitie, van de stage bij de federale of de lokale politie en van de stage naar keuze» in samenwerking met de diensten waarin stage wordt gelopen;

– de veiller, le cas échéant par le biais de recommandations adressées aux maîtres de stage, à l'harmonisation du contenu de la formation pratique du stagiaire et à son adéquation avec les nécessités de la fonction.

Les commissions d'évaluation du stage détermineront l'ordre du stage. Cet ordre ne sera pas obligatoirement le même pour l'ensemble des stagiaires.

Les commissions d'évaluation du stage tiendront compte des capacités d'accueil des institutions. Ainsi, les cinq futurs tribunaux de l'application des peines ne pourront accueillir en une fois un trop grand nombre de stagiaire.

Ces commissions consulteront les premiers présidents, les procureurs généraux, le SPF Justice et le SPF intérieur pour fixer l'agencement du stage. Pour des raisons pratiques, elles ne pourront en revanche pas consulter toute autre institution susceptible d'accueillir des stagiaires pour fixer la période pendant laquelle aura lieu le stage «au choix» mais bien pour fixer le contenu de ces stages. La concertation avec les services publics fédéraux et les services accueillants permettra d'éviter que la formation dispensée au sein de ces institutions ne fassent double emploi avec le programme de formation théorique.

Ces commissions auront donc un rôle prépondérant. L'étendue de leurs missions sera telle qu'en dehors de la nomination, de l'affectation des stagiaires et du licenciement des stagiaires, elles maîtriseront largement le stage.

Ces commissions seront composées d'un magistrat du siège et d'un magistrat du ministère public non membres du Conseil supérieur de la justice, du directeur général de la direction générale de l'organisation judiciaire du Service Public Fédéral Justice et de deux experts non membre du Conseil supérieur de la justice.

La présence de deux experts par commission met l'accent sur l'aspect formatif de cette période professionnelle. Ces experts ne peuvent être membres du Conseil supérieur de la Justice.

A l'exception du directeur général de la Direction générale de l'Organisation judiciaire et de son délégué, ils seront désignés pour une période de quatre ans renouvelable.

– zorgen, in voorkomend geval via aanbevelingen gericht tot de stagemeeesters, voor de harmonisering van de inhoud van de praktische opleiding van de stagiair en de afstemming ervan op de vereisten van de functie.

De commissies voor de evaluatie van de stage bepalen in welke volgorde de stages worden gelopen. Deze volgorde is niet noodzakelijkerwijs dezelfde voor alle stagiairs.

De commissies voor de evaluatie van de stage zullen rekening houden met de mogelijkheden van de instellingen om stagiairs in te zetten. Het is bijvoorbeeld duidelijk dat de vijf toekomstige strafuitvoeringsrechtbanken geen groot aantal stagiairs tegelijk kunnen inzetten.

Deze commissies zullen de eerste voorzitters, de procureurs-generaal, de FOD Justitie en de FOD Binnenlandse Zaken raadplegen om het verloop van de stage te bepalen. Om praktische redenen kunnen zij daarentegen geen andere instelling raadplegen die stagiairs kan opnemen om de periode tijdens welke de stage «naar keuze» wordt gelopen vast te stellen. Het is evenwel mogelijk om de inhoud van deze stages te bepalen. Het overleg met de federale overheidsdiensten, de diensten waarin stage wordt gelopen, biedt de mogelijkheid te voorkomen dat de in deze instellingen verstrekte opleidingen tot overlapping met het theoretische opleidingsprogramma leiden.

De commissies spelen bijgevolg een doorslaggevende rol. Op grond van hun uitgebreide opdracht zullen zij niet enkel belast zijn met de benoeming, de stageplaatsen alsmede het ontslag van de stagiairs, maar tevens ruim zeggenschap hebben over de stage.

De commissies zijn samengesteld uit een lid van de zittende magistratuur en een magistraat van het openbaar ministerie die geen lid zijn van de Hoge Raad voor de Justitie, de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie van de FOD Justitie en twee deskundigen die geen lid zijn van de Hoge Raad voor de Justitie.

De aanwezigheid van twee deskundigen per commissie legt de nadruk op het aspect opleiding van deze periode in de loopbaan. Deze deskundigen mogen geen lid zijn van de Hoge Raad voor de Justitie.

Zij worden, met uitzondering van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie en zijn vertegenwoordiger, aangewezen voor een verlengbare termijn van vier jaar.

Compte tenu de ce qu'un directeur général n'est pas obligatoirement bilingue légal celui-ci pourra déléguer un remplaçant.

A l'exception du directeur général de la DG Organisation judiciaire et de son délégué, les membres de ces commissions et leurs suppléants seront désignés par l'assemblée générale du CSJ.

Le présent projet prévoit la possibilité pour le stagiaire d'être prolongé de 4 périodes de 6 mois de manière à augmenter les chances du stagiaire d'être nommé magistrat lorsqu'il n'a pu l'être faute de place vacante pour lequel il entre en compte et alors qu'il a suffisamment postulé.

En vue d'assurer un meilleur suivi du stage un rapport sera rédigé par le maître de stage compétent tous les 3 mois. Au besoin un rapport intermédiaire supplémentaire sera rédigé soit d'office soit à la demande de la commission d'évaluation du stage.

Pour les périodes effectuées en dehors du siège et du parquet, le stagiaire rédigera lui même un compte rendu de son stage et les services qui l'accueilleront rempliront un rapport qui prendra la forme d'un formulaire dont le modèle sera établi par arrêté ministériel sur avis du Conseil supérieur de la Justice.

Les rapports devront être rédigés avec d'autant plus de soin qu'à la fin du stage ils devront permettre aux commissions d'évaluation du stage de rédiger un rapport circonstancié destiné à être joint au dossier de nomination. Ce rapport sera une pièce essentielle du dossier de nomination du stagiaire puisqu'il devra permettre d'établir une comparaison avec les autres candidats à la nomination quelque soit leur mode d'accès à la magistrature.

Le maître de stage qui ne s'acquittera pas consciencieusement de cette tâche pourra être évalué anticipativement et il pourra être mis fin à cette désignation.

Ces maîtres de stage, qui dans les faits n'auront pas nécessairement été actifs dans toutes les sections du siège ou du parquet, ne formeront pas obligatoirement eux-mêmes le stagiaire dans toutes les matières.

Pour les matières dans lesquelles le stagiaire sera assisté par d'autres magistrats, les maîtres de stage

Aangezien een directeur-generaal niet wettelijk tweetalig moet zijn, kan hij een vervanger aanwijzen.

De leden van deze commissies en hun plaatsvervangers worden aangewezen door de algemene vergadering van de HRJ, met uitzondering van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie en zijn vertegenwoordiger.

Het ontwerp voorziet in de mogelijkheid dat de stage met vier keer zes maanden wordt verlengd, teneinde de kansen van de stagiair om als magistraat te worden benoemd te verhogen ingeval hij niet kon benoemd worden bij gebrek aan een vacante betrekking waarvoor hij in aanmerking komt en ingeval hij op toereikende wijze gesolliciteerd heeft.

De bevoegde stagemeeester stelt om de 3 maanden een stageverslag op, zulks met het oog op de goede follow-up van de stage. Indien nodig wordt een bijkomend tussentijds verslag opgesteld, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de commissie voor de evaluatie van de stage.

Voor de stageperioden gelopen buiten de zittende magistratuur en het parket, stelt de stagiair zelf een rapport van zijn stage op en stellen de diensten waarin hij stage heeft gelopen een verslag op dat de vorm aanneemt van een formulier waarvan het model is vastgesteld bij ministerieel besluit op advies van de Hoge Raad voor de Justitie.

Deze verslagen moeten zeer zorgvuldig worden opgesteld aangezien zij de commissies voor de evaluatie van de stage op het einde van de stage de mogelijkheid moeten bieden een omstandig verslag op te stellen dat bij het benoemingsdossier wordt gevoegd. Dit verslag is een wezenlijk stuk van het benoemingsdossier van de stagiair, aangezien het de mogelijkheid moet bieden een vergelijking te maken met de andere kandidaten voor een benoeming, ongeacht de wijze van toegang tot de magistratuur.

De stagemeeester die deze taak niet nauwgezet vervult, kan voortijdig worden geëvalueerd en deze aanwijzing kan worden beëindigd.

Deze stagemeeesters, die niet noodzakelijkerwijze actief zijn geweest in alle afdelingen van de zittende magistratuur of van het parket, leiden de stagiair niet noodzakelijkerwijze zelf op terzake van alle aangelegenheden.

Met betrekking tot de aangelegenheden waarin de stagiairs bijgestaan worden door andere magistraten,

auront d'avantage un rôle de coordination du stage càd qu'ils veilleront à ce que le stagiaire puisse être suivi tout au long du stage par des magistrats spécialisés et expérimentés et qu'ils répartiront la durée du stage de manière optimale.

Ils rédigeront également les rapports de stage à destination du stagiaire et de la commission d'évaluation du stage compétente.

Le ou les maîtres de stage seront désignés au sein de la juridiction d'accueil du stagiaire par le chef de corps qui aura la responsabilité de fixer un nombre raisonnable de stagiaire judiciaire par maître de stage, compte tenu notamment de ce que ces fonctions ne seront pas exercées à temps plein. Ces fonctions pourraient, lorsque cela sera possible, être confiées aux titulaires d'un mandat adjoint qui auront suivi la formation obligatoire.

Les réductions de stage accordées aux juristes de parquet et aux référendaires sont supprimées. D'une part en vue d'une harmonisation du stage et aussi parce que le travail du référendaire ou du juriste de parquet n'est pas conçu comme un premier pas vers la magistrature mais comme une fonction d'assistance à part entière.

Les modifications apportées à l'article 259octies du Code judiciaire tiennent largement compte des recommandations émises par le Conseil supérieur de la Justice dans son rapport annuel 2004.

Outre la réforme du stage le présent projet prévoit également d'autres mesures destinées à réguler l'accès à la magistrature.

D'une part le nombre d'années d'expérience exigé pour pouvoir être nommé sur base de l'examen d'aptitude professionnelle est augmenté et d'autre part il est mis fin aux inscriptions intempestives aux examens et concours.

Le nombre d'années d'expérience préalable exigé des titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle est modifié. Ceux qui postuleront une place au parquet pourront être nommés sur base de la seule expérience exigée pour s'inscrire à l'examen. Le nombre d'années d'expérience exigé pour le siège sera de douze ans. La structure hiérarchique et collégiale du ministère public est la raison pour laquelle les magistrats du ministère public doivent justifier de 5 ans d'expérience en moins pour être nommé sur base de l'examen d'aptitude professionnelle.

hebben de stagemeeesters veeleer een rol inzake coördinatie van de stage, met andere woorden zij zien erop toe dat de stagiair tijdens de stage gevolgd kan worden door gespecialiseerde en ervaren magistraten en dat de stage zo goed mogelijk verdeeld wordt.

Zij stellen tevens de stageverslagen op voor de stagiair en de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

De stagemeeester of stagemeeesters worden door de korpschef aangewezen in het aan de stagiair aangewezen het rechtscollège. De korpschef is ermee belast per stagemeeester een redelijk aantal gerechtelijke stagiairs te bepalen, gelet op het gegeven dat die functie geen voltijdse opdracht is. Die functie zou, voor zover zulks mogelijk is, kunnen worden toevertrouwd aan de houders van een adjunct-mandaat die de verplichte opleiding hebben gevolgd.

De parketjuristen en de referendarissen kunnen niet langer een kortere stage lopen, enerzijds wegens de harmonisatie van de stage en anderzijds omdat het werk van de referendaris of de parketjurist niet als een eerste stap naar de magistratuur, maar als een volwaardige ondersteunende functie wordt beschouwd.

Bij de in artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek aangebrachte wijzigingen wordt in ruime mate rekening gehouden met de aanbevelingen die de Hoge Raad voor de Justitie in het jaarverslag 2004 ervan heeft geformuleerd.

Dit ontwerp betreft niet enkel de herziening van de stage, maar voorziet tevens in andere maatregelen tot regeling van de toegang tot de magistratuur.

Aan de ene kant is voorzien in een stijging van het aantal jaren ervaring vereist om te kunnen worden benoemd op grond van het examen voor beroepsbekwaamheid, aan de ander kant wordt een einde gemaakt aan de herhaalde inschrijvingen voor examens en vergelijkende examens.

Het aantal jaren voorafgaande ervaring vereist van de personen geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid wordt gewijzigd. Degenen die naar een betrekking in het parket solliciteren, kunnen worden benoemd op grond van de ervaring vereist om zich in te schrijven voor het examen. Het aantal jaren ervaring vereist voor de zittende magistratuur wordt vastgesteld op twaalf. De hiërarchische en collegiale structuur van het openbaar ministerie is de reden waarom magistraten van het openbaar ministerie vijf jaar ervaring minder moeten aantonen om te kunnen worden benoemd op grond van het examen inzake beroepsbekwaamheid.

La différence entre siège et parquet permettra également d'éviter une pénurie de candidats pour le parquet.

L'accent étant mis sur l'expérience, l'assimilation des diplômes de licence spéciale et du certificat de connaissance linguistique à un an d'expérience utile est supprimée.

Het verschil tussen de zittende magistratuur en het parket zal tevens de mogelijkheid bieden een tekort aan kandidaten voor het parket te voorkomen.

Aangezien de nadruk wordt gelegd op de ervaring, wordt de gelijkstelling van de diploma's van een bijzondere licentie en van het getuigschrift van de taalkennis met een jaar nuttige ervaring, opgeheven.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Cette disposition n'appelle pas de commentaire.

Art.2. et 3

La terminologie des articles 187, §1er et 188 est mise en conformité avec celle qui découle du traité de Bologne.

Il va de soi que les termes «avoir accompli le stage judiciaire» visés aux articles 187 et suivants signifient «avoir accompli avec satisfaction» le stage.

Le nombre d'années d'expérience exigé étant portée de cinq à douze ans pour les nominations de base au siège, l'article 187 qui règle l'expérience requise pour être nommé juge de paix ou juge au tribunal de police, est adapté dans le même sens. Il en est de même pour la nomination aux fonctions de juge de paix suppléant et de juge au tribunal de police suppléant.

L'âge requis pour être nommé à ces fonctions est porté à 35 ans pour la même raison.

Toutes les activités et fonctions énumérées au §2 de l'article 187 ayant pour caractéristique d'être des expériences juridiques, cette énumération est remplacée par l'exigence d'une expérience juridique.

Art.4

Vu que sept années d'expérience professionnelle seront nécessaires pour pouvoir s'inscrire à l'examen d'aptitude professionnelle, l'article 190, §2, 2° du Code judiciaire qui permet d'être nommé juge après 5 ans d'exercice des fonctions y énumérées doit être modifié. A défaut, il en résulterait une augmentation implicite du nombre d'années d'expérience exigé pour être nommé juge.

Le gouvernement estime qu'il faut maintenir une différence entre le siège et le parquet quant à l'expérience professionnelle requise lorsque le candidat n'a pas suivi la voie du stage judiciaire. Le nombre d'années d'expérience requis est de douze ans quelle que soit l'expérience cumulée dans le domaine juridique hormis pour

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Deze bepaling behoeft geen commentaar.

Art. 2 en 3

De terminologie van de artikelen 187, §1, en 188 is in overeenstemming gebracht met die welke volgt uit het verdrag van Bologna.

Het spreekt vanzelf dat de uitdrukking «gerechtelijke stage doorgebracht hebben» in de artikelen 187 en volgende betekent dat de stage «met voldoening doorgevoerd is».

Aangezien het vereiste aantal jaar ervaring wordt verhoogd van vijf tot twaalf jaar voor de basisbenoemingen in de zittende magistratuur, wordt artikel 187 waarin de vereiste ervaring wordt bepaald om tot vrederechter of rechter in de politierechtbank te worden benoemd, in dezelfde zin aangepast. Hetzelfde geldt voor de benoeming tot de functies van plaatsvervangende vrederechter en plaatsvervangende rechter in de politierechtbank.

De vereiste leeftijd om tot deze functies te worden benoemd, wordt om dezelfde reden op 35 jaar gebracht.

Alle activiteiten en functies opgesomd in artikel 187, § 2, worden erdoor gekenmerkt dat zij juridische ervaringen zijn. De opsomming wordt vervangen door de vereiste van juridische ervaring.

Art. 4

Gelet op het gegeven dat zeven jaar beroepservaring nodig is om zich te kunnen inschrijven voor het examen inzake beroepsbekwaamheid, moet artikel 190, §2, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek, krachtens welk de mogelijkheid wordt geboden tot rechter te worden benoemd na de erin opgesomde ambten vijf jaar te hebben uitgeoefend, worden gewijzigd. Zoniet zou zulks leiden tot een impliciete toename van het aantal jaren ervaring vereist om tot rechter te worden benoemd.

De regering is van oordeel dat een verschil tussen de zittende magistratuur en het parket moet worden behouden wat de vereiste beroepservaring betreft, in geval de kandidaat de weg van de gerechtelijke stage niet heeft gevolgd. Het aantal jaren vereiste ervaring bedraagt twaalf jaar, ongeacht de gecumuleerde erva-

ceux qui exercent ou ont exercé des fonctions de magistrat.

L'expérience acquise antérieurement comme magistrat de l'ordre judiciaire que ce soit au siège ou au ministère public est par définition l'expérience idéale pour l'exercice d'une fonction de base au siège. C'est pourquoi le nombre d'années d'expérience exigée est limité à 3.

Cette disposition sera généralement neutralisée par l'article 216bis du Cj qui interdit, sauf les exceptions y énumérées, à un magistrat de postuler une nouvelle fonction dans les 3 ans qui suivent la publication de sa nomination à une fonction visée à l'article 58bis du Code judiciaire.

Hormis l'exercice des fonctions de magistrat de l'ordre judiciaire, toutes les expériences dans le domaine juridique se valent.

Les différentes fonctions et activités énumérées comme expérience prise en compte en vue de la nomination sont désormais remplacées par l'obligation d'avoir exercé des fonctions juridiques.

La notion de fonction juridique recouvre l'exercice de fonctions judiciaires et de fonctions académiques ou scientifiques. L'ensemble des fonctions énumérées actuellement dans l'article 190 peut encore être valorisé.

Bien que seule l'expérience sera encore valorisée, les diplômes complémentaires et le certificat de connaissance linguistique n'en resteront pas moins des atouts supplémentaires pour les candidats à une nomination. Ainsi, chaque fois qu'un titulaire d'un diplôme complémentaire entrera en concurrence avec d'autres candidats n'ayant pas ce diplôme, le Conseil supérieur de la Justice devra apprécier quel est le poids de ce diplôme par rapport aux autres éléments des CV des différents candidats.

Art.5

Adaptation technique. Suite à la nouvelle division de l'article 259octies, le stage court est désormais visé au § 2, alinéa 4 et non plus au § 3.

L'exercice obligatoire de 5 ans de fonctions au parquet imposé aux magistrats nommés sur base du stage court avant de pouvoir être nommé au siège est également prévu avant de pouvoir être nommé juge de paix ou juge au tribunal de police bien que dans les faits les fonctions de juge de paix ou juge au tribunal de po-

ring op juridisch vlak, behalve voor degenen die een ambt van magistraat vervullen of hebben vervuld.

De ervaring die eerder als magistraat van de rechterlijke orde is verworven in de zittende magistratuur of bij het openbaar ministerie, is per definitie de ideale ervaring voor de uitoefening van een basisfunctie in het kader van de zittende magistratuur. Daarom is het vereiste aantal jaar ervaring beperkt tot 3.

Deze bepaling wordt in het algemeen geneutraliseerd door artikel 216bis van het Gerechtelijk Wetboek dat, behoudens de erin opgesomde uitzonderingen, een magistraat verbiedt om binnen drie jaar volgend op de bekendmaking van zijn benoeming tot een ambt als bedoeld in artikel 58 bis van het Gerechtelijk Wetboek, te solliciteren naar een nieuw ambt.

Met uitzondering van de uitoefening van het ambt van magistraat van de rechterlijke orde worden alle juridische ervaringen gelijkgesteld.

De verschillende als ervaring opgesomde functies en activiteiten die in aanmerking worden genomen voor de benoeming, worden voortaan vervangen door de verplichting juridische functies te hebben uitgeoefend.

Het begrip juridische functie behelst de uitoefening van gerechtelijke en van academische of wetenschappelijke functies. Het geheel van functies opgesomd in artikel 190, geldt nog steeds.

Hoewel enkel nog rekening wordt gehouden met de ervaring, blijven de aanvullende diploma's en het getuigschrift van taalkennis toch bijkomende troeven voor de kandidaten voor een benoeming. In geval van concurrentie tussen een houder van een aanvullend diploma en andere kandidaten die dit diploma niet bezitten moet de Hoge Raad voor de Justitie telkens het belang van dit diploma beoordelen ten aanzien van de andere elementen van de cv's van de verschillende kandidaten.

Art.5

Het gaat om een technische aanpassing. Gelet op de nieuwe indeling van artikel 259octies, wordt de korte stage voortaan omschreven in § 2, vierde lid, en niet langer in § 3.

Het gegeven dat de magistraten benoemd op grond van de korte stage verplicht vijf jaar een ambt moeten hebben uitgeoefend in het parket alvorens te kunnen worden benoemd in de zittende magistratuur, geldt tevens alvorens te worden benoemd tot vrederechter of rechter in de politierechtbank, hoewel het in de praktijk

lice sont généralement postulées par des magistrats du siège expérimentés.

Art.6

L'expérience juridique exigée pour être nommé juge suppléant est, comme pour les juges effectifs, portée à douze ans car, même s'il ne les exercent pas à temps plein, ils exercent les mêmes fonctions que les juges effectifs et parce qu'ils peuvent être appelés à siéger seul.

Art.7

L'expérience exigée des titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle pour être nommés au parquet est portée à sept ans quelle que soit l'expérience accumulée. Vu qu'il faudra désormais également sept ans pour pouvoir s'inscrire à l'examen, ces derniers pourront être nommés immédiatement.

La notion de fonction juridique recouvre l'exercice de fonctions judiciaires et de fonction académiques ou scientifique. L'ensemble des fonctions énumérées actuellement dans l'article 194 peut encore être valorisé.

Tout comme pour le siège, les diplômes et attestation de connaissance linguistique n'entraîneront plus de réduction de l'expérience requise.

Art.8

1. L'article 259bis9 prévoit désormais une formation obligatoire pour les magistrats qui accèdent à la magistrature par le biais de l'examen oral d'évaluation ou de l'examen d'aptitude professionnelle. Quelle que soit leur expérience professionnelle antérieure ces nouveaux magistrats sont censés être opérationnels immédiatement alors que certains d'entre eux ignorent l'étendue exacte du rôle du ministère public, l'organisation concrète et le fonctionnement d'une juridiction. Il n'est pas souhaitable qu'un magistrat soit formé par un référendaire, un juriste de parquet ou un greffier comme cela arrive parfois.

Ces nouveaux magistrats doivent à la fois recevoir une formation pratique et une formation théorique.

La formation obligatoire qui sera donnée au cours de la première année de fonction du magistrat devra lui permettre d'acquérir la connaissance nécessaire au bon accomplissement des tâches qui lui incombent. Ces cours théoriques et pratiques confronteront le magistrat débutant avec les différentes facettes de son envi-

meestal ervaren leden van de zittende magistratuur zijn die solliciteren naar het ambt van vrederechter of van rechter in de politierechtbank.

Art.6

Zoals voor de werkende rechters, wordt de juridische ervaring vereist om tot plaatsvervangende rechter te worden benoemd op twaalf jaar gebracht, want ofschoon hoewel zij dit ambt niet voltijds uitoefenen, oefenen zij hetzelfde ambt uit als de werkende rechters en is het niet uitgesloten dat zij alleen recht moeten spreken.

Art.7

De ervaring vereist van de personen geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid om in het parket te worden benoemd, wordt op zeven jaar gebracht, ongeacht de opgedane ervaring. Gelet op het gegeven dat voortaan tevens zeven jaar vereist is om zich te kunnen inschrijven voor het examen, kunnen laatstgenoemden onmiddellijk worden benoemd.

Het begrip juridische functie behelst de uitoefening van gerechtelijke en van academische of wetenschappelijke functies. Het geheel van functies opgesomd in artikel 190, geldt nog steeds.

Zoals voor de zittende magistratuur, leiden de diploma's en het getuigschrift inzake taalkennis niet langer tot een vermindering van de vereiste ervaring.

Art.8

1. Artikel 259bis9 voorziet voortaan in een verplichte opleiding voor de magistraten die tot de magistratuur toetreden via het mondelinge evaluatie-examen of het examen inzake beroepsbekwaamheid. Deze nieuwe magistraten worden geacht onmiddellijk operationeel te zijn, ongeacht hun vroegere beroepservaring, hoewel sommige kandidaten de rol van het openbaar ministerie, de concrete organisatie en de werking van een rechtscollege niet nauwkeurig kennen. Het is niet wenselijk dat een magistraat wordt opgeleid door een referendaris, een parketjurist of een griffier, zoals soms het geval is.

Deze nieuwe magistraten moeten zowel een theoretische als een praktische opleiding krijgen.

De verplichte opleiding gegeven in de loop van het eerste jaar waarin de magistraat in dienst is, moet hem de mogelijkheid bieden de kennis te verwerven die nodig is om zijn taken op behoorlijke wijze te vervullen. Die theoretische en praktische lessen confronteren de beginnende magistraat met de verschillende facetten

ronnement judiciaire (y compris le fonctionnement des greffes et des secrétariats de parquet), para judiciaire (notamment les maisons de justice, les établissements pénitentiaires , les IPPJ, les services de médiation) et policier.

Cette formation sera adaptée à la réalité de la fonction occupée par le magistrat ce qui implique que pour une même fonction elle pourra être modulée selon le contexte socio-économique de la juridiction dans laquelle les fonctions sont exercées.

Le chef de corps devra faire en sorte que ces magistrats soient encadrés par un ou plusieurs magistrats expérimentés et prendre les dispositions nécessaires pour que les magistrats débutants puissent également suivre l'ensemble des formations imposées par le Conseil supérieur de la justice. Un nombre suffisant d'heures devra être consacré chaque semaine à la formation de ces magistrats.

Afin que cette disposition soit respectée cette obligation devra être répercutée dans le cadre de la future évaluation des chefs de corps.

Cette formation est rendue uniquement obligatoire dans l'année qui suit l'entrée en fonction dans la magistrature. Le présent projet ne prévoit pas une obligation de ce type lorsqu'un magistrat issu de l'examen d'aptitude professionnelle ou de l'examen oral d'évaluation est nommé ou désigné dans une nouvelle autre fonction judiciaire.

La capacité du magistrat à comprendre et à fonctionner dans son environnement professionnel au sens large constituera un des piliers de sa première évaluation périodique.

2. Le nombre d'inscriptions aux examens et au concours est limité à trois par catégorie. L'organisation des examens et concours est lourde et coûteuse. L'objectif de cette disposition est d'éviter à l'avenir que des candidats puissent encore s'inscrire cinq fois au même examen comme c'est parfois le cas actuellement. La limitation des inscriptions devrait avoir pour effet d'obliger les candidats à préparer d'avantage l'épreuve à laquelle ils se sont inscrits et devrait aussi permettre de ne garder que ceux qui sont réellement motivés.

3. L'efficacité de cette mesure est par ailleurs renforcée en ce qui concerne l'examen d'aptitude professionnelle par l'insertion d'une condition supplémentaire: ne pourront participer aux examens que ceux qui comp-

van de gerechtelijke omgeving (daaronder begrepen de werking van de griffies en de parketsecretariaten), de parajuristische instellingen (inzonderheid justitiehuisen, strafinrichtingen, gemeenschapsinstellingen voor jongeren, diensten voor bemiddeling) en de politiediensten.

De opleiding wordt aangepast aan de context van het ambt dat de magistraat bekleedt. Zulks onderstelt dat zij voor een zelfde ambt kan worden aangepast naar gelang van de socio-economische context van het rechtscollege waarin de beginnende rechter zijn ambt uitoefent.

De korpschef moet alles in het werk stellen opdat deze magistraten begeleid worden door een of meer ervaren magistraten. Hij moet de nodige maatregelen nemen opdat de beginnende magistraten alle opleidingen opgelegd door de Hoge Raad van de Justitie kunnen volgen. Per week moet een toereikend aantal uren worden besteed aan de opleiding van deze magistraten.

Opdat deze bepaling zou worden nageleefd, moet met deze verplichting ook rekening worden gehouden in het kader van de toekomstige evaluatie van de korpschefs.

Deze opleiding wordt enkel verplicht in de loop van het jaar dat volgt op de indiensttreding in de magistratuur. Dit ontwerp voorziet niet in een dergelijke verplichting als een magistraat die is geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid of het mondelinge evaluatie-examen, benoemd of aangewezen is in een nieuw ander gerechtelijk ambt.

Het begripsvermogen en het vermogen van de magistraat om te functioneren in zijn werkomgeving in de brede zin van het woord, vormen de kernelementen van de eerste periodieke evaluatie.

2. Een kandidaat kan zich ten hoogste driemaal inschrijven voor een examen en een vergelijkend examen. De organisatie van de (vergelijkende) examens neemt veel tijd in beslag en is duur. Deze bepaling beoogt te voorkomen dat kandidaten zich in de toekomst nog vijfmaal inschrijven voor eenzelfde examen, zoals thans soms gebeurt. De beperking van het aantal inschrijvingen moet de kandidaten ertoe aanzetten het examen waarvoor zij zich hebben ingeschreven beter voor te bereiden en de mogelijkheid bieden dat enkel de echt gemotiveerde kandidaten overblijven.

3. Wat het examen inzake beroeps-bekwaamheid betreft, wordt de doeltreffendheid van deze maatregel bovendien opgevoerd door de invoering van een bijkomende voorwaarde: enkel degenen die op het tijdstip

tent 7 ans d'expérience professionnelle dans un domaine juridique au moment de l'inscription.

L'objectif est de limiter les inscriptions de candidats qui bien qu'intéressés par une carrière dans la magistrature présentent l'examen d'aptitude professionnelle sans s'y être préparés parce qu'ils ne rempliront les conditions de nomination que quelques années plus tard.

Art 9.

1° En vue de leur nomination en qualité de stagiaire judiciaire, les lauréats doivent désigner par ordre de préférence les endroits où ils souhaitent effectuer leur stage. S'agissant d'un concours, les lauréats les mieux classés obtiendront évidemment le plus souvent leur premier choix. Moins le classement est favorable, plus le lauréat risque de devoir se contenter de son deuxième voire de son troisième choix. Certaines personnes préfèrent aujourd'hui attendre un an avant d'entamer leur stage dans la mesure où l'année suivante, elles seront prioritaires par rapport aux lauréats du concours de l'année.

Cela engendre certains effets pervers. Tout d'abord, cela peut avoir pour conséquence que les places de stagiaire judiciaire disponibles ne soient pas toutes attribuées. En outre, il est possible que le lauréat le moins bien classé d'un concours passe devant le lauréat le mieux classé d'un concours ultérieur.

C'est la raison pour laquelle une distinction est désormais établie: les personnes ayant réussi un concours mais qui, par manque de place, ne peuvent pas être nommées immédiatement en qualité de stagiaire judiciaire continueront à bénéficier de la priorité par rapport aux lauréats d'un concours ultérieur. Par contre, les personnes qui entrent en ligne de compte pour être nommées, mais qui signalent qu'elles ne souhaitent pas encore entamer leur stage, pourront désormais seulement prétendre à une nomination après les lauréats des concours suivants. Si plusieurs lauréats d'une session choisissent de retarder leur entrée en stage, ils seront reportés dans l'ordre de leur classement.

Certains candidats magistrats décident de ne pas prêter serment et de reporter d'un an leur entrée en fonction après que leur arrêté de nomination comme stagiaire judiciaire ait été signé parce que la juridiction dans laquelle ils doivent effectuer leur stage n'est pas celle espérée.

van inschrijving zeven jaar beroepservaring op juridisch vlak kunnen doen gelden, kunnen aan het examen deelnemen.

Een en ander beoogt de inschrijvingen te beperken van kandidaten die belangstelling hebben voor een loopbaan in de magistratuur, maar het examen inzake beroepsbekwaamheid afleggen zonder zich erop te hebben voorbereid, aangezien zij slechts enkele jaren later de benoemingsvoorwaarden vervullen.

Art 9.

1° Met het oog op de benoeming tot gerechtelijk stagiair dienen de geslaagde kandidaten in volgorde van voorkeur een aantal plaatsen op te geven waar zij stage willen lopen. Aangezien het een vergelijkend examen is, ligt het voor de hand dat zij die het best gerangschikt zijn vaker hun eerste keuze in de wacht slepen. Hoe verder de geslaagde staat in de rangschikking, des te groter is de kans dat vrede moet worden genomen met zijn tweede of zelfs zijn derde keuze. Bepaalde personen geven vandaag de voorkeur eraan een jaar te wachten om hun stage aan te vatten, want het jaar daarop krijgen zij voorrang op alle geslaagden van het vergelijkend examen van dat jaar.

Een en ander heeft een aantal nefaste gevolgen. In de eerste plaats kan het ertoe leiden dat de beschikbare plaatsen van gerechtelijk stagiair niet kunnen worden opgevuld. Daarnaast is het mogelijk dat de laatst gerangschikte van een vorig vergelijkend examen, de best gerangschikte van een latere lichting voorbijstreeft.

Derhalve wordt voortaan voorzien in een onderscheid: de personen die slagen maar bij gebrek aan plaatsen niet onmiddellijk tot gerechtelijk stagiair kunnen worden benoemd, blijven voorrang genieten ten aanzien van de personen die zijn geslaagd voor een later vergelijkend examen. De personen die in aanmerking komen om te worden benoemd, maar die laten weten dat zij hun stage nog niet wensen aan te vatten, komen pas na de geslaagden van de volgende examens in aanmerking voor een benoeming. Ingeval verschillende personen die zijn geslaagd voor dezelfde examensessie hun indiensttreding wensen uit te stellen, worden zij teruggeplaatst in de rangschikking.

Bepaalde kandidaat-magistraten beslissen om de eed niet af te leggen en hun indiensttreding met een jaar uit te stellen nadat het besluit houdende hun benoeming in de hoedanigheid van gerechtelijk stagiair is ondertekend omdat het gerecht waarin zij stage moeten lopen hen niet zint.

Les conséquences d'un tel comportement sont les suivantes:

- un autre lauréat est contraint d'effectuer son stage à un endroit qu'il convoitait moins;
- une juridiction qui attend l'arrivée d'un stagiaire n'en reçoit finalement pas (si le nombre de lauréats est inférieur au nombre de places disponibles).

Il faut mettre fin à des pratiques de ce genre. C'est la raison pour laquelle il est prévu que dans de telles circonstances l'intéressé perd l'avantage du concours.

2° L'expérience professionnelle requise pour pouvoir participer au concours d'admission au stage judiciaire est portée à deux ans au lieu d'un an actuellement.

Le gouvernement veut ainsi privilégier l'accès de juristes motivés qui ont déjà pu acquérir une meilleure connaissance du droit avant d'entrer en stage. Il est raisonnable de fixer l'expérience requise à deux ans.

La distinction stage long - stage court est maintenue pour éviter une pénurie de stagiaires au parquet.

La durée de ces deux types de stage est modifiée comme suit:

- pour le stage qui donne uniquement accès à une nomination au sein du ministère public, le stage au parquet est prolongé de 3 mois, le stage externe au choix est prolongé de 3 mois, un stage obligatoire de 6 mois est prévu tant auprès du SPF Justice qu'à la police fédérale ou locale;
- pour le stage qui donne accès tant au siège qu'au ministère public le stage externe au choix est de 6 mois et un stage de 6 mois au SPF Justice et de 6 mois à la police fédérale ou locale est rendu obligatoire.

Une place importante est désormais donnée à la formation du stagiaire en dehors de l'ordre judiciaire.

Quelle que soit l'expérience acquise au cours des deux années d'expérience professionnelle exigées avant de pouvoir s'inscrire au concours, le stage peut encore être rendu plus performant en prévoyant un passage obligatoire auprès du Service public fédéral justice. Ce département participe à l'élaboration de domaines variés du droit (matières pénales, civiles, commerciales,...). Il est important pour un magistrat appelé, par définition, à interpréter et faire respecter la législation

De gevolgen van dusdanig gedrag bestaan erin dat:

- een andere geslaagde stage moet lopen in een plaats die hem minder ligt;
- een rechtscollege dat een stagiair verwachtte, er uiteindelijk geen krijgt (indien het aantal geslaagden lager ligt dan het aantal beschikbare plaatsen).

Aan dergelijke handelwijzen moet paal en perk worden gesteld. Vandaar dat in dergelijke omstandigheden erin wordt voorzien dat de betrokkene het voordeel van het vergelijkend examen verliest.

2° De beroepservaring vereist om deel te nemen aan het vergelijkend toelatingsexamen voor de gerechtelijke stage is verhoogd tot twee jaar in plaats van een jaar zoals thans het geval is.

De regering wenst aldus de instroom te bevorderen van gemotiveerde juristen die een betere kennis van het recht hebben kunnen verwerven alvorens de stage aan te vangen. Het is redelijk de vereiste ervaring vast te stellen op twee jaar.

Het onderscheid tussen de lange en de korte stage wordt behouden om een tekort aan stagiairs in het parket te voorkomen.

De duur van beide stages wordt gewijzigd als volgt:

- voor de stage die enkel leidt tot een benoeming bij het openbaar ministerie, wordt de stage in het parket verlengd met drie maanden en de externe stage naar keuze met drie maanden. Er is voorzien in een verplichte stage van zes maanden bij de FOD Justitie en bij de federale of lokale politie;
- voor de stage die zowel leidt tot het openbaar ministerie als tot de zittende magistratuur, wordt de externe stage naar keuze van zes maanden en wordt een stage van zes maanden in de FOD Justitie en een stage van zes maanden bij de federale of lokale politie verplicht.

Voortaan wordt bijzonder belang gehecht aan de opleiding van de stagiair buiten de rechterlijke orde.

Ongeacht de ervaring opgedaan tijdens de twee jaar vereiste beroepservaring voorafgaand aan de inschrijving voor het vergelijkend examen, kan de stage nog efficiënter worden gemaakt door een verplichte stage in de Federale Overheidsdienst Justitie. Dit departement is betrokken bij de uitwerking van diverse takken van het recht (strafzaken, burgerlijke zaken, handelszaken,...). Het is belangrijk dat een magistraat die per definitie de wetgeving moet uitleggen en doen naleven,

de maîtriser les processus d'élaboration de la loi. Un passage par le département de la Justice permettra de montrer au futur magistrat l'étendue des compétences du département, le fonctionnement de la Justice dans tous ses aspects notamment au sein des trois directions générales du SPF Justice à savoir la législation, l'organisation judiciaire et l'exécution des peines et mesures mais aussi au sein des services placés sous l'autorité directe du Ministre de la Justice (l'INCC et le service de la politique criminelle).

Le stagiaire effectuera également un stage de six mois au sein de la police fédérale ou locale. Ce stage devra permettre au magistrat de connaître les modes de fonctionnement des différents corps de police, de se rendre compte de l'étendue et des limites tant des pouvoirs de la police que de ses moyens.

Le stage à la police s'impose également pour ceux qui ont choisi le stage de 48 mois notamment pour les raisons suivantes:

- le stagiaire qui a opté pour le stage de quatre ans peut finalement opter pour le parquet, soit pour une question de choix personnel, soit parce que la concurrence des magistrats ayant réussi l'examen d'aptitude professionnelle ou l'examen oral d'évaluation fait qu'il n'est pas assuré d'être nommé au siège.

Il est donc nécessaire qu'il ait une bonne connaissance des services de police.

- le stagiaire nommé au siège pourra, après trois ans ou même après une année, conformément aux articles 259sexies, § 1er, et 80, alinéa 2, du Code judiciaire, exercer des fonctions de juge d'instruction, pour lesquelles une bonne connaissance des services de police est tout aussi nécessaire que pour exercer la fonction de substitut.

Le nombre d'institutions dans lesquelles le stagiaire peut effectuer une partie de son stage «au choix» est, sauf dérogation accordée par les commissions d'évaluation du stage, limité afin de lutter contre le morcellement excessif du stage auxquels se livrent souvent les stagiaires au détriment de l'utilité de cette partie du stage.

L'objectif du stage «au choix» est que les stagiaires judiciaires en retirent quelque enseignement qui puisse leur être utile à l'avenir, qui élargisse leurs horizons. Or, on constate que certains stagiaires cherchent à effectuer un stage externe dans un maximum d'endroits. Concrètement, cela signifie qu'ils restent parfois à peine

de wijzen beheerst waarop de wetgeving wordt uitgewerkt. Een stage in de FOD Justitie biedt de mogelijkheid de toekomstige magistraat alle aspecten van de draagwijdte van de bevoegdheden van het departement en de werking van Justitie te leren, inzonderheid in de drie directoraten-generaal van de FOD Justitie, te weten de wetgeving, de rechterlijke organisatie en de uitvoering van straffen en maatregelen, maar ook in de diensten onder het rechtstreeks gezag van de minister van Justitie (het NICC en de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid).

De stagiair loopt tevens zes maanden stage bij de federale of de lokale politie. Door middel van die stage leert de magistraat de werkwijzen van de verschillende politiediensten kennen en kan hij zich rekenschap geven van de omvang en de grenzen van zowel de bevoegdheden als de middelen van de politie.

Degenen die hebben geopteerd voor de stage van 48 maanden moeten om de volgende redenen verplicht stage bij de politie lopen:

- de stagiair die heeft geopteerd voor de stage van vier jaar kan uiteindelijk kiezen voor het parket, hetzij om persoonlijke redenen, hetzij omdat de concurrentie van de magistraten die zijn geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid of voor het mondeling evaluatie-examen ertoe leidt dat hij niet zeker is van een benoeming in de zittende magistratuur;

Het is bijgevolg noodzakelijk dat hij de politiediensten goed kent.

- de stagiair die is benoemd in de zittende magistratuur kan na drie jaar of zelfs na een jaar, overeenkomstig de artikelen 259sexies, § 1, en 80, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek het ambt van onderzoeksrechter uitoefenen; een goede kennis van de politiediensten is ter zake even noodzakelijk als voor de uitoefening van het ambt van substituu.

Het aantal instellingen waarin de stagiair een deel van de stage naar keuze kan lopen wordt, behoudens afwijking toegestaan door de commissies voor de evaluatie van de stage, beperkt teneinde een te grote versplintering tegen te gaan van de door de stagiairs gekozen stageplaatsen, welke versplintering het nut van dit deel van de stage in het gedrang kan brengen.

Het oogmerk van de stage naar keuze bestaat erin dat de gerechtelijke stagiairs iets ervan opsteken dat nuttig is voor de toekomst, dat hun blikveld verruimt. Er wordt evenwel vastgesteld dat sommige stagiairs de externe stage op zoveel mogelijk plaatsen proberen te lopen. Dat betekent dat zij soms amper 2 weken op

2 semaines au même endroit. Il est cependant impossible d'en retirer un enseignement sensé en si peu de temps. C'est pourquoi le nombre d'instances où le stage externe peut être accompli doit en principe être limité.

Les commissions d'évaluation garderont la possibilité d'approuver que le stage soit fractionné en plus d'une ou de deux périodes lorsque la proposition de stage supplémentaire présente un intérêt majeur pour un futur magistrat.

Le barreau restant une des meilleures écoles pour accéder à la magistrature - comme l'a d'ailleurs souligné la Cour d'arbitrage dans plusieurs arrêts -, le stage externe pourra y être effectué en tout ou en partie.

Le stagiaire judiciaire qui effectuera un stage au barreau y sera plus particulièrement affecté à l'aide juridique. Il participera aux réunions de colonnes sous la supervision du bâtonnier ou de l'avocat responsable de l'aide juridique.

Ces stagiaires n'ayant pas le statut d'avocat et ne pouvant se substituer à des avocats, des protocoles seront conclus avec l'Ordre des barreaux francophones et germanophones de Belgique (OBFG) et l'Ordre van Vlaamse Balie (OVB) pour que l'activité des stagiaires judiciaires soit clairement circonscrite et pour qu'ils soient parfaitement encadrés durant ce stage.

Les commissions d'évaluation du stage, qui ont notamment pour mission d'approuver les propositions de stage externe, n'accepteront logiquement que le stage externe soit accompli au barreau que pour les stagiaires qui n'y ont pas été inscrit.

Dans le cadre du stage de 48 mois, le stage en juridiction comportera une période de douze mois au parquet et une période de 18 mois au siège. Dans le cadre du stage de 36 mois, le stage au parquet aura une durée de dix-huit mois.

Idéalement le stage au siège doit permettre au stagiaire de se familiariser avec le fonctionnement des différentes chambres qui composent un tribunal. Ainsi un stage dans un tribunal de première instance doit-il idéalement comporter un passage par une chambre civile, une chambre correctionnelle, une chambre de la jeunesse. Un passage par un tribunal de l'application des peines est également recommandé.

Bien que l'article 259octies n'en fera plus mention, il sera toujours possible d'effectuer une partie du stage dans un greffe ou dans un secrétariat de parquet.

dezelfde stageplaats blijven. Het is onmogelijk iets zinigs leren op een dergelijk korte termijn. Derhalve moet het aantal instellingen waarin de externe stage kan worden gelopen in principe worden beperkt.

De commissies voor de evaluatie van de stage behouden de mogelijkheid ermee in te stemmen dat de stage wordt opgesplitst in meer dan een of twee periodes indien het voorstel voor een aanvullende stage van groot belang is voor een toekomstig magistrat.

Aangezien de balie een van de beste scholen voor de toegang tot de magistratuur is en blijft – het Arbitragehof heeft zulks overigens onderstreept in diverse arresten – kan de externe stage geheel of gedeeltelijk bij de balie worden gelopen.

De gerechtelijke stagiair die stage loopt bij de balie zal er meer bepaald worden ingezet voor de juridische bijstand. Hij neemt deel aan de sectievergaderingen onder leiding van de stafhouder of van de advocaat die verantwoordelijk is voor de juridische bijstand.

Aangezien deze stagiairs niet het statuut van advocaat hebben en niet in de plaats mogen treden van advocaten, worden met de Orde van Vlaamse Balies (OVB) en de Ordre des barreaux francophones et germanophone de Belgique (OBFG) protocollen gesloten opdat de werkzaamheden van de gerechtelijke stagiairs duidelijk wordt omschreven en zij tijdens deze stage op behoorlijke wijze worden begeleid.

De commissies voor de evaluatie van de stage, die onder meer ermee zijn belast de voorstellen inzake externe stage goed te keuren, zullen uiteraard enkel ermee instemmen dat stagiairs die niet bij de balie zijn ingeschreven aldaar externe stage lopen.

In het kader van de stage van 48 maanden bestaat de stage in een rechtscollège uit een periode van twaalf maanden in het parket en uit een periode van 18 maanden in de zittende magistratuur. In het kader van de stage van 36 maanden duurt de stage in het parket achttien maanden.

Idealiter moet de stage in de zittende magistratuur de stagiair de mogelijkheid geven zich de werking van de verschillende kamers van een rechtbank eigen te maken. Een stage in een rechtbank van eerste aanleg moet idealiter een stage in een burgerlijke kamer, een correctionele kamer en een jeugdkamer behelzen. Een stage in een strafuitvoeringsrechtbank wordt eveneens aanbevolen.

Het zal nog steeds mogelijk zijn een deel van de stage te lopen in een griffie of in een parketsecretariaat hoewel zulks niet langer vermeld zal zijn in artikel 259octies.

Les juristes de parquet et les référendaires sont mis sur un pied d'égalité avec les autres stagiaires ce qui permet d'harmoniser le stage tant au niveau de la formation pratique que de la formation théorique.

Le système actuel pose d'ailleurs un problème d'organisation de la formation théorique des stagiaires qui est répartie sur toute la durée du stage.

La compétence de fixer l'ordre dans lequel les différentes étapes du stage se succéderont est pour partie attribuée aux commissions d'évaluation du stage. Il s'agit en effet d'opter pour une mesure souple car le nombre de stagiaires à former chaque année ne doit pas désorganiser les institutions appelées à les accueillir. Il faut éviter à tout prix que la réforme proposée ait pour conséquence que pendant une (ou plusieurs) partie(s) du stage les stagiaires soient accueillis dans des institutions dans lesquelles leur formation ne peut être assurée correctement.

3° Une commission d'évaluation du stage francophone et une commission d'évaluation du stage néerlandophone sont instituées auprès du Conseil supérieur de la justice. Ces commissions, composées de magistrats et de non-magistrats parmi lesquels figurent deux experts en pédagogie ou en enseignement ou psychologie du travail, auront toutes les cartes en main pour rendre le stage optimal.

Hormis le directeur général de la direction générale de l'organisation judiciaire du SPF Justice ou son représentant, les membres des commissions seront désignés parmi ceux qui auront répondu à un appel aux candidats publié au moniteur belge.

La présence de non-magistrats au sein des commissions d'évaluation du stage met l'accent sur le caractère formatif du stage. Ces experts ont un bagage spécifique en matière d'apprentissage et de pédagogie que n'ont en principe pas nécessairement les magistrats. Leur approche différente apportera au sein de ces commissions un regard extérieur complémentaire à celui des spécialistes du droit.

La désignation de ces experts par l'assemblée générale du Conseil supérieur de la Justice et non par le ministre de la Justice ou de la Fonction publique garantit leur indépendance par rapport à l'exécutif.

De parketjuristen en referendarissen staan op voet van gelijkheid met de andere stagiairs, zodat de stage zowel op het stuk van de praktische als de theoretische opleiding kan worden geharmoniseerd.

Het huidige stelsel leidt overigens tot problemen inzake de organisatie van de theoretische opleiding van de stagiairs, die over de volledige duur van de stage is gespreid.

De bevoegdheid om te bepalen in welke volgorde de verschillende onderdelen van de stage verlopen, is deels toegekend aan de commissies voor de evaluatie van de stage. Het verdient inderdaad de voorkeur te opteren voor een soepele maatregel, want het jaarlijks aantal op te leiden stagiairs mag de instellingen waarin zij stage lopen niet desorganiseren. Er moet hoe dan ook worden voorkomen dat de voorgestelde hervorming ertoe leidt dat stagiairs een (of meer) onderdelen van de stage moeten lopen in instellingen waarin hun opleiding niet op een correcte wijze kan worden gewaarborgd.

3° Bij de Hoge Raad voor de Justitie worden een Nederlandstalige en een Franstalige commissie voor de evaluatie van de stage ingesteld. Deze commissies, samengesteld uit magistraten en niet-magistraten, waaronder twee deskundigen inzake pedagogie, onderwijs of arbeidspsychologie, hebben alle troeven in handen om de stage optimaal te laten verlopen.

Behoudens de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie van de FOD Justitie of zijn vertegenwoordiger, worden de leden van de commissies aangewezen onder de personen die hebben gereageerd op een oproep tot de kandidaten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Het gegeven dat niet-magistraten deel uitmaken van de commissies voor de evaluatie van de stage legt de nadruk op het aspect opleiding van de stage. Deze deskundigen hebben specifieke bagage inzake leren en pedagogie, bagage die de magistraten in beginsel zouden kunnen ontberen. Het gegeven dat zij een andere aanpak hebben, zal in het kader van de commissies leiden tot een externe kijk op de zaken die deze van de specialisten in de rechten aanvult.

De onafhankelijkheid van deze deskundigen ten aanzien van de uitvoerende macht volgt uit het gegeven dat zij worden aangewezen door de algemene vergadering van de Hoge Raad voor de Justitie en niet door de minister van Justitie of van Ambtenarenzaken.

La présence du directeur général de la DGOJ du Service Public Fédéral Justice s'explique par son expérience à la tête du service de formation du SPF Justice.

Ces commissions auront un rôle majeur dans le suivi des stagiaires et des maîtres de stage.

Les maîtres de stage qui seront au moins en partie chargés de la formation pratique en juridiction enverront les rapports de stage et les observations du stagiaire à la commission compétente. Les commissions seront donc particulièrement bien placées pour rendre un avis lors de l'évaluation des maîtres de stage.

Pour le stage effectué au SPF Justice, pour le stage à la police fédérale ou locale et pour le stage «au choix» de six mois, le stagiaire rédige un compte rendu à la fin de la période de stage en cours tandis que le service accueillant rédige un rapport sur base du formulaire type dont le modèle sera fixé par arrêté.

Le stagiaire adresse son compte rendu directement à la commission d'évaluation du stage compétente. Le rapport du service accueillant et les éventuelles remarques du stagiaire seront transmis par le service accueillant à la commission d'évaluation du stage compétente.

Avertie du bon ou du mauvais déroulement du stage au siège et au parquet tous les trois mois, ou même avant si le maître de stage l'estime utile, la commission compétente aura la responsabilité de déterminer si des adaptations doivent être apportées au stage ou s'il doit être mis fin au stage.

Enfin, elle évaluera le stage et rédigera un rapport de synthèse final qui figurera dans le dossier de nomination.

A terme, l'institut de formation de l'ordre judiciaire reprendra l'ensemble des compétences de ces commissions.

4° Une attention particulière sera accordée à l'harmonisation du stage. C'est pourquoi les maîtres de stage seront désignés au sein des juridictions parmi les magistrats qui devront suivre une formation certifiée en la matière dans l'année de leur désignation.

Le maître de stage désigné au sein du parquet rédigera le rapport de stage relatif aux dix-huit ou douze mois de stage effectués au parquet.

De aanwezigheid van de directeur-generaal van het DGRO volgt uit zijn ervaring aan het hoofd van de dienst opleiding van de FOD Justitie.

Deze commissies spelen een belangrijke rol met betrekking tot de follow-up van de stagiairs en de stage-meesters.

De stage-meesters die zijn belast met de praktische opleiding in de rechtscolleges bezorgen de stage-verslagen en de opmerkingen van de stagiair aan de bevoegde commissie. De commissies zijn dus de instellingen bij uitstek om advies te verlenen bij de evaluatie van de stage-meesters.

Voor de stage gelopen in de FOD Justitie, de stage bij de federale of lokale politie en voor de stage naar keuze van zes maanden, stelt de stagiair op het einde van de lopende stageperiode zelf een rapport op, terwijl de dienst waarin hij stage loopt een verslag opstelt op grond van een standaardformulier waarvan het model wordt vastgesteld bij besluit.

De stagiair bezorgt zijn rapport rechtstreeks aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage. Het verslag van de dienst waarin hij stage loopt en de eventuele opmerkingen van de stagiair worden door laatstgenoemde dienst overgezonden aan de commissie voor de evaluatie van de stage.

De bevoegde commissie, die om de drie maanden, of zelfs vroeger ingeval de stage-meester zulks nuttig acht, geïnformeerd wordt over het goede of slechte verloop van de stage, heeft de verantwoordelijkheid te bepalen of aanpassingen in de stage moeten worden aangebracht, dan wel of deze moet worden beëindigd.

Ten slotte zal zij de stage evalueren en stelt zij een eindverslag op dat bij het benoemingsdossier wordt gevoegd.

Op termijn zal het toekomstige instituut voor gerechtelijke opleiding de bevoegdheden van deze commissies op zich nemen.

4° Bijzondere aandacht wordt besteed aan de harmonisatie van de stage. Derhalve worden de stage-meesters aangewezen in de rechtscolleges onder de magistraten die binnen een jaar na hun aanwijzing een terzake gecertificeerde opleiding moeten volgen.

De stage-meester aangewezen in het parket stelt het stageverslag op met betrekking tot de achttien of twaalf maanden stage gelopen in het parket.

Le maître de stage désigné au siège rédigera le rapport de stage relatif aux dix-huit mois de stage effectués au siège.

En plus du compte rendu rédigé par le stagiaire lui-même, les rapports relatifs au stage au SPF Justice, à la police fédérale ou locale et au stage «au choix» de 6 mois mois seront rédigés directement par le service accueillant.

Les différentes étapes du stage externe ne peuvent être considérées comme secondaires. Elles permettront notamment de vérifier si le stagiaire a acquis une vision globale du système judiciaire et institutionnel dans lequel il va devoir s'intégrer.

Compte tenu de ce que pour pouvoir exercer les fonctions de maître de stage il faut avoir suivi une formation spécifique, les maîtres de stage sont d'office désignés maîtres de stage suppléants pour d'autres juridictions du ressort de la cour d'appel.

La formation des maîtres de stage est valable 4 ans soit pendant la durée de sa désignation. Au-delà le maître de stage qui a été évalué positivement peut continuer à exercer ces fonctions à condition de suivre à nouveau une formation.

Sauf circonstances exceptionnelles, les maîtres de stage seront évalués à la fin de la période de validité de leur désignation. Pour le reste, l'évaluation sera effectuée par le comité d'évaluation compétent et selon la procédure prévue pour l'évaluation des mandats sur la base de critères spécifiques qui seront fixés par arrêté royal.

Comme le Code judiciaire offre au stagiaire la possibilité de postuler dans les 6 mois précédant la fin du stage, il est prévu qu'en vue d'éviter un éventuel conflit d'intérêt entre le maître de stage et le stagiaire, le stagiaire informe immédiatement le maître de stage de sa candidature afin que le maître de stage qui postule la même place soit déchargé de cette fonction.

De stagemeeester aangewezen in het kader van de zittende magistratuur stelt het stageverslag op met betrekking tot de achttien maanden stage gelopen bij de zittende magistratuur.

Naast het rapport opgesteld door de stagiair zelf, stelt de dienst waarin de stagiair stage loopt zelf de verslagen op met betrekking tot de stage naar keuze in de FOD Justitie, bij de federale of lokale en de stage van zes maanden.

De verschillende onderdelen van de externe stage kunnen niet als van bijkomende aard worden beschouwd. Zij bieden inzonderheid de mogelijkheid na te gaan of de stagiair een algemeen beeld heeft verworven van het gerechtelijke en institutionele stelsel waarin hij zich moet integreren.

Gelet op het gegeven dat de uitoefening van de functie van stagemeeester onderstelt dat een specifieke opleiding is gevolgd, worden de stagemeeesters ambtshalve aangewezen als plaatsvervangend stagemeeester voor andere rechtscolleges van het rechtsgebied van het hof van beroep.

De opleiding van de stagemeeesters is vier jaar geldig, met andere woorden gedurende de duur van de aanwijzing. Daarna kan de stagemeeester die gunstig werd geëvalueerd zijn functie blijven uitoefenen op voorwaarde dat hij opnieuw een opleiding volgt.

Behalve in uitzonderlijke omstandigheden worden de stagemeeesters geëvalueerd op het einde van de periode waarin hun aanwijzing geldig is. Voor het overige geschiedt de evaluatie door het bevoegde comité voor de evaluatie van de stage en volgens de procedure die geldt voor de evaluatie van de mandaten op grond van de specifieke criteria die worden bepaald in een koninklijk besluit.

Aangezien het Gerechtelijk Wetboek de stagiair de mogelijkheid biedt zich kandidaat te stellen zes maanden voor het einde van de stage, is erin voorzien dat de stagiair de stagemeeester onmiddellijk op de hoogte brengt van zijn kandidatuur zodat de stagemeeester die naar dezelfde betrekking solliciteert van zijn functie kan worden ontlast en een eventueel belangenconflict tussen de stagemeeester en de stagiair kan worden voorkomen.

5° et 6° Aujourd'hui, les rapports de stage sont rédigés à longs intervalles. Désormais, la loi exige qu'un rapport de stage soit rédigé tous les 3 mois afin de mieux suivre l'évolution du stagiaire judiciaire. Dans le cadre de l'actuel stage de courte durée, le profil du stagiaire judiciaire est aujourd'hui dressé à l'approche de la fin de son stage, ce qui ne permet d'obtenir que peu ou pas de renseignements quant à la manière dont il a évolué.

Les rapports de stage présentent parfois de grandes divergences tant sur le plan de la structure que du contenu. Certains rapports sont très minimalistes alors que d'autres sont très exhaustifs. Il en résulte que la lecture, la comparaison et l'évaluation des rapports prennent beaucoup de temps.

L'introduction d'un formulaire type facilitera l'appréciation des rapports. L'utilisation d'un formulaire type offre les avantages suivants:

- le rapport est toujours établi selon le même schéma;
- il garantit que le maître de stage se prononcera sur certains éléments importants pour évaluer un candidat.

Le formulaire type selon lequel les rapports de stage devront dorénavant être rédigés sera établi par le Ministre de la Justice. Dans la mesure où il appartiendra finalement au Conseil supérieur de peser le pour et le contre des rapports de stage, celui-ci sera préalablement consulté pour l'élaboration du formulaire.

Le compte rendu que le stagiaire adressera à la commission d'évaluation du stage compétente ne sera pas rédigé sur base du formulaire type fixé par arrêté. Le stagiaire déterminera lui-même librement le contenu de ce compte rendu. Ce compte rendu permettra aux commissions de se faire une meilleure idée sur le travail accompli par le stagiaire.

Les rapports de stage concernant le stage effectué au SPF Justice, à la police fédérale ou locale et le stage «au choix» de six mois sont rédigés sur base d'un formulaire type par le service accueillant à la fin de la période du stage.

Un seul rapport sera rédigé pour les six mois de stage au SPF Justice ou à la police.

Selon que le stagiaire aura ou non fractionné le stage externe «au choix» de 6 mois, un ou plusieurs rapports seront nécessaires.

5° et 6° Thans worden de stageverslagen met grote tussenpozen opgesteld. Voortaan wordt krachtens de wet geëist dat om de drie maanden een stageverslag wordt opgesteld om de evolutie van de gerechtelijke stagiair beter te volgen. In het kader van de huidige korte stage wordt het profiel van de gerechtelijke stagiair thans opgemaakt op het einde van de stageperiode, zodat slechts weinig of geen informatie wordt verkregen over de wijze waarop betrokkene geëvolueerd is.

De stageverslagen zijn soms sterk uiteenlopend inzake structuur en inhoud. Bepaalde verslagen zijn zeer minimalistisch, andere dan weer zeer exhaustief. Daaruit volgt dat het lezen, het vergelijken en het evalueren van de verslagen zeer veel tijd in beslag nemen.

De invoering van een standaardformulier zal de beoordeling van de verslagen vlotter doen verlopen. De aanwending van een standaardformulier biedt de volgende voordelen:

- het verslag wordt steeds volgens hetzelfde schema opgesteld;
- het biedt de waarborg dat de stagemeeester zich uitspreekt over bepaalde belangrijk aspecten om een kandidaat te evalueren.

De minister van Justitie stelt het standaardformulier vast op grond waarvan de stageverslagen voortaan worden opgesteld. Aangezien het in laatste instantie aan de Hoge Raad is om het pro en het contra van de stageverslagen te beoordelen, wordt hij vooraf geraadpleegd met betrekking tot de uitwerking van het formulier.

Het rapport dat de stagiair bezorgt aan bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage wordt niet opgesteld op grond van het standaardformulier vastgesteld bij besluit. De stagiair bepaalt zelf vrijelijk de inhoud van dat rapport. Dat rapport biedt de commissies de mogelijkheid zich een beter idee te vormen van het werk verricht door de stagiair.

De stageverslagen betreffende de stage in de FOD Justitie, bij de federale en de lokale politie en de stage van zes maanden naar keuze, worden door de dienst waarin stage wordt gelopen opgesteld op grond van een standaardformulier op het einde van de stageperiode.

Voor de stage van zes maanden in de FOD Justitie of bij de politie wordt een enkel verslag opgesteld.

Naargelang de stagiair de externe stage naar keuze van zes maanden al dan niet heeft verdeeld, zijn een of meer verslagen vereist.

Un rapport est en principe rédigé tous les trois mois. Des circonstances particulières peuvent justifier qu'un rapport intermédiaire soit établi par le maître de stage avant la fin des trois mois. Le stagiaire peut transmettre ses remarques au maître de stage dans les 10 jours de la réception du rapport.

Une copie des rapports et des éventuelles observations du stagiaire est transmise à la commission d'évaluation du stage compétente.

Parce qu'elle est chargée du suivi du stage, la commission d'évaluation du stage peut également demander un rapport supplémentaire intermédiaire. Elle peut proposer au Ministre de la Justice une autre affectation du stagiaire lorsqu'elle estime que par exemple ce dernier serait plus à l'aise dans une juridiction du travail ou dans une juridiction de taille plus modeste. Un changement d'affectation ne peut se faire qu'après avoir consulté les chefs de corps concernés.

Lorsqu'elle constate que le stagiaire ne convient pas la commission propose au ministre de la Justice de mettre fin au stage. C'est au ministre de la Justice qu'appartient la décision finale de mettre fin au stage. Cette mesure grave doit être motivée et respecter les droits de la défense.

Lorsque la commission adresse au ministre de la Justice une proposition de changement d'affectation ou lorsqu'elle propose de mettre fin au stage, elle y joint l'ensemble des rapports de stage et les observations du stagiaire.

Enfin un rapport de synthèse final est rédigé au plus tôt dans les six mois précédant la fin du stage. Ce délai de six mois est à mettre en rapport avec la possibilité qu'ont les stagiaires de postuler durant cette période.

Le stagiaire pourra émettre des observations à l'égard de ce rapport.

Copie de ce rapport et des observations du stagiaire est adressée au ministre de la Justice.

Ce rapport est essentiel car son contenu servira pour la motivation de la nomination du stagiaire ou pour comprendre qu'il ne soit pas présenté à telle place vacante.

In beginsel wordt om de drie maanden een verslag opgesteld. Bijzondere omstandigheden kunnen verantwoorden dat de stagemeeester een tussentijds verslag opstelt voor het verstrijken van de drie maanden. De stagiair kan zijn opmerkingen meedelen aan de stagemeeester binnen 10 dagen te rekenen vanaf de ontvangst van het verslag.

Een afschrift van de verslagen en van de eventuele opmerkingen van de stagiair wordt bezorgd aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

Aangezien de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage belast is met de follow-up van de stage, kan zij tevens een bijkomend tussentijds verslag vragen. Zij kan de minister van Justitie voorstellen de stagiair een andere stageplaats op te leggen wanneer zij bijvoorbeeld van oordeel is dat de stagiair zich prettiger zou voelen in een arbeidsgerecht of in een kleiner rechtscollege. De aanwijzing van een andere stageplaats is enkel mogelijk nadat de betrokken korpschefs zijn geraadpleegd.

Ingeval de commissie vaststelt dat de stagiair ongeschikt is, stelt de commissie de minister van Justitie voor de stage te beëindigen. De minister van Justitie neemt de definitieve beslissing om de stage te beëindigen.

Deze ernstige maatregel moet met redenen worden omkleed en de rechten van de verdediging in acht nemen.

Ingeval de commissie de minister van Justitie voorstelt de stageplaats te wijzigen, dan wel voorstelt de stage te beëindigen, worden alle stageverslagen en de opmerkingen van de stagiair bij dat voorstel gevoegd.

Ten slotte wordt ten vroegste zes maanden voor het einde van de stage een definitief eindverslag opgesteld. Deze termijn van zes maanden houdt verband met de mogelijkheid die de stagiair wordt geboden om in de loop van deze periode te solliciteren.

De stagiair kan opmerkingen maken inzake dit verslag.

Een afschrift van dit verslag en van de opmerkingen van de stagiair wordt bezorgd aan de minister van Justitie.

Dit verslag is van wezenlijk belang want de inhoud ervan is dienstig om de benoeming van de stagiair met redenen te omkleeden, dan wel om te begrijpen waarom hij niet voor een of andere vacante betrekking is voorgedragen.

Ainsi un rapport final qui contiendrait des réserves par exemple pour un accès direct au siège ne devrait logiquement laisser que peu de chances à un stagiaire de commencer sa carrière de magistrat comme juge au tribunal de première instance.

La commission d'évaluation du stage ne pourra rendre un rapport final négatif que pour autant que des événements particuliers qui se sont confirmés, ont été détectés ou se sont passés au cours des trois derniers mois de stage qui précèdent l'élaboration de ce rapport, justifient par leur gravité qu'il soit mis fin au stage à ce moment là. Seul le Ministre de la Justice, et non la commission d'évaluation du stage, pourra mettre fin au stage suite à un rapport final négatif.

Si aucune mise en garde n'a été adressée au stagiaire auparavant, la commission d'évaluation du stage ne pourra émettre une évaluation qui, à elle seule et sans que l'on soit dans un des cas visé ci-dessus, viendrait sérieusement mettre à mal les chances du stagiaire de devenir un jour magistrat.

En vue d'éviter que ne subsistent encore des cas dans lesquels des stagiaires ne seront pas nommés après deux prolongations de stage et ce malgré la meilleure formation des stagiaires, il est désormais prévu que le stage peut être prolongé de maximum deux ans.

La prolongation du stage de 4 périodes de 6 mois n'est pas un droit mais une possibilité qui ne sera utilisée par le ministre de la Justice que pour autant que le stagiaire ait suffisamment postulé.

Il n'appartient pas à l'autorité de supporter les choix guidés par des convenances personnelles ou familiales des stagiaires.

Par un arrêt *Sury* n° 157092 du 29 mars 2006, le Conseil d'État a rejeté la demande de suspension de la décision de ne pas accorder une seconde prolongation à un stagiaire qui n'avait pas postulé tous les emplois vacants pour lesquels elle pouvait entrer en ligne de compte. Le Conseil d'État estime dès lors que le Ministre de la Justice n'avait pas, sous peine de violer l'article 259octies, §6 du Code judiciaire, le choix de prolonger ou non le stage.

La prolongation du stage est examinée au cas par cas sur base d'une comparaison raisonnable du nombre de places vacantes que le candidat aurait pu postuler et du nombre de places postulées par le stagiaire.

Een eindverslag waarin bijvoorbeeld voorbehoud wordt gemaakt inzake rechtstreekse toegang tot de magistratuur zal logischerwijze ertoe leiden dat de stagiair weinig kans heeft zijn loopbaan in de magistratuur te beginnen als rechter in de rechtbank van eerste aanleg.

De commissie voor de evaluatie van de stage kan geen negatief eindverslag uitbrengen tenzij de ernst van bijzondere gebeurtenissen, die zijn bevestigd, werden ontdekt of zich hebben voorgedaan in de loop van de drie laatste maanden van de stage die voorafgaan aan de uitwerking van bedoeld verslag, verantwoord dat op dat tijdstip een einde wordt gemaakt aan de stage. Enkel de minister van Justitie, en niet de commissie voor de evaluatie van de stage, kan een einde maken aan de stage na een negatief eindverslag.

Ingeval de stagiair vooraf niet werd gewaarschuwd, kan de commissie voor de evaluatie van de stage geen evaluatie uitbrengen, die op zich en zonder dat er sprake is van een van de voormelde gevallen, de kansen van de stagiair om ooit magistraat te worden ernstig in het gedrang zou brengen.

Teneinde te voorkomen dat gevallen blijven bestaan waarin stagiairs niet worden benoemd na twee verlengingen van de stage en zulks ondanks de betere opleiding van de stagiairs, is voortaan erin voorzien dat de stage met ten hoogste twee jaar kan worden verlengd.

De verlenging van de stage met vier periodes van zes maanden is geen recht, maar een mogelijkheid waarvan de minister van Justitie enkel gebruik kan maken voor zover de stagiair voldoende heeft gesolliciteerd.

Het is niet aan de overheid om de gevolgen te dragen van keuzes van de stagiair ingegeven door persoonlijke of familiale redenen.

In het arrest *Sury* nr. 157092 van 29 maart 2006 heeft de Raad van State het verzoekschrift verworpen houdende opschorting van de beslissing geen tweede verlenging toe te kennen aan een stagiaire die niet had gesolliciteerd naar alle vacante betrekkingen waarvoor zij in aanmerking kon komen. De raad van State is derhalve van oordeel dat de minister van Justitie, op straffe artikel 259octies, § 6, te overtreden, niet de keuze had de stage al dan niet te verlengen.

De verlenging van de stage wordt geval per geval behandeld op grond van een redelijke vergelijking van het aantal vacante betrekkingen waarnaar de kandidaat had kunnen solliciteren met het aantal betrekkingen waarnaar de stagiair heeft gesolliciteerd.

Ainsi n'est-il attendu d'un stagiaire qui a fait le stage long qu'il postule systématiquement toutes les places vacantes au parquet.

Le projet ne peut prévoir une disposition qui assurerait, à la fin du stage ou après prolongation, une nomination automatique au stagiaire ayant suffisamment postulé car l'article 151 de la Constitution attribue au Conseil supérieur de la Justice une compétence de présentation d'un candidat à une nomination. Le droit automatique à la nomination des stagiaires porterait également atteinte à l'égalité des candidats magistrat.

7° Adaptations techniques suite à l'allongement de la durée du stage et à la mise en place de la commission d'évaluation du stage.

8° Tel que l'article 259octies du Code judiciaire est actuellement rédigé, seul le traitement minimum du fonctionnaire du grade le moins élevé du niveau A peut être alloué au stagiaire judiciaire. Il ne peut pas bénéficier des augmentations intercalaires que le fonctionnaire perçoit dans son échelle.

Ensuite de cette modification, les années passées en qualité de stagiaire judiciaire donneront droit à l'octroi des augmentations intercalaires.

Les deux années d'expérience préalable exigées pour pouvoir participer au concours peuvent également être valorisées.

Pendant les éventuelles périodes de prolongation du stage, le traitement du stagiaire est déterminé dans l'échelle de traitement A21.

Art.10

Au terme de l'année qui suivra leur entrée dans la magistrature, l'aptitude des jeunes magistrats à appliquer ce qui leur aura été enseigné sera vérifiée.

Sur base de l'article 259nonies du Code judiciaire, le Roi déterminera, sur proposition du Conseil supérieur de la Justice, des critères spécifiques supplémentaires qui seront utilisés lors de la toute première évaluation périodique des magistrats.

Des critères spécifiques seront également adoptés pour l'évaluation des fonctions de maître de stage.

Wordt van de stagiair die de lange stage heeft gelopen bijgevolg niet verwacht dat hij stelselmatig solliciteert naar alle openstaande betrekkingen bij het parket.

Het ontwerp kan geen bepaling bevatten die op het einde van de stage of na de verlenging veilig stelt dat de stagiair die voldoende heeft gesolliciteerd automatisch wordt benoemd, want artikel 151 van de Grondwet verleent aan de Hoge Raad voor de Justitie de bevoegdheid een kandidaat voor benoeming voor te stellen. Het automatische recht op benoeming van de stagiairs zou de gelijkheid tussen de kandidaat-magistraten overigens in het gedrang brengen.

7° Technische aanpassingen ten gevolge van de verlenging van de duur van de stage en de instelling van een commissie voor de evaluatie van de stage.

8° Gelet op de huidige tekst van 259octies van het Gerechtelijk Wetboek, kan aan de gerechtelijk stagiair enkel de beginwedde van de laagste graad van niveau A uitgekeerd worden. Hij komt niet in aanmerking voor de tussentijdse verhogingen die de ambtenaar in zijn schaal ontvangt.

Naar aanleiding van deze aanpassing geven de jaren van betrokkene in de hoedanigheid van gerechtelijk stagiair recht op de toekenning van de tussentijdse verhogingen.

Er kan tevens rekening worden gehouden met de voorafgaande twee jaar ervaring vereist om deel te kunnen nemen aan het vergelijkend examen.

Tijdens de eventuele verlengingen van de stage wordt de wedde van de stagiair vastgesteld in de weddenschaal A21.

Art.10

Na het verstrijken van het jaar dat volgt op de indienstneming van de jonge magistraten wordt getest of zij bekwaam zijn om datgene dat zij hebben geleerd, in de praktijk toe te passen.

Op grond van artikel 259nonies van het Gerechtelijk Wetboek, zal de Koning, op voorstel van de Hoge Raad voor de Justitie, bijkomende specifieke criteria bepalen die worden aangewend bij de eerste periodieke evaluatie van de magistraten.

Specifieke criteria zullen worden aangenomen voor de evaluatie van de ambten van stagemeeester.

Art.11

Le suivi des stagiaires judiciaires dont le stage est en cours lors de l'entrée en vigueur complète de la loi sera assuré par les commissions d'évaluation du stage. Pour ce faire, celles-ci recevront pour la partie du stage restant à accomplir un rapport de stage après chaque période de 3 mois. Les chefs de corps utiliseront le formulaire fixé par arrêté royal.

Vu que l'actuel article 259octies du Code judiciaire ne prévoit pas de rapport de stage distinct pour la partie du stage «au choix», il n'y a pas d'obligation pour le stagiaire nommé avant octobre 2007 qui n'aurait pas terminé cette partie du stage de rédiger un compte rendu. De même le service accueillant n'est pas obligé de rédiger un rapport. Le rapport rédigé par le maître de stage désigné sur base de l'actuel article 259octies couvrira cette période.

Les commissions d'évaluation du stage recevront également les rapports de stage rédigés par les maîtres de stage avant l'entrée en vigueur de loi.

L'entrée en fonction des stagiaires judiciaires et les prestations de serment se faisant toutes au 1er octobre, les stagiaires judiciaires qui seront nommés en 2007 seront tous soumis au même régime.

Art.12

Il faut éviter que ne coexistent à la date de l'entrée en vigueur complète de la loi un système qui n'admet aucune valorisation pour les stagiaires dont le stage est en cours et un système qui valorise tant l'expérience exigée pour pouvoir participer à l'examen que les années de stage.

En vue de réduire la différence entre ces deux systèmes, l'année d'expérience aujourd'hui requise pour participer à l'examen et les années de stage effectuées seront valorisées.

Art.13

Bien que l'agencement des 12 premiers mois de stage est fixé par la loi elle-même, le soin de fixer l'agencement de la suite du stage est laissé au ministre de la Justice pour les stagiaires qui entreront en fonction le 1er octobre 2007 de manière à ce que les stagiaires puissent connaître au plus tôt l'ordre de leur stage.

Art.11

De commissies voor de evaluatie van de stage zijn belast met de follow-up van de gerechtelijke stagiairs die stage lopen op het tijdstip van de volledige inwerkingtreding van de wet. Daartoe krijgen zij een stageverslag na elke periode van drie maanden van het gedeelte van de stage dat nog moet worden gelopen. De korpschefs zullen het in het koninklijk besluit bepaalde formulier gebruiken.

Aangezien het huidige artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek niet voorziet in een afzonderlijk stageverslag voor het deel van de stage naar keuze, is de stagiair die wordt benoemd voor oktober 2007 en dat deel van de stage niet zou hebben voltooid, niet verplicht een rapport op te stellen. De dienst waarin betrokkene stage loopt is evenmin verplicht een verslag op te stellen. Het verslag opgesteld door de stage-meester aangewezen op grond van het huidige artikel 259octies, heeft betrekking op die periode.

De stageverslagen die de stage-meesters hebben opgesteld voor de inwerkingtreding van de wet worden eveneens bezorgd aan de commissies voor de evaluatie van de stage.

Aangezien de gerechtelijke stagiairs in dienst treden op 1 oktober en de eedafleggingen dezelfde dag plaatsvinden, worden de in 2007 benoemde gerechtelijke stagiairs aan hetzelfde stelsel onderworpen.

Art.12

Het samen bestaan moet worden voorkomen, op de datum van de volledige inwerkingtreding van de wet, van een stelsel dat niet de mogelijkheid biedt de stagiairs te valoriseren van wie de stage aan de gang is en van een stelsel dat zowel de ervaring vereist om aan het examen te kunnen deelnemen als de jaren stage in aanmerking neemt.

Teneinde het verschil tussen beide stelsels te verkleinen, zal rekening worden gehouden met het jaar ervaring dat thans vereist is om deel te nemen aan het examen en met de jaren gelopen stage.

Art.13

Hoewel het verloop van de eerste twaalf maanden van de stage in de wet zelf is bepaald, wordt de bepaling van het verloop van het vervolg van de stage overgelaten aan de minister van Justitie voor de stagiairs die in dienst treden op 1 oktober 2007, zodat zij zo spoedig mogelijk weten op welke wijze hun stage is georganiseerd.

Art. 14

Cette disposition maintient pour les magistrats du ministère public nommés après un stage de 18 mois la possibilité d'être nommé au siège après 5 ans de fonction.

Conformément à l'avis du Conseil d'État 39.965/2, une disposition transitoire doit également être adoptée pour permettre aux magistrats nommés sur base du stage court ou long «ancienne formule» de continuer à pouvoir postuler d'autres places vacantes.

A défaut d'une telle disposition transitoire, seuls les stagiaires qui auront accompli le stage «nouvelle formule» pourraient être nommé.

Art. 15

Il ressort de la combinaison de l'article 190 et de l'article 194 du Code judiciaire que les titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle nommés magistrats du ministère public doivent compter un total de dix ans d'expérience dont trois ans comme magistrat pour pouvoir être nommés au siège

Les titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle nommés magistrats du ministère public avant l'entrée en vigueur de la présente loi ont pu être nommés à cette fonction sur la base d'une expérience de quatre ou cinq ans. Une disposition transitoire est adoptée de manière à ce que ces magistrats ne puissent pas être nommés au siège plus vite que les magistrats qui y seront nommés après l'entrée en vigueur de la présente loi.

Art. 16

L'exigence de sept ans d'expérience juridique à rencontrer au moment de l'inscription à un examen d'aptitude professionnelle ne vaut clairement que pour les appels aux candidats publiés après la publication de la présente loi au moniteur belge.

La limitation des inscriptions à 3 par type d'épreuve de recrutement n'est applicable qu'aux inscriptions pour des appels aux candidats postérieurs à la publication de la présente loi au moniteur belge, les inscriptions antérieures ne sont pas prises en compte.

Art. 14

Krachtens deze bepaling wordt ten aanzien van de magistraten van het openbaar ministerie die benoemd werden na de stage van 18 maanden, de mogelijkheid behouden om na vijf jaar ambtsuitoefening te worden benoemd in de zittende magistratuur.

Overeenkomstig advies nr. 39.965/2 van de Raad van State moet tevens een overgangsbepaling worden aangenomen opdat de magistraten die zijn benoemd op grond van de korte of lange stage «oude formule» nog steeds naar andere vacante betrekkingen kunnen solliciteren.

Bij gebreke van een dergelijke overgangsbepaling, zouden enkel de stagiairs die de stage «nieuwe formule» hebben gelopen, kunnen worden benoemd.

Art. 15

Uit het samen lezen van de artikelen 190 en 194 van het Gerechtelijk Wetboek blijkt dat de personen geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid die tot magistraat van het openbaar ministerie worden benoemd in totaal tien jaar ervaring moeten hebben, waarvan drie jaar als magistraat, om in de zittende magistratuur te kunnen worden benoemd.

De personen geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid die voor de inwerkingtreding van deze wet tot magistraat van het openbaar ministerie zijn benoemd, konden op grond van vier of vijf jaar ervaring in dit ambt worden benoemd. Een overgangsbepaling wordt aangenomen zodat deze magistraten niet spoediger in de zittende magistratuur kunnen worden benoemd dan de magistraten die na de inwerkingtreding van deze wet zullen worden benoemd.

Art. 16

De vereiste van zeven jaar juridische ervaring die moet zijn vervuld op het tijdstip van de inschrijving voor een examen inzake beroepsbekwaamheid geldt duidelijk enkel voor de oproepen tot de kandidaten bekendgemaakt na de bekendmaking van deze wet in het Belgische Staatsblad.

De beperking tot drie inschrijvingen per soort wervingstest is enkel van toepassing op de inschrijvingen voor de oproepen tot de kandidaten die volgen op de bekendmaking van deze wet in het Belgisch Staatsblad. Met de vroegere inschrijvingen wordt geen rekening gehouden.

Il va sans dire que celui qui, avant l'entrée en vigueur de cette disposition, a réussi un examen ou concours donnant accès à la magistrature au quatrième essai ne perd pas le bénéfice de sa réussite.

Enfin, pour les places vacantes publiées avant la publication de la présente loi au moniteur belge, les conditions de nomination à remplir sont bien entendu celles en vigueur lors de la publication de ces places vacantes.

Le projet prévoit que la formation au cours de l'année qui suit le stage sera obligatoire pour les magistrats nommés à partir du 1er septembre 2007. Cette disposition a pour objet non pas d'exclure de la formation les magistrats nommés un peu avant le mois de septembre 2007 mais d'éviter que des discussions ne naissent sur la question de savoir si la formation, qui donne lieu à une évaluation, doit commencer dès l'entrée en service et si elle peut avoir lieu sur une période réduite.

Art.17

La règle selon laquelle le lauréat du concours d'accès au stage judiciaire qui n'entame pas son stage l'année de sa réussite n'entrera en ligne de compte qu'après les lauréats les plus récents, ne vaudra que pour les lauréats des concours organisés après l'entrée en vigueur de cette disposition.

Art.18

L'appel aux candidats pour le concours donnant accès au stage étant publié chaque année dans la première partie du mois de septembre, l'entrée en vigueur des dispositions relatives aux stages est fixée au 1er septembre 2007. Entrent toutefois en vigueur immédiatement les dispositions nécessaires pour que la nouvelle structure puisse fonctionner à cette date. Tel est le cas des dispositions nécessaires à la désignation des membres des commissions d'évaluation du stage.

Entrent également en vigueur immédiatement les dispositions modifiant les conditions de nomination des titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle ainsi que les dispositions transitoires qui y sont liées.

Een kandidaat die voor de inwerkingtreding van deze bepaling bij de vierde poging is geslaagd voor een examen of vergelijkend examen dat toegang geeft tot de magistratuur verliest uiteraard niet het voordeel van het gegeven dat hij geslaagd is.

Voor de vacante betrekkingen ten slotte die voor de bekendmaking van deze wet in het Belgisch Staatsblad zijn bekendgemaakt, stemmen de te vervullen benoemingsvoorwaarden uiteraard overeen met die welke van kracht zijn op het tijdstip van de bekendmaking van die vacante betrekkingen.

In het ontwerp is gesteld dat de opleiding in de loop van het jaar dat volgt op de stage verplicht zal zijn voor de magistraten benoemd met ingang van 1 september 2007. Deze bepaling heeft niet tot doel de net voor de maand september 2007 benoemde magistraten uit te sluiten van de opleiding, maar te voorkomen dat discussies ontstaan over de vraag of met de opleiding, die leidt tot evaluatie, moet worden gestart onmiddellijk na de indiensttreding en of zij kan worden georganiseerd over een beperkte periode.

Art.17

De regel volgens welke de persoon die geslaagd is voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage en die zijn stage niet aanvangt in het jaar waarin hij geslaagd is, slechts in aanmerking wordt genomen na de personen die zijn geslaagd voor het meest recente examen, geldt enkel voor de personen die geslaagd zijn voor de vergelijkende examens die na de inwerkingtreding van deze bepaling worden georganiseerd.

Art.18

Aangezien de oproep tot de kandidaten voor het vergelijkend examen dat toegang verleent tot de stage elk jaar in het eerste deel van de maand september wordt bekendgemaakt, wordt de inwerkingtreding van de bepalingen met betrekking tot de stages vastgesteld op 1 september 2007. De bepalingen die nodig zijn opdat de nieuwe structuur op deze datum kan werken, treden evenwel onmiddellijk in werking. Zulks is het geval voor de bepalingen die nodig zijn voor de aanwijzing van de leden van de commissies voor de evaluatie van de stage.

De bepalingen op grond waarvan de benoemingsvoorwaarden van de personen geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid worden gewijzigd, en de overgangsbepalingen die ermee verband houden, treden tevens onmiddellijk in werking.

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

**Avant-projet de loi modifiant diverses dispositions
du Code judiciaire relatives à l'accès
à la magistrature**

Art. 1

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution

Art. 2

A l'article 187 du Code judiciaire, modifié par les lois du 18 juillet 1991, 6 mai 1997 et 22 décembre 1998 sont apportées les modifications suivantes:

- a) au §2, 2° le mot «cinq» est remplacé par le mot «douze»;
- b) le §2, alinéa 3, est supprimé.

Art. 3

A l'article 188 du même code, remplacé par la loi du 18 juillet 1991 et modifié par les lois du 11 juillet 1994, 6 mai 1997, 24 mars 1999 et 13 mars 2001, les mots «30 ans» sont remplacés par les mots «35 ans» et le mot «cinq» est remplacé par le mot «douze».

Art. 4

A l'article 190 du même code remplacé par la loi du 18 juillet 1991 et modifié par les lois du 1er décembre 1994, 6 mai 1997, 10 février 1998, 22 décembre 1998, 23 et 24 mars 1999, 15 juin 2001 et du 3 mai 2003 sont apportées les modifications suivantes:

- a) Au §1er les mots «article 259octies, §2» sont remplacés par les mots «article 259octies»;
- b) le §2 est remplacé par la disposition suivante:

§2. Le candidat qui a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit en outre:

- 1° soit, avoir, pendant au moins trois années, exercé les fonctions de magistrat;
- 2° soit, avoir, pendant au moins douze années:

- suivi le barreau;
- exercé les fonctions de conseiller, d'auditeur, d'auditeur adjoint, de référendaire, de référendaire adjoint au Conseil d'État;

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

**Voorontwerp van wet tot wijziging van
de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende
de toegang tot de magistratuur**

Art. 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 187 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 18 juli 1991, 6 mei 1997 en 22 december 1998, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) in §2, 2°, wordt het woord «vijf» vervangen door het woord «twaalf»;
- b) §2, derde lid, wordt geschrapt.

Art. 3

In artikel 188 van hetzelfde Wetboek, vervangen door de wet van 18 juli 1991 en gewijzigd bij de wetten van 11 juli 1994, 6 mei 1997, 24 maart 1999 en 13 maart 2001, worden de woorden «30 jaar» vervangen door de woorden «35 jaar» en wordt het woord «vijf» vervangen door het woord «twaalf».

Art. 4

In artikel 190 van hetzelfde Wetboek, vervangen door de wet van 18 juli 1991 en gewijzigd bij de wetten van 1 december 1994, 6 mei 1997, 10 februari 1998, 22 december 1998, 23 en 24 maart 1999, 15 juni 2001 en van 3 mei 2003, worden volgende wijzigingen aangebracht:

- a) In §1 worden de woorden «artikel 259octies, §2» vervangen door de woorden «artikel 259octies»;
- b) §2 wordt vervangen door de volgende bepaling:

§2. De kandidaat die voor het examen inzake beroepsbekwaamheid is geslaagd, moet bovendien:

- 1° hetzij, gedurende ten minste drie jaar het ambt van magistraat hebben uitgeoefend;
- 2° hetzij, gedurende ten minste twaalf jaar:

- werkzaam zijn geweest aan de balie;
- een ambt van staatsraad, auditeur, adjunct-auditeur, referendaris, adjunct-referendaris bij de Raad van State hebben uitgeoefend;

- exercé les fonctions de référendaire près la Cour de cassation;
- exercé les fonctions de référendaire ou de juriste de parquet;
- exercé les fonctions de référendaire à la Cour d'arbitrage;
- exercé les fonctions de notaire;
- exercé les fonctions des fonctions académiques ou scientifiques en droit;
- avoir exercé des fonctions juridiques dans un service public ou privé.

Les fonctions visées au 2° peuvent être cumulées pour atteindre la période de douze ans. Le cas échéant la durée d'exercice de la fonction visée au 1° est prise en compte pour le calcul de la période de douze années.

- c) le §2ter est abrogé;
- d) le §3 est abrogé;
- e) le §4 est abrogé.

Art. 5

L'article 191 du même code abrogé par la loi du 3 mai 2003 et rétabli par la loi du 22 décembre 2003 est abrogé.

Art. 6

l'article 192 du même code, remplacé par la loi du 18 juillet 1991 et modifié par les lois du 6 mai 1997 et du 24 mars 1999, le mot «cinq» est remplacé par le mot «douze».

Art. 7

A l'article 194 du même code, modifié par les lois du 18 juillet 1991, 1er décembre 1994, 6 mai 1997, 22 décembre 1998 et 15 juin 2001, sont apportées les modifications suivantes:

- a) le §2 est remplacé comme suit:

§2. Le candidat qui a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit en outre avoir, pendant au moins sept années soit:

- exercé des fonctions judiciaires;
- suivi le barreau;
- exercé des fonctions de référendaire ou de juriste de parquet;
- exercé les fonctions de référendaire près la Cour de cassation;
- exercé la profession de notaire;
- exercé des fonctions académiques ou scientifiques en droit;
- exercé des fonctions juridiques dans un service public ou privé;

- een ambt van referendaris bij het Hof van Cassatie hebben uitgeoefend;
- een ambt van referendaris of parketjurist hebben uitgeoefend;
- een ambt van referendaris bij het Arbitragehof hebben uitgeoefend;
- een ambt van notaris hebben vervuld;
- een academische of rechtswetenschappelijke functie hebben bekleed;
- juridische functies hebben uitgeoefend in een openbare of private dienst.

De functies bedoeld onder 2° kunnen worden gecumuleerd om de periode van twaalf jaar te bereiken. In voorkomend geval wordt de duur van het ambt bedoeld onder 1° in aanmerking genomen voor de berekening van de periode van twaalf jaar.

- c) §2ter wordt opgeheven;
- d) §3 wordt opgeheven;
- e) §4 wordt opgeheven.

Art. 5

Artikel 191 van hetzelfde Wetboek, opgeheven bij de wet van 3 mei 2003 en hersteld bij de wet van 22 december 2003, wordt opgeheven.

Art. 6

In artikel 192 van hetzelfde Wetboek, vervangen door de wet van 18 juli 1991 en gewijzigd bij de wetten van 6 mei 1997 en 24 maart 1999, wordt het woord «vijf» vervangen door het woord «twaalf».

Art. 7

In artikel 194 van hetzelfde Wetboek, vervangen door de wetten van 18 juli 1991, 1 december 1994, 6 mei 1997, 22 december 1998 en 15 juni 2001, worden volgende wijzigingen aangebracht:

- a) §2 wordt vervangen als volgt:

§2. De kandidaat die voor het examen inzake beroepsbekwaamheid is geslaagd, moet bovendien gedurende zeven jaar:

- een gerechtelijk ambt hebben vervuld;
- werkzaam zijn geweest aan de balie;
- een ambt van referendaris of parketjurist hebben uitgeoefend;
- een ambt van referendaris bij het Hof van Cassatie hebben uitgeoefend;
- een ambt van notaris hebben vervuld;
- een academische of rechtswetenschappelijke functie hebben bekleed;
- juridische functies hebben uitgeoefend in een openbare of private dienst;

- exercé les fonctions de conseiller, d'auditeur, d'auditeur adjoint, de référendaire, de référendaire adjoint au Conseil d'État;
- exercé des fonctions de référendaire à la Cour d'arbitrage.

Ces fonctions peuvent être cumulées pour atteindre la période de sept ans.

- b) le §3 est abrogé;
- c) le §4 est abrogé;
- d) le §5 est abrogé.

Art. 8

A l'article 259*bis*9, du même Code, inséré par la loi du 22 décembre 1998 sont insérés les modifications suivantes:

- a) Au §1er, les alinéas suivants sont insérés entre l'alinéa 2 et l'alinéa 3: «Nul ne peut s'inscrire à l'examen d'aptitude professionnelle s'il ne compte pas sept ans d'expérience professionnelle de nature juridique à la date de clôture du délai d'inscription à l'examen.

Le nombre d'inscription aux examens d'aptitude professionnelle, au concours d'admission au stage judiciaire et à l'examen oral d'évaluation est limité à trois.»

- b) L'article est complété par un §4 rédigé comme suit: Les chefs de corps prennent les dispositions nécessaires pour qu'au cours des trois mois qui suivent leur entrée en fonction, les titulaires de l'examen d'aptitude professionnelle et de l'examen oral d'évaluation reçoivent une formation pratique.

Le contenu de cette formation est fixé par arrêté ministériel après avis du Conseil supérieur de la justice.

Une formation théorique obligatoire est organisée au cours de la même période dans le cadre de la formation continue des magistrats.

Art. 9

A l'article 259*octies* du Code judiciaire, inséré par la loi du 22 décembre 1998 et modifié par les lois du 24 mars 1999, 15 juin 2001, 21 juin 2001, 10 avril 2003 et 22 décembre 2003 sont apportées les modifications suivantes:

- een ambt van staatsraad, auditeur, adjunct-auditeur, referendaris, adjunct-referendaris bij de Raad van State hebben uitgeoefend;
- het ambt van referendaris bij het Arbitragehof hebben uitgeoefend;

Deze functies kunnen worden gecumuleerd om de periode van zeven jaar te bereiken.

- b) §3 wordt opgeheven;
- c) §4 wordt opgeheven;
- d) §5 wordt opgeheven.

Art. 8

In artikel 259*bis*9 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 1998, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) In §1 worden tussen het tweede en het derde lid de volgende leden ingevoegd: «Niemand mag zich voor het examen inzake beroepsbekwaamheid inschrijven indien hij niet ten minste zeven jaar beroepservaring van juridische aard kan doen gelden op datum waarop de inschrijvingstermijn voor het examen wordt gesloten.

Een kandidaat kan zich slechts drie maal inschrijven voor het examen inzake beroepsbekwaamheid, het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage en het mondeling evaluatie-examen.»

- b) Het artikel wordt aangevuld met een § 4, luidende: De korpschefs nemen de nodige maatregelen opdat de personen die zijn geslaagd voor het examen inzake beroepsbekwaamheid en het mondelinge evaluatie-examen binnen drie maanden na hun indiensttreding een praktische opleiding krijgen.

De inhoud van deze opleiding wordt bepaald bij ministerieel besluit na advies van de Hoge Raad voor de Justitie.

In het kader van de permanente opleiding van de magistraten wordt binnen dezelfde periode een verplichte theoretische opleiding georganiseerd.

Art. 9

In artikel 259*octies* van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 1998 en gewijzigd bij de wetten van 24 maart 1999, 15 juni 2001, 21 juni 2001, 10 april 2003 en 22 december 2003, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° au § 1er, sont apportées les modifications suivantes:

a) l'alinéa 3 est remplacé par la disposition suivante:

«Les candidats qui s'inscrivent au concours d'admission au stage judiciaire doivent, à la date de clôture du délai d'inscription, être docteur ou licencié ou master en droit et avoir, au cours des six années qui précèdent l'inscription, exercé pendant au moins 3 ans à titre d'activité professionnelle principale, une fonction juridique.».

b) la dernière phrase de l'alinéa 4 est complétée par les mots «pour autant qu'ils n'aient pas pu être nommés en raison du manque de places de stagiaire judiciaire».

c) l'alinéa 4, est complété par la disposition suivante: «Un lauréat du concours qui est classé en ordre utile en vue d'une nomination en qualité de stagiaire judiciaire mais qui signale qu'il ne souhaite pas être nommé stagiaire judiciaire cette année-là entrera ensuite seulement en ligne de compte après les lauréats des concours plus récents.».

d) l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 4 et 5: «La personne qui est nommée stagiaire judiciaire et qui ensuite ne prête pas serment perd l'avantage du concours donnant accès au stage judiciaire.».

2° le §2 est remplacé par la disposition suivante:

«Le stage qui donne accès à une fonction de magistrat du siège ou du ministère public a une durée de 48 mois. Il comprend une formation théorique consistant en un cycle de cours organisé par le Ministre de la Justice conformément à l'article 259bis9, et une formation pratique divisée en quatre périodes.

Le stage pratique comprend:

a) un stage de six mois au sein du Service public fédéral Justice ou d'un service placé sous l'autorité directe du Ministre de la Justice;

b) un stage externe de six mois au sein du barreau ou d'un service de police ou d'un service juridique d'une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l'Union européenne. Cette partie du stage externe peut être divisée en deux périodes de trois mois accomplies au sein de deux institutions. Néanmoins le stage externe peut être divisé en plus de deux périodes sur dérogation accordée par la commission d'évaluation du stage;

c) un stage de dix-huit mois dont quinze mois au sein d'un parquet du procureur du Roi et /ou de l'auditeur du travail et trois mois au sein d'un parquet général, d'un audiorat général ou du parquet fédéral;

1° in § 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) het derde lid wordt vervangen als volgt:

«De kandidaten die zich inschrijven voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage moeten op datum waarop de inschrijvingstermijn wordt gesloten, doctor, licentiaat of master in de rechten zijn en tijdens de periode van zes jaar voorafgaand aan de inschrijving gedurende ten minste drie jaar als voornaamste beroepsactiviteit een juridische functie hebben uitgeoefend.».

b) de laatste zin van het vierde lid wordt aangevuld met de woorden «voorzover zij niet konden worden benoemd bij gebrek aan voldoende plaatsen van gerechtelijk stagiair».

c) het vierde lid wordt aangevuld als volgt:

«Een geslaagde voor het vergelijkend examen die nuttig is gerangschikt met het oog op een benoeming tot gerechtelijk stagiair en die meedeelt dat hij datzelfde jaar nog niet tot gerechtelijk stagiair wenst te worden benoemd, wordt naderhand pas in aanmerking genomen na de geslaagden van de recentere vergelijkende examens».

d) tussen het vierde en het vijfde lid wordt het volgende lid ingevoegd: «De persoon die tot gerechtelijk stagiair wordt benoemd en die vervolgens de eed niet aflegt, verliest het voordeel van het vergelijkend examen dat toegang verleent tot de gerechtelijke stage».

2° § 2 wordt vervangen als volgt:

«De stage die toegang verleent tot een ambt van lid van de zittende magistratuur of van magistraat van het openbaar ministerie heeft een duur van 48 maanden. Zij behelst een theoretische opleiding bestaande uit een cyclus van cursussen georganiseerd door de minister van Justitie overeenkomstig artikel 259bis9, en een praktische opleiding opgesplitst in vier stadia.

De praktische stage omvat:

a) een stage van zes maanden in de Federale Overheidsdienst Justitie of in een dienst die onder het rechtstreekse gezag van de minister van Justitie staat;

b) een externe stage van zes maanden bij de balie of in een politiedienst of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd in het Rijk of de Europese Unie. Dit gedeelte van de externe stage kan worden opgesplitst in twee perioden van drie maanden gelopen in twee instellingen. De externe stage kan evenwel worden opgesplitst in meer dan twee perioden op voorwaarde dat de commissie voor de evaluatie van de stage met deze afwijking instemt;

c) een stage van achttien maanden, waarvan vijftien maanden in een parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur, en drie maanden in een parket-generaal, een audioraat-generaal of het federaal parket;

d) un stage de dix huit mois dont 15 mois au sein d'une ou plusieurs chambres du tribunal de première instance, d'une ou plusieurs chambres du tribunal du travail ou du tribunal de commerce et trois mois au sein d'une cour d'appel ou d'une cour du travail .

L'agencement du stage est fixé par la commission d'évaluation du stage en accord avec les premiers présidents, les procureurs généraux et le département de la justice; toutefois le stage commence par une période minimum de six mois soit au parquet soit au siège.

Le stagiaire soumet dans les cinq premiers mois du stage une proposition motivée de stage externe à l'approbation de la commission d'évaluation du stage compétente.

3° le § 3 est remplacé par la disposition suivante:

Une commission d'évaluation du stage francophone et une commission d'évaluation du stage néerlandophone sont établies auprès du Conseil supérieur de la Justice.

Elles sont composées chacune d'un magistrat du ministère public, d'un magistrat du siège non membres du Conseil supérieur de la justice, du directeur général de la direction générale de l'organisation judiciaire du Service public fédéral Justice ou de son représentant et de deux experts en enseignement ou en pédagogie ou en psychologie du travail non membres du conseil supérieur de la Justice, désignés pour une période de 4 ans renouvelable. Il y a pour chaque membre effectif un suppléant désigné selon la même procédure.

Hormis le directeur général de la Direction générale de l'organisation judiciaire et son représentant, les membres des commissions d'évaluation du stage effectifs et leur suppléant sont désignés par l'assemblée générale du Conseil supérieur de la Justice parmi les candidats ayant répondu à un appel aux candidats publié au moniteur belge.

Chaque commission désigne son président.

Hormis le directeur général de la Direction générale de l'organisation judiciaire et son représentant, les membres des commissions d'évaluation du stage ont droit à un jeton de présence dont le montant est fixé conformément à l'article 259bis-21, §2.

Les membres des commissions d'évaluation du stage ont droit aux indemnités pour frais de déplacement et de séjour conformément aux dispositions applicables au personnel des services publics fédéraux. Ils sont assimilés aux fonctionnaires de la classe A3.

Ces jetons de présence et indemnités sont à charge de la dotation du Conseil supérieur de la Justice.

Le secrétariat des commissions d'évaluation est assuré par le personnel du Conseil supérieur de la Justice.

d) een stage van achttien maanden waarvan vijftien maanden in een of meer kamers van de rechtbank van eerste aanleg, een of meer kamers van de arbeidsrechtbank of van de rechtbank van koophandel, en drie maanden in een hof van beroep of in een arbeidshof.

Het verloop van de stage wordt bepaald door de commissie voor de evaluatie van de stage in overleg met de eerste voorzitters, de procureurs-generaal en het departement Justitie; de stage begint evenwel met een minimumperiode van zes maanden hetzij in het parket, hetzij in de zittende magistratuur.

De stagiair moet tijdens de eerste vijf maanden van de stage een met redenen omkleed voorstel inzake de externe stage ter goedkeuring voorleggen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

3° § 3 wordt vervangen als volgt:

Bij de Hoge Raad voor de Justitie worden een Nederlands-talige en een Franstalige commissie voor de evaluatie van de stage ingesteld.

Zij zijn elk samengesteld uit een magistraat van het openbaar ministerie, een lid van de zittende magistratuur, die geen lid is van de Hoge Raad voor de Justitie, de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie van de Federale Overheidsdienst Justitie of zijn vertegenwoordiger, en twee deskundigen inzake onderwijs, inzake pedagogie of inzake arbeidpsychologie, die geen lid zijn van de Hoge Raad voor de Justitie, aangewezen voor een verlengbare termijn van vier jaar. Voor elk vast lid wordt volgens dezelfde procedure een plaatsvervangend lid aangewezen.

Met uitzondering van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie en zijn vertegenwoordiger, worden de vaste en plaatsvervangende leden van de commissies voor de evaluatie van de stage aangewezen door de algemene vergadering van de Hoge Raad voor de Justitie onder de kandidaten die hebben gereageerd op de oproep tot kandidaten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Elke commissie wijst een voorzitter aan.

Met uitzondering van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie en zijn vertegenwoordiger hebben de leden van de commissies voor de evaluatie van de stage recht op presentiegeld waarvan het bedrag is bepaald overeenkomstig artikel 259bis-21, § 2.

De leden van de commissies voor de evaluatie van de stage hebben recht op vergoedingen voor reis- en verblijfkosten overeenkomstig de bepalingen die van toepassing zijn op het personeel van de federale overheidsdiensten. Zij worden gelijkgesteld met de ambtenaren van klasse A3.

Het presentiegeld en de vergoedingen zijn ten laste van de dotatie van de Hoge Raad voor de Justitie.

Het secretariaat van de commissies voor de evaluatie van de stage wordt waargenomen door het personeel van de Hoge Raad voor de Justitie.

Les commissions d'évaluation du stage ont pour mission:

1° de fixer l'agencement du stage et d'établir le programme des stages visés au §2, alinéa 2, a et b avec les services accueillants;

2° d'assurer le suivi du stagiaire;

3° de recevoir les rapports de stage visés au §5 alinéa 1er;

4° lorsqu'un ou plusieurs rapports de stages sont défavorables de rendre au ministre de la Justice soit un avis, soit une proposition de changement d'affectation du stagiaire, soit une proposition de fin anticipée du stage;

5° de rendre sur le stage un rapport final circonstancié qui sera joint au dossier de nomination;

6° de rendre un avis lors de l'évaluation des maîtres de stage.

4° le §4 est remplacé par la disposition suivante:

«Le stagiaire judiciaire est, pour la durée du stage au siège, placé sous la direction d'un maître de stage désigné parmi les magistrats du siège et, pour la durée du stage au parquet, sous la direction d'un maître de stage désigné parmi les magistrats du parquet. Le maître de stage appartient au même rôle linguistique que le stagiaire.

Les maîtres de stage sont désignés par le chef de corps parmi les candidats de la juridiction où se déroule le stage.

Ils seront tenus de suivre au cours de l'année suivant leur désignation une formation spécialisée organisée annuellement dans le cadre de la formation des magistrats visée à l'article 259bis9, §2.

La désignation vaut pour une période de 4 ans, renouvelable en cas d'évaluation positive.

Le chef de corps recueille l'avis de la commission d'évaluation du stage compétente avant de procéder à l'évaluation.

L'évaluation est régie par les dispositions inscrites aux articles 259nonies, 259decies et 259undecies, §1er.

La formation spécialisée est valable pendant 4 ans à compter de la désignation comme maître de stage. L'obligation de suivre une formation vaut également pour le maître de stage qui obtient une évaluation positive à la fin de la période de 4 ans.

Les maîtres de stage effectifs sont désignés maîtres de stage suppléant pour les mêmes juridictions des autres arrondissements du ressort de la cour d'appel. En cas d'empêchement du maître de stage effectif, le premier président de la cour d'appel désigne le maître de stage suppléant qui le remplace.

Lorsque le stagiaire judiciaire pose dans les six mois précédant la fin du stage sa candidature à une nomination, il en informe immédiatement le maître de stage qui doit, s'il pos-

De commissies voor de evaluatie van de stage zijn belast met de volgende taken:

1° het verloop van de stage bepalen en het programma uitwerken van de stages bedoeld in § 2, tweede lid, a en b, met de diensten waarin stage wordt gelopen;

2° de follow-up van de stagiair waarborgen;

3° de stageverslagen bedoeld in §5, eerste lid, ontvangen;

4° ingeval een of meer stageverslagen ongunstig zijn, aan de minister van Justitie advies verlenen, een voorstel houdende een nieuwe aanwijzing van de stagiair, dan wel een voorstel tot voortijdige beëindiging van de stage doen;

5° over de stage een omstandig eindverslag indienen dat bij het benoemingsdossier wordt gevoegd;

6° advies verlenen bij de evaluatie van de stagemeesters.

4° § 4 wordt vervangen als volgt:

«Voor de duur van de stage in de zittende magistratuur staat de gerechtelijke stagiair onder de leiding van een stagemeester aangewezen onder de magistraten van de zittende magistratuur. Voor de duur van de stage in het parket staat hij onder de leiding van een stagemeester aangewezen onder de magistraten van het parket. De stagemeester behoort tot dezelfde taalrol als de stagiair.

De stagemeesters worden aangewezen door de korpschef onder de kandidaten van het rechtscollege waarin de stage plaatsvindt.

In de loop van het jaar volgend op hun aanwijzing moeten zij een gespecialiseerde opleiding volgen die jaarlijks wordt georganiseerd in het kader van de opleiding voor magistraten bedoeld in artikel 259bis, §2.

De aanwijzing geldt voor een periode van vier jaar en kan worden verlengd in geval van een positieve evaluatie.

Alvorens tot de evaluatie over te gaan, vraagt de korpschef het advies van de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

De evaluatie wordt beheerst door het bepaalde in de artikelen 259nonies, 259decies en 259undecies, §1.

De gespecialiseerde opleiding bedoeld in artikel 259bis9, §2, is geldig gedurende 4 jaar, te rekenen vanaf de aanwijzing als stagemeester. De verplichting een opleiding te volgen geldt tevens voor de stagemeester die op het einde van de periode van vier jaar gunstig wordt geëvalueerd.

De vaste stagemeesters worden aangewezen in de hoedanigheid van plaatsvervangend stagemeesters voor dezelfde rechtscolleges van de andere arrondissementen van het rechtsgebied van het hof van beroep. In geval van verhindering van de vaste stagemeester, wijst de eerste voorzitter van het hof van beroep de plaatsvervangende stagemeester aan die eerstgenoemde vervangt.

Ingeval de gerechtelijke stagiair zich binnen zes maanden voor het einde van de stage kandidaat stelt voor een benoeming, brengt hij daarvan onmiddellijk de stagemeester op de

tule également la même place, être remplacé par un autre maître de stage désigné par le chef de corps.»

5° Le §5, est remplacé par la disposition suivante:

«Pour chacun des stages visés au §2, alinéa 2, a et b, un compte rendu du stage rédigé par le stagiaire et un rapport de stage rédigé par le service accueillant sur base du formulaire type établi par le Ministre de la Justice sur avis du Conseil supérieur de la Justice sont adressés à la commission d'évaluation du stage compétente.

Pour les stages visés au §2, alinéa 2, c et d, un rapport de stage est établi tous les trois mois par le maître de stage compétent sur base du formulaire type établi par le Ministre de la Justice sur avis du Conseil supérieur de la Justice.

Le stagiaire reçoit une copie de chaque rapport de stage. Il peut adresser ses observations par écrit, selon le cas, au maître de stage ou au service accueillant dans les 10 jours de la réception du rapport.

Une copie des rapports de stage et des éventuelles observations du stagiaire s'y rapportant est adressée, selon le cas, par le maître de stage ou par le service accueillant à la commission d'évaluation du stage compétente.

Le maître de stage qui en cours de stage constate que le stagiaire ne semble pas disposer des aptitudes requises pour être magistrat adresse un rapport intermédiaire motivé à la commission d'évaluation du stage compétente. Copie est adressée au stagiaire.

La commission d'évaluation du stage compétente peut à tout moment du stage demander un rapport intermédiaire au maître de stage ou entendre le stagiaire.

Si les informations contenues dans un ou plusieurs rapports de stage sont défavorables, la commission d'évaluation du stage compétente rend un avis au ministre de la Justice après avoir entendu l'intéressé.

La commission d'évaluation du stage peut imposer une adaptation des modalités du stage après avoir recueilli l'avis du maître de stage et après avoir entendu le stagiaire.

Le cas échéant, la commission d'évaluation du stage compétente peut proposer au ministre de la Justice, après avoir entendu le stagiaire et reçu les réactions des chefs de corps des juridictions concernées, une nouvelle affectation du stagiaire.

hoogte die, indien hij eveneens naar dezelfde betrekking solliciteert, moet worden vervangen door een andere door de korpschef aangewezen stagemeeester.»

5° § 5 wordt vervangen als volgt:

«Voor elke stage bedoeld in §2, tweede lid, a en b, worden aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage een door de stagiair opgesteld rapport bezorgd, alsmede een stageverslag opgesteld door de dienst waarin stage is gelopen op grond van het door de minister van Justitie op advies van de Hoge Raad voor de Justitie vastgestelde standaard-formulier.

Voor de stages bedoeld in §2, tweede lid, c en d, stelt de bevoegde stagemeeester om de drie maanden een stageverslag op op grond van het door de minister van Justitie op advies van de Hoge Raad voor de Justitie vastgestelde standaard-formulier.

De stagiair ontvangt een afschrift van elk stageverslag. Binnen tien dagen te rekenen vanaf de ontvangst van het verslag kan hij zijn opmerkingen, naar gelang van het geval, schriftelijk meedelen, aan de stagemeeester of aan de dienst waarin stage is gelopen.

Naar gelang van het geval bezorgt de stagemeeester of de dienst waarin stage is gelopen een afschrift van de stageverslagen met betrekking tot de stage en de desbetreffende eventuele opmerkingen van de stagiair aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

De stagemeeester die in de loop van de stage vaststelt dat de stagiair niet over de vereiste vaardigheden blijkt te beschikken om magistratuur te zijn, bezorgt een met redenen omkleed tussentijds verslag aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage. Een afschrift ervan wordt bezorgd aan de stagiair.

De bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage kan de stagemeeester op ieder tijdstip van de stage een tussentijds verslag vragen of de stagiair horen.

Indien de inhoud van een of meer stageverslagen ongunstig is, verleent de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage advies aan de minister van Justitie, na de betrokkene te hebben gehoord.

De commissie voor de evaluatie van de stage kan een aanpassing van de wijze waarop de stage verloopt opleggen, na het advies van de stagemeeester te hebben ingewonnen en de stagiair te hebben gehoord.

Na de stagiair te hebben gehoord en de reacties van de korpschefs van de betrokken rechtscolleges te hebben gekregen, kan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage in voorkomend geval aan de minister van Justitie voorstellen de stagiair een andere stageplaats op te leggen.

La commission d'évaluation du stage peut également proposer au ministre de la Justice de mettre fin au stage après avoir entendu le stagiaire et sur avis du chef de corps concerné.

La proposition de changement d'affectation et de mettre fin au stage font l'objet d'un rapport circonstancié auquel sont joints les rapports de stage et les observations du stagiaire.

Six mois avant la fin de la quatrième année de stage la commission d'évaluation du stage compétente rédige un rapport final circonstancié qui sera joint au dossier de nomination du stagiaire. Copie de ce rapport est adressée au stagiaire par lettre recommandée à la poste. Le stagiaire transmet ses éventuelles observations à la commission d'évaluation du stage compétente dans les quinze jours à compter de la réception de ce rapport. Copie de tous les rapports, y compris le compte rendu du stagiaire pour les stages visés au §2, alinéa 2, a et b, et des éventuelles observations du stagiaire est adressée au ministre de la Justice.».

6° Au §6, sont apportées les modifications suivantes:

a. L'alinéa 1er est remplacé par la disposition suivante: «Sur proposition motivée de la commission d'évaluation du stage compétente, le Ministre de la Justice peut, après avoir entendu l'intéressé, mettre fin au stage de manière anticipative pour cause d'inaptitude professionnelle moyennant un préavis de trois mois ou en raison de motifs graves. Le délai de préavis prend cours à l'expiration du mois civil pendant lequel le préavis est notifié à l'intéressé.»

b. à l'alinéa 3 le mot «d'office» est remplacé par les mots «sur avis motivé de la commission d'évaluation du stage compétente»;

c. à l'alinéa 4 les mots «un an dans le cadre du stage visé au § 2 et six mois dans le cadre du stage visé au §3» sont remplacés par «16 mois»;

d. l'alinéa 6 est remplacé par le texte suivant: «Lorsque la nomination du stagiaire ne peut avoir lieu à la fin du stage faute de place vacante pour laquelle le stagiaire entre en ligne de compte pour une nomination, le Ministre de la Justice peut prolonger la durée du stage d'une ou de deux périodes de six mois au sein d'un tribunal ou d'un parquet qu' il désigne.»;

e. dans le texte néerlandais de l'alinéa 7 les mots «een rechter vervangen sont remplacés par les mots «een plaatsvervangende waar te nemen)» .

7° Au §7, sont apportées les modifications suivantes:

a. à l'alinéa 4 les mots «au parquet» sont insérés après les mots «après 6 mois de stage»;

Na de stagiair te hebben gehoord en op grond van het advies van de betrokken korpschef, kan de commissie voor de evaluatie van de stage de minister van Justitie tevens voorstellen de stage te beëindigen.

Van het voorstel tot wijziging van de stageplaats of tot beëindiging van de stage wordt een omstandig verslag gemaakt waaraan de stageverslagen en de opmerkingen van de stagiair worden toegevoegd.

Zes maanden voor het einde van het vierde stagejaar stelt de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage een omstandig eindverslag op dat bij het benoemingsdossier van de stagiair wordt gevoegd. Een afschrift van dit verslag wordt bij ter post aangetekende brief aan de stagiair bezorgd. De stagiair bezorgt zijn eventuele opmerkingen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage binnen vijftien dagen te rekenen vanaf de ontvangst van dit verslag. Een afschrift van alle verslagen, daaronder begrepen van het verslag van de stagiair voor de stages bedoeld in §2, tweede lid, a en b, en van de eventuele opmerkingen van de stagiair, wordt overgezonden aan de minister van Justitie.».

6° In § 6 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a. Het eerste lid wordt vervangen als volgt: «Wegens professionele ongeschiktheid of om ernstige redenen kan de minister van Justitie, de stage, op grond van een met redenen omkleed advies van de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage voortijdig beëindigen na de betrokkene te hebben gehoord, met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden. De opzegtermijn gaat in na het verstrijken van de kalendermaand waarin de opzegging ter kennis wordt gebracht van de betrokkene.»

b. in het derde lid wordt het woord «ambtshalve» vervangen door de woorden «op grond van een met redenen omkleed advies van de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage»;

c. in het vierde lid worden de woorden «een jaar kan bedragen in het kader van de stage bedoeld in § 2 en zes maanden in het kader van de stage bedoeld in § 3» vervangen door de woorden «16 maanden kan bedragen»;

d. het zesde lid wordt vervangen als volgt: «Wanneer de stagiair op het einde van de stage niet kan worden benoemd bij gebrek aan een vacante betrekking waarvoor de stagiair voor een benoeming in aanmerking komt, kan de minister van Justitie de duur van de stage met een of twee perioden van zes maanden verlengen in een door hem aangewezen rechtbank of een parket»;

e. in het zevende lid worden de Nederlandse woorden «een rechter vervangen» vervangen door de woorden «een plaatsvervangende waar te nemen)» .

7° In § 7 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a. in het vierde lid worden de woorden «in het parket» ingevoegd na de woorden «na zes maanden stage»;

b. à l'alinéa 5 les mots «Dans le cas du stage visé au §2 ,» sont supprimés et les mots «après 15 mois de stage» sont remplacés par les mots «pendant le stage au siège»;

c. à l'alinéa 6 les mots «Dans le cas du stage visé au §2» sont remplacés par les mots «pendant le stage au siège»;

d. à l'alinéa 7 les mots «visé au §2 ou au §3» sont supprimés.

8° le §8 est remplacé par la disposition suivante:

Le stagiaire judiciaire bénéficie d'un traitement annuel égal à celui d'un fonctionnaire du grade le moins élevé du niveau A, appartenant au personnel des services publics fédéraux, payé mensuellement à terme échu.

Ce traitement est déterminé dans l'échelle de traitement de recrutement, sur base de l'ancienneté acquise en qualité de stagiaire judiciaire. L'expérience exigée comme condition de participation au concours d'admission au stage ne peut être valorisée que pour une durée maximale de 3 ans.

Il bénéficie des allocations, indemnités et rétributions complémentaires de traitement attribuées au personnel des services publics fédéraux.

L'article 362 est d'application.

Toute la législation concernant la sécurité sociale des travailleurs, sauf celle relative aux vacances annuelles, est applicable au stagiaire judiciaire.

Dispositions transitoires et finales

Art. 10

Les stages en cours lors de l'entrée en vigueur complète de la présente loi sont régis par l'ancien article 259octies du Code judiciaire; toutefois, les commissions d'évaluation du stage exercent à l'égard des stagiaires concernés les attributions visées à l'article 259octies, §3, alinéa 9, 2°, 4° et 5° du Code judiciaire tel que modifié par l'article 9, 3°. A cet effet, le maître de stage compétent adresse directement les rapports de stage, (établis sur base du formulaire visé à l'article 259octies, §5, al 2,) à la commission d'évaluation du stage compétente.

Art. 11

Entrent en compte, pour le calcul de la rémunération des stagiaires dont le stage est en cours lors de l'entrée en vigueur complète de l'article 9, l'ancienneté exigée à titre d'expérience professionnelle à concurrence d'un an et l'ancienneté acquise en tant que stagiaire judiciaire.

b. in het vijfde lid worden de woorden «in geval van stage als bedoeld in § 2» geschrapt en worden de woorden «na 15 maanden stage» vervangen door de woorden «gedurende de stage in de zittende magistratuur». Bijgevolg luidt de Nederlandse tekst als volgt: «De stagiair kan als griffier worden toegevoegd gedurende de stage in de zittende magistratuur.»;

c. in het zesde lid worden de woorden «in geval van stage als bedoeld in § 2» vervangen door de woorden «gedurende de stage in de zittende magistratuur»;

d. in het zevende lid worden de woorden «bedoeld in § 2 of § 3,» opgeheven.

8° § 8 wordt vervangen als volgt:

De gerechtelijk stagiair ontvangt een jaarwedde gelijk aan die van een ambtenaar met de laagste graad van niveau A, behorend tot het personeel der federale overheidsdiensten, maandelijks betaalbaar na vervallen termijn.

Deze wedde wordt vastgesteld in de weddenschaal van werving op grond van de anciënniteit verworven in de hoedanigheid van gerechtelijk stagiair. De ervaring vereist als voorwaarde voor deelneming aan het vergelijkend toelatingsexamen tot de stage kan slechts voor een maximumperiode van 3 jaar in aanmerking worden genomen.

Hij geniet de bijslagen, vergoedingen en bijkomende bezoldigingen die aan het personeel der federale overheidsdiensten worden toegekend.

Artikel 362 is van toepassing.

De gehele wetgeving betreffende de sociale zekerheid van de werknemers, met uitzondering van die betreffende de jaarlijkse vakantie, is op de gerechtelijk stagiair toepasselijk.

Overgangs- en slotbepalingen

Art. 10

De stages die lopen op het tijdstip van de volledige inwerkingtreding van deze wet worden beheerst door het oude artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek. De commissies voor de evaluatie van de stage vervullen ten aanzien van de betrokken stagiairs evenwel de taken bedoeld in artikel 259octies, §3, negende lid, 2°, 4° en 5°, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 9, 3°. De bevoegde stage-meester bezorgt de stageverslagen opgemaakt op grond van de formulier (bedoeld in artikel 259octies, §5, tweede lid), rechtstreeks aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

Art. 11

Voor de berekening van de wedde van de stagiairs van wie de stage loopt op het tijdstip van de volledige inwerkingtreding van artikel 9, worden de vereiste anciënniteit van één jaar als beroepservaring en de ervaring opgedaan als gerechtelijk stagiair in aanmerking genomen.

Art. 12

Par dérogation à l'article 259octies, §3, alinéa 9 du Code judiciaire tel que modifié par l'article 9, 3°, l'agencement du stage est fixé par le ministre de la Justice pour les stagiaires entrant en fonction le 1er octobre 2007.

Art. 13

L'article 191 du Code judiciaire abrogé par la présente loi reste applicable aux stagiaires qui ont suivi un stage de dix-huit mois sur base de l'ancien article 259octies, §3 du Code judiciaire.

Art. 14

Les magistrats nommés sur base de l'article 194, §2 du Code judiciaire avant l'entrée en vigueur de l'article 7 doivent pour être nommés juge compter dix ans d'expérience juridique dont trois ans comme magistrat.

Art. 15

L'article 8, a de la présente loi est uniquement applicable aux appels aux candidats publiés au moniteur belge après son entrée en vigueur.

Les articles 2 à 7 de cette loi sont uniquement applicables aux places vacantes publiées au *moniteur belge* après l'entrée en vigueur de ces articles.

Art. 16

Entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au moniteur belge:

- a) les articles 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 14, 15;
- b) l'article 259bis9, §1er du Code judiciaire tel que modifié par l'article 8, a;
- c) l'article 259bis9, §4, alinéa 2, du Code judiciaire tel qu'inséré par l'article 8, b;
- d) l'article 259octies, §3, alinéas 1er à 3 du Code judiciaire tel que modifié par l'article 9, 3°;
- e) l'article 259octies, §4, alinéa 3, du Code judiciaire tel que modifié par l'article 9, 4°;
- f) le présent article.

Les autres dispositions entrent en vigueur le 1er septembre 2007.

Art. 12

In afwijking van artikel 259octies, §3, negende lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 9, 3°, wordt het verloop van de stage voor de stagiairs die op 1 oktober 2007 in dienst treden bepaald door de minister van Justitie.

Art. 13

Artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek, opgeheven bij deze wet, blijft van toepassing op de stagiairs die een stage van achttien maanden hebben gelopen op grond van het oude artikel 259octies, §3, van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 14

De magistraten benoemd op grond van artikel 194, §2, van het Gerechtelijk Wetboek, voor de inwerkingtreding van artikel 7, moeten blijf geven van tien jaar juridische ervaring, waarvan drie jaar in de hoedanigheid van magistraat, om tot rechter te worden benoemd.

Art. 15

Artikel 8, a, van deze wet is enkel van toepassing op de oproepen tot de kandidaten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad na de inwerkingtreding van de wet.

De artikelen 2 tot en met 7 van deze wet zijn slechts van toepassing op de vacante betrekkingen bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad na de inwerkingtreding van de wet.

Art. 16

Treden in werking de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt:

- a) de artikelen 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 14, 15;
- b) artikel 259bis9, §1, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 8, a;
- c) artikel 259bis9, §4, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals ingevoegd bij artikel 8, b;
- d) artikel 259octies, §3, eerste tot en met derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 9, 3°;
- e) artikel 259octies, §4, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 9, 4°;
- f) dit artikel.

De andere bepalingen treden in werking op 1 september 2007.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

N° 39.965/2

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par la Vice-Première Ministre et Ministre de la Justice, le 27 février 2006, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi «modifiant diverses dispositions du Code judiciaire relatives à l'accès à la magistrature», a donné le 22 mars 2006 l'avis suivant:

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations ci-après.

Observations généralesI. La composition des commissions d'évaluation du stage

1. En vertu de l'article 259octies, § 3, en projet, du Code judiciaire, les commissions d'évaluation du stage sont composées chacune d'un magistrat du ministère public et d'un magistrat du siège non membres du Conseil supérieur de la Justice, du directeur général de la direction générale de l'organisation judiciaire du SPF Justice ou de son représentant et de deux experts en enseignement ou en pédagogie ou en psychologie du travail non membres du Conseil supérieur de la Justice, désignés pour une période de quatre ans renouvelable.

Hormis le directeur général et son représentant, les membres des commissions d'évaluation du stage sont désignés par l'assemblée générale du Conseil supérieur de la Justice.

2. Comme le relève l'exposé des motifs, ces commissions d'évaluation du stage auront «un rôle prépondérant». En effet:

«L'étendue de leurs missions sera telle qu'en dehors de la nomination, de l'affectation des stagiaires et du licenciement des stagiaires, elle maîtriseront largement le stage».

Par ailleurs, en matière de licenciement des stagiaires, les commissions d'évaluation du stage pourront proposer au Ministre de la Justice de mettre fin au stage (article 259octies, § 5, alinéa 9, et § 6, en projet, du Code judiciaire) et, en ce qui concerne les nominations, elles auront à connaître du rapport

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

NR. 39.965/2

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 27 februari 2006 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de toegang tot de magistratuur», heeft op 22 maart 2006 het volgende advies gegeven:

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Algemene opmerkingenI. De samenstelling van de commissies voor de evaluatie van de stage

1. Krachtens het ontworpen artikel 259octies, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek zijn de commissies voor de evaluatie van de stage elk samengesteld uit een magistraat van het openbaar ministerie en een lid van de zittende magistratuur die geen lid zijn van de Hoge Raad voor de Justitie, uit de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie van de FOD Justitie of zijn vertegenwoordiger en uit twee deskundigen inzake onderwijs, pedagogie of arbeidspsychologie die geen lid zijn van de Hoge Raad voor de Justitie en die aangewezen worden voor een verlengbare termijn van vier jaar.

Met uitzondering van de directeur-generaal en zijn vertegenwoordiger worden de leden van de commissies voor de evaluatie van de stage aangewezen door de algemene vergadering van de Hoge Raad voor de Justitie.

2. Zoals in de memorie van toelichting wordt aangegeven, spelen de commissies voor de evaluatie van de stage een «doorslaggevende rol». Dit wordt uitgelegd als volgt:

«Op grond van hun uitgebreide opdracht zullen zij niet enkel belast zijn met de benoeming, de stageplaatsen alsmede het ontslag van de stagiaires, maar tevens ruim zeggenschap hebben over de stage».

Wat het ontslaan van stagiaires betreft, zullen de commissies voor de evaluatie van de stage overigens aan de Minister van Justitie kunnen voorstellen de stage te beëindigen (ontworpen artikel 259octies, § 5, negende lid, en § 6, van het Gerechtelijk Wetboek) en, wat de benoemingen betreft, zul-

final circonstancié de stage qui, conformément à l'article 259octies, § 5, dernier alinéa, en projet, sera établi par la commission d'évaluation du stage et joint au dossier de nomination du stagiaire. Comme il est précisé dans l'exposé des motifs:

«(...) un rapport final qui contiendrait des réserves par exemple pour un accès direct au siège ne devrait logiquement laisser que peu de chances à un stagiaire de commencer sa carrière de magistrat comme juge au tribunal de première instance».

Bien que ni l'avant-projet ni l'exposé des motifs ne le précisent, un rapport final de stage négatif devrait faire obstacle à toute nomination (voir sur ce point, l'observation² faite sous l'article 259octies, § 5, en projet, du Code judiciaire).

Ces deux dernières missions des commissions d'évaluation du stage ont d'importantes conséquences puisqu'elles ont un impact sur l'orientation de la future carrière du stagiaire voire peuvent l'empêcher d'accéder à la magistrature.

3. Une Recommandation du 13 octobre 1994 n° R (94) 12 du Comité des ministres aux États membres relative à l'indépendance, l'efficacité et le rôle des juges, précise que:

«L'autorité compétente en matière de sélection et de carrière des juges devrait être indépendante du gouvernement et de l'administration. Pour garantir son indépendance, des dispositions devraient être prévues pour veiller, par exemple, à ce que ses membres soient désignés par le pouvoir judiciaire et que l'autorité décide elle-même de ses propres règles de procédure.»

Dans l'exposé des motifs de cette recommandation, il est également écrit que:

«En outre, la formation contribue à l'indépendance du pouvoir judiciaire.»

De même, dans son avis n° 4 adopté le 27 novembre 1993, le Conseil consultatif des juges européens a estimé que ce n'est point au ministre de la Justice ni à une autre autorité, mais au pouvoir judiciaire lui-même - ou à un organe indépendant du type «Conseil supérieur de la Magistrature» - que doit revenir l'organisation et le contrôle de la formation dispensée aux magistrats et que le personnel de direction et les formateurs devraient être nommés par le pouvoir judiciaire ou par l'organe indépendant chargé de la formation¹.

len zij betrokken zijn bij het omstandig eindverslag over de stage, dat, overeenkomstig het ontworpen artikel 259octies, § 5, laatste lid, zal worden opgemaakt door de commissie voor de evaluatie van de stage en bij het benoemingsdossier van de stagiair zal worden gevoegd. Zoals in de memorie van toelichting wordt aangegeven:

«(zal een) eindverslag waarin bijvoorbeeld voorbehoud wordt gemaakt inzake rechtstreekse toegang tot de magistratuur ... logischerwijze ertoe leiden dat de stagiair weinig kans heeft zijn loopbaan in de magistratuur te beginnen als rechter in de rechtbank van eerste aanleg».

Hoewel zulks noch in het voorontwerp, noch in de memorie van toelichting wordt aangegeven, zou een negatief eindverslag over de stage elke benoeming moeten belemmeren (zie daaromtrent opmerking² die gemaakt wordt bij het ontworpen artikel 259octies, § 5, van het Gerechtelijk Wetboek).

Beide laatstgenoemde taken van de commissies voor de evaluatie van de stage hebben grote gevolgen, aangezien ze wegen op het verloop van de toekomstige loopbaan van de stagiair en hem zelfs kunnen beletten toegang te krijgen tot de magistratuur.

3. In Aanbeveling nr. R (94) 12 d.d. 13 oktober 1994 van het Comité van Ministers aan de lidstaten betreffende de onafhankelijkheid, de efficiëntie en de rol van rechters wordt het volgende gesteld:

«L'autorité compétente en matière de sélection et de carrière des juges devrait être indépendante du gouvernement et de l'administration. Pour garantir son indépendance, des dispositions devraient être prévues pour veiller, par exemple, à ce que ses membres soient désignés par le pouvoir judiciaire et que l'autorité décide elle-même de ses propres règles de procédure.»

In de memorie van toelichting bij die aanbeveling staat voorts het volgende geschreven:

«En outre, la formation contribue à l'indépendance du pouvoir judiciaire.»

Zo ook heeft de Conseil consultatif des juges européens in zijn advies nr. 4 dat die raad op 27 november 1993 heeft aangenomen, gesteld dat de organisatie van en de controle over de opleiding die aan magistraten wordt verstrekt niet aan de Minister van Justitie, noch aan een andere instantie, maar aan de rechterlijke macht zelf - of aan een onafhankelijk orgaan zoals een «Hoge Raad voor de Magistratuur» - moet toekomen en dat het leidinggevend personeel en de opleiders zouden moeten worden benoemd door de rechterlijke macht of door het onafhankelijk orgaan dat met de opleiding is belast¹.

¹ J.-Fr. van Drooghenbroeck, «Le Conseil supérieur de la Justice et la formation des magistrats: de la sous-commission à l'Institut», in Le Conseil supérieur de la Justice, une évaluation après quatre ans, Bruges, die keure - la charte, 2005, n°14, pp. 86 et 87.

¹ J.-Fr. van Drooghenbroeck, «Le Conseil supérieur de la Justice et la formation des magistrats: de la sous-commission à l'Institut», in De Hoge raad voor de Justitie na vier jaar gewogen, Brugge, die keure - la charte, nr. 14, blz. 86 en 87.

La corrélation entre la formation et la sélection des magistrats, d'une part, et leur indépendance, d'autre part, a été soulignée par la doctrine² pour qui l'indépendance de la Justice exige que tout ce qui relève de la formation des magistrats soit placé sous la direction et le contrôle d'un organe au sein duquel les magistrats joueront un rôle prépondérant³.

Il appartient dès lors au législateur d'apprécier si la composition des commissions d'évaluation du stage tient suffisamment compte de ces éléments et s'il ne conviendrait pas que, dans le cadre d'une procédure d'évaluation en vue d'accéder à une profession, les membres de cette profession, à savoir ici des magistrats, composent majoritairement les commissions intervenant dans ce cadre⁴.

L'exposé des motifs est muet sur ce point. Il ne fournit aucune indication quant aux raisons pour lesquelles ces commissions d'évaluation du stage ne comptent, sur les cinq membres qui la composent, que deux magistrats tandis qu'y seront présents, outre un représentant du SPF Justice, deux experts en enseignement ou en pédagogie ou en psychologie du travail. À cet égard, la question se pose par ailleurs de savoir pourquoi ce sont ces types d'expertise qui ont été choisis et quelle est la pertinence de leur représentation par rapport à la profession de magistrat à laquelle le stage judiciaire prépare. Si la composition des commissions d'évaluation du stage est maintenue telle qu'elle figure dans l'avant-projet, il conviendrait que l'exposé des motifs justifie les choix opérés.

II. La formation du stagiaire judiciaire

Alors qu'il contient de nombreuses dispositions sur la structure d'encadrement du stage (les commissions d'évaluation du stage) et sur la manière dont celle-ci contrôle et évalue le stagiaire et le maître de stage, ni l'avant-projet ni l'exposé des motifs n'indiquent comment et dans quelles conditions sera formé le stagiaire lors de son stage au sein du parquet et des juridictions de première instance. Plusieurs questions se posent à ce propos.

a) Le maître de stage formera-t-il lui-même le stagiaire ou jouera-t-il plutôt le rôle de coordinateur en confiant le stagiaire à tel ou tel de ses collègues? En ce qui concerne le stage au siège, dès lors que celui-ci doit se faire au sein d'une ou plu-

Het verband tussen de opleiding en de selectie van magistraten, enerzijds, en hun onafhankelijkheid, anderzijds, is onderlijnd door de rechtsleer², die stelt dat de onafhankelijkheid van Justitie vereist dat alles wat onder de opleiding van magistraten valt, geplaatst wordt onder de leiding en de controle van een orgaan waarbinnen magistraten een doorslaggevende rol spelen³.

Bijgevolg dient de wetgever te beoordelen of in de samenstelling van de commissies voor de evaluatie van de stage voldoende rekening wordt gehouden met deze gegevens en of het niet beter zou zijn om, in het kader van een procedure van evaluatie met het oog op de toegang tot een beroep, de leden van dat beroep, te weten in casu de magistraten, de meerderheid te laten vormen in de commissies die daarbij betrokken zijn⁴.

In de memorie van toelichting wordt hierover niets gezegd. Ze bevat geen enkele aanwijzing in verband met de redenen waarom, van de vijf leden waaruit die commissies voor de evaluatie van de stage bestaan, er slechts twee magistraat zijn, terwijl daarin naast een vertegenwoordiger van de FOD Justitie, twee deskundigen inzake onderwijs, pedagogie of arbeidspsychologie zitting hebben. In dat verband rijst overigens de vraag waarom voor die vormen van deskundigheid gekozen is en wat de relevantie van de vertegenwoordiging ervan is in het licht van het beroep van magistraat waartoe de gerechtelijke stage voorbereidt. Als de samenstelling van de commissies voor de evaluatie van de stage gehandhaafd blijft zoals ze in het voorontwerp voorkomt, zouden in de memorie van toelichting de redenen van de gemaakte keuzes moeten worden opgegeven.

II. De opleiding van de gerechtelijk stagiair

Hoewel het voorontwerp vele bepalingen bevat betreffende de structuur waarbinnen de stage plaatsvindt (de commissies voor de evaluatie van de stage) en betreffende de wijze waarop die structuur de stagiair en de stagemeeester controleert en evalueert, wordt noch in het voorontwerp, noch in de memorie van toelichting aangegeven hoe en op welke voorwaarden de stagiair tijdens zijn stage bij het parket en in de rechtscolleges van eerste aanleg zal worden opgeleid. In dat verband rijzen verschillende vragen.

a) Zal de stagemeeester de stagiair zelf opleiden of zal hij veeleer de rol van coördinator spelen door de stagiair aan deze of gene van zijn confraters toe te vertrouwen? Wat de stage binnen de zittende magistratuur betreft, lijkt het onmo-

² J.-Fr. van Drooghenbroeck, op. cit., n° 5, pp. 81 et s. et n° 39, p. 109; C. Parmentier, «La formation des magistrats en Belgique», in *Mélanges offerts à Pierre Van Ommeslaghe*, Bruxelles, Bruylant, 2000, p. 1003.

³ C. Parmentier, op. cit., p. 1019.

⁴ À tout le moins, ces commissions pourraient-elles être composées paritairement: voir à ce sujet la composition actuelle des commissions de nomination et de désignation dont la moitié des membres sont magistrats (article 259bis-8 du Code judiciaire).

² J.-Fr. van Drooghenbroeck, op. cit., nr. 5, blz. 81 e.v., en nr. 39, blz. 109; C. Parmentier, «La formation des magistrats en Belgique», in *Mélanges offerts à Pierre Van Ommeslaghe*, Brussel, Bruylant, 2000, blz. 1003.

³ C. Parmentier, op. cit., blz. 1019.

⁴ Op zijn allerminst zou men in een paritaire samenstelling van de commissies kunnen voorzien: zie in dit verband de huidige samenstelling van de benoemings- en aanwijzingscommissies waarvan de helft van de leden magistraat is (artikel 259bis-8 van het Gerechtelijk Wetboek).

seurs chambres du tribunal de première instance, du tribunal du travail et du tribunal de commerce, il semble impossible que le maître de stage assure lui-même la totalité de la formation.

b) Le maître de stage sera-t-il maître de stage à temps plein, à tout le moins dans les arrondissements comptant un grand nombre de stagiaires, ou cumulera-t-il cette fonction avec la gestion de son cabinet?

c) Ne faut-il pas limiter le nombre de stagiaires par maître de stage⁵?

Il appartient à l'auteur de l'avant-projet de préciser ces éléments dans l'exposé des motifs et de compléter, le cas échéant, les dispositions en projet.

III. La situation du stagiaire judiciaire à la fin de son stage

1. L'avant-projet renforce considérablement le stage judiciaire en ce qui concerne sa durée, son suivi et son évaluation. La durée du stage judiciaire passe d'un an et demi à trois ans pour l'accès à la seule fonction de magistrat du ministère public et de trois à quatre ans pour l'accès à la fonction de magistrat du siège ou du ministère public.

Malgré ce renforcement du stage judiciaire et l'investissement qu'il requiert de la part du stagiaire, ce dernier ne sera pas toujours assuré d'être nommé à la fin d'un stage accompli de manière satisfaisante⁶: l'article 259octies, § 6, en projet, du Code judiciaire prévoit que lorsque la nomination du stagiaire ne peut avoir lieu à la fin du 48e ou du 36e mois de stage faute de place vacante pour laquelle le stagiaire entre en ligne de compte pour une nomination, le Ministre de la Justice peut prolonger la durée du stage d'une à quatre périodes de six mois, ce qui représente une prolongation du stage judiciaire de six mois à deux ans. Le stage judiciaire pourrait ainsi durer de cinq à six ans.

Toutefois, même après la prolongation d'un stage accompli de manière satisfaisante⁷, le stagiaire ne sera nullement assuré d'être nommé, puisqu'il entrera en concours avec les

gelijk dat de stagemeeester zelf de volledige opleiding op zich neemt, aangezien die stage dient plaats te vinden binnen een of meer kamers van de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank of de rechtbank van koophandel.

b) Zal de stagemeeester voltijds stagemeeester zijn, op zijn minst in de arrondissementen met een groot aantal stagiairs, of zal hij die functie cumuleren met het beheer van zijn kabinet?

c) Dient het aantal stagiairs per stagemeeester niet te worden beperkt⁵?

De steller van het voorontwerp dient in de memorie van toelichting nader in te gaan op deze punten en, in voorkomend geval, de ontworpen bepalingen aan te vullen.

III. De situatie van de gerechtelijk stagiair na afloop van zijn stage

1. Bij het voorontwerp wordt de gerechtelijke stage aanzienlijk verzwakt wat de duur, de follow-up en de evaluatie ervan betreft. De duur van de gerechtelijke stage wordt van anderhalf op drie jaar gebracht voor die welke alleen toegang verleent tot het ambt van magistraat van het openbaar ministerie en van drie op vier jaar voor die welke toegang verleent tot het ambt van zittend magistraat of magistraat van het openbaar ministerie.

Ondanks die verzwaring van de gerechtelijke stage en van hetgeen vanwege de stagiair wordt geleverd, zal de stagiair niet altijd zeker zijn benoemd te zullen worden na afloop van een stage die op bevredigende wijze vervuld is⁶: in het ontworpen artikel 259octies, § 6, van het Gerechtelijk Wetboek wordt bepaald dat, wanneer de stagiair op het einde van de 48^e of 36^e maand van de stage niet kan worden benoemd bij gebrek aan een vacante betrekking waarvoor de stagiair voor een benoeming in aanmerking komt, de minister van Justitie de duur van de stage kan verlengen met een tot vier periodes van zes maanden, hetgeen neerkomt op een verlenging van de gerechtelijke stage met zes maanden tot twee jaar. De gerechtelijke stage zou aldus vijf tot zes jaar kunnen duren.

Zelfs na de verlenging van een op bevredigende wijze vervulde stage⁷ zal de stagiair evenwel geenszins de zekerheid hebben benoemd te zullen worden, aangezien hij concurren-

⁵ La meilleure façon de former un stagiaire semble, en effet, consister à lui faire faire, dans la mesure du possible, le travail de magistrat, à condition que cela se fasse sous la surveillance constante du maître de stage qui le corrigera, lui donnera - en temps réel et non pas lors d'un entretien tous les deux ou trois jours - tous les conseils nécessaires et évitera qu'il n'adopte des routines inadéquates. Ceci implique cependant que chaque maître de stage ne se voie confier qu'un petit nombre de stagiaires.

⁶ La question est évidemment différente si le stagiaire n'a pas donné satisfaction durant son stage. Voir, sur cette question, l'observation 2 formulée sous l'article 259octies, § 5, en projet, du Code judiciaire.

⁷ Voir note précédente.

⁵ De beste manier om een stagiair op te leiden lijkt er immers in te bestaan om hem naar de mate van het mogelijke het werk van een magistraat te laten doen, op voorwaarde dat zulks gebeurt onder het constante toezicht van een stagemeeester die hem verbetert en hem - in real time en niet tijdens een gesprek om de twee of drie dagen - alle nodige raad geeft om te voorkomen dat hij onaangepaste routinehandelingen aanneemt. Zulks impliceert evenwel dat elke stagemeeester slechts een beperkt aantal stagiairs toevertrouwd krijgt.

⁶ De zaak ligt uiteraard anders als de stagiair tijdens de stage geen voldoening heeft geschonken. Zie, wat die kwestie betreft, opmerking 2 die gemaakt wordt bij het ontworpen artikel 259octies, § 5, van het Gerechtelijk Wetboek.

⁷ Zie voorgaande voetnoot.

candidats qui ont réussi l'examen d'aptitude professionnelle, voire avec des candidats qui ont réussi le seul examen oral d'évaluation (article 191 *bis*, en projet, du Code judiciaire).

2. La question se pose dès lors de savoir s'il ne conviendrait pas d'introduire dans le Code judiciaire une disposition qui assure, au profit des stagiaires judiciaires qui ont suffisamment postulé⁸, une nomination à la fin de leur stage accompli de manière satisfaisante⁹⁻¹⁰ ou, à tout le moins, à la fin de la prolongation du stage.

IV. Les conditions de nomination

1. Les articles 187, § 2, 188, 190, 192 et 194, en projet, du Code judiciaire contiennent tous une énumération d'activités et de fonctions dont l'exercice, pendant sept ans ou douze ans, est nécessaire pour pouvoir être nommé magistrat, respectivement du parquet et du siège. Dès lors que la durée de l'expérience professionnelle requise est la même pour toutes les activités et fonctions visées et que toutes ces activités et fonctions ont la caractéristique d'être «juridiques», le Conseil d'État se demande s'il est bien nécessaire de les détailler et s'il ne serait pas suffisant de viser le candidat qui a une expérience professionnelle de nature juridique de sept ou douze ans.

2. Si le législateur opte pour le maintien d'une liste détaillée d'activités et de fonctions, il y a lieu d'observer que des différences existent entre les articles précités qui ne semblent pas être justifiées.

a) Les articles 187, § 2, 188, 190, 192 et 194, en projet, du Code judiciaire mentionnent tous, dans leur version française, «la profession de notaire», à l'exception de l'article 190 qui mentionne «les fonctions de notaire».

Il y a lieu, de mentionner, dans tous les cas, la «fonction de notaire», ce qui comprend, en vertu de l'article 35, § 4, de la loi du 16 mars 1803 (25 ventôse-5 germinal an XI) contenant organisation du notariat, outre les notaires titulaires, les candidats-notaires associés à un notaire titulaire.

Le candidat-notaire non associé à un notaire titulaire et même les stagiaires pourront cependant entrer en ligne de compte dans la catégorie «fonctions juridiques dans un service public ou privé».

⁸ Voir l'observation 5 formulée sous l'article 9 en ce qui concerne l'exigence de postuler «suffisamment».

⁹ Voir note de bas de page 13.

¹⁰ Voir J. Hamaide, en réponse à l'intervention de J.-Fr. Van Drooghenbroeck, op cit., p. 138: «Nous estimons cependant que si on améliore la qualité du stage il serait logique qu'il y ait un droit à la nomination pour celui qui l'a suivi avec fruit.»

tie zal ondervinden van de kandidaten die geslaagd zijn voor het examen inzake beroepsbekwaamheid en zelfs van de kandidaten die alleen geslaagd zijn voor het mondeling evaluatie-examen (ontworpen artikel 191 *bis*, van het Gerechtelijk Wetboek).

2. De vraag rijst bijgevolg of het niet raadzaam zou zijn om in het Gerechtelijk Wetboek een bepaling op te nemen waarbij ten gunste van de gerechtelijke stagiairs die voldoende gesolliciteerd hebben 8 de zekerheid wordt geboden van een benoeming na afloop van hun op voldoende wijze vervulde stage⁹⁻¹⁰ of, op zijn allerminst na afloop van de verlenging van de stage.

IV. De benoemingsvoorwaarden

1. De ontworpen artikelen 187, § 2, 188, 190, 192 en 194 van het Gerechtelijk Wetboek bevatten alle een opsomming van werkzaamheden en functies die men gedurende zeven of twaalf jaar moet hebben uitgeoefend om te kunnen worden benoemd tot respectievelijk parketmagistraat of zittend magistraat. Doordat de duur van de vereiste beroepservaring dezelfde is voor alle vermelde werkzaamheden en functies en doordat al die werkzaamheden en functies «juridisch» van aard zijn, vraagt de Raad van State zich af of het wel nodig is ze in detail te vermelden en of er niet mee kan worden volstaan te verwijzen naar de kandidaat die een juridische beroepservaring van zeven of twaalf jaar bezit.

2. Als de wetgever opteert voor het behoud van een gedetailleerde lijst van werkzaamheden en functies, behoort erop te worden gewezen dat tussen de voormelde artikelen verschillen bestaan die niet verantwoord lijken.

a) In de Franse lezing van de ontworpen artikelen 187, § 2, 188, 190, 192 en 194 van het Gerechtelijk Wetboek staat steeds «la profession de notaire», met uitzondering van artikel 190, waarin sprake is van «les fonctions de notaire».

In alle gevallen moeten de woorden «la fonction de notaire» worden gebezigd, die, krachtens artikel 35, § 4, van de wet van 16 maart 1803 (25 ventôse- 5 germinal jaar XI) op het notarisambt, behalve de notarissen-titularis, de kandidaat-notarissen omvatten die geassocieerd zijn met een notaris-titularis.

De kandidaat-notaris die niet geassocieerd is met een notaris-titularis en zelfs de stagiairs kunnen evenwel in aanmerking komen voor de categorie «juridische functies in een openbare of private dienst».

⁸ Zie opmerking 5 die gemaakt wordt bij artikel 9, in verband met het vereiste om «voldoende te solliciteren».

⁹ Zie voetnoot 13.

¹⁰ Zie J. Hamaide, in antwoord op de bijdrage van J.-Fr. van Drooghenbroeck, op. cit., blz. 138: «Nous estimons cependant que si on améliore la qualité du stage il serait logique qu'il y ait un droit à la nomination pour celui qui l'a suivi avec fruit.»

b) L'exercice de «fonctions judiciaires» est mentionné à l'article 194 en projet, alors qu'il ne l'est pas à l'article 190, en projet.

Par ailleurs, la question se pose de savoir ce que recouvre précisément cette notion de «fonctions judiciaires» par rapport à celle de «fonctions juridiques».

4. Comme mentionné sous l'observation 1, la durée de l'expérience professionnelle requise varie selon qu'il s'agit d'accéder au siège (douze ans) ou au ministère public (sept ans). De la même manière, la durée du stage judiciaire varie selon qu'il s'agit d'accéder au siège (quatre ans) ou au ministère public (trois ans).

Selon l'exposé des motifs, «la différence entre siège et parquet permettra d'éviter une pénurie de candidats pour le parquet» et «la distinction stage long - stage court est maintenue pour éviter une pénurie de stagiaires au parquet».

La différence dans la durée de l'expérience professionnelle requise pour accéder à la magistrature assise et au parquet, qui existe déjà aujourd'hui, n'a, semble-t-il, jamais fait l'objet de contestation devant la Cour d'arbitrage sur le fondement des articles 10 et 11 de la Constitution. Il en va de même pour la différence dans la durée du stage qui, elle, n'a pas toujours existé, puisqu'initialement la durée du stage était uniformément fixée à trois ans. Elle a ensuite été diminuée à un an et demi pour le parquet.

L'existence de deux stages de durée différente a cependant été critiquée par la doctrine¹¹.

Il conviendrait qu'outre la considération pratique ci-dessus reproduite, l'exposé des motifs explique si une différence dans la nature des fonctions exercées justifie une différence dans la durée de l'expérience requise et dans la durée du stage pour y accéder.

¹¹ J.-Fr. van Drooghenbroeck, op. cit., n° 83, pp. 127 et 128; Rapport annuel 2004 du Conseil supérieur de la Justice, recommandations du groupe de travail «Stage judiciaire», p. 125; X. De Riemaeker et G. Londers, «L'accès à la magistrature - La carrière de magistrat», in Statut et déontologie du magistrat, Bruxelles, la charte, 2000, pp. 71-72.

b) Van de uitoefening van een «gerechtelijk ambt» is sprake in het ontworpen artikel 194, terwijl dit niet het geval is in het ontworpen artikel 190.

Bovendien rijst de vraag wat precies het verschil is tussen het begrip «gerechtelijk ambt» en het begrip «juridische functies».

4. Zoals wordt gesteld in opmerking 1, verschilt de duur van de vereiste beroepservaring naargelang het gaat om de toegang tot de zittende magistratuur (twaalf jaar) of tot het openbaar ministerie (zeven jaar). Evenzo verschilt de duur van de gerechtelijke stage naargelang het gaat om de toegang tot de zittende magistratuur (vier jaar) of tot het openbaar ministerie (drie jaar).

Volgens de memorie van toelichting «(zal) het verschil tussen de zittende magistratuur en het parket (...) de mogelijkheid bieden een tekort aan kandidaten voor het parket te voorkomen» en «(wordt) het onderscheid tussen de lange en de korte stage (...) behouden om een tekort aan stagiairs in het parket te voorkomen».

Het verschil in duur van de vereiste beroepservaring voor de toegang tot de zittende magistratuur en tot het parket, dat thans reeds bestaat, is blijkbaar nooit betwist voor het Arbitragehof op de grondslag van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Hetzelfde geldt voor het verschil in duur van de stage, dat niet altijd heeft bestaan, aangezien oorspronkelijk de duur van de stage eenvormig op drie jaar was vastgesteld. Die duur is vervolgens teruggebracht tot anderhalf jaar voor het parket.

In de rechtsleer is evenwel kritiek geuit op het bestaan van twee stages met een verschillende duur¹¹.

Naast de overweging van praktische aard die hierboven is uiteengezet, zou bovendien in de memorie van toelichting moeten worden uitgelegd of een verschil in de aard van de uitgeoefende ambten een verschil in duur van de vereiste ervaring en in duur van de stage voor de toegang ertoe rechtvaardigt.

¹¹ J.-Fr. van Drooghenbroeck, op. cit., nr. 83, blz. 127 en 128; Jaarverslag 2004 van de Hoge Raad voor de Justitie, aanbevelingen van de werkgroep «Gerechtelijke stage», blz. 125; X. De Riemaeker en G. Londers, «L'accès à la magistrature - La carrière de magistrat», in Statut et déontologie du magistrat, Brussel, die keure - la charte, 2000, blz. 71-72.

Observations particulièresDispositif

Article 2

(article 187, § 2, en projet, du Code judiciaire)

L'article 2 de l'avant-projet ne modifie pas l'article 187, § 1er, du Code judiciaire qui mentionne, parmi les conditions pour pouvoir être nommé juge de paix, juge au tribunal de police ou juge de complément, le fait d'«avoir accompli le stage judiciaire prévu par l'article 259octies».

L'avant-projet ne fait pas de distinction selon que le stage effectué est le stage long ou le stage court. Cela se justifie, semble-t-il, par le fait que les douze années d'expérience sont requises même pour celui qui a effectué le stage judiciaire.

Cela entraîne cependant pour conséquence que celui qui a, par exemple, suivi le barreau pendant douze ans et, ensuite, effectué le stage court, pourra directement être nommé juge de paix, alors qu'il ne pourra être nommé juge au tribunal de première instance que s'il a, en plus, exercé la fonction de ministère public pendant cinq années (article 191 du Code judiciaire).

Ne faudrait-il pas, dès lors, viser également le juge de paix, le juge au tribunal de police et les juges de complément de ces juridictions dans l'article 191 du Code judiciaire?

Article 4

(article 190, en projet, du Code judiciaire)

1. La modification apportée par la loi du 1er décembre 1994 n'étant plus en vigueur, il y a lieu de l'omettre.

2. Par exception à l'exigence de douze années d'expérience professionnelle, l'article 190, § 2, 1°, prévoit que la durée de l'expérience requise n'est que de trois années si le candidat a exercé les fonctions de magistrat.

Le Conseil d'État se demande pour quelle raison les fonctions de conseiller d'État, d'auditeur, d'auditeur adjoint, de référendaire et de référendaire adjoint sont mentionnées, au paragraphe 2, 2°, parmi les fonctions qui doivent avoir été exercées pendant douze ans, alors que ceux qui exercent ces fonctions ont la qualité de magistrat et sont donc visés par le paragraphe 2, 1°.

Probablement, la référence aux «fonctions de magistrat», vise-t-elle uniquement les magistrats de l'ordre judiciaire.

Si tel est le cas, il appartient à l'auteur de l'avant-projet de le préciser expressément dans le texte de celui-ci.

Bijzondere opmerkingenDispositief

Artikel 2

(ontworpen artikel 187, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek)

Artikel 2 van het voorontwerp wijzigt niet artikel 187, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, waarin als een van de voorwaarden om tot vrederechter, rechter in de politierechtbank of toegevoegd rechter te worden benoemd, wordt vermeld: «de bij artikel 259octies voorgeschreven gerechtelijke stage door-gemaakt hebben».

In het voorontwerp wordt geen onderscheid gemaakt naar-gelang de doorgemaakte stage de lange of de korte stage is. Dit lijkt te worden gerechtvaardigd door het feit dat de twaalf jaar ervaring, zelfs voor degene die de gerechtelijke stage heeft doorgemaakt vereist is.

Dit heeft echter tot gevolg dat degene die bijvoorbeeld ge-durende twaalf jaar aan de balie is geweest en die vervolgens de korte stage heeft doorgemaakt, meteen tot vrederechter kan worden benoemd, terwijl hij slechts tot rechter in de recht-bank van eerste aanleg kan worden benoemd indien hij, daar-enboven, gedurende vijf jaar het ambt van openbaar ministe-rie heeft uitgeoefend (artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek).

Is het bijgevolg niet noodzakelijk om in artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek eveneens de vrederechter, de rechter in de politierechtbank en de toegevoegde rechters in deze rechtbanken te vermelden?

Artikel 4

(ontworpen artikel 190 van het Gerechtelijk Wetboek)

1. Aangezien de wijziging die is aangebracht bij de wet van 1 december 1994 niet meer van kracht is, dient ze te vervallen.

2. In afwijking van het vereiste van twaalf jaar beroeps-ervaring, bepaalt artikel 190, § 2, 1°, dat de duur van de ver-eiste ervaring slechts drie jaar bedraagt indien de kandidaat het ambt van magistraat heeft uitgeoefend.

De Raad van State vraagt zich af om welke reden de amb-ten van staatsraad, auditeur, adjunct-auditeur, referendaris en adjunct-referendaris worden vermeld in paragraaf 2, 2°, bij de ambten die gedurende twaalf jaar moeten worden uitgeoefend, terwijl degenen die deze ambten uitoefenen de hoeda-nigheid van magistraat hebben en dus bedoeld worden in paragraaf 2, 1°.

Wellicht heeft de verwijzing naar «het ambt van magistraat» uitsluitend betrekking op de magistraten van de rechterlijke orde.

Indien dit het geval is, dient de steller van het voorontwerp dit uitdrukkelijk te preciseren in de tekst ervan.

3. Dès lors que l'article 190, § 2, 1°, prévoit que la durée de l'expérience requise est de trois années si le candidat a exercé les fonctions de magistrat, il en résulte que celui qui se trouve dans cette situation pourra devenir juge après dix ans d'expérience professionnelle (sept ans avant l'inscription à l'examen d'aptitude, trois ans après avoir été nommé) et non douze ans comme dans les autres hypothèses.

Dès lors que l'exposé des motifs manque de clarté, il appartient à l'auteur de l'avant-projet de vérifier si telle a bien été son intention.

Le Conseil d'État se demande pour quelle raison ne pas faire la même distinction pour le juge suppléant (article 192 en projet du Code judiciaire).

Article 7

(article 194, en projet, du Code judiciaire)

Dans la phrase liminaire, il y a lieu d'ajouter la modification apportée par la loi du 24 mars 1999.

Article 8

(article 259bis-9, en projet, du Code judiciaire)

1. Dans la phrase liminaire, il y a lieu de mentionner la modification de l'article 259bis-9 du Code judiciaire par la loi du 7 avril 2005¹².

2. Le paragraphe 1er, alinéa 3, en projet, dispose que:

«Le nombre d'inscriptions aux examens d'aptitude professionnelle, au concours d'admission au stage judiciaire et à l'examen oral d'évaluation est limité à trois.»

Il y a lieu de faire disparaître la discordance entre le texte précité, qui ne fait pas de distinction entre les trois catégories d'épreuves, et l'exposé des motifs qui précise que le nombre d'inscriptions aux examens et aux concours est limité à trois «par catégorie».

3. Le paragraphe 4, in fine, en projet, dispose que:

«L'évaluation de la formation se fera lors de la première évaluation périodique visée à l'article 259decies, § 1er.»

Il serait plus précis de compléter directement l'article 259nonies, alinéa 5, du Code judiciaire en y précisant que, lors de la première évaluation, l'un des critères sera la manière dont le magistrat aura mis en pratique la formation reçue.

¹² qui entrera en vigueur au plus tard le 13 mai 2006.

3. Aangezien artikel 190, § 2, 1°, bepaalt dat de duur van de vereiste ervaring drie jaar bedraagt indien de kandidaat het ambt van magistraat heeft uitgeoefend, volgt hieruit dat degene die in deze situatie verkeert rechter zal kunnen worden na tien jaar beroepservaring (zeven jaar vóór de inschrijving voor het examen inzake beroepsbekwaamheid, drie jaar na benoemd te zijn) en niet na twaalf jaar zoals in de andere gevallen.

De memorie van toelichting is terzake niet duidelijk genoeg, zodat de steller van het voorontwerp dient na te gaan of dit wel degelijk zijn bedoeling is geweest.

De Raad van State vraagt zich af om welke reden niet hetzelfde onderscheid wordt gemaakt voor de plaatsvervangend rechter (ontworpen artikel 192 van het Gerechtelijk Wetboek).

Artikel 7

(ontworpen artikel 194 van het Gerechtelijk Wetboek)

In de inleidende zin dient de wijziging die is aangebracht bij de wet van 24 maart 1999 te worden toegevoegd.

Artikel 8

(ontworpen artikel 259bis-9 van het Gerechtelijk Wetboek)

1. In de inleidende zin dient de wijziging te worden toegevoegd die in artikel 259bis-9 van het Gerechtelijk Wetboek is aangebracht bij de wet van 7 april 2005¹².

2. De ontworpen paragraaf 1, derde lid, bepaalt het volgende:

«Een kandidaat kan zich slechts drie maal inschrijven voor het examen inzake beroepsbekwaamheid, het vergelijkend toegangsexamen tot de gerechtelijke stage en het mondeling evaluatie-examen.»

Het gebrek aan overeenstemming tussen de voormelde tekst, waarin geen onderscheid wordt gemaakt tussen de drie categorieën van examens, en de memorie van toelichting, waarin gepreciseerd wordt dat een kandidaat zich ten hoogste driemaal kan inschrijven «voor een examen en een vergelijkend examen», moet worden weggewerkt.

3. De ontworpen paragraaf 4, in fine, bepaalt het volgende:

«De evaluatie van de opleiding vindt plaats naar aanleiding van de eerste periodieke evaluatie bedoeld in artikel 259decies, § 1.»

Een nauwkeuriger werkwijze zou erin bestaan artikel 259nonies, vijfde lid, van het Gerechtelijk Wetboek meteen aan te vullen door erin te preciseren dat de wijze waarop de magistraat de opleiding die hij heeft gekregen in praktijk zal hebben gebracht, een van de gehanteerde criteria zal zijn bij de eerste evaluatie.

¹² die uiterlijk 13 mei 2006 in werking zal treden.

Article 9

(article 259octies, § 1er, en projet, du Code judiciaire)

1. Dans la phrase liminaire, il y a lieu de mentionner la modification apportée par la loi du 3 mai 2003.

2. L'exposé des motifs précise que:

«(...) dans de telles circonstances l'intéressé ne conserve l'avantage du concours que pendant un an».

Cette précision, qui ne correspond pas au texte de l'avant-projet, doit être supprimée.

Article 9

(article 259octies, § 2, en projet, du Code judiciaire)

1. L'alinéa 2, en projet, dispose que le cycle de cours constituant la formation théorique est «organisé par le Ministre de la Justice conformément à l'article 259bis-9».

Il y a lieu d'écrire: «organisé conformément à l'article 259bis-9, § 2».

En effet, ce paragraphe dispose que c'est la commission de nomination réunie - et non le Ministre de la Justice - qui prépare les directives et le programme pour le stage judiciaire. Les services compétents du ministère de la Justice n'assurent, en collaboration avec la commission de nomination réunie, que l'exécution des programmes et le soutien logistique, selon les modalités déterminées par le Roi.

2. Contrairement au stage de trois ans donnant accès au ministère public, le stage de quatre ans donnant accès au ministère public et au siège, ne comprend pas nécessairement de passage dans un service de police.

Cette distinction ne paraît pas justifiée, et ce pour trois raisons:

1° il se pourrait fort bien que le stagiaire qui a opté pour le stage de quatre ans entre finalement au parquet, soit pour une question de choix personnel, soit parce que la concurrence des magistrats ayant réussi l'examen d'aptitude professionnelle ou l'examen oral d'évaluation fait qu'il n'a que fort peu de chances d'être nommé au siège. Il est donc nécessaire qu'il ait une bonne connaissance des services de police.

Artikel 9

(ontworpen artikel 259octies, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek)

1. In de inleidende zin dient de wijziging te worden vermeld die bij de wet van 3 mei 2003 is aangebracht.

2. In de memorie van toelichting staat het volgende:

«(...) dat in dergelijke omstandigheden erin wordt voorzien dat de betrokkene slechts gedurende een jaar het voordeel van het vergelijkend examen behoudt».

Deze verduidelijking, die niet overeenstemt met de tekst van het voorontwerp, moet worden weggelaten.

Artikel 9

(ontworpen artikel 259octies, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek)

1. Het ontworpen tweede lid bepaalt dat de cyclus van cursussen waaruit de theoretische opleiding bestaat, «georganiseerd (wordt) door de Minister van Justitie overeenkomstig artikel 259bis-9».

Er dient te worden geschreven: «georganiseerd overeenkomstig artikel 259bis-9, § 2».

Deze paragraaf bepaalt immers dat de verenigde benoemings-commissie - en niet de Minister van Justitie - de richtlijnen en het programma voor de gerechtelijke stage voorbereidt. De bevoegde diensten bij het Ministerie van Justitie zorgen, in samenwerking met de verenigde benoemings-commissie, alleen voor de uitvoering van de programma's en de logistieke ondersteuning, op de wijze door de Koning bepaald.

2. In tegenstelling tot de stage van drie jaar die toegang verleent tot het openbaar ministerie, omvat de stage van vier jaar die toegang verleent tot het openbaar ministerie én tot de zittende magistratuur, niet noodzakelijkerwijs een stage in een politiedienst.

Dit onderscheid lijkt niet gerechtvaardigd, om drie redenen:

1° het zou best kunnen dat de stagiair die geopteerd heeft voor de stage van vier jaar, uiteindelijk lid wordt van het parket, ofwel wegens zijn persoonlijke keuze, ofwel omdat de concurrentie van magistraten die geslaagd zijn voor het examen inzake beroepsbekwaamheid of voor het mondelinge evaluatie-examen tot gevolg heeft dat er zeer weinig kansen bestaan om benoemd te worden bij de zittende magistratuur. Het is dus noodzakelijk dat hij een goede kennis van de politiediensten heeft.

À cet égard, l'exposé des motifs souligne que le stagiaire qui a opté pour le stage long et qui souhaite entrer au parquet sans avoir effectué une partie de son stage à la police pourra être «déclaré inapte à fonctionner au parquet» par la commission d'évaluation du stage. Un tel système ne satisfait pas à la sécurité juridique;

2° le stagiaire nommé au siège pourra, après trois ans, ou même après une année, conformément aux articles 80, alinéa 2, et 259sexies, § 1er, du Code judiciaire, exercer des fonctions de juge d'instruction, pour lesquelles une bonne connaissance des services de police est tout aussi nécessaire que pour exercer la fonction de substi tut¹³;

3° le juge pénal sera nécessairement confronté au travail des policiers qui ont mené l'enquête et rédigé les procès-verbaux qui constituent l'essentiel du dossier. Il est donc nécessaire qu'il connaisse les difficultés de ce travail sur le terrain.

La question se pose par ailleurs de savoir pourquoi le stage dans un service de police est qualifié de stage externe dans le stage long alors qu'il est considéré comme un stage interne dans le stage court.

3. À l'alinéa 4, b), la mention du stage de six mois «au sein de la police fédérale ou locale» implique que le stage pourra être mixte et effectué pour partie dans la police locale et pour partie dans la police fédérale.

Le Conseil d'État se demande en outre pourquoi, dans le stage long, une distinction est opérée entre un stage à la police fédérale ou un stage à la police locale alors que cette même distinction n'est pas faite dans le stage court. Il y a lieu de veiller à l'uniformité des textes.

Article 9

(article 259octies, § 3, en projet, du Code judiciaire)

1. L'alinéa 2, doit être réécrit afin:

1° de faire apparaître que c'est la durée du mandat de tous les membres des commissions d'évaluation du stage, à l'exception de celui du directeur général de la direction générale de l'organisation judiciaire du SFP Justice et de son représentant qui est fixée à quatre ans;

2° de faire apparaître que la notion de «suppléant désigné selon la même procédure» ne s'applique pas au directeur général de la direction générale de l'organisation judiciaire du SFP Justice et à son représentant.

¹³ Il est vrai que l'article 259sexies, § 1er, 1°, alinéa 3, prévoit une formation spécialisée pour les juges d'instruction. Une telle formation n'est cependant pas comparable à un stage de six mois sur le terrain.

In dit opzicht wordt in de memorie van toelichting onderstreept dat de stagiair die heeft geopteerd voor de lange stage en die bij het parket wenst te komen werken zonder een deel van zijn stage bij de politie te hebben doorgemaakt, door de commissie voor de evaluatie van de stage niet «bekwaam (kan worden) verklaard om bij het parket te werken». Een dergelijke regeling voldoet niet aan de rechtszekerheid;

2° de stagiair die bij de zittende magistratuur is benoemd kan, na drie jaar, of zelfs na een jaar, overeenkomstig de artikelen 80, tweede lid, en 259sexies, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, het ambt van onderzoeksrechter uitoefenen, waarvoor een goede kennis van de politiediensten even noodzakelijk is als om het ambt van substituut uit te oefenen¹³;

3° de strafrechter zal onvermijdelijk te maken krijgen met het werk van de politieambtenaren die het onderzoek gevoerd hebben en de processen-verbaal hebben opgemaakt die de kern uitmaken van het dossier. Hij moet dus de problemen kennen van dat veldwerk.

De vraag rijst overigens waarom een stage bij een politiedienst een externe stage binnen de lange stage wordt genoemd, terwijl ze beschouwd wordt als een interne stage binnen de korte stage.

3. In het vierde lid, b), houdt de vermelding van de stage van zes maanden «bij de federale of de lokale politie» in dat de stage gemengd kan zijn en deels bij de lokale politie deels bij de federale politie kan worden doorgemaakt.

De Raad van State vraagt zich bovendien af waarom, wat de lange stage betreft, een onderscheid wordt gemaakt tussen een stage bij de federale politie en een stage bij de lokale politie, terwijl dat onderscheid niet wordt gemaakt bij de korte stage. Er dient gewaakt te worden over de eenvormigheid van de teksten.

Artikel 9

(ontworpen artikel 259octies, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek)

1. Het tweede lid moet herschreven worden zodat:

1° het duidelijk is dat het gaat om het mandaat van alle leden van de commissies voor de evaluatie van de stage dat vastgesteld wordt op vier jaar, met uitzondering van dat van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie van de FOD Justitie en dat van diens vertegenwoordiger;

2° het duidelijk is dat de uitdrukking «wordt volgens dezelfde procedure een plaatsvervangend lid aangewezen» niet geldt voor de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie van de FOD Justitie en diens vertegenwoordiger.

¹³ Het is juist dat artikel 259sexies, § 1, 1°, derde lid, voorziet in een gespecialiseerde opleiding voor onderzoeksrechters. Een dergelijke opleiding is echter niet vergelijkbaar met een stage van zes maanden in het veld.

2. Il y a lieu de prévoir qu'un membre de la commission d'évaluation du stage ne peut se prononcer lorsqu'est en cause un conjoint, un cohabitant légal ou de fait, un parent ou allié jusqu'au 4e degré inclusivement.

3. À l'alinéa 9, 3e, le Conseil d'État se demande pour quelle raison ne pas mentionner, plus complètement, que les commissions d'évaluation du stage reçoivent tous les rapports, compte-rendus et observations visés au paragraphe 5.

4. À l'alinéa 9, 4e, il serait plus clair d'écrire:

«(...) de rendre au Ministre de la Justice un avis comprenant éventuellement une proposition de changement d'affectation du stagiaire ou une proposition de fin anticipée du stage».

Article 9

(article 259octies, § 4, en projet, du Code judiciaire)

Il y a contradiction entre l'exposé des motifs qui dispose que le maître de stage est évalué «par le comité d'évaluation compétent et selon la procédure prévue pour l'évaluation périodique», et le texte de l'avant-projet qui dispose que ce sont les chefs de corps qui évaluent les maîtres de stage après avoir recueilli l'avis de la commission d'évaluation du stage compétente.

Par ailleurs, l'avant-projet renvoie de manière indéterminée à l'ensemble des dispositions relatives à l'évaluation des magistrats, qu'il s'agisse des dispositions générales (article 259nonies), de l'évaluation périodique (article 259decies) ou de l'évaluation des mandats (article 259undecies).

La disposition sera réécrite afin de mentionner de manière claire et précise comment seront évalués les maîtres de stage, en ce qui concerne leur mission de maître de stage, cette évaluation étant bien entendu différente de celle afférente à leur fonction de magistrat.

Article 9

(article 259octies, § 5, en projet, du Code judiciaire)

1. Le Conseil d'État se demande ce qu'il advient de l'original du rapport de stage établi par le maître de stage. En effet, en vertu de l'alinéa 4, ce n'est que sa copie qui est adressée à la commission d'évaluation du stage compétente.

2. L'alinéa 5 dispose que le maître de stage qui, en cours de stage, constate que le stagiaire ne semble pas disposer des aptitudes requises pour être magistrat adresse un rapport

2. Er moet bepaald worden dat een lid van de commissie voor de evaluatie van de stage geen uitspraak mag doen wanneer het gaat om een echtgenoot, een wettelijk of feitelijk samenwonende, of een bloed- of aanverwant tot en met de vierde graad.

3. De Raad van State vraagt zich af waarom in het negende lid, 3^e, niet op een volledige wijze wordt vermeld dat de commissies voor de evaluatie van de stage alle verslagen, rapporten en opmerkingen genoemd in paragraaf 5 ontvangen.

4. Het zou duidelijker zijn in het negende lid, 4^e, het volgende te schrijven:

«(...) aan de minister van Justitie een advies verlenen met eventueel een voorstel houdende een nieuwe aanwijzing van de stagiair, of een voorstel tot voortijdige beëindiging van de stage».

Artikel 9

(ontworpen artikel 259octies, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek)

Er is een tegenstrijdigheid tussen de memorie van toelichting waarin staat dat de stagemeeester geëvalueerd wordt «door het bevoegde comité voor de evaluatie van de stage en volgens de procedure die geldt voor de periodieke evaluatie», en de tekst van het voorontwerp waarin bepaald wordt dat de korpschefs de stagemeeesters evalueren nadat ze het advies van de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage hebben ingewonnen.

Bovendien wordt in het voorontwerp vaagweg verwezen naar alle bepalingen inzake de evaluatie van de magistraten, of het nu gaat om de algemene bepalingen (artikel 259nonies), de periodieke evaluatie (artikel 259decies) dan wel de evaluatie van de mandaten (artikel 259undecies).

De bepaling moet zo herschreven worden dat duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld hoe de stagemeeesters geëvalueerd worden wat betreft hun taak als stagemeeester, een evaluatie die uiteraard verschilt van die welke betrekking heeft op hun functie van magistrat.

Artikel 9

(ontworpen artikel 259octies, § 5, van het Gerechtelijk Wetboek)

1. De Raad van State vraagt zich af wat geschiedt met het origineel van het stageverslag opgemaakt door de stagemeeester. Krachtens het vierde lid wordt immers enkel een afschrift daarvan aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage bezorgd.

2. Het vijfde lid bepaalt dat de stagemeeester die in de loop van de stage vaststelt dat de stagiair niet over de vereiste vaardigheden blijkt te beschikken om magistrat te zijn, een

intermédiaire motivé à la commission d'évaluation du stage compétente.

Telle que rédigée, cette disposition pourrait laisser penser que la constatation, par le maître de stage, que le stagiaire ne semble pas disposer des aptitudes requises pour être magistrat ne pourrait être faite que dans un rapport spécial appelé «rapport intermédiaire».

Il résulte cependant de l'exposé des motifs que le rapport intermédiaire est seulement un rapport qui, suite à des circonstances particulières, est rédigé avant la fin d'une période de trois mois.

En conclusion, il semble que c'est à tout moment, soit dans l'un des rapports trimestriels, soit dans un rapport «intermédiaire» rédigé avant la fin d'une période de trois mois, que le maître de stage pourra faire part de ses doutes quant à l'aptitude du stagiaire.

L'avant-projet sera adapté afin d'éviter toute interrogation à ce sujet.

3. À l'alinéa 5, comme pour les rapports trimestriels, il y a lieu de prévoir que le stagiaire peut adresser ses observations par écrit suite au rapport intermédiaire.

4. L'alinéa 12 dispose qu'à la fin du stage, la commission d'évaluation du stage compétente rédige un rapport final circonstancié qui sera joint au dossier de nomination du stagiaire.

a) L'on peut se demander si, compte tenu de son éloignement du stagiaire ¹⁴, la commission d'évaluation du stage est bien la mieux placée pour rédiger le rapport final de stage. C'est, en effet, ceux qui auront concrètement formé le stagiaire ainsi que son maître de stage qui sont les mieux à même de remplir cette mission.

Dès lors, le rapport final de stage rédigé par la commission d'évaluation du stage ne pourra avoir de pertinence et d'utilité que s'il se limite à un travail de synthèse reflétant fidèlement les rapports de stage qui lui auront été envoyés et les observations formulées par le stagiaire.

b) L'avant-projet ne précise pas quelles pourront être les conclusions de ce rapport d'évaluation et les conséquences de ces conclusions.

¹⁴ Il n'y a que deux commissions d'évaluation du stage pour tout le Royaume et aucune disposition de l'avant-projet ne prévoit qu'elles doivent avoir un entretien avec chaque stagiaire.

met redenen omkleed tussentijds verslag bezorgt aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

Deze bepaling zou, zoals ze is gesteld, de indruk kunnen wekken dat de vaststelling door de stagemeeester dat de stagiair niet over de vereiste vaardigheden blijkt te beschikken om magistraat te zijn, alleen kan geschieden in een bijzonder verslag dat «tussentijds verslag» wordt genoemd.

Uit de memorie van toelichting blijkt echter dat het tussentijds verslag gewoon een verslag is dat, als gevolg van bijzondere omstandigheden, opgemaakt wordt vóór het verstrijken van een periode van drie maanden.

Het besluit is dan ook dat de stagemeeester blijkbaar op ieder tijdstip, ofwel in één van de trimestriële verslagen, ofwel in een «tussentijds» verslag opgemaakt vóór het verstrijken van een periode van drie maanden, zijn twijfel kan uiten omtrent de geschiktheid van de stagiair.

Het voorontwerp moet worden aangepast om iedere onduidelijkheid daaromtrent te voorkomen.

3. In het vijfde lid moet, zoals bij de trimestriële verslagen, bepaald worden dat de stagiair schriftelijk zijn opmerkingen kan bezorgen na een tussentijds verslag.

4. Het twaalfde lid bepaalt dat de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage aan het einde van de stage een omstandig eindverslag opmaakt dat bij het benoemingsdossier van de stagiair wordt gevoegd.

a) De vraag rijst of de commissie voor de evaluatie van de stage, gezien de afstand tussen deze commissie en de stagiair ¹⁴, de meest aangewezen instantie is om het eindverslag inzake de stage op te maken. Het zijn immers de mensen die de stagiair in de praktijk hebben opgeleid en de stagemeeester die die taak het best kunnen vervullen.

Het eindverslag inzake de stage opgemaakt door de commissie voor de evaluatie van de stage kan bijgevolg slechts relevant en nuttig zijn wanneer het beperkt wordt tot een samenvattend werk waarin de stageverslagen die aan de commissie zijn bezorgd en de opmerkingen van de stagiair getrouw worden weergegeven.

b) In het voorontwerp staat niet wat de conclusies kunnen zijn van dat evaluatieverslag en de gevolgen van die conclusies.

¹⁴ Er zijn maar twee commissies voor de evaluatie van de stage voor het hele Rijk en nergens in het voorontwerp wordt bepaald dat ze een gesprek moeten hebben met iedere stagiair.

Cette disposition est à mettre en rapport avec les articles du Code judiciaire qui prévoient les conditions de nomination dans la magistrature et mentionnent notamment, «avoir accompli le stage judiciaire prévu par l'article 259octies» et non pas «avoir réussi» ou «avoir accompli avec satisfaction» le stage judiciaire prévu par l'article 259octies du Code judiciaire.

Soit l'on considère, ce qui semble être l'option choisie par l'avant-projet, que s'il n'a pas été mis fin au stage de manière anticipative conformément au paragraphe 6, le stage a été accompli avec satisfaction. Dans cette hypothèse, le rapport final circonstancié pourra certes contenir des réserves¹⁵ mais ne pourra, sous peine de contradiction, être négatif.

Soit l'on considère que le rapport final pourrait être négatif. Dans ce cas, la conséquence logique serait que le stagiaire ne pourrait postuler aux places vacantes et ne pourrait donc entrer dans la magistrature. Il va de soi qu'un rapport final négatif ne pourrait sanctionner qu'une inaptitude manifeste à exercer la profession de magistrat et devrait justifier pour quelle raison cette inaptitude n'est détectée qu'à la fin du stage.

Il ne serait pas inutile que l'exposé des motifs se prononce de manière plus explicite sur ces questions.

Le texte de l'avant-projet devrait, le cas échéant, être dûment complété.

c) Il y a lieu de prévoir de manière expresse que les observations du stagiaire sont également jointes au dossier de nomination.

5. L'avant-dernier du paragraphe 6 dispose que le Ministre de la Justice peut prolonger le stage lorsque la nomination du stagiaire ne peut avoir lieu à la fin du 48e ou du 36e mois de stage, selon le cas, «faute de place vacante pour laquelle le stagiaire entre en ligne de compte pour une nomination».

L'attention de l'auteur de l'avant-projet est attirée sur le fait que ce n'est pas tant le manque de places vacantes auxquelles il pourrait postuler qui empêche la nomination du stagiaire que le fait que, lorsqu'il postule à une place vacante, il se trouve en concurrence avec ceux qui ont réussi l'examen d'aptitude ou l'examen oral d'évaluation et qu'il est donc possible qu'il ne soit nommé à aucune des places pour lesquelles il a postulé.

¹⁵ Par exemple, comme mentionné dans l'exposé des motifs, que le candidat serait plus apte à exercer une fonction au parquet qu'au siège.

Deze bepaling moet in verband worden gebracht met de artikelen van het Gerechtelijk Wetboek waarin de voorwaarden voor de benoeming bij de magistratuur worden bepaald en waarin inzonderheid staat «de bij artikel 259octies voorgeschreven gerechtelijke stage doorgemaakt hebben», en niet «geslaagd zijn voor» de gerechtelijke stage voorgeschreven bij artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek of die stage «op voldoende wijze hebben doorgemaakt».

Ofwel wordt ervan uitgegaan, wat de keuze lijkt die gemaakt is in het voorontwerp, dat, wanneer niet voortijdig een einde is gemaakt aan de stage overeenkomstig paragraaf 6, de stage op voldoende wijze is doorgemaakt. In dat geval kan in het omstandig eindverslag wel voorbehoud¹⁵ worden gemaakt, maar kan het niet negatief zijn, zo niet is er een tegenstrijdigheid.

Ofwel wordt ervan uitgegaan dat het eindverslag negatief kan zijn. In dat geval is het logische gevolg dat de stagiair niet kan solliciteren naar de vacante betrekkingen en dus geen toegang heeft tot de magistratuur. Het spreekt vanzelf dat een negatief eindverslag alleen een kennelijke ongeschiktheid om het beroep van magistraat uit te oefenen kan sanctioneren, en in dat verslag verantwoord moet worden hoe het komt dat die ongeschiktheid pas aan het einde van de stage is vastgesteld.

Het zou goed zijn dat de memorie van toelichting over deze kwesties duidelijker zou zijn.

De tekst van het voorontwerp moet in voorkomend geval naar behoren worden aangevuld.

c) Er moet uitdrukkelijk worden bepaald dat de opmerkingen van de stagiair ook bij het benoemingsdossier worden gevoegd.

5. In het voorlaatste lid van § 6 staat dat de Minister van Justitie de stage kan verlengen wanneer de stagiair op het einde van de 48^e of 36^e maand van de stage, naar gelang van het geval, niet kan worden benoemd «bij gebrek aan een vacante betrekking waarvoor de stagiair voor een benoeming in aanmerking komt».

De aandacht van de steller van het voorontwerp wordt erop gevestigd dat niet zozeer het gebrek aan vacante betrekkingen waarnaar hij kan solliciteren aan de benoeming van de stagiair in de weg staat, dan wel het feit dat hij, wanneer hij naar een vacante betrekking solliciteert, in competitie komt te staan met diegenen die geslaagd zijn voor het bekwaamheidsexamen of het mondelinge evaluatie-examen, en het dus mogelijk is dat hij in geen enkele van de betrekkingen wordt benoemd waarnaar hij heeft gesolliciteerd.

¹⁵ Bijvoorbeeld, zoals vermeld in de memorie van toelichting, dat de gegadigde meer geschikt is voor een functie bij het parket dan bij de zittende magistratuur.

Par ailleurs, comme le précise l'exposé des motifs, le stage ne sera prolongé que si le stagiaire a suffisamment postulé. Le Conseil d'État s'interroge sur la portée de cette exigence. Un stagiaire qui a effectué le stage long sera-t-il contraint de postuler les places vacantes au ministère public? Un stagiaire bruxellois sera-t-il contraint de postuler à Arlon, Marche ou Tournai?

En conclusion, il y a lieu de distinguer dans le texte de l'avant-projet l'hypothèse où le stagiaire n'a pas postulé et celle où il a postulé sans résultat et d'y préciser que la prolongation n'aura lieu que s'il a suffisamment postulé compte tenu des places vacantes.

Il y a également lieu que l'exposé des motifs indique de manière claire et précise ce qu'est une postulation suffisante.

Article 9

(article 259octies, § 6, en projet, du Code judiciaire)

Le Conseil d'État se demande si la proposition motivée que peut faire la commission d'évaluation du stage de mettre fin au stage de manière anticipative en application de l'article 259octies, § 6, alinéa 1er, en projet, est la même proposition que celle faite par la commission en application de l'article 259octies, § 5, alinéa 10, en projet.

Article 10

1. Cette disposition prévoit que les stages en cours lors de l'entrée en vigueur complète de la loi - c'est-à-dire le 1er septembre 2007 - sont régis par l'ancien article 259octies du Code judiciaire.

Conformément à l'article 259octies, § 7, du Code judiciaire, que l'avant-projet ne modifie pas, les stagiaires judiciaires sont appelés en service en cette qualité après avoir prêté le serment prévu à l'article 2 du décret du 20 juillet 1831 concernant le serment.

Il en résulte que les lauréats du concours 2006 seront soumis ou non à la nouvelle loi selon qu'ils auront ou non prêté serment avant le 1er septembre 2007. Ainsi, si un stagiaire prête serment le 31 août 2007, il ne sera pas soumis à la nouvelle loi, alors que son collègue de la même promotion qui prête serment le 1er septembre 2007 - par exemple pour des raisons de convenance de la juridiction qui l'accueille - sera soumis à la nouvelle loi.

Le Conseil d'État se demande s'il ne conviendrait pas de faire en sorte que tous les stagiaires judiciaires d'une même promotion - à tout le moins ceux qui ne retardent pas leur entrée en fonction au-delà de ce qui est nécessaire et, en tout

Bovendien zal de stage, zoals in de memorie van toelichting staat, alleen worden verlengd wanneer de stagiair voldoende heeft gesolliciteerd. De Raad van State vraagt zich af wat de strekking is van dat vereiste. Zal de stagiaire die de lange stage heeft doorgemaakt verplicht zijn te solliciteren naar de vacante betrekkingen bij het openbaar ministerie? Zal een Brussels stagiair verplicht zijn te solliciteren in Aarlen, Marche of Doornik?

Het besluit is dan ook dat in de tekst van het voorontwerp een onderscheid moet worden gemaakt tussen het geval waarin de stagiair niet heeft gesolliciteerd, en dat waarin hij vergeefs heeft gesolliciteerd, en gepreciseerd moet worden dat de verlenging alleen plaatsvindt wanneer hij voldoende gesolliciteerd heeft rekening houdend met de vacante betrekkingen.

In de memorie van toelichting moet ook duidelijk en nauwkeurig worden aangegeven wat bedoeld wordt met «voldoende solliciteren».

Artikel 9

(ontworpen artikel 259octies, § 6, van het Gerechtelijk Wetboek)

De Raad van State vraagt zich af of het gemotiveerde voorstel om voortijdig een einde te maken aan de stage dat de commissie voor de evaluatie van de stage met toepassing van het ontworpen artikel 259octies, § 6, eerste lid, kan doen, hetzelfde voorstel is als het voorstel dat de commissie doet met toepassing van het ontworpen artikel 259octies, § 5, tiende lid.

Artikel 10

1. Luidens deze bepaling worden de stages die lopen op het tijdstip van de volledige inwerkingtreding van de wet - dat wil zeggen op 1 september 2007 - beheerst door het oude artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek.

Overeenkomstig artikel 259octies, § 7, van het Gerechtelijk Wetboek, dat niet gewijzigd wordt bij het voorontwerp, worden de gerechtelijke stagiairs in die hoedanigheid in dienst genomen nadat zij de eed hebben afgelegd die bepaald is in artikel 2 van het decreet van 20 juli 1831 betreffende de eed.

Daaruit volgt dat wie geslaagd is voor het vergelijkend examen 2006 al dan niet onder de nieuwe wet valt naargelang hij al dan niet vóór 1 september 2007 de eed heeft afgelegd. Zo bijvoorbeeld zal de nieuwe wet niet van toepassing zijn op de stagiair die de eed aflegt op 31 augustus 2007, maar wel op diens collega, die geslaagd is voor hetzelfde examen, maar die - bijvoorbeeld omdat het beter past voor het rechtscollege waar hij tewerkgesteld wordt - de eed aflegt op 1 september 2007.

De Raad van State vraagt zich af of het niet beter zou zijn ervoor te zorgen dat alle gerechtelijke stagiairs van eenzelfde lichte - op zijn minst diegenen die hun indiensttreding niet nodeloos, of in ieder geval niet tot na afloop van het jaar waarin

cas, au-delà de l'année de clôture du concours - soient soumis au même régime.

2. Par dérogation au principe du maintien de l'ancienne législation pour les stages en cours, les stagiaires en cours de stage au moment de l'entrée en vigueur complète de la loi - soit le 1er septembre 2007 - seront néanmoins soumis au suivi des nouvelles commissions d'évaluation. Il convient de prévoir que tous les rapports qui auraient déjà été établis antérieurement seront transmis aux commissions d'évaluation.

Article 12

Il y a lieu de viser, plus précisément, l'article 259*octies*, § 3, alinéa 9, 1°.

Article 13

Il y a lieu d'écrire «L'article 191 ancien du Code judiciaire ...».

Article 15

Il y a lieu de préciser dans le texte de l'avant-projet que, pour l'application de l'article 259*bis*-9, § 1er, deuxième phrase, en projet, les tentatives faites avant l'entrée en vigueur de la loi ne sont pas prises en considération.

Article 16

1. L'article 190, en projet, du Code judiciaire, qui fixe les conditions pour pouvoir être nommé juge ou juge de complément au tribunal de première instance, se réfère, en son paragraphe 1er, en projet, au «stage judiciaire prévu par l'article 259*octies*, § 2, alinéa 3», c'est-à-dire au stage long nouvelle formule. L'article 190, en projet, entre en vigueur le jour de la publication de la loi au Moniteur belge, alors que l'article 259, § 2, alinéa 3, n'entrera en vigueur que le 1er septembre 2007.

Cela signifie non seulement que l'article 190, § 1er, sera inapplicable avant le 1er septembre 2007, mais, plus fondamentalement encore, que plus aucun stagiaire judiciaire ne pourra être nommé au siège avant que ne soit sortie la première promotion de stagiaires ayant effectué le stage long nouvelle formule.

Il y a donc lieu, d'une part, de ne pas faire entrer en vigueur l'article 190, § 1er, en projet, avant l'article 259*octies*, § 2, en projet, et, d'autre part, de compléter l'article 13 par une disposition prévoyant que l'article 190, § 1er, ancien, reste en vigueur pour les stagiaires qui ont suivi un stage de trois ans sur le fondement de l'article 259*octies*, § 2, ancien.

het vergelijkend examen is afgesloten - uitstellen, onder dezelfde regeling zouden vallen.

2. In afwijking van het beginsel van het behoud van de vroegere wetgeving voor de lopende stages, zal de follow-up van de stagiairs wier stage lopende is op het tijdstip waarop de wet volledig in werking treedt - dat is op 1 september 2007 - niettemin verzorgd worden door de nieuwe evaluatiecommissies. Er moet bepaald worden dat alle verslagen die reeds voordien zouden zijn opgemaakt, aan de evaluatiecommissies worden bezorgd.

Artikel 12

Er moet meer bepaald worden verwezen naar artikel 259*octies*, § 3, negende lid, 1°.

Artikel 13

Men schrijve «Het vroegere artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek ...».

Artikel 15

In de tekst van het voorontwerp moet worden gepreciseerd dat, voor de toepassing van het ontworpen artikel 259*bis*-9, § 9, tweede zin, geen rekening wordt gehouden met de pogingen die vóór de inwerkingtreding van de wet zijn ondernomen.

Artikel 16

1. In het ontworpen artikel 190, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, waarin wordt bepaald aan welke voorwaarden moet worden voldaan om tot rechter of aanvullend rechter in de rechtbank van eerste aanleg te kunnen worden benoemd, wordt verwezen naar «de bij artikel 259*octies*, § 2, derde lid, voorgeschreven gerechtelijke stage», namelijk de lange stage nieuwe formule. Het ontworpen artikel 190 treedt in werking op de dag van de bekendmaking van de wet in het Belgisch Staatsblad, terwijl artikel 259, § 2, derde lid, pas in werking treedt op 1 september 2007.

Dat betekent niet alleen dat artikel 190, § 1, niet zal kunnen worden toegepast vóór 1 september 2007, maar, nog fundamenteeler, dat geen enkele gerechtelijk stagiair meer zal kunnen worden benoemd in de zittende magistratuur voordat de eerste lichting stagiairs die de lange stage nieuwe formule hebben doorgemaakt, er is.

Er moet dus voor gezorgd worden dat enerzijds het ontworpen artikel 190, § 1, niet in werking treedt vóór het ontworpen artikel 259*octies*, § 2, en dat anderzijds artikel 13 wordt aangevuld met een bepaling waarin staat dat het vroegere artikel 190, § 1, van kracht blijft voor de stagiairs die een stage van drie jaar hebben gevolgd op grond van het vroegere artikel 259*octies*, § 2.

De la même manière, il faut prévoir que dans les dispositions qui font de l'accomplissement du «stage judiciaire prévu par l'article 259octies», une condition de nomination, il faut comprendre qu'il s'agit du stage ancienne formule pour les stagiaires qui ont accompli leur stage sous l'ancien régime de la loi et du stage nouvelle formule pour les stagiaires qui ont accompli leur stage sous le nouveau régime.

Pendant un certain temps, il n'est pas exclu que des stagiaires des deux catégories pourront postuler à une même place.

2. Le Conseil d'État se demande pour quelle raison l'obligation pour les maîtres de stage désignés de suivre une formation spécialisée au cours de l'année suivant leur désignation (article 259octies, § 4, alinéa 3, en projet, du Code judiciaire) entre en vigueur avant les dispositions prévoyant la désignation de ces maîtres de stage (article 259octies, § 4, alinéas 1er et 2, en projet, du Code judiciaire).

La chambre était composée de

Messieurs

Y. KREINS, président de chambre,
J. JAUMOTTE,

Madame

M. BAGUET, conseillers d'État,

Messieurs

H. BOSLY, assesseurs de la section
G. KEUTGEN, de législation,

Madame

A.-C. VAN GEERSDAELE, greffier.

Le rapport a été présenté par M. A. LEFEBVRE, auditeur.

LE GREFFIER, LE PRÉSIDENT,

A.-C. VAN GEERSDAELE Y. KREINS

Zo ook moet ervoor gezorgd worden dat de bepalingen die het vervullen van de «bij artikel 259octies voorgeschreven gerechtelijke stage» tot een voorwaarde voor benoeming maken, zo worden uitgelegd dat het gaat om de stage oude formule voor de stagiairs die hun stage hebben doorgemaakt onder de oude regeling van de wet en de stage nieuwe formule voor de stagiairs die hun stage hebben doorgemaakt onder de nieuwe regeling.

Gedurende enige tijd is het niet uitgesloten dat stagiairs van de beide categorieën naar eenzelfde plaats zullen kunnen solliciteren.

2. De Raad van State vraagt zich af waarom de bepaling dat de aangewezen stagemeeesters in de loop van het jaar volgend op hun aanwijzing een gespecialiseerde opleiding moeten volgen (ontworpen artikel 259octies, § 4, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek) in werking treedt vóór de bepalingen betreffende de aanwijzing van die stagemeeesters (ontworpen artikel 259octies, § 4, eerste en tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek).

De kamer was samengesteld uit

de Heren

Y. KREINS, kamervoorzitter,
J. JAUMOTTE,

Mevrouw

M. BAGUET, staatsraden,

de Heren

H. BOSLY, assessoren van de
G. KEUTGEN, afdeling wetgeving,

Mevrouw

A.-C. VAN GEERSDAELE, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. A. LEFEBVRE, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A.-C. VAN GEERSDAELE Y. KREINS

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS:

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter, en Notre Nom, aux Chambres législatives et de déposer à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

Art. 1

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution

Art. 2

A l'article 187 du Code judiciaire, modifié par les lois du 18 juillet 1991, 6 mai 1997 et 22 décembre 1998 sont apportées les modifications suivantes:

a. Au §1er les mots «docteur ou licencié» sont remplacés par les mots «titulaire d'un master»;

b. le §2 est remplacé par la disposition suivante:

«§2. Le candidat doit en outre avoir exercé des fonctions juridiques pendant au moins douze années.».

Art. 3

L'article 188 du même code, remplacé par la loi du 18 juillet 1991 et modifié par les lois du 11 juillet 1994, 6 mai 1997, 24 mars 1999 et 13 mars 2001, est remplacé par la disposition suivante:

«Pour pouvoir être nommé juge de paix suppléant ou juge suppléant au tribunal de police, le candidat doit être âgé d'au moins 35 ans, être titulaire d'un master en droit et avoir exercé des fonctions juridiques pendant au moins douze années.».

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze Minister van Justitie is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

Art. 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 187 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 18 juli 1991, 6 mei 1997 en 22 december 1998, worden de volgende wijzigingen aangebracht.

a. In § 1 worden de woorden «doctor of licentiaat» vervangen door het woord «master»;

b. § 2 wordt vervangen als volgt:

«§2. De kandidaat moet bovendien gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend.».

Art. 3

Artikel 188 van hetzelfde Wetboek, vervangen door de wet van 18 juli 1991 en gewijzigd bij de wetten van 11 juli 1994, 6 mei 1997, 24 maart 1999 en 13 maart 2001, wordt vervangen als volgt:

«Om tot plaatsvervangend vrederechter of plaatsvervangend rechter in de politierechtbank te worden benoemd, moet de kandidaat ten minste 35 jaar oud zijn, master in de rechten zijn en gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend.».

Art. 4. — A l'article 190 du même code remplacé par la loi du 18 juillet 1991 et modifié par les lois du 6 mai 1997, 10 février 1998, 22 décembre 1998, 23 et 24 mars 1999, 15 juin 2001 et du 3 mai 2003 sont apportées les modifications suivantes:

a) Au §1er les mots «docteur ou licencié» sont remplacés par les mots «titulaire d'un master» et les mots «article 259octies, §2» sont remplacés par les mots «article 259octies, §2, alinéa 3»;

b) le §2 est remplacé par la disposition suivante:

«§ 2. Le candidat qui a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit en outre:

1° soit, avoir, pendant au moins trois années, exercé les fonctions de magistrat du siège ou du ministère public;

2° soit, avoir, pendant au moins douze années exercé des fonctions juridiques.».

- c) le §2ter est abrogé;
- d) le §3 est abrogé;
- e) le §4 est abrogé.

Art. 5

L'article 191 du même Code abrogé par la loi du 3 mai 2003 et rétabli par la loi du 22 décembre 2003 est remplacé par la disposition suivante:

«Pour pouvoir être nommé juge ou juge de complément conformément à l'article 190, juge de paix, juge au tribunal de police, juge de paix de complément ou juge de police de complément, le membre du ministère public qui a effectué le stage prévu à l'article 259octies, §2, alinéa 4, doit avoir exercé la fonction de magistrat du ministère public pendant au moins cinq années.».

Art. 6

L'article 192 du même code, remplacé par la loi du 18 juillet 1991 et modifié par les lois du 6 mai 1997 et du 24 mars 1999 est remplacé par la disposition suivante:

Art. 4. — In artikel 190 van hetzelfde Wetboek, vervangen door de wet van 18 juli 1991 en gewijzigd bij de wetten van 6 mei 1997, 10 februari 1998, 22 december 1998, 23 en 24 maart 1999, 15 juni 2001 en 3 mei 2003, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) In § 1 worden de woorden «doctor of licentiaat» vervangen door het woord «master» en worden de woorden «artikel 259octies, § 2» vervangen door de woorden «artikel 259octies, § 2, derde lid»;

b) § 2 wordt vervangen als volgt:

«§ 2. De kandidaat die voor het examen inzake beroepsbekwaamheid is geslaagd, moet bovendien:

1° hetzij, gedurende ten minste drie jaar, het ambt van magistraat van de zittende magistratuur of van magistraat van het openbaar ministerie hebben uitgeoefend;

2° hetzij, gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend. «.

- c) § 2ter wordt opgeheven;
- d) § 3 wordt opgeheven;
- e) § 4 wordt opgeheven.

Art. 5

Artikel 191 van hetzelfde Wetboek, opgeheven bij de wet van 3 mei 2003 en hersteld bij de wet van 22 december 2003, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Om tot rechter of toegevoegd rechter als bedoeld in artikel 190, vrederechter, rechter in de politierechtbank, toegevoegde vrederechter of toegevoegde rechter in de politierechtbank te worden benoemd, moet het lid van het openbaar ministerie, die de in artikel 259octies, §2, vierde lid, voorgeschreven stage heeft gelopen, gedurende ten minste vijf jaar het ambt van magistraat van het openbaar ministerie hebben vervuld.».

Art. 6

Artikel 192 van hetzelfde Wetboek, vervangen door de wet van 18 juli 1991 en gewijzigd bij de wetten van 6 mei 1997 en 24 maart 1999, wordt vervangen als volgt:

«Pour pouvoir être nommé juge suppléant, le candidat doit être titulaire d'un master en droit et avoir exercé des fonctions juridiques pendant au moins douze années.».

Art. 7

A l'article 194 du même code, modifié par les lois du 18 juillet 1991, 1er décembre 1994, 6 mai 1997, 22 décembre 1998, 24 mars 1999, et 15 juin 2001, sont apportées les modifications suivantes:

- a) Au §1er les mots «docteur ou licencié» sont remplacés par le mot «titulaire d'un master»;
- b) le §2 est remplacé comme suit:

«§ 2. Le candidat qui a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit en outre avoir, pendant au moins sept années exercé des fonctions juridiques.».

- c) le § 3 est abrogé;
- d) le § 4 est abrogé;
- e) le § 5 est abrogé.

Art. 8

A l'article 259*bis*-9, du même Code, inséré par la loi du 22 décembre 1998 et modifié par la loi du 7 avril 2005 sont insérées les modifications suivantes:

- a) Au §1er, les alinéas suivants sont insérés entre l'alinéa 2 et l'alinéa 3: «Nul ne peut s'inscrire à l'examen d'aptitude professionnelle s'il ne compte pas sept années d'expérience professionnelle de nature juridique à la date de clôture du délai d'inscription à l'examen.

Le nombre d'inscriptions à l'examen d'aptitude professionnelle, au concours d'admission au stage judiciaire et à l'examen oral d'évaluation est limité à trois par catégorie.»

- b) L'article est complété par un §4 rédigé comme suit: «Les magistrats nommés sur base de l'examen d'aptitude professionnelle ou de l'examen oral d'évaluation reçoivent au cours de l'année qui suit leur nomination une formation théorique et pratique dont le contenu et la durée sont établis conformément aux §§2 et 3.».

«Om tot plaatsvervangend rechter te worden benoemd, moet de kandidaat master in de rechten zijn en gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend.».

Art. 7

In artikel 194 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 18 juli 1991, 1 december 1994, 6 mei 1997, 22 december 1998, 24 maart 1999 en 15 juni 2001, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) In § 1 worden de woorden «doctor of licentiaat» vervangen door het woord «master»;
- b) § 2 wordt vervangen als volgt:

«§ 2. De kandidaat die voor het examen inzake beroepsbekwaamheid is geslaagd, moet bovendien gedurende zeven jaar juridische functies hebben uitgeoefend.».

- a) § 3 wordt opgeheven;
- b) § 4 wordt opgeheven;
- c) § 5 wordt opgeheven.

Art. 8

In artikel 259*bis*-9 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 1998 en gewijzigd bij de wet van 7 april 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a) In § 1 worden tussen het tweede en het derde lid de volgende leden ingevoegd: «Niemand mag zich voor het examen inzake beroepsbekwaamheid inschrijven indien hij niet ten minste zeven jaar beroepservaring van juridische aard kan doen gelden op de datum waarop de inschrijvingstermijn voor het examen wordt gesloten.

Een kandidaat kan zich per categorie slechts drie maal inschrijven voor het examen inzake beroepsbekwaamheid, het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage en het mondeling evaluatie-examen.»

- b) Het artikel wordt aangevuld met een § 4, luidende: «De magistraten benoemd op grond van het examen inzake beroepsbekwaamheid of het mondeling evaluatie-examen, volgen in de loop van het jaar dat volgt op hun benoeming een theoretische en een praktische opleiding waarvan de inhoud en duur worden vastgesteld overeenkomstig de §§ 2 en 3.»

Art. 9

A l'article 259octies du Code judiciaire, inséré par la loi du 22 décembre 1998 et modifié par les lois du 24 mars 1999, 15 juin 2001, 21 juin 2001, 10 avril 2003, 3 mai 2003 et 22 décembre 2003 sont apportées les modifications suivantes:

1° au § 1er, sont apportées les modifications suivantes:

a) l'alinéa 3 est remplacé par la disposition suivante:

«Les candidats qui s'inscrivent au concours d'admission au stage judiciaire doivent, à la date de clôture du délai d'inscription, être titulaire d'un master en droit et avoir, au cours des quatre années qui précèdent l'inscription, exercé pendant au moins deux années à titre d'activité professionnelle principale, une fonction juridique.».

b) la dernière phrase de l'alinéa 4 est complétée par les mots «pour autant qu'ils n'aient pas pu être nommés en raison du manque de places de stagiaire judiciaire».

c) l'alinéa 4, est complété par la disposition suivante:

«Un lauréat du concours qui est classé en ordre utile en vue d'une nomination en qualité de stagiaire judiciaire mais qui signale qu'il ne souhaite pas être nommé stagiaire judiciaire cette année-là entrera ensuite seulement en ligne de compte après les lauréats des concours plus récents.».

d) l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 4 et 5: «La personne qui est nommée stagiaire judiciaire et qui ensuite ne prête pas serment perd l'avantage du concours donnant accès au stage judiciaire.».

2° le § 2 est remplacé par la disposition suivante:

«Le stage qui donne accès à une fonction de magistrat du siège ou du ministère public a une durée de 48 mois. Le stage qui donne uniquement accès à une fonction de magistrat du ministère public a une durée de 36 mois.

Le stage comprend une formation théorique consistant en un cycle de cours organisé conformément à l'article 259bis9, §2 et une formation pratique.

Art. 9

In artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 1998 en gewijzigd bij de wetten van 24 maart 1999, 15 juni 2001, 21 juni 2001, 10 april 2003, 3 mei 2003 en 22 december 2003, worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in § 1 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) het derde lid wordt vervangen als volgt:

«De kandidaten die zich inschrijven voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage, moeten op de datum waarop de inschrijvingstermijn wordt gesloten, master in de rechten zijn en tijdens de periode van vier jaar voorafgaand aan de inschrijving gedurende ten minste twee jaar als voornaamste beroepsactiviteit een juridische functie hebben uitgeoefend.».

b) de laatste zin van het vierde lid wordt aangevuld met de woorden «voor zover zij niet konden worden benoemd bij gebrek aan voldoende plaatsen van gerechtelijk stagiair».

c) het vierde lid wordt aangevuld als volgt:

«Een geslaagde voor het vergelijkend examen die nuttig is gerangschikt met het oog op een benoeming in de hoedanigheid van gerechtelijk stagiair en die meedeelt dat hij datzelfde jaar nog niet tot gerechtelijk stagiair wenst te worden benoemd, wordt naderhand pas in aanmerking genomen na de geslaagden van de recentere vergelijkende examens».

d) tussen het vierde en het vijfde lid wordt het volgende lid ingevoegd: «De persoon die tot gerechtelijk stagiair wordt benoemd en die vervolgens de eed niet aflegt, verliest het voordeel van het vergelijkend examen dat toegang verleent tot de gerechtelijke stage».

2° § 2 wordt vervangen als volgt:

«De stage die toegang verleent tot een ambt van magistraat van de zittende magistratuur of van magistraat van het openbaar ministerie duurt 48 maanden. De stage die enkel toegang verleent tot een ambt van magistraat van het openbaar ministerie duurt 36 maanden.

De stage behelst een theoretische opleiding bestaande uit een cyclus van cursussen georganiseerd overeenkomstig artikel 259bis9, § 2, en een praktische opleiding.

Pour le stage de 48 mois, la formation pratique comprend:

a) un stage de six mois au sein du Service public fédéral Justice ou d'un service placé sous l'autorité directe du Ministre de la Justice;

b) un stage de six mois au sein de la police fédérale ou locale;

c) un stage de six mois au sein du barreau ou d'un service juridique d'une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l'Union européenne. Cette partie du stage peut être divisée en deux périodes de trois mois accomplies au sein de deux institutions. Néanmoins il peut être divisé en plus de deux périodes sur dérogation accordée par la commission d'évaluation du stage;

d) un stage de douze mois au sein d'un parquet du procureur du Roi et /ou de l'auditeur du travail;

e) un stage de dix-huit mois au sein d'une ou plusieurs chambres du tribunal de première instance, d'une ou plusieurs chambres du tribunal du travail ou du tribunal de commerce.

Pour le stage de 36 mois, la formation pratique comprend:

a) un stage de six mois au sein du Service public fédéral Justice ou d'un service placé sous l'autorité directe du Ministre de la Justice;

b) un stage de six mois au sein de la police fédérale ou locale;

c) un stage de six mois au sein du barreau ou d'un service juridique d'une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l'Union européenne. Cette partie du stage peut être divisée en deux périodes de trois mois accomplies au sein de deux institutions. Néanmoins il peut être divisé en plus de deux périodes sur dérogation accordée par la commission d'évaluation du stage;

d) un stage de dix-huit mois au sein d'un parquet du procureur du Roi et /ou de l'auditeur du travail.

L'agencement du stage est fixé par la commission d'évaluation du stage en accord, selon le cas, avec les premiers présidents, les procureurs généraux, le département de la justice ou le Service Public Fédéral Inté-

Voor de stage die 48 maanden duurt, behelst de praktische opleiding:

a) een stage van zes maanden in de Federale Overheidsdienst Justitie of in een dienst die onder het rechtstreekse gezag van de minister van Justitie staat;

b) een stage van zes maanden bij de federale of de lokale politie;

c) een stage van zes maanden bij de balie of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd in het Rijk of de Europese Unie. Dit gedeelte van de stage kan worden opgesplitst in twee periodes van drie maanden stage gelopen in twee instellingen. De stage kan evenwel worden opgesplitst in meer dan twee periodes op voorwaarde dat de commissie voor de evaluatie van de stage met deze afwijking instemt;

d) een stage van twaalf maanden in een parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur;

e) een stage van achttien maanden in een of meer kamers van de rechtbank van eerste aanleg, een of meer kamers van de arbeidsrechtbank of van de rechtbank van koophandel.

Voor de stage die 36 maanden duurt, behelst de praktische opleiding:

a) een stage van zes maanden in de Federale Overheidsdienst Justitie of in een dienst die onder het rechtstreekse gezag van de minister van Justitie staat;

b) een stage van zes maanden bij de federale of de lokale politie;

c) een stage van zes maanden bij de balie of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd in het Rijk of de Europese Unie. Dit gedeelte van de stage kan worden opgesplitst in twee periodes van drie maanden stage gelopen in twee instellingen. De stage kan evenwel worden opgesplitst in meer dan twee periodes op voorwaarde dat de commissie voor de evaluatie van de stage met deze afwijking instemt;

d) een stage van achttien maanden in een parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur.

Het verloop van de stage wordt bepaald door de commissie voor de evaluatie van de stage in overleg, naar gelang van het geval, met de eerste voorzitters, de procureurs-generaal, het departement Justitie of de Fede-

rieur; toutefois le stage commence par une période minimum de six mois au parquet suivie d'une période de six mois au Service public fédéral justice.

Le stagiaire soumet dans les cinq premiers mois du stage une proposition motivée de stage externe à l'approbation de la commission d'évaluation du stage compétente.

Avant la fin du 11e mois, le stagiaire informe la commission d'évaluation du stage de ce qu'il effectue le stage de 48 mois ou de 36 mois.»

3° le § 3 est remplacé par la disposition suivante:

«Une commission d'évaluation du stage francophone et une commission d'évaluation du stage néerlandophone sont établies auprès du Conseil supérieur de la Justice.

Elles sont composées chacune d'un magistrat du ministère public, d'un magistrat du siège non membres du Conseil supérieur de la justice, du directeur général de la direction générale de l'organisation judiciaire du Service public fédéral Justice ou de son représentant et de deux experts en enseignement ou en pédagogie ou en psychologie du travail non membres du Conseil supérieur de la Justice, désignés pour une période de 4 ans renouvelable.

Hormis pour le directeur général de la Direction générale de l'organisation judiciaire et son représentant, il y a pour chaque membre effectif un suppléant désigné selon la même procédure.

Hormis le directeur général de la Direction générale de l'organisation judiciaire et son représentant, les membres des commissions d'évaluation du stage effectifs et leur suppléant sont désignés par l'assemblée générale du Conseil supérieur de la Justice parmi les candidats ayant répondu à un appel aux candidats publié au moniteur belge.

Les membres effectifs et suppléants des commissions d'évaluation du stage ne peuvent rendre un avis lorsque le stagiaire est un conjoint, cohabitant légal ou de fait, un parent ou allié jusqu'au 4ème degré inclusivement.

rale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken. De stage begint evenwel met een minimumperiode van zes maanden in het parket, gevolgd door een periode van zes maanden in de Federale Overheidsdienst Justitie.

De stagiair moet tijdens de eerste vijf maanden van de stage een met redenen omkleed voorstel inzake de externe stage ter goedkeuring voorleggen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

Voor het einde van de 11de maand brengt de stagiair de commissie van de evaluatie van de stage ervan op de hoogte of hij opteert voor de stage van 48 maanden, dan wel voor de stage van 36 maanden.»

3° § 3 wordt vervangen als volgt:

«Bij de Hoge Raad voor de Justitie worden een Nederlandstalige en een Franstalige commissie voor de evaluatie van de stage ingesteld.

Zij zijn elk samengesteld uit een magistraat van het openbaar ministerie, een lid van de zittende magistratuur, die geen lid is van de Hoge Raad voor de Justitie, de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie van de Federale Overheidsdienst Justitie of zijn vertegenwoordiger, en twee deskundigen inzake onderwijs, inzake pedagogie of inzake arbeidspsychologie, die geen lid zijn van de Hoge Raad voor de Justitie, aangewezen voor een verlengbare termijn van vier jaar.

Met uitzondering van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie en zijn vertegenwoordiger, wordt voor elk vast lid volgens dezelfde procedure een plaatsvervangend lid aangewezen.

Met uitzondering van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie en zijn vertegenwoordiger, worden de vaste en plaatsvervangende leden van de commissies voor de evaluatie van de stage aangewezen door de algemene vergadering van de Hoge Raad voor de Justitie onder de kandidaten die hebben gereageerd op de oproep tot de kandidaten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

De vaste en plaatsvervangende leden van de commissies voor de evaluatie van de stage kunnen geen advies verstrekken indien de stagiair een echtgenoot, de persoon met wie zij wettelijk of feitelijk samenwonen, een bloed- of aanverwant tot en met de vierde graad, is.

Chaque commission désigne son président.

Hormis le directeur général de la Direction générale de l'organisation judiciaire et son représentant, les membres des commissions d'évaluation du stage ont droit à un jeton de présence dont le montant est fixé conformément à l'article 259*bis*-21, § 2.

Les membres des commissions d'évaluation du stage ont droit aux indemnités pour frais de parcours et de séjour conformément aux dispositions applicables au personnel des services publics fédéraux. Ils sont assimilés aux agents titulaires de la classe A3.

Ces jetons de présence et indemnités sont à charge de la dotation du Conseil supérieur de la Justice.

Le secrétariat des commissions d'évaluation est assuré par le personnel du Conseil supérieur de la Justice.

Les commissions d'évaluation du stage ont pour mission:

1° de fixer l'agencement du stage et d'établir le programme des stages visés au § 2, alinéa 3, a, b et c et alinéa 4 a, b et c avec les services accueillants;

2° d'assurer le suivi du stagiaire;

3° de recevoir les rapports de stage, compte rendus et observations visés au § 5;

4° lorsqu'un ou plusieurs rapports de stages sont défavorables de rendre au ministre de la Justice un avis comprenant éventuellement une proposition de changement d'affectation du stagiaire ou une proposition de fin anticipée du stage;

5° de procéder à l'évaluation finale du stage et de rendre sur le stage un rapport final circonstancié qui sera joint au dossier de nomination avec les observations du stagiaire;

6° de rendre un avis lors de l'évaluation des maîtres de stage;

7° de veiller, le cas échéant par le biais de recommandations adressées aux maîtres de stage, à l'harmonisation du contenu de la formation pratique du stagiaire et à son adéquation avec les nécessités de la fonction.».

4° le § 4 est remplacé par la disposition suivante:

«Le stagiaire judiciaire est, pour la durée du stage au siège, placé sous la direction d'un maître de stage désigné parmi les magistrats du siège et, pour la durée du stage au parquet, sous la direction d'un maître de

Elke commissie wijst een voorzitter aan.

Met uitzondering van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie en zijn vertegenwoordiger, hebben de leden van de commissies voor de evaluatie van de stage recht op presentiegeld waarvan het bedrag is bepaald overeenkomstig artikel 259*bis*-21, § 2.

De leden van de commissies voor de evaluatie van de stage hebben recht op vergoedingen voor reis- en verblijfkosten overeenkomstig de bepalingen die van toepassing zijn op het personeel van de federale overheidsdiensten. Zij worden gelijkgesteld met de ambtenaren van klasse A3.

Het presentiegeld en de vergoedingen zijn ten laste van de dotatie van de Hoge Raad voor de Justitie.

Het secretariaat van de commissies voor de evaluatie van de stage wordt waargenomen door het personeel van de Hoge Raad voor de Justitie.

De commissies voor de evaluatie van de stage zijn belast met de volgende taken:

1° het verloop van de stage bepalen en het programma uitwerken van de stages bedoeld in § 2, derde lid, a, b en c, en vierde lid, a, b en c, met de diensten waarin stage wordt gelopen;

2° de follow-up van de stagiair waarborgen;

3° de stageverslagen, rapporten en opmerkingen bedoeld in § 5 ontvangen;

4° ingeval een of meer stageverslagen ongunstig zijn, aan de minister van Justitie advies verlenen, eventueel met een voorstel houdende een nieuwe aanwijzing van de stagiair of een voorstel tot voortijdige beëindiging van de stage;

5° overgaan tot de eindevaluatie van de stage en over de stage een omstandig eindverslag opmaken dat bij het benoemingsdossier wordt gevoegd, samen met de opmerkingen van de stagiair;

6° advies verlenen bij de evaluatie van de stage-meesters;

7° toezien, in voorkomend geval via aanbevelingen gericht tot de stage-meesters, op de harmonisering van de inhoud van de praktische opleiding van de stagiair en de afstemming ervan op de vereisten van de functie.».

4° § 4 wordt vervangen als volgt:

«Voor de duur van de stage in de zittende magistratuur staat de gerechtelijke stagiair onder de leiding van een stage-meester aangewezen onder de magistraten van de zittende magistratuur. Voor de duur van de stage

stage désigné parmi les magistrats du parquet. Le maître de stage appartient au même rôle linguistique que le stagiaire.

Les maîtres de stage sont désignés par le chef de corps parmi les candidats de la juridiction où se déroule le stage.

Ils seront tenus de suivre au cours de l'année suivant leur désignation une formation spécialisée organisée annuellement dans le cadre de la formation des magistrats visée à l'article 259bis9, § 2.

La désignation vaut pour une période de quatre ans, renouvelable en cas d'évaluation positive.

Le chef de corps recueille l'avis de la commission d'évaluation du stage compétente avant qu'il soit procédé à l'évaluation.

L'évaluation est régie par les dispositions inscrites aux articles 259nonies et 259decies, § 2. L'évaluation a lieu dans les délais inscrits à l'article 259undecies, § 1er. Elle peut donner lieu à une mention «bon» ou «insuffisant».

La formation spécialisée est valable pendant quatre ans à compter de la désignation comme maître de stage. L'obligation de suivre une formation vaut également pour le maître de stage qui obtient une évaluation positive à la fin de la période de quatre ans.

Les maîtres de stage effectifs sont désignés maître de stage suppléant pour les mêmes juridictions des autres arrondissements du ressort de la cour d'appel. En cas d'empêchement du maître de stage effectif, selon le cas, le premier président de la cour d'appel ou le procureur général près la cour d'appel désigne le maître de stage suppléant qui le remplace.

Lorsque le stagiaire judiciaire pose dans les six mois précédant la fin du stage sa candidature à une nomination, il en informe immédiatement le maître de stage qui doit, s'il postule également la même place, être remplacé par un autre maître de stage désigné par le chef de corps.»

in het parket staat hij onder de leiding van een stage-meester aangewezen onder de magistraten van het parket. De stage-meester behoort tot dezelfde taalrol als de stagiair.

De stage-meesters worden aangewezen door de korpschef onder de kandidaten van het rechtscollege waarin de stage plaatsvindt.

In de loop van het jaar volgend op hun aanwijzing moeten zij een gespecialiseerde opleiding volgen die jaarlijks wordt georganiseerd in het kader van de opleiding voor magistraten bedoeld in artikel 259bis, § 2.

De aanwijzing geldt voor een periode van vier jaar en kan worden verlengd in geval van een positieve evaluatie.

Alvorens tot de evaluatie over te gaan, vraagt de korpschef het advies van de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

De evaluatie wordt beheerst door het bepaalde in de artikelen 259nonies en 259decies, § 2. De evaluatie vindt plaats binnen de termijn bedoeld in artikel 259undecies, § 1. De evaluatie kan leiden tot een beoordeling «goed» of «onvoldoende».

De gespecialiseerde opleiding is vier jaar geldig, te rekenen vanaf de aanwijzing als stage-meester. De verplichting een opleiding te volgen geldt tevens voor de stage-meester die op het einde van de periode van vier jaar gunstig wordt geëvalueerd.

De vaste stage-meesters worden aangewezen in de hoedanigheid van plaatsvervangend stage-meesters voor dezelfde rechtscolleges van de andere arrondissementen van het rechtsgebied van het hof van beroep. In geval van verhindering van de vaste stage-meester, wijst, naar gelang van het geval, de eerste voorzitter van het hof van beroep of de procureur-generaal bij het hof van beroep, de plaatsvervangende stage-meester aan die eerstgenoemde vervangt.

Ingeval de gerechtelijke stagiair zich binnen zes maanden voor het einde van de stage kandidaat stelt voor een benoeming, brengt hij daarvan onmiddellijk de stage-meester op de hoogte die, indien hij eveneens naar dezelfde betrekking solliciteert, moet worden vervangen door een andere door de korpschef aangewezen stage-meester.»

5° Le § 5, est remplacé par la disposition suivante:

«Pour chacun des stages visés au § 2, alinéa 3, a, b et c et alinéa 4, a, b et c un compte rendu du stage rédigé par le stagiaire et un rapport de stage rédigé par le service accueillant sur base du formulaire type établi par le ministre de la Justice sur avis du Conseil supérieur de la Justice sont adressés à la commission d'évaluation du stage compétente.

Pour les stages visés au § 2, alinéa 3, d et e et alinéa 4, d, un rapport de stage est établi tous les trois mois par le maître de stage compétent sur base du formulaire type établi par le ministre de la Justice, sur avis du Conseil supérieur de la Justice.

Les rapports de stage et les éventuelles observations du stagiaire s'y rapportant sont adressés, selon le cas, par le maître de stage ou par le service accueillant, à la commission d'évaluation du stage compétente.

Le maître de stage qui en cours de stage constate que le stagiaire ne semble pas disposer des aptitudes requises pour être magistrat peut adresser avant la fin des trois mois un rapport supplémentaire motivé à la commission d'évaluation du stage compétente. Copie est adressée au stagiaire.

La commission d'évaluation du stage compétente peut à tout moment du stage demander un rapport supplémentaire au maître de stage ou entendre le stagiaire.

Le stagiaire reçoit une copie de chaque rapport de stage. Il peut adresser ses observations par écrit, selon le cas, au maître de stage ou au service accueillant dans les 10 jours de la réception du rapport.

Si les informations contenues dans un ou plusieurs rapports de stage sont défavorables, la commission d'évaluation du stage compétente rend un avis au ministre de la Justice après avoir entendu l'intéressé.

La commission d'évaluation du stage peut imposer une adaptation des modalités du stage après avoir recueilli l'avis du maître de stage et après avoir entendu le stagiaire.

Le cas échéant, la commission d'évaluation du stage compétente peut proposer au ministre de la Justice, après avoir entendu le stagiaire et reçu les réactions

5° § 5 wordt vervangen als volgt:

«Voor elke stage bedoeld in § 2, derde lid, a b en c, en vierde lid, a, b en c, wordt aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage een door de stagiair opgesteld rapport bezorgd, alsmede een stageverslag opgesteld door de dienst waarin stage is gelopen op grond van het door de minister van Justitie op advies van de Hoge Raad voor de Justitie vastgestelde standaardformulier.

Voor de stages bedoeld in § 2, derde lid, d en e, en vierde lid, d, stelt de bevoegde stagemeeester om de drie maanden een stageverslag op op grond van het door de minister van Justitie op advies van de Hoge Raad voor de Justitie vastgestelde standaardformulier.

Naar gelang van het geval bezorgt de stagemeeester of de dienst waarin stage is gelopen de stageverslagen met betrekking tot de stage en de desbetreffende eventuele opmerkingen van de stagiair aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

De stagemeeester die in de loop van de stage vaststelt dat de stagiair niet over de vereiste vaardigheden blijkt te beschikken om magistraat te zijn, kan voor het einde van bedoelde termijn van drie maanden een met redenen omkleed bijkomend verslag bezorgen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage. Een afschrift ervan wordt bezorgd aan de stagiair.

De bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage kan de stagemeeester op ieder tijdstip van de stage een bijkomend verslag vragen of de stagiair horen.

De stagiair ontvangt een afschrift van elk stageverslag. Binnen tien dagen te rekenen vanaf de ontvangst van het verslag kan hij zijn opmerkingen schriftelijk meedelen, naar gelang van het geval, aan de stagemeeester of aan de dienst waarin stage is gelopen.

Indien de inhoud van een of meer stageverslagen ongunstig is, verleent de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage advies aan de minister van Justitie, na de betrokkene te hebben gehoord.

De commissie voor de evaluatie van de stage kan een aanpassing van de wijze waarop de stage verloopt opleggen, na het advies van de stagemeeester te hebben ingewonnen en na de stagiair te hebben gehoord.

Na de stagiair te hebben gehoord en de reacties van de korpschefs van de betrokken rechtscolleges te hebben gekregen, kan de bevoegde commissie voor de

des chefs de corps des juridictions concernées, une nouvelle affectation du stagiaire.

La commission d'évaluation du stage peut également proposer au ministre de la Justice de mettre fin au stage, après avoir entendu le stagiaire et sur avis du chef de corps concerné. Lorsque le Ministre de la Justice met fin au stage de manière anticipative pour cause d'incapacité professionnelle, le stagiaire reçoit un préavis de trois mois qui prend cours à l'expiration du mois civil pendant lequel il est notifié à l'intéressé.

La proposition de changement d'affectation et de mettre fin au stage font l'objet d'un rapport circonstancié auquel sont joints les rapports de stage et les observations du stagiaire.

Six mois avant la fin, selon le cas, du 48ième ou du 36ième mois de stage la commission d'évaluation du stage compétente rédige un rapport final circonstancié qui sera joint au dossier de nomination du stagiaire. Copie de ce rapport est adressée au stagiaire par lettre recommandée à la poste. Le stagiaire transmet ses éventuelles observations à la commission d'évaluation du stage compétente dans les quinze jours à compter de la réception de ce rapport. Copie de tous les rapports, y compris le compte rendu du stagiaire pour les stages visés au § 2, alinéa 3, a, b et c et alinéa 4 a, b et c et des éventuelles observations du stagiaire est adressée au ministre de la Justice.».

6° Au § 6, sont apportées les modifications suivantes:

- a. L'alinéa 1er est abrogé;
- b. L'alinéa 2 est abrogé;
- c. à l'alinéa 3 le mot «d'office» est remplacé par les mots «sur avis motivé de la commission d'évaluation du stage compétente»;
- d. à l'alinéa 4 les mots «un an dans le cadre du stage visé au § 2 et six mois dans le cadre du stage visé au § 3» sont remplacés par «seize mois dans le cadre du stage de 48 mois et un an dans le cadre du stage de 36 mois»;
- e. l'alinéa 6 est remplacé par le texte suivant: «Lorsque la nomination du stagiaire ne peut avoir lieu à la fin du 48ième ou du 36ième mois de stage selon le cas, faute de place vacante pour laquelle le stagiaire entre en li-

évaluation van de stage in voorkomend geval aan de minister van Justitie voorstellen de stagiair een andere stageplaats op te leggen.

Na de stagiair te hebben gehoord en op grond van het advies van de betrokken korpschef, kan de commissie voor de evaluatie van de stage de minister van Justitie tevens voorstellen de stage te beëindigen. Indien de minister van Justitie de stage voortijdig beëindigt wegens professionele ongeschiktheid, krijgt de stagiair een opzegtermijn van drie maanden die ingaat na het verstrijken van de kalendermaand waarin de opzegging ter kennis wordt gebracht van de betrokkene.

Van het voorstel tot wijziging van de stageplaats of tot beëindiging van de stage wordt een omstandig verslag gemaakt waaraan de stageverslagen en de opmerkingen van de stagiair worden toegevoegd.

Zes maanden, naar gelang van het geval, voor het einde van de 48ste of 36ste maand van de stage, stelt de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage een omstandig eindverslag op dat bij het benoemingsdossier van de stagiair wordt gevoegd. Een afschrift van dit verslag wordt bij ter post aangetekende brief aan de stagiair bezorgd. De stagiair bezorgt zijn eventuele opmerkingen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage binnen vijftien dagen te rekenen vanaf de ontvangst van dit verslag. Een afschrift van alle verslagen, daaronder begrepen van het rapport van de stagiair voor de stages bedoeld in § 2, derde lid, a, b en c, en vierde lid, a, b en c, en van de eventuele opmerkingen van de stagiair, wordt overgezonden aan de minister van Justitie.».

6° In § 6 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a. het eerste lid wordt opgeheven;
- b. het tweede lid wordt opgeheven;
- c. in het derde lid wordt het woord «ambtshalve» vervangen door de woorden «op grond van een met redenen omkleed advies van de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage»;
- d. in het vierde lid worden de woorden «een jaar kan bedragen in het kader van de stage bedoeld in § 2 en zes maanden in het kader van de stage bedoeld in § 3» vervangen door de woorden «zestien maanden kan bedragen in het kader van de stage van 48 maanden en een jaar in het kader van de stage van 36 maanden.»;
- e. het zesde lid wordt vervangen als volgt: «Wanneer de stagiair, naar gelang van het geval, op het einde van de 48ste of 36ste maand van de stage niet kan worden benoemd bij gebrek aan een vacante betrekking

gne de compte pour une nomination, le Ministre de la Justice peut prolonger la durée du stage d'une à quatre périodes de six mois au sein d'un tribunal ou d'un parquet qu' il désigne.»;

f. dans le texte néerlandais de l'alinéa 7 les mots «een rechter vervangen sont remplacés par les mots «een plaatsvervanging waar te nemen».

7° Au § 7, sont apportées les modifications suivantes:

a. à l'alinéa 4 les mots «au parquet» sont insérés après les mots «après 6 mois de stage»;

b. à l'alinéa 5 les mots «Dans le cas du stage visé au §2 ,» sont supprimés et les mots «après 15 mois de stage» sont remplacés par les mots «pendant le stage au siège»;

c. à l'alinéa 6 les mots «Dans le cas du stage visé au §2» sont remplacés par les mots «Pendant le stage au siège,»;

d. à l'alinéa 7 les mots «visé au § 2 ou au § 3» sont remplacés par les mots «visé au § 4, alinéa 1er».

8° le § 8 est remplacé par la disposition suivante:

Le stagiaire judiciaire perçoit:

1° une rémunération payée à terme échu, calculée dans l'échelle de traitement A 11 qui est accordée aux agents de l'État;

2° les augmentations intercalaires prévues dans ladite échelle;

3° les allocations, indemnités et rétributions complémentaires de traitement attribuées au personnel des services publics fédéraux, dans la même mesure et aux mêmes conditions que celles imposées à celui-ci.

Lors de la nomination au stage, le traitement est fixé en prenant uniquement en considération un maximum de deux années au titre de l'expérience exigée, conformément au § 1er, alinéa 3, comme condition de participation au concours d'admission au stage.

Le régime de mobilité applicable aux traitements du personnel s'applique également à la rémunération du stagiaire. Elle est rattachée à l'indice-pivot 138,01.

waarvoor de stagiair voor een benoeming in aanmerking komt, kan de minister van Justitie de duur van de stage met een tot vier periodes van zes maanden verlengen in een door hem aangewezen rechtbank of een parket.»;

f. in het zevende lid worden de Nederlandse woorden «een rechter vervangen» vervangen door de woorden «een plaatsvervanging waar te nemen» .

7° In § 7 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a. in het vierde lid worden de woorden «in het parket» ingevoegd na de woorden «na zes maanden stage»;

b. in het vijfde lid worden de woorden «in geval van stage als bedoeld in § 2» geschrapt en worden de woorden «na 15 maanden stage» vervangen door de woorden «gedurende de stage in de zittende magistratuur». Bijgevolg luidt de Nederlandse tekst als volgt: «De stagiair kan als griffier worden toegevoegd gedurende de stage in de zittende magistratuur.»;

c. in het zesde lid worden de woorden «in geval van stage als bedoeld in § 2» vervangen door de woorden «Gedurende de stage in de zittende magistratuur»;

d. in het zevende lid worden de woorden «bedoeld in § 2 of § 3,» vervangen door de woorden «bedoeld in § 4, eerste lid».

8° § 8 wordt vervangen als volgt:

De gerechtelijk stagiair ontvangt:

1° een wedde uitbetaald na vervallen termijn, berekend in de weddenschaal A11, die aan het personeel van de Staat wordt toegekend;

2° de in deze schaal voorziene tussentijdse verhogingen;

3° de bijslagen, vergoedingen en bijkomende bezoldigingen die aan het personeel van de federale overheidsdiensten worden toegekend, in dezelfde mate en onder dezelfde voorwaarden als die welke gelden voor voornoemd personeel.

Bij de benoeming tot de stage, wordt de wedde vastgesteld door enkel een maximumperiode van 2 jaar in aanmerking te nemen die geldt als de ervaring vereist overeenkomstig § 1, derde lid, als voorwaarde voor deelneming aan het vergelijkend toelatingsexamen tot de stage.

De mobiliteitsregeling die geldt voor de wedde van het personeel is ook van toepassing op de wedde van de stagiair. Zij wordt gekoppeld aan het spilindexcijfer 138,01.

Pendant la ou les périodes de prolongation du stage le traitement du stagiaire est déterminé dans l'échelle de traitement A21.

Toute la législation concernant la sécurité sociale des travailleurs, sauf celle relative aux vacances annuelles, est applicable au stagiaire judiciaire.

Art. 10

A l'article 259*nonies*, § 1er du même code inséré par la loi du 22 décembre 1998, modifié par les lois du 13 mars 2001 et 3 mai 2003 et remplacé par la loi du.. , l'alinéa suivant est inséré entre l'alinéa 5 et l'alinéa 6:

«La première évaluation des magistrats nommés sur base de l'examen d'aptitude professionnelle ou de l'examen oral d'évaluation portera également sur la manière dont le magistrat aura mis en pratique la formation reçue visée à l'article 259*bis*-9 , § 4.».

Dispositions transitoires et finales

Art. 11

Les stages en cours lors de l'entrée en vigueur complète de la présente loi sont régis par l'ancien article 259*octies* du Code judiciaire; toutefois, les commissions d'évaluation du stage exercent à l'égard des stagiaires concernés les attributions visées à l'article 259*octies*, § 3, alinéa 9, 2°, 4°, 5° et 7° du Code judiciaire tel que modifié par l'article 9, 3°. A cet effet, le maître de stage compétent adresse directement l'ensemble des rapports de stage à la commission d'évaluation du stage compétente.

Art. 12

Entrent en compte, pour le calcul de la rémunération des stagiaires dont le stage est en cours lors de l'entrée en vigueur complète de l'article 9, l'ancienneté exigée à titre d'expérience professionnelle à concurrence d'une année et l'ancienneté acquise en tant que stagiaire judiciaire.

Art. 13

Par dérogation à l'article 259*octies*, § 3, alinéa 11 , 1° du Code judiciaire tel que modifié par l'article 9, 3°, l'agencement du stage est fixé par le ministre de la Justice pour les stagiaires entrant en fonction le 1er octobre 2007.

Tijdens de periode(s) waarin de stage wordt verlengd, wordt de wedde van de stagiair vastgesteld in de weddenschaal A21.

De volledige wetgeving betreffende de sociale zekerheid van de werknemers, met uitzondering van die betreffende de jaarlijkse vakantie, is op de gerechtelijke stagiair toepasselijk.

Art. 10

In artikel 259*nonies*, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 22 december 1998, gewijzigd bij de wetten van 13 maart 2001 en 3 mei 2003 en vervangen door de de wet van ... wordt tussen het vijfde en het zesde lid het volgende lid ingevoegd:

«De eerste evaluatie van de magistraten benoemd op grond van het examen inzake beroepsbekwaamheid of van het mondeling evaluatie-examen zal ook betrekking hebben op de wijze waarop de magistraat de gevolgde opleiding bedoeld in artikel 259*bis*-9°, § 4, zal hebben toegepast.».

Overgangs- en slotbepalingen

Art. 11

De stages die lopen op het tijdstip van de volledige inwerkingtreding van deze wet worden beheerst door het oude artikel 259*octies* van het Gerechtelijk Wetboek. De commissies voor de evaluatie van de stage vervullen ten aanzien van de betrokken stagiairs evenwel de taken bedoeld in artikel 259*octies*, § 3, negende lid, 2°, 4°, 5° en 7°, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 9, 3°. Daartoe bezorgt de bevoegde stage-meester alle stageverslagen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

Art. 12

Voor de berekening van de wedde van de stagiairs van wie de stage loopt op het tijdstip van de volledige inwerkingtreding van artikel 9, worden de vereiste anciënniteit van één jaar als beroepservaring en de ervaring opgedaan als gerechtelijk stagiair in aanmerking genomen.

Art. 13

In afwijking van artikel 259*octies*, § 3, elfde lid, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 9, 3°, wordt het verloop van de stage voor de stagiairs die op 1 oktober 2007 in dienst treden bepaald door de minister van Justitie.

Art. 14

L'article 190, §1er ancien du Code judiciaire reste applicable aux stagiaires qui ont suivi un stage de trois ans sur base de l'article 259 *octies*, §2 ancien.

L'article 191 ancien du Code judiciaire rétabli par la loi du 22 décembre 2003 reste applicable aux magistrats qui ont suivi un stage de dix-huit mois sur base de l'ancien article 259 *octies*, §3, du Code judiciaire.

Entrent en compte pour l'application des articles 187, § 1, 189, § 1er, 2° 193, § 1er, 2° et 194, § 1 du Code judiciaire tant le stage visé à l'article 259 *octies* ancien que le stage visé à l'article 259 *octies* nouveau.

Art. 15

Les magistrats nommés sur base de l'article 194, § 2, du Code judiciaire avant l'entrée en vigueur de l'article 7 doivent pour être nommés juge compter dix années d'expérience juridique dont trois années comme magistrat.

Art. 16

L'article 8, a de la présente loi est uniquement applicable aux appels aux candidats publiés au moniteur belge après son entrée en vigueur.

Les articles 2 à 7 de cette loi sont uniquement applicables aux places vacantes publiées au *moniteur belge* après l'entrée en vigueur de ces articles.

Pour l'application de l'article 259 *bis*-9, § 1er, alinéa 4, du Code judiciaire, les inscriptions antérieures à l'entrée en vigueur de la présente loi ne sont pas prises en considération.

L'article 8, b de la présente loi est uniquement applicable aux magistrats nommés à partir du 1er septembre 2007.

Art. 17

L'article 259 *octies*, § 1er, alinéa 4 du Code judiciaire tel que complété par la présente loi n'est applicable

Art. 14

Artikel 190, oude § 1, van het Gerechtelijk Wetboek blijft van toepassing op de stagiairs die een stage van drie jaar hebben gelopen op grond van artikel 259 *octies*, oude § 2.

Het oude artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek, hersteld bij de wet van 22 december 2003, blijft van toepassing op de magistraten die een stage van achttien maanden hebben gelopen op grond van het oude artikel 259 *octies*, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek.

Worden in aanmerking genomen voor de toepassing van de artikelen 187, § 1, 189, § 1, 2°, 193, § 1, 2°, en 194, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, zowel de stage bedoeld in het oude artikel 259 *octies* als de stage bedoeld in het nieuwe artikel 259 *octies*.

Art. 15

De magistraten benoemd op grond van artikel 194, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek, voor de inwerkingtreding van artikel 7, moeten blijken te geven van tien jaar juridische ervaring, waarvan drie jaar in de hoedanigheid van magistraat, om tot rechter te worden benoemd.

Art. 16

Artikel 8, a, van deze wet is enkel van toepassing op de oproepen tot de kandidaten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad na de inwerkingtreding van de wet.

De artikelen 2 tot en met 7 van deze wet zijn enkel van toepassing op de vacante betrekkingen bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad na de inwerkingtreding van deze artikelen.

Voor de toepassing van artikel 259 *bis*-9, & 1, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek worden de inschrijvingen die voorafgaan aan de inwerkingtreding van de wet niet in aanmerking genomen.

Artikel 8, b, van deze wet is enkel van toepassing op de magistraten benoemd vanaf 1 september 2007.

Art. 17

Artikel 259 *octies*, § 1, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek zoals aangevuld bij deze wet is enkel van toe-

qu'aux lauréats des concours organisés postérieurement à l'entrée en vigueur de cette disposition.

Art. 18

Entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au moniteur belge:

- a) les articles 1, 2, 3, 6, 7, 13, 15, 16 et 17;
- b) l'article 4 en ce qu'il modifie l'article 190, § 2 et abroge les §§ 2ter, 3 et 4;
- c) l'article 259bis9, § 1er du Code judiciaire tel que modifié par l'article 8, a;
- d) l'article 259octies, § 3, alinéas 1er à 4 du Code judiciaire tel que modifié par l'article 9, 3°;
- e) le présent article.

Les autres dispositions entrent en vigueur le 1er septembre 2007.

Donné à Bruxelles, le 5 juillet 2006

ALBERT

PAR LE ROI :

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

passing op de personen die geslaagd zijn voor de vergelijkende examens die na de inwerkingtreding van deze bepaling worden georganiseerd.

Art. 18

Treden in werking de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt:

- a) de artikelen 1, 2, 3, 6, 7, 13, 15, 16 en 17;
- b) artikel 4 waarbij artikel 190, § 2, wordt gewijzigd en de §§ 2ter, 3° en 4, worden opgeheven;
- c) artikel 259bis9, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 8, a;
- d) artikel 259octies, § 3, eerste tot en met vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 9, 3°;
- e) dit artikel.

De andere bepalingen treden in werking op 1 september 2007.

Gegeven te Brussel, 5 juli 2006

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

Annexe 1

TEXTE DE BASE

CODE JUDICIAIRE

Art.187. § 1er. Pour pouvoir être nommé juge de paix, juge au tribunal de police ou juge de complément, le candidat doit être âgé d'au moins 35 ans, être docteur ou licencié en droit et avoir réussi l'examen d'aptitude professionnelle prévu par l'article 259*bis*-9, § 1er ou avoir accompli le stage judiciaire prévu par l'article 259*octies*.

§ 2. Le candidat doit en outre satisfaire à l'une des conditions suivantes:

1° avoir, pendant au moins cinq années, suivi le barreau, exercé des fonctions de magistrat du ministère public ou de juge ou la profession de notaire ou avoir exercé des fonctions juridiques pendant douze années dont au moins trois années dans une fonction judiciaire;

2° avoir, pendant au moins douze années, exercé des fonctions de conseiller, d'auditeur, d'auditeur adjoint, de référendaire près la Cour de cassation, de référendaire, de référendaire adjoint au Conseil d'État ou des fonctions de référendaire à la Cour d'arbitrage;

3° (abrogé).

Le cas échéant, la durée d'exercice des fonctions visées au 2° est prise en compte pour le calcul de la période de douze années prévue au 1°.

Pour le candidat qui prouve sa connaissance de la langue autre que celle dans laquelle il a passé les examens du doctorat ou de la licence en droit en produisant le certificat délivré par le jury d'examen institué par l'article 43quinquies de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, les délais globaux visés aux 1° et 2° du présent paragraphe, sont réduits d'un an.

TEXTE DE BASE ADAPTÉ AU PROJET DE LOI

CODE JUDICIAIRE

Art. 187. § 1er. Pour pouvoir être nommé juge de paix, juge au tribunal de police ou juge de complément, le candidat doit être âgé d'au moins 35 ans, être **titulaire d'un master** en droit et avoir réussi l'examen d'aptitude professionnelle prévu par l'article 259*bis*-9, § 1er ou avoir accompli le stage judiciaire prévu par l'article 259*octies*.

§ 2. Le candidat doit en outre avoir exercé des fonctions juridiques pendant au moins douze années.

Bijlage 1**BASIS TEKST**

GERECHTELIJK WETBOEK

Art.187. § 1. Om tot vrederechter, rechter in de politie-rechtbank of toegevoegd rechter te worden benoemd, moet de kandidaat ten minste 35 jaar oud zijn, doctor of licentiaat in de rechten zijn en voor het bij artikel 259*bis*-9, §1 voorgeschreven examen inzake beroepsbekwaamheid geslaagd zijn of de bij artikel 259*octies* voorgeschreven gerechtelijke stage doorgemaakt hebben.

§ 2. De kandidaat moet bovendien aan een van de volgende voorwaarden voldoen:

1° ten minste twaalf jaar werkzaam zijn geweest aan de balie, het ambt van magistraat van het openbaar ministerie of van rechter of van notaris hebben vervuld (of gedurende twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend, waarvan ten minste drie jaar in een gerechtelijk ambt.)

2° ten minste vijf jaar een ambt van staatsraad, auditeur, adjunct-auditeur, (referendaris bij het Hof van Cassatie,) referendaris, adjunct-referendaris bij de Raad van State of een ambt van referendaris bij het Arbitragehof hebben uitgeoefend;

3° (opgeheven)

In voorkomend geval wordt de duur van het ambt bedoeld in het 2° in aanmerking genomen voor de berekening van de periode van twaalf jaar voorgeschreven in het 1°.

Voor de kandidaat die de kennis van de andere taal dan die waarin hij de examens van het doctoraat of het licentiaat in de rechten heeft afgelegd, bewijst door voorlegging van het getuigschrift afgegeven door de examencommissie ingesteld bij artikel 43quinquies van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, wordt de totale duur (bedoeld in het 1° en 2° van deze paragraaf) verminderd met een jaar.

TEKST AANGEPAST AAN HET ONTWERP

GERECHTELIJK WETBOEK

Art.187. § 1. Om tot vrederechter, rechter in de politie-rechtbank of toegevoegd rechter te worden benoemd, moet de kandidaat ten minste 35 jaar oud zijn, **master** in de rechten zijn en voor het bij artikel 259*bis*-9, §1 voorgeschreven examen inzake beroepsbekwaamheid geslaagd zijn of de bij artikel 259*octies* voorgeschreven gerechtelijke stage doorgemaakt hebben.

§ 2. De kandidaat moet bovendien gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend.

Art. 188. Pour pouvoir être nommé juge de paix suppléant ou le juge suppléant au tribunal de police, le candidat doit être âgé d'au moins 30 ans, être docteur ou licencié en droit et avoir, pendant au moins cinq ans, suivi le barreau, exercé la profession de notaire, exercé des fonctions de conseiller, d'auditeur, d'auditeur adjoint, de référendaire près la Cour de cassation, de référendaire, de référendaire adjoint au Conseil d'État ou des fonctions de référendaire à la Cour d'arbitrage ou des fonctions de référendaire ou de juriste de parquet près les cours d'appel et près les tribunaux de première instance ou exercé des fonctions académiques ou scientifiques en droit.

Art. 190. § 1er. Pour pouvoir être nommé juge ou juge de complément au tribunal de première instance, au tribunal du travail ou au tribunal de commerce, le candidat doit être docteur ou licencié en droit et avoir réussi l'examen d'aptitude professionnelle prévu par l'article 259bis-9, § 1er ou avoir accompli le stage judiciaire prévu par l'article 259octies, § 2.

§ 2. Le candidat qui a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit en outre:

1° soit, avoir suivi le barreau pendant au moins dix années sans interruption;

2° soit, avoir, pendant au moins cinq années, exercé les fonctions de magistrat du ministère public ou celles de juge ou les fonctions de conseiller, d'auditeur, d'auditeur adjoint, de référendaire près la Cour de cassation, de référendaire, de référendaire adjoint au Conseil d'État ou des fonctions de référendaire à la Cour d'arbitrage ou des fonctions de référendaire ou de juriste de parquet près les cours d'appel et près les tribunaux de 1ère instance;

3° soit, avoir, pendant au moins douze années, suivi le barreau, exercé (...) la profession de notaire ou des fonctions académiques ou scientifiques en droit ou exercé des fonctions juridiques dans un service public ou privé.

Le cas échéant, la durée d'exercice de la fonction visée au 2° est prise en compte pour le calcul de la période de douze années prévue au 3°.

§ 2bis. En cas de publication d'une vacance auprès d'un Tribunal de première instance, le ministre de la Justice peut indiquer que le siège vacant est attribué (en priorité) à un candidat qui justifie d'une connaissance

Art. 188. Pour pouvoir être nommé juge de paix suppléant ou le juge suppléant au tribunal de police, le candidat doit être âgé d'au moins **35 ans**, être titulaire d'un master en droit **et avoir exercé des fonctions juridiques pendant au moins douze années.**

Art. 190. § 1er. Pour pouvoir être nommé juge ou juge de complément au tribunal de première instance, au tribunal du travail ou au tribunal de commerce, le candidat doit être titulaire d'un master en droit et avoir réussi l'examen d'aptitude professionnelle prévu par l'article 259bis-9, § 1er ou avoir accompli le stage judiciaire prévu par **l'article 259octies, § 2, alinéa 3.**

§ 2. Le candidat qui a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit en outre:

1° soit, avoir, pendant au moins trois années, exercé les fonctions de magistrat du siège ou du ministère public;

2° soit, avoir, pendant au moins douze années exercé des fonctions juridiques:

§ 2bis. En cas de publication d'une vacance auprès d'un Tribunal de première instance, le ministre de la Justice peut indiquer que le siège vacant est attribué (en priorité) à un candidat qui justifie d'une connaissance

Art.188. Om tot plaatsvervangend vrederechter of plaatsvervangend (rechter in de politierechtbank te worden benoemd, moet de kandidaat ten minste 30 jaar oud zijn, doctor of licentiaat in de rechten zijn en ten minste vijf jaar werkzaam zijn geweest aan de balie, het notarisambt hebben vervuld, een ambt van staatsraad, auditeur, adjunct-auditeur, referendaris bij het Hof van Cassatie, referendaris, adjunct-referendaris bij de Raad van State of een ambt van referendaris bij het Arbitragehof (of een ambt van referendaris of parketjurist bij de hoven van beroep en bij de rechtbanken van eerste aanleg) hebben uitgeoefend of een academische of rechtswetenschappelijke functie hebben bekleed.

Art. 190. § 1. Om tot rechter in de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank of de rechtbank van koophandel of tot toegevoegd rechter te worden benoemd, moet de kandidaat doctor of licentiaat in de rechten zijn en voor het bij artikel 259*bis*-9, § 1 voorgeschreven examen inzake beroepsbekwaamheid geslaagd zijn of de bij artikel 259*octies*, § 2 voorgeschreven gerechtelijke stage doorgemaakt hebben.

§ 2. De kandidaat die voor het examen inzake beroepsbekwaamheid is geslaagd, moet bovendien:

1° hetzij ten minste tien jaar ononderbroken werkzaam zijn geweest aan de balie;

2° hetzij ten minste vijf jaar (een ambt van magistraat van het openbaar ministerie of van rechter of) een ambt van staatsraad, auditeur, adjunct-auditeur, (referendaris bij het Hof van Cassatie,) referendaris, adjunct-referendaris bij de Raad van State of een ambt van referendaris bij het Arbitragehof of een ambt van referendaris of parketjurist bij de hoven van beroep en bij de rechtbanken van eerste aanleg) hebben uitgeoefend;

3° hetzij ten minste twaalf jaar werkzaam zijn geweest aan de balie, het ambt (...) van notaris hebben vervuld of een academische of een rechtswetenschappelijke functie hebben bekleed, of (juridische functies hebben uitgeoefend in een openbare of private dienst).

In voorkomend geval wordt de duur van het ambt bedoeld in het 2° in aanmerking genomen voor de berekening van de periode van twaalf jaar voorgeschreven in het 3°.

§ 2*bis*. Bij de bekendmaking van een vacature in de rechtbank van eerste aanleg kan de minister van Justitie bepalen dat het vacante ambt bij voorrang zal worden toegewezen aan een kandidaat die titels of verdien-

Art.188. Om tot plaatsvervangend vrederechter of plaatsvervangend rechter in de politierechtbank te worden benoemd, moet de kandidaat ten minste 35 jaar oud zijn, master in de rechten zijn en gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend.

Art. 190. § 1. Om tot rechter in de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank of de rechtbank van koophandel of tot toegevoegd rechter te worden benoemd, moet de kandidaat **master in de rechten zijn en voor het bij artikel 259*bis*-9, § 1 voorgeschreven examen inzake beroepsbekwaamheid geslaagd zijn of de bij artikel **259*octies*, § 2, derde lid** voorgeschreven gerechtelijke stage doorgemaakt hebben.**

§2. De kandidaat die voor het examen inzake beroepsbekwaamheid is geslaagd, moet bovendien:

1° hetzij, gedurende ten minste drie jaar, het ambt van magistraat van de zittende magistratuur of van magistraat van het openbaar ministerie hebben uitgeoefend;

2° hetzij, gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend. «.

§ 2*bis*. Bij de bekendmaking van een vacature in de rechtbank van eerste aanleg kan de minister van Justitie bepalen dat het vacante ambt bij voorrang zal worden toegewezen aan een kandidaat die titels of verdien-

spécialisée par ses titres ou son expérience. Ces titres et expérience sont examinés par la Commission de nomination et de désignation visée à l'article 259*bis*-8.

§ 2*ter*. A l'égard du candidat aux fonctions de juge dans une chambre fiscale d'un tribunal de première instance, porteur d'un diplôme attestant une formation spécialisée en droit fiscal, délivré par une université belge ou par un établissement d'enseignement supérieur non universitaire visé à l'article 357, § 1er, alinéa 2, le délai prévu au § 2, alinéa 1er, 3°, est réduit à dix ans.)

§ 3. A l'égard du candidat aux fonctions de juge au tribunal du travail, porteur d'un diplôme de licencié en droit social délivré par une université belge, le délai prévu au § 2, 3°, est réduit à dix ans.

§ 4. Pour le candidat qui prouve sa connaissance de la langue autre que celle dans laquelle il a passé les examens du doctorat ou de la licence en droit en produisant le certificat délivré par le jury d'examen institué par l'article 43*quinquies* de la loi du 15 juin 1935, les délais visés au § 2, 1°, 2° et 3° sont réduits d'un an.

Art. 191. Pour pouvoir être nommé juge ou juge de complément conformément à l'article 190, le membre du ministère public qui a effectué le stage prévu à l'article 259*octies*, § 3, doit avoir exercé la fonction de magistrat du ministère public pendant au moins cinq années.

Art. 192. Pour pouvoir être nommé juge suppléant, le candidat doit être docteur ou licencié en droit et avoir, pendant au moins cinq ans, suivi le barreau, exercé des fonctions judiciaires ou la profession de notaire ou exercé des fonctions de conseiller, d'auditeur, d'auditeur adjoint, de référendaire près la Cour de cassation, de référendaire, de référendaire adjoint au Conseil d'État ou les fonctions de référendaire à la Cour d'arbitrage ou des fonctions de référendaire ou de juriste de parquet près les cours d'appel et près les tribunaux de première instance ou exercé des fonctions académiques ou scientifiques en droit.

Art. 194. § 1er. Pour pouvoir être nommé substitut du procureur du Roi, substitut du procureur du Roi de complément, substitut de l'auditeur du travail ou substitut de l'auditeur du travail de complément, le candidat doit être docteur ou licencié en droit et avoir réussi l'examen d'aptitude professionnelle prévu par l'article 259*bis*-

spécialisée par ses titres ou son expérience. Ces titres et expérience sont examinés par la Commission de nomination et de désignation visée à l'article 259*bis*-8.

abrogé

abrogé

abrogé

Art. 191. Pour pouvoir être nommé juge ou juge de complément conformément à l'article 190, juge de paix, juge au tribunal de police, juge de paix de complément ou le juge de police de complément, le membre du ministère public qui a effectué le stage prévu à l'article 259*octies*, § 2, alinéa 4, doit avoir exercé la fonction de magistrat du ministère public pendant au moins cinq années.

Art. 192. Pour pouvoir être nommé juge suppléant, le candidat doit être titulaire d'un master en droit et avoir exercé des fonctions juridiques pendant au moins douze années.

Art. 194. § 1er. Pour pouvoir être nommé substitut du procureur du Roi, substitut du procureur du Roi de complément, substitut de l'auditeur du travail ou substitut de l'auditeur du travail de complément, le candidat doit être **titulaire d'un master** en droit et avoir réussi l'examen d'aptitude professionnelle prévu par l'article 259*bis*-

sten voorlegt waaruit een gespecialiseerde kennis blijkt. Deze titels en verdiensten worden onderzocht door de benoemings- en aanwijzingscommissie bedoeld in artikel 259*bis*-8.

§ 2ter. Voor de kandidaat-rechter in een fiscale kamer van de rechtbank van eerste aanleg die houder is van een diploma waaruit een gespecialiseerde opleiding in het fiscaal recht blijkt, afgegeven door een Belgische universiteit of door een niet-universitaire instelling van hoger onderwijs zoals bedoeld in artikel 357, § 1, tweede lid, wordt de duur bedoeld in § 2, eerste lid, 3°, verminderd tot tien jaar.

§ 3. Voor de kandidaat-rechter in de arbeidsrechtbank die houder is van een diploma van licentiaat in het sociaal recht uitgereikt door een Belgische universiteit, wordt de duur bedoeld in § 2, 3°, verminderd tot tien jaar.

§ 4. Voor de kandidaat die de kennis van de andere taal dan die waarin hij de examens in het doctoraat of het licentiaat in de rechten heeft afgelegd, bewijst door voorlegging van het getuigschrift afgegeven door de examencommissie ingesteld bij artikel 43quinquies van de wet van 15 juni 1935, wordt de duur bedoeld in § 2, 1°, 2° en 3° verminderd met een jaar.

Art.191. Om tot rechter of toegevoegd rechter als bedoeld in artikel 190 te worden benoemd, moet het lid van het openbaar ministerie dat de bij artikel 259octies, § 3, voorgeschreven stage heeft doorgeemaakt, ten minste vijf jaar het ambt van magistraat van het openbaar ministerie hebben vervuld.

Art. 192. - Om tot plaatsvervangend rechter te worden benoemd, moet de kandidaat doctor of licentiaat in de rechten zijn en ten minste vijf jaar werkzaam zijn geweest aan de balie, een gerechtelijk ambt of het notarisambt hebben vervuld, of een ambt van staatsraad, auditeur, adjunct-auditeur, (referendaris bij het Hof van Cassatie, referendaris, adjunct-referendaris bij de Raad van State of een ambt van referendaris bij het Arbitragehof of een ambt van referendaris of parketjurist bij de hoven van beroep en bij de rechtbanken van eerste aanleg hebben uitgeoefend of een academische of rechtswetenschappelijke functie hebben bekleed.

Art. 194. § 1. Om tot substituut-procureur des Konings, toegevoegd substituut-procureur des Konings, substituut-arbeidsauditeur of toegevoegd substituut-arbeidsauditeur te worden benoemd moet de kandidaat doctor of licentiaat in de rechten zijn en voor het bij artikel 259*bis*-9, § 1, voorgeschreven examen inzake

sten voorlegt waaruit een gespecialiseerde kennis blijkt. Deze titels en verdiensten worden onderzocht door de benoemings- en aanwijzingscommissie bedoeld in artikel 259*bis*-8.

opgeheven

opgeheven

opgeheven

Art.191. Om tot rechter of toegevoegd rechter als bedoeld in artikel 190, vrederechter, rechter in de politierechtbank, toegevoegde vrederechter of toegevoegde rechter in de politierechtbank te worden benoemd, moet het lid van het openbaar ministerie, die de in artikel 259octies, §2, vierde lid, voorgeschreven stage heeft gelopen, gedurende ten minste vijf jaar het ambt van magistraat van het openbaar ministerie hebben vervuld.

Art.192. - Om tot plaatsvervangend rechter te worden benoemd, moet de kandidaat master in de rechten zijn en gedurende ten minste twaalf jaar juridische functies hebben uitgeoefend.

Art. 194. - § 1. Om tot substituut-procureur des Konings, toegevoegd substituut-procureur des Konings, substituut-arbeidsauditeur of toegevoegd substituut-arbeidsauditeur te worden benoemd moet **de kandidaat master in de rechten** zijn en voor het bij artikel 259*bis*-9, § 1, voorgeschreven examen inzake beroeps-

9, § 1er, ou avoir accompli le stage judiciaire prévu par l'article 259*octies*.

§ 2. Le candidat qui a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit en outre:

1° soit, avoir, pendant au moins cinq années, suivi le barreau, exerce des fonctions judiciaires ou la profession de notaire, ou des fonctions académiques ou scientifiques en droit, ou exercé des fonctions juridiques dans un service public ou privé;

2° soit, avoir, pendant au moins (quatre) années, exercé les fonctions de conseiller, d'auditeur, d'auditeur adjoint, de référendaire près la Cour de cassation, de référendaire, de référendaire adjoint au Conseil d'État ou des fonctions de référendaire à la Cour d'arbitrage ou des fonctions de référendaire ou de juriste de parquet près les cours d'appel et près les tribunaux de 1ère instance.

Le cas échéant, la durée d'exercice des fonctions visées au 2° est prise en compte pour le calcul de la période de cinq années prévue au 1°.

§ 3. A l'égard du candidat aux fonctions de substitut de l'auditeur du travail, porteur d'un diplôme de licencié en droit social délivré par une université belge, le délai prévu au § 2, 1°, est réduit à quatre ans.

§ 4. Sans préjudice des conditions fixées au § 1er, la fonction de substitut du procureur du Roi spécialisé en matière fiscale est attribuée à un candidat qui justifie de cette connaissance spécialisée par ses titres ou son expérience. Ces titres et expérience sont examinés par la commission de nomination et de désignation visée à l'article 259*bis*-8.)

A l'égard des candidats qui remplissent les conditions prévues par l'alinéa précédent, le délai prévu au § 2, 1°, est réduit à quatre ans.

§ 5. Pour le candidat qui prouve sa connaissance de la langue autre que celle dans laquelle il a passé les examens du doctorat ou de la licence en droit en produisant le certificat délivré par le jury d'examen institué par l'article 43*quinquies* de la loi du 15 juin 1935, les délais visés au § 2, 1° et 2° sont réduits d'une année.

Art. 259*bis*9 § 1er. La commission de nomination réunie prépare les programmes de l'examen d'aptitude professionnelle et du concours d'admission au stage judiciaire ainsi que le programme de l'examen oral d'évaluation.

9, § 1er, ou avoir accompli le stage judiciaire prévu par l'article 259*octies*.

§2. Le candidat qui a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit en outre avoir, pendant au moins sept années exercé des fonctions juridiques.

§ 3 abrogé;

§ 4 abrogé;

§ 5 abrogé.

Art.259*bis*9 § 1er. La commission de nomination réunie prépare les programmes de l'examen d'aptitude professionnelle et du concours d'admission au stage judiciaire (ainsi que le programme de l'examen oral d'évaluation.

beroepsbekwaamheid geslaagd zijn of de bij artikel 259octies voorgeschreven gerechtelijke stage hebben doorgemaakt.)

§ 2. De kandidaat die voor het examen inzake beroepsbekwaamheid is geslaagd, moet bovendien:

1° hetzij ten minste vijf jaar werkzaam zijn geweest aan de balie, een gerechtelijk ambt of het notarisambt hebben vervuld, of een academische of een rechts-wetenschappelijke functie hebben bekleed of juridische functies hebben uitgeoefend in een openbare of private dienst;

2° hetzij ten minste vier jaar een ambt van staatsraad, auditeur, adjunct-auditeur, referendaris bij het Hof van Cassatie, referendaris, adjunct-referendaris bij de Raad van State of een ambt van referendaris bij het Arbitragehof of een ambt van referendaris of parketjurist bij de hoven van beroep en bij de rechtbanken van eerste aanleg) hebben uitgeoefend.

In voorkomend geval wordt de duur van het ambt bedoeld in het 2° in aanmerking genomen voor de berekening van de periode van vijf jaar voorgeschreven in het 1°.

§ 3. Voor de kandidaat-substituut-arbeidsauditeur die houder is van een diploma van licentiaat in het sociaal recht uitgereikt door een Belgische universiteit, wordt de duur bedoeld in § 2, 1°, verminderd tot vier jaar.

§ 4. Onverminderd de voorwaarden gesteld in § 1 wordt het ambt van de substituut-procureur des Konings, gespecialiseerd in fiscale zaken toegewezen aan een kandidaat die titels of verdiensten voorlegt waaruit deze gespecialiseerde kennis blijkt. Deze titels en verdiensten worden onderzocht door de benoemings- en aanwijzingscommissie bedoeld in artikel 259bis-8.

Voor de kandidaten die aan de voorwaarden gesteld in het voorgaande lid voldoen, wordt de duur bedoeld in § 2, 1°, verminderd tot vier jaar.

§ 5. Voor de kandidaat die de kennis van de andere taal dan die waarin hij de examens in het doctoraat of het licentiaat in de rechten heeft afgelegd, bewijst door voorlegging van het getuigschrift afgegeven door de examencommissie ingesteld bij artikel 43quinquies van de wet van 15 juni 1935, wordt de duur bedoeld in § 2, 1° en 2°, verminderd met een jaar.

Art. 259bis9. § 1. De verenigde benoemingscommissie bereidt de programma's voor het examen inzake beroepsbekwaamheid en het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage voor evenals het programma van het mondelinge evaluatie-examen.

bekwaamheid geslaagd zijn of de bij artikel 259octies voorgeschreven gerechtelijke stage hebben doorgeemaakt.

§2. De kandidaat die voor het examen inzake beroepsbekwaamheid is geslaagd, moet bovendien gedurende zeven jaar juridische functies hebben uitgeoefend.».

opgeheven;

opgeheven;

opgeheven.

Art.259bis9. § 1. De verenigde benoemingscommissie bereidt de programma's voor het examen inzake beroepsbekwaamheid en het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage voor evenals het programma van het mondelinge evaluatie-examen.

L'examen d'aptitude professionnelle, le concours d'admission au stage judiciaire et l'examen oral d'évaluation visent à évaluer la maturité et la capacité nécessaires à l'exercice de la fonction de magistrat et sont effectués dans la langue du diplôme de docteur ou de licencié en droit du candidat.

Les lauréats de l'examen d'aptitude professionnelle conservent l'avantage de leur réussite pendant sept années à compter de la date du procès-verbal de l'examen.

§ 2. La commission de nomination réunie prépare les directives et les programmes pour la formation continue des magistrats et le stage judiciaire.

Le service compétent du ministère de la Justice assure, en collaboration avec la commission de nomination réunie, l'exécution des programmes et le soutien logistique, selon les modalités déterminées par le Roi. A cette fin, le Roi peut désigner des magistrats du siège ou du ministère public. Il détermine les modalités et la durée de la désignation.

§ 3. Après approbation par l'assemblée générale, les programmes d'examens visés au § 1er ainsi que les directives et les programmes visés au § 2 sont ratifiés par le Ministre de la Justice et publiés au Moniteur belge.

Art. 259octies § 1er. Pour chaque année judiciaire, le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le nombre de places de stagiaire judiciaire vacantes dans les rôles linguistiques français et néerlandais.

L'examen d'aptitude professionnelle, le concours d'admission au stage judiciaire et l'examen oral d'évaluation visent à évaluer la maturité et la capacité nécessaires à l'exercice de la fonction de magistrat et sont effectués dans la langue du diplôme de docteur ou de licencié en droit du candidat.

Nul ne peut s'inscrire à l'examen d'aptitude professionnelle s'il ne compte pas sept années d'expérience professionnelle de nature juridique à la date de clôture du délai d'inscription à l'examen.

Le nombre d'inscriptions à l'examen d'aptitude professionnelle, au concours d'admission au stage judiciaire et à l'examen oral d'évaluation est limité à trois par catégorie.

Les lauréats de l'examen d'aptitude professionnelle conservent l'avantage de leur réussite pendant sept années à compter de la date du procès-verbal de l'examen.

§ 2. La commission de nomination réunie prépare les directives et les programmes pour la formation continue des magistrats et le stage judiciaire.

Le service compétent du ministère de la Justice assure, en collaboration avec la commission de nomination réunie, l'exécution des programmes et le soutien logistique, selon les modalités déterminées par le Roi. A cette fin, le Roi peut désigner des magistrats du siège ou du ministère public. Il détermine les modalités et la durée de la désignation.

§ 3. Après approbation par l'assemblée générale, les programmes d'examens visés au § 1er ainsi que les directives et les programmes visés au § 2 sont ratifiés par le Ministre de la Justice et publiés au Moniteur belge.

§ 4. Les magistrats nommés sur base de l'examen d'aptitude professionnelle ou de l'examen oral d'évaluation reçoivent au cours de l'année qui suit leur nomination une formation théorique et pratique dont le contenu et la durée sont établis conformément aux §§ 2 et 3.

Art. 259octies § 1er. Pour chaque année judiciaire, le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le nombre de places de stagiaire judiciaire vacantes dans les rôles linguistiques français et néerlandais.

Het examen inzake beroepsbekwaamheid, het vergelijkend examen tot de gerechtelijke stage en het mondelinge evaluatie-examen zijn bedoeld om de voor de uitoefening van het ambt van magistraat noodzakelijke maturiteit en bekwaamheid te beoordelen en worden afgelegd in de taal van het diploma van doctor of licentiaat in de rechten van de kandidaat.

De geslaagden voor het examen inzake beroepsbekwaamheid behouden het voordeel van hun uitslag gedurende zeven jaar te rekenen van de datum van het proces-verbaal van het examen.

§ 2. De verenigde benoemingscommissie bereidt de richtlijnen en de programma's voor de permanente vorming van magistraten en de gerechtelijke stage voor.

De bevoegde dienst bij het ministerie van Justitie zorgt in samenwerking met de verenigde benoemingscommissie voor de uitvoering van de programma's en de logistieke ondersteuning op de wijze door de Koning bepaald. De Koning kan daartoe leden van de zittende magistratuur of magistraten van het openbaar ministerie aanstellen. Hij bepaalt de nadere regels en de duur van de aanwijzing.

§ 3. De examenprogramma's bedoeld in § 1 en de richtlijnen en programma's bedoeld in § 2 worden na goedkeuring door de algemene vergadering bekrachtigd door de Minister van Justitie en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Art. 259octies § 1. De Koning bepaalt bij een in ministerraad overlegd besluit voor elk gerechtelijk jaar het aantal vacante plaatsen van gerechtelijk stagiair voor de Nederlandse en voor de Franse taalrol.

Het examen inzake beroepsbekwaamheid, het vergelijkend examen tot de gerechtelijke stage en het mondelinge evaluatie-examen zijn bedoeld om de voor de uitoefening van het ambt van magistraat noodzakelijke maturiteit en bekwaamheid te beoordelen en worden afgelegd in de taal van het diploma van doctor of licentiaat in de rechten van de kandidaat.

Niemand mag zich voor het examen inzake beroepsbekwaamheid inschrijven indien hij niet ten minste zeven jaar beroepservaring van juridische aard kan doen gelden op datum waarop de inschrijvingstermijn voor het examen wordt gesloten.

Een kandidaat kan zich per categorie slechts drie maal inschrijven voor het examen inzake beroepsbekwaamheid, het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage en het mondelinge evaluatie-examen.

De geslaagden voor het examen inzake beroepsbekwaamheid behouden het voordeel van hun uitslag gedurende zeven jaar te rekenen van de datum van het proces-verbaal van het examen.

§ 2. De verenigde benoemingscommissie bereidt de richtlijnen en de programma's voor de permanente vorming van magistraten en de gerechtelijke stage voor.

De bevoegde dienst bij het ministerie van Justitie zorgt in samenwerking met de verenigde benoemingscommissie voor de uitvoering van de programma's en de logistieke ondersteuning op de wijze door de Koning bepaald. De Koning kan daartoe leden van de zittende magistratuur of magistraten van het openbaar ministerie aanstellen. Hij bepaalt de nadere regels en de duur van de aanwijzing.

§ 3. De examenprogramma's bedoeld in § 1 en de richtlijnen en programma's bedoeld in § 2 worden na goedkeuring door de algemene vergadering bekrachtigd door de Minister van Justitie en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

§ 4. De magistraten benoemd op grond van het examen inzake beroepsbekwaamheid of het mondelinge evaluatie-examen, volgen in de loop van het jaar dat volgt op hun benoeming een theoretische en een praktische opleiding waarvan de inhoud en duur worden vastgesteld overeenkomstig de §§ 2 en 3.»

Art. 259octies § 1. De Koning bepaalt bij een in ministerraad overlegd besluit voor elk gerechtelijk jaar het aantal vacante plaatsen van gerechtelijk stagiair voor de Nederlandse en voor de Franse taalrol.

Le ministre de la Justice nomme les candidats lauréats du concours d'admission au stage judiciaire et désigne l'arrondissement dans lequel le stage est accompli, compte tenu de la priorité attachée à son classement.

Les candidats qui s'inscrivent au concours d'admission au stage judiciaire doivent, au moment de leur inscription, être docteurs ou licenciés en droit et avoir, au cours des trois années qui précèdent l'inscription et à titre d'activité professionnelle principale depuis au moins une année, soit accompli un stage au barreau, soit avoir exercé d'autres fonctions juridiques.

Les lauréats du concours d'admission au stage judiciaire peuvent être nommés stagiaires judiciaires au plus tard trois ans après la clôture du concours. Entre lauréats de deux ou plusieurs concours d'admission au stage judiciaire, la priorité est donnée aux lauréats du concours dont le procès-verbal a été clôturé à la date la plus ancienne.

Les candidatures au concours d'admission au stage judiciaire doivent être introduites dans un délai d'un mois après la publication de l'appel aux candidats au Moniteur belge.

§ 2. Le stage qui donne accès à la fonction de magistrat du siège ou du ministère public a une durée de trois ans. Il comprend une formation théorique consistant en un cycle de cours organisé par le ministre de la Justice conformément à l'article 259bis-9, et d'une formation pratique qui se déroule en plusieurs stades successifs:

- du 1er au 15e mois inclus au sein d'un parquet du procureur du Roi et/ou de l'auditeur du travail (...), cette période comprenant également un mois au sein d'un service administratif d'un ou de plusieurs parquets;

Le ministre de la Justice nomme les candidats lauréats du concours d'admission au stage judiciaire et désigne l'arrondissement dans lequel le stage est accompli, compte tenu de la priorité attachée à son classement.

Les candidats qui s'inscrivent au concours d'admission au stage judiciaire doivent, **à la date de clôture du délai d'inscription, être titulaire d'un master en droit et avoir, au cours des quatre années qui précèdent l'inscription, exercé pendant au moins deux années à titre d'activité professionnelle principale**, une fonction juridique.

Les lauréats du concours d'admission au stage judiciaire peuvent être nommés stagiaires judiciaires au plus tard trois ans après la clôture du concours. Entre lauréats de deux ou plusieurs concours d'admission au stage judiciaire, la priorité est donnée aux lauréats du concours dont le procès-verbal a été clôturé à la date la plus ancienne **pour autant qu'ils n'aient pas pu être nommés en raison du manque de places de stagiaire judiciaire.**

Un lauréat du concours qui est classé en ordre utile en vue d'une nomination en qualité de stagiaire judiciaire mais qui signale qu'il ne souhaite pas être nommé stagiaire judiciaire cette année-là entrera ensuite seulement en ligne de compte après les lauréats des concours plus récents.

La personne qui est nommée stagiaire judiciaire et qui ensuite ne prête pas serment perd l'avantage du concours donnant accès au stage judiciaire.

Les candidatures au concours d'admission au stage judiciaire doivent être introduites dans un délai d'un mois après la publication de l'appel aux candidats au Moniteur belge.

§ 2. Le stage qui donne accès à une fonction de magistrat du siège ou du ministère public a une durée de 48 mois. Le stage qui donne uniquement accès à une fonction de magistrat du ministère public a une durée de 36 mois.

Le stage comprend une formation théorique consistant en un cycle de cours organisé conformément à l'article 259bis9, § 2 et une pour le stage de 48 mois, la formation pratique comprend: formation pratique.

De minister van Justitie benoemt de kandidaten die geslaagd zijn voor het vergelijkend toelatingsexamen tot het ambt van gerechtelijk stagiair en wijst het arrondissement aan waar de stage wordt doorgemaakt met voorrang volgens de rangschikking.

De kandidaten die zich voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage inschrijven moeten, op het ogenblik van hun inschrijving, doctor of licentiaat in de rechten zijn en tijdens de periode van drie jaar voorafgaand aan de inschrijving gedurende ten minste een jaar als voornaamste beroepsactiviteit hetzij een stage bij de balie hebben doorlopen, hetzij andere juridische functies hebben uitgeoefend.

De geslaagden voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage kunnen uiterlijk drie jaar na de afsluiting van het examen benoemd worden tot gerechtelijk stagiair. Onder geslaagden voor twee of meer vergelijkende toelatingsexamens voor de gerechtelijke stage, wordt voorrang verleend aan de geslaagden voor het vergelijkend examen waarvan het proces-verbaal op de verst afgelegene datum is afgesloten.

De kandidaturen voor dit vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage moeten worden ingediend binnen een maand na de bekendmaking van de oproep tot de kandidaten in het Belgisch Staatsblad.

§ 2. De stage die toegang geeft tot het ambt van lid van de zittende magistratuur of van magistraat van het openbaar ministerie heeft een duur van drie jaar. Zij behelst een theoretische opleiding bestaande uit een cyclus van cursussen georganiseerd door de Minister van Justitie overeenkomstig artikel 259bis-9, en een praktische vorming die verloopt in verschillende opeenvolgende stadia:

- van de 1e tot en met de 15e maand bij het parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur (...); deze periode omvat eveneens een maand in een administratieve dienst van een of meer parketten;

De minister van Justitie benoemt de kandidaten die geslaagd zijn voor het vergelijkend toelatingsexamen tot het ambt van gerechtelijk stagiair en wijst het arrondissement aan waar de stage wordt doorgemaakt met voorrang volgens de rangschikking.

De kandidaten die zich inschrijven voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage, moeten op de datum waarop de inschrijvingstermijn wordt gesloten, master in de rechten zijn en tijdens de periode van vier jaar voorafgaand aan de inschrijving gedurende ten minste twee jaar als voornaamste beroepsactiviteit een juridische functie hebben uitgeoefend.

De geslaagden voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage kunnen uiterlijk drie jaar na de afsluiting van het examen benoemd worden tot gerechtelijk stagiair. Onder geslaagden voor twee of meer vergelijkende toelatingsexamens voor de gerechtelijke stage, wordt voorrang verleend aan de geslaagden voor het vergelijkend examen waarvan het proces-verbaal op de verst afgelegene datum is afgesloten **voor zover zij niet konden worden benoemd bij gebrek aan voldoende plaatsen van gerechtelijk stagiair.**

Een geslaagde voor het vergelijkend examen die nuttig is gerangschikt met het oog op een benoeming tot gerechtelijk stagiair en die meedeelt dat hij datzelfde jaar nog niet tot gerechtelijk stagiair wenst te worden benoemd, wordt naderhand pas in aanmerking genomen na de geslaagden van de recentere vergelijkende examens.

De persoon die tot gerechtelijk stagiair wordt benoemd en die vervolgens de eed niet aflegt, verliest het voordeel van het vergelijkend examen dat toegang verleent tot de gerechtelijke stage.

De kandidaturen voor dit vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage moeten worden ingediend binnen een maand na de bekendmaking van de oproep tot de kandidaten in het Belgisch Staatsblad.

§ 2. De stage die toegang verleent tot een ambt van magistraat van de zittende magistratuur of van magistraat van het openbaar ministerie duurt 48 maanden. De stage die enkel toegang verleent tot een ambt van magistraat van het openbaar ministerie duurt 36 maanden.

De stage behelst een theoretische opleiding bestaande uit een cyclus van cursussen georganiseerd overeenkomstig artikel 259bis9, § 2, en een praktische opleiding. Voor de stage die 48 maanden duurt, behelst de praktische opleiding:

– du 16e au 21e mois inclus au sein d'un établissement pénitentiaire, d'un service de police, (du parquet fédéral, d'une étude notariale ou d'une étude d'un huissier de justice ou au sein d'un service juridique d'une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l'Union européenne;

- du 22e au 36e mois inclus au sein d'une ou de plusieurs chambres du tribunal de première instance, du tribunal du travail ou du tribunal de commerce, (...) cette période comprenant également un mois au sein d'un ou de plusieurs greffes.

Les juristes de parquet près les tribunaux de première instance, qui comptent au moins trois ans d'ancienneté de grade, sont dispensés du premier stade visé à l'alinéa précité. Les référendaires près les cours d'appel et près les tribunaux de première instance, qui comptent au moins trois années d'ancienneté de grade, sont dispensés du troisième stade visé à l'alinéa précédent.

Le stagiaire judiciaire est placé sous la direction de deux maîtres de stage chargés de sa formation. Au préalable, le chef de corps du parquet concerné désigne deux magistrats du ministère public qui rempliront les fonctions de premier maître de stage pour le premier et le deuxième stade. (Les membres du parquet fédéral ne peuvent être désignés à la fonction de maître de stage.) De même, le président de chaque tribunal désigne deux membres de la magistrature assise qui rempliront les fonctions de second maître de stage pour le troisième stade.

Après le 12e et avant la fin du 21e mois de la formation, le premier maître de stage fait parvenir sans tarder au chef de corps un rapport circonstancié sur le premier et le deuxième stade de la formation. Une copie de ce rapport est transmise par le procureur général (...) au ministre de la Justice et à la commission de nomination et de désignation compétente.

Avant la fin du 33e mois de la formation, le second maître de stage fait parvenir sans tarder au président du tribunal un rapport circonstancié sur le troisième stade de la formation. Une copie de ce rapport est transmise par le premier président à la commission de nomination compétente, au procureur général (...), qui le transmet à son tour au ministre de la Justice et à la commission de nomination et de désignation compétente. Si nécessaire, le second maître de stage fait parvenir, de la même manière, un rapport complémentaire relatif aux trois derniers mois de stage.

a) un stage de six mois au sein du Service public fédéral Justice ou d'un service placé sous l'autorité directe du ministre de la Justice;

b) un stage de six mois au sein de la police fédérale ou locale;

c) un stage de six mois au sein du barreau ou d'un service juridique d'une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l'Union européenne. Cette partie du stage peut être divisée en deux périodes de trois mois accomplies au sein de deux institutions. Néanmoins il peut être divisé en plus de deux périodes sur dérogation accordée par la commission d'évaluation du stage;

d) un stage de douze mois au sein d'un parquet du procureur du Roi et /ou de l'auditeur du travail;

e) un stage de dix-huit mois au sein d'une ou plusieurs chambres du tribunal de première instance, d'une ou plusieurs chambres du tribunal du travail ou du tribunal de commerce.

Pour le stage de 36 mois, la formation pratique comprend :

a) un stage de six mois au sein du Service public fédéral Justice ou d'un service placé sous l'autorité directe du ministre de la Justice;

b) un stage de six mois au sein de la police fédérale ou locale;

c) un stage de six mois au sein du barreau ou d'un service juridique d'une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l'Union européenne. Cette partie du stage peut être divisée en deux périodes de trois mois accomplies au sein de deux institutions. Néanmoins il peut être divisé en plus de deux périodes sur dérogation accordée par la commission d'évaluation du stage;

d) un stage de dix-huit mois au sein d'un parquet du procureur du Roi et /ou de l'auditeur du travail.

L'agencement du stage est fixé par la commission d'évaluation du stage en accord, selon le cas, avec les premiers présidents, les procureurs généraux, le département de la justice ou le Service Public Fédéral Intérieur ; toutefois le stage commence par une période minimum de six mois au parquet suivie d'une période de six mois au Service public fédéral justice.

- (van de 16e tot en met de 21e maand in een straf-inrichting, een politiedienst, (het federaal parket,) een kantoor van een notaris of van een gerechtsdeurwaarder, of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd binnen het Rijk of de Europese Unie;)

- van de 22e tot en met de 36e maand in een of meer kamers van een rechtbank van eerste aanleg, van een arbeidsrechtbank of van een rechtbank van koop-handel (...); deze periode omvat eveneens een maand in een of meer griffies. <W 2003-04-10/59, art. 92, 107; Inwerkingtreding: 01-01-2004>

(De parketjuristen bij de rechtbanken van eerste aanleg die ten minste drie jaar graadanciënniteit hebben, zijn vrijgesteld van het in het voormelde lid bepaalde eerste stadium. De referendarissen bij de hoven van beroep en bij de rechtbanken van eerste aanleg die ten minste drie jaar graadanciënniteit hebben, zijn vrijgesteld van het in het voorgaande lid bedoelde derde stadium.) <W 1999-03-24/31, art. 5, 070; Inwerkingtreding: 17-04-1999>

De gerechtelijk stagiair staat onder leiding van twee stagemeeesters die met zijn opleiding zijn belast. Vooraf wijst de korpschef van het betrokken parket twee magistraten van het openbaar ministerie aan die de taak van eerste stagemeeester voor het eerste en het tweede stadium zullen waarnemen. (De leden van het federaal parket kunnen niet tot stagemeeester worden aangewezen). Op dezelfde wijze worden door de voorzitter bij iedere rechtbank twee leden van de zittende magistratuur aangewezen die de taak van tweede stagemeeester voor het derde stadium zullen waarnemen.

Na de 12e en voor het einde van de 21e maand van de opleiding dient de eerste stagemeeester onverwijld bij de korpschef een uitvoerig verslag in omtrent het eerste en het tweede stadium van de opleiding. Een afschrift van dit verslag wordt door de procureur-generaal (...) overgezonden aan de minister van Justitie en aan de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie.

Voor het einde van de 33e maand van de opleiding dient de tweede stagemeeester onverwijld bij de voorzitter van de rechtbank een uitvoerig verslag in omtrent het derde stadium van de opleiding. Een afschrift van dit verslag wordt door de eerste voorzitter overgezonden aan de bevoegde benoemingscommissie en aan de procureur-generaal (...), die het op zijn beurt toezendt aan de minister van Justitie en aan de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie. Indien nodig zendt de tweede stagemeeester, op dezelfde wijze, een aanvullend verslag over omtrent de laatste drie stage-maanden.

a) een stage van zes maanden in de Federale Overheidsdienst Justitie of in een dienst die onder het rechtstreekse gezag van de minister van Justitie staat;

b) een stage van zes maanden bij de federale of de lokale politie;

c) een stage van zes maanden bij de balie of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd in het Rijk of de Europese Unie. Dit gedeelte van de stage kan worden opgesplitst in twee periodes van drie maanden stage gelopen in twee instellingen. De stage kan evenwel worden opgesplitst in meer dan twee periodes op voorwaarde dat de commissie voor de evaluatie van de stage met deze afwijking instemt;

d) een stage van twaalf maanden in een parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur;

e) een stage van achttien maanden in een of meer kamers van de rechtbank van eerste aanleg, een of meer kamers van de arbeidsrechtbank of van de rechtbank van koophandel.

Voor de stage die 36 maanden duurt, behelst de praktische opleiding:

a) een stage van zes maanden in de Federale Overheidsdienst Justitie of in een dienst die onder het rechtstreekse gezag van de minister van Justitie staat;

b) een stage van zes maanden bij de federale of de lokale politie;

c) een stage van zes maanden bij de balie of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd in het Rijk of de Europese Unie. Dit gedeelte van de stage kan worden opgesplitst in twee periodes van drie maanden stage gelopen in twee instellingen. De stage kan evenwel worden opgesplitst in meer dan twee periodes op voorwaarde dat de commissie voor de evaluatie van de stage met deze afwijking instemt;

d) een stage van achttien maanden in een parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur.

Het verloop van de stage wordt bepaald door de commissie voor de evaluatie van de stage in overleg, naar gelang van het geval, met de eerste voorzitters, de procureurs-generaal, het departement Justitie of de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken. De stage begint evenwel met een minimumperiode van zes maanden in het parket, gevolgd door een periode van zes maanden in de Federale Overheidsdienst Justitie.

§ 3. Le stage donnant accès à la fonction de magistrat du ministère public a une durée de 18 mois.

Il comprend une formation théorique consistant en un cycle de cours organisé par le Ministre de la Justice conformément à l'article 259bis-9, et en une formation pratique qui se déroule en plusieurs stades successifs:

- du 1er au 12e mois inclus au sein d'un parquet du procureur du Roi et/ou de l'auditeur du travail (...), cette période comprenant également un mois au sein d'un service administratif d'un ou de plusieurs parquets;

- (du 13e au 15e mois inclus au sein d'un établissement pénitentiaire, d'un service de police (, du parquet fédéral) ou au sein d'un service juridique d'une institution publique économique ou sociale, tous établis dans le Royaume ou l'Union européenne);

- du 16e au 18e mois inclus au sein d'un parquet du procureur du Roi et/ou de l'auditeur du travail (...).

(Les juristes de parquet près les tribunaux de première instance, qui comptent au moins trois ans d'ancienneté de grade, sont dispensés du premier stade visés à l'alinéa précédent.)

Le stagiaire judiciaire est placé sous la direction d'un maître de stage.

Au préalable, le chef de corps désigne auprès de chaque parquet deux magistrats du ministère public qui rempliront les fonctions de maître de stage. (Les membres du parquet fédéral ne peuvent être désignés à la fonction de maître de stage.) Avant la fin du 15e mois de la formation, le maître de stage fait parvenir sans tarder au chef de corps un rapport circonstancié sur le premier et le deuxième stade de la formation. Une copie de ce rapport est transmise à la commission de nomination compétente et par le procureur général (...) au Ministre de la Justice. Si nécessaire, le maître de stage fait parvenir, de la même manière, un rapport complémentaire relatif aux trois derniers mois de stage.

Le stagiaire soumet dans les cinq premiers mois du stage une proposition motivée de stage externe à l'approbation de la commission d'évaluation du stage compétente.

Avant la fin du 11e mois, le stagiaire informe la commission d'évaluation du stage de ce qu'il effectue le stage de 48 mois ou de 36 mois.

§ 3. Une commission d'évaluation du stage francophone et une commission d'évaluation du stage néerlandophone sont établies auprès du Conseil supérieur de la Justice.

Elles sont composées chacune d'un magistrat du ministère public, d'un magistrat du siège non membres du Conseil supérieur de la justice, du directeur général de la direction générale de l'organisation judiciaire du Service public fédéral Justice ou de son représentant et de deux experts en enseignement ou en pédagogie ou en psychologie du travail non membres du conseil supérieur de la Justice, désignés pour une période de 4 ans renouvelable.

Hormis pour le directeur général de la Direction générale de l'organisation judiciaire et son représentant, il y a pour chaque membre effectif un suppléant désigné selon la même procédure.

Hormis le directeur général de la Direction générale de l'organisation judiciaire et son représentant, les membres des commissions d'évaluation du stage effectifs et leur suppléant sont désignés par l'assemblée générale du Conseil supérieur de la Justice parmi les candidats ayant répondu à un appel aux candidats publié au moniteur belge.

Les membres effectifs et suppléants des commissions d'évaluation du stage ne peuvent rendre un avis lorsque le stagiaire est un conjoint, cohabitant légal ou de fait, un parent ou allié jusqu'au 4ème degré inclusivement.

Chaque commission désigne son président.

Hormis le directeur général de la Direction générale de l'organisation judiciaire et son représentant, les membres des commissions d'évaluation du stage ont droit à un jeton de présence dont le montant est fixé conformément à l'article 259bis-21, § 2.

§ 3. De stage die toegang geeft tot het ambt van magistraat van het openbaar ministerie heeft een duur van 18 maanden.

Zij behelst een theoretische opleiding bestaande uit een cyclus van cursussen georganiseerd door de Minister van Justitie overeenkomstig artikel 259bis-9, en een praktische vorming die verloopt in verschillende opeenvolgende stadia:

- van de 1e tot en met de 12e maand bij het parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur (...); deze periode omvat eveneens een maand in een administratieve dienst van een of meer parketten;

- (van de 13e tot en met de 15e maand in een straf-inrichting, een politiedienst (, het federaal parket) of in een juridische dienst van een openbare economische of sociale instelling, alle gevestigd binnen het Rijk of de Europese Unie;)

- van de 16e tot en met de 18e maand bij het parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur en/of van de krijgsauditeur.

(De parketjuristen bij de rechtbanken van eerste aanleg die ten minste drie jaar graadanciënniteit hebben, zijn vrijgesteld van het in het voorgaande lid bedoelde eerste stadium.)

De gerechtelijk stagiair staat onder leiding van een stagemeeester.

Vooraf wijst de korpschef bij ieder parket twee magistraten van het openbaar ministerie aan die de taak van stagemeeester zullen waarnemen. (De leden van het federaal parket kunnen niet tot stagemeeester worden aangewezen.) Vóór het einde van de 15e maand van de opleiding dient de stagemeeester onverwijld bij de korpschef een uitvoerig verslag in omtrent het eerste en het tweede stadium van de opleiding. Een afschrift van dit verslag wordt aan de bevoegde benoemingscommissie overgezonden en door de procureur-generaal (...) overgezonden aan de Minister van Justitie. Indien nodig zendt de stagemeeester, op dezelfde wijze, een aanvullend verslag over omtrent de laatste drie stagemaanden.

De stagiair moet tijdens de eerste vijf maanden van de stage een met redenen omkleed voorstel inzake de externe stage ter goedkeuring voorleggen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

Voor het einde van de 11de maand brengt de stagiair de commissie van de evaluatie van de stage ervan op de hoogte of hij opteert voor de stage van 48 maanden, dan wel voor de stage van 36 maanden.

§ 3. Bij de Hoge Raad voor de Justitie worden een Nederlandstalige en een Franstalige commissie voor de evaluatie van de stage ingesteld.

Zij zijn elk samengesteld uit een magistraat van het openbaar ministerie, een lid van de zittende magistratuur, die geen lid is van de Hoge Raad voor de Justitie, de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie van de Federale Overheidsdienst Justitie of zijn vertegenwoordiger, en twee deskundigen inzake onderwijs, inzake pedagogie of inzake arbeidspychologie, die geen lid zijn van de Hoge Raad voor de Justitie, aangewezen voor een verlengbare termijn van vier jaar.

Met uitzondering van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie en zijn vertegenwoordiger, wordt voor elk vast lid volgens dezelfde procedure een plaatsvervangend lid aangewezen.

Met uitzondering van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie en zijn vertegenwoordiger, worden de vaste en plaatsvervangende leden van de commissies voor de evaluatie van de stage aangewezen door de algemene vergadering van de Hoge Raad voor de Justitie onder de kandidaten die hebben gereageerd op de oproep tot kandidaten bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

De vaste en plaatsvervangende leden van de commissies voor de evaluatie van de stage kunnen geen advies verstrekken indien de stagiair een echtgenoot, de persoon met wie zij wettelijk of feitelijk samenwonen, een bloed- of aanverwant tot en met de vierde graad, is.

Elke commissie wijst een voorzitter aan.

Met uitzondering van de directeur-generaal van het directoraat-generaal Rechterlijke Organisatie en zijn vertegenwoordiger hebben de leden van de commissies voor de evaluatie van de stage recht op presentiegeld waarvan het bedrag is bepaald overeenkomstig artikel 259bis-21, § 2.

§ 4. Avant la fin du 11e mois, le stagiaire informe le premier maître de stage de son choix relatif à la suite de son stage, en application du § 2 ou du § 3. Le premier maître de stage en informe le procureur général qui le communique à son tour au ministre de la Justice.

Les membres des commissions d'évaluation du stage ont droit aux indemnités pour frais de déplacement et de séjour conformément aux dispositions applicables au personnel des services publics fédéraux. Ils sont assimilés aux fonctionnaires de la classe A3.

Ces jetons de présence et indemnités sont à charge de la dotation du Conseil supérieur de la Justice.

Le secrétariat des commissions d'évaluation est assuré par le personnel du Conseil supérieur de la Justice.

Les commissions d'évaluation du stage ont pour mission:

1° de fixer l'agencement du stage et d'établir le programme des stages visés au § 2, alinéa 3, a, b et c et alinéa 4 a, b et c avec les services accueillants;

2° d'assurer le suivi du stagiaire;

3° de recevoir les rapports de stage, compte rendus et observations visés au § 5;

4° lorsqu'un ou plusieurs rapports de stages sont défavorables de rendre au ministre de la Justice un avis comprenant éventuellement une proposition de changement d'affectation du stagiaire ou une proposition de fin anticipée du stage;

5° de procéder à l'évaluation finale du stage et de rendre sur le stage un rapport final circonstancié qui sera joint au dossier de nomination avec les observations du stagiaire;

6° de rendre un avis lors de l'évaluation des maîtres de stage;

7° de veiller, le cas échéant par le biais de recommandations adressées aux maîtres de stage, à l'harmonisation du contenu de la formation pratique du stagiaire et à son adéquation avec les nécessités de la fonction.

§ 4. Le stagiaire judiciaire est, pour la durée du stage au siège, placé sous la direction d'un maître de stage désigné parmi les magistrats du siège et, pour la durée du stage au parquet, sous la direction d'un maître de stage désigné parmi les magistrats du parquet. Le maître de stage appartient au même rôle linguistique que le stagiaire.

Les maîtres de stage sont désignés par le chef de corps parmi les candidats de la juridiction où se déroule le stage.

§ 4. Vóór het einde van de 11e maand brengt de stagiair de eerste stagemeeester op de hoogte van zijn keuze omtrent het verdere verloop van zijn stage met toepassing van § 2 of van § 3. De eerste stagemeeester deelt dit mede aan de procureur-generaal, die het op zijn beurt meedeelt aan de minister van Justitie.

De leden van de commissies voor de evaluatie van de stage hebben recht op vergoedingen voor reis- en verblijfkosten overeenkomstig de bepalingen die van toepassing zijn op het personeel van de federale overheidsdiensten. Zij worden gelijkgesteld met de ambtenaren van klasse A3.

Het presentiegeld en de vergoedingen zijn ten laste van de dotatie van de Hoge Raad voor de Justitie.

Het secretariaat van de commissies voor de evaluatie van de stage wordt waargenomen door het personeel van de Hoge Raad voor de Justitie.

De commissies voor de evaluatie van de stage zijn belast met de volgende taken:

1° het verloop van de stage bepalen en het programma uitwerken van de stages bedoeld in § 2, derde lid, a, b en c, en vierde lid, a, b en c, met de diensten waarin stage wordt gelopen;

2° de follow-up van de stagiair waarborgen;

3° de stageverslagen, rapporten en opmerkingen bedoeld in § 5 ontvangen ;

4° ingeval een of meer stageverslagen ongunstig zijn, aan de minister van Justitie advies verlenen, eventueel met een voorstel houdende een nieuwe aanwijzing van de stagiair of een voorstel tot voortijdige beëindiging van de stage;

5° overgaan tot de eindevaluatie van de stage en over de stage een omstandig eindverslag opmaken dat bij het benoemingsdossier wordt gevoegd, samen met de opmerkingen van de stagiair;

6° advies verlenen bij de evaluatie van de stagemeeesters;

7° toezien, in voorkomend geval via aanbevelingen gericht tot de stagemeeesters, op de harmonisering van de inhoud van de praktische opleiding van de stagiair en de afstemming ervan op de vereisten van de functie.

§ 4. Voor de duur van de stage in de zittende magistratuur staat de gerechtelijke stagiair onder de leiding van een stagemeeester aangewezen onder de magistraten van de zittende magistratuur. Voor de duur van de stage in het parket staat hij onder de leiding van een stagemeeester aangewezen onder de magistraten van het parket. De stagemeeester behoort tot dezelfde taalrol als de stagiair.

De stagemeeesters worden aangewezen door de korpschef onder de kandidaten van het rechtscollege waarin de stage plaatsvindt.

Ils seront tenus de suivre au cours de l'année suivant leur désignation une formation spécialisée organisée annuellement dans le cadre de la formation des magistrats visée à l'article 259*bis*-9, § 2.

La désignation vaut pour une période de 4 ans, renouvelable en cas d'évaluation positive.

Le chef de corps recueille l'avis de la commission d'évaluation du stage compétente avant de procéder à l'évaluation.

L'évaluation est régie par les dispositions inscrites aux articles 259*nonies* et 259*decies*, § 2. L'évaluation a lieu dans les délais inscrits à l'article 259*undecies*, § 1er. Elle peut donner lieu à une mention «bon» ou «insuffisant».

Lorsque le stagiaire judiciaire pose dans les six mois précédant la fin du stage sa candidature à une nomination, il en informe immédiatement le maître de stage qui doit, s'il postule également la même place, être remplacé par un autre maître de stage désigné par le chef de corps.

§ 5. Pour chacun des stages visés au § 2, alinéa 3, a, b et c et alinéa 4, a, b et c un compte rendu du stage rédigé par le stagiaire et un rapport de stage rédigé par le service accueillant sur base du formulaire type établi par le ministre de la Justice sur avis du Conseil supérieur de la Justice sont adressés à la commission d'évaluation du stage compétente.

§ 5. Le stagiaire visé au § 2 ainsi que le stagiaire visé au § 3, reçoit une copie du rapport de stage.

Si les informations contenues dans un ou plusieurs rapports sont défavorables, le chef de corps rend un

In de loop van het jaar volgend op hun aanwijzing moeten zij een gespecialiseerde opleiding volgen die jaarlijks wordt georganiseerd in het kader van de opleiding voor magistraten bedoeld in artikel 259*bis*, § 2.

De aanwijzing geldt voor een periode van vier jaar en kan worden verlengd in geval van een positieve evaluatie.

Alvorens tot de evaluatie over te gaan, vraagt de korpschef het advies van de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

De evaluatie wordt beheerst door het bepaalde in de artikelen 259*nonies* en 259*decies*, § 2. De evaluatie vindt plaats binnen de termijn bedoeld in artikel 259*undecies*, § 1. De evaluatie kan leiden tot een beoordeling «goed» of «onvoldoende».

De gespecialiseerde opleiding is vier jaar geldig, te rekenen vanaf de aanwijzing als stagemeester. De verplichting een opleiding te volgen geldt tevens voor de stagemeester die op het einde van de periode van vier jaar gunstig wordt geëvalueerd.

De vaste stagemeesters worden aangewezen in de hoedanigheid van plaatsvervangend stagemeesters voor dezelfde rechtscolleges van de andere arrondissementen van het rechtsgebied van het hof van beroep. In geval van verhindering van de vaste stagemeester, wijst, naar gelang van het geval, de eerste voorzitter van het hof van beroep of de procureur-generaal bij het hof van beroep de plaatsvervangende stagemeester aan die eerstgenoemde vervangt.

Ingeval de gerechtelijke stagiair zich binnen zes maanden voor het einde van de stage kandidaat stelt voor een benoeming, brengt hij daarvan onmiddellijk de stagemeester op de hoogte die, indien hij eveneens naar dezelfde betrekking solliciteert, moet worden vervangen door een andere door de korpschef aangewezen stagemeester.

§ 5. Voor elke stage bedoeld in § 2, derde lid, a b en c, en vierde lid, a, b en c, wordt aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage een door de stagiair opgesteld rapport bezorgd, alsmede een stageverslag opgesteld door de dienst waarin stage is gelopen op grond van het door de minister van Justitie op advies van de Hoge Raad voor de Justitie vastgestelde standaardformulier.

§ 5. Zowel de stagiair vermeld in § 2 als de stagiair vermeld in § 3 ontvangt een afschrift van het stageverslag.

Indien de inhoud van een of meer verslagen ongunstig is, geeft de korpschef advies, na de betrokkene te

avis après avoir entendu l'intéressé. L'accomplissement de cette formalité est mentionné dans le rapport communiqué au ministre de la Justice.

Pour les stages visés au § 2, alinéa 3, d et e et alinéa 4, d, un rapport de stage est établi tous les trois mois par le maître de stage compétent sur base du formulaire type établi par le ministre de la Justice, sur avis du Conseil supérieur de la Justice.

Les rapports de stage et les éventuelles observations du stagiaire s'y rapportant sont adressés, selon le cas, par le maître de stage ou par le service accueillant, à la commission d'évaluation du stage compétente.

Le maître de stage qui en cours de stage constate que le stagiaire ne semble pas disposer des aptitudes requises pour être magistrat peut adresser avant la fin des trois mois un rapport supplémentaire motivé à la commission d'évaluation du stage compétente. Copie est adressée au stagiaire.

La commission d'évaluation du stage compétente peut à tout moment du stage demander un rapport supplémentaire au maître de stage ou entendre le stagiaire.

Le stagiaire reçoit une copie de chaque rapport de stage. Il peut adresser ses observations par écrit, selon le cas, au maître de stage ou au service accueillant dans les 10 jours de la réception du rapport.

Si les informations contenues dans un ou plusieurs rapports de stage sont défavorables, la commission d'évaluation du stage compétente rend un avis au ministre de la Justice après avoir entendu l'intéressé.

La commission d'évaluation du stage peut imposer une adaptation des modalités du stage après avoir recueilli l'avis du maître de stage et après avoir entendu le stagiaire.

Le cas échéant, la commission d'évaluation du stage compétente peut proposer au ministre de la Justice, après avoir entendu le stagiaire et reçu les réactions des chefs de corps des juridictions concernées, une nouvelle affectation du stagiaire.

hebben gehoord. Van de inachtneming van dit voorschrift wordt melding gemaakt in het aan de minister van Justitie toegezonden verslag.

Voor de stages bedoeld in § 2, derde lid, d en e, en vierde lid, d, stelt de bevoegde stagemeeester om de drie maanden een stageverslag op op grond van het door de minister van Justitie op advies van de Hoge Raad voor de Justitie vastgestelde standaardformulier.

Naar gelang van het geval bezorgt de stagemeeester of de dienst waarin stage is gelopen de stageverslagen met betrekking tot de stage en de desbetreffende eventuele opmerkingen van de stagiair aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage.

De stagemeeester die in de loop van de stage vaststelt dat de stagiair niet over de vereiste vaardigheden blijkt te beschikken om magistraat te zijn, kan voor het einde van bedoelde termijn van drie maanden een met redenen omkleed bijkomend verslag bezorgen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage. Een afschrift ervan wordt bezorgd aan de stagiair.

De bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage kan de stagemeeester op ieder tijdstip van de stage een bijkomend verslag vragen of de stagiair horen.

Indien de inhoud van een of meer stageverslagen ongunstig is, verleent de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage advies aan de minister van Justitie, na de betrokkene te hebben gehoord.

De commissie voor de evaluatie van de stage kan een aanpassing van de wijze waarop de stage verloopt opleggen, na het advies van de stagemeeester te hebben ingewonnen en de stagiair te hebben gehoord.

Na de stagiair te hebben gehoord en de reacties van de korpschefs van de betrokken rechtscollages te hebben gekregen, kan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage in voorkomend geval aan de minister van Justitie voorstellen de stagiair een andere stageplaats op te leggen.

Na de stagiair te hebben gehoord en op grond van het advies van de betrokken korpschef, kan de commissie voor de evaluatie van de stage de minister van Justitie tevens voorstellen de stage te beëindigen.

La commission d'évaluation du stage peut également proposer au ministre de la Justice de mettre fin au stage après avoir entendu le stagiaire et sur avis du chef de corps concerné. Lorsque le Ministre de la Justice met fin au stage de manière anticipative pour cause d'inaptitude professionnelle, le stagiaire reçoit un préavis de trois mois qui prend cours à l'expiration du mois civil pendant lequel il est notifié à l'intéressé.

La proposition de changement d'affectation et de mettre fin au stage font l'objet d'un rapport circonstancié auquel sont joints les rapports de stage et les observations du stagiaire.

Six mois avant la fin, selon le cas, du 48ième ou du 36ième mois de stage la commission d'évaluation du stage compétente rédige un rapport final circonstancié qui sera joint au dossier de nomination du stagiaire. Copie de ce rapport est adressée au stagiaire par lettre recommandée à la poste. Le stagiaire transmet ses éventuelles observations à la commission d'évaluation du stage compétente dans les quinze jours à compter de la réception de ce rapport. Copie de tous les rapports, y compris le compte rendu du stagiaire pour les stages visés au §2, alinéa 3, a, b et c et alinéa 4 a, b et c et des éventuelles observations du stagiaire est adressée au ministre de la Justice.

§ 6. Le stage peut être suspendu pour des motifs légitimes par le Ministre de la Justice, soit **sur avis motivé de la commission d'évaluation du stage compétente**, soit à la demande de l'intéressé.

§ 6. Le ministre de la Justice peut, après avoir entendu l'intéressé et sur l'avis motivé du chef de corps et de la commission de nomination compétente, mettre fin au stage de manière anticipative pour cause d'inaptitude professionnelle ou de motifs graves moyennant un préavis de trois mois. Le délai de préavis prend cours à l'expiration du mois civil pendant lequel le préavis est notifié à l'intéressé.

Dans ce cas, l'intéressé est soumis, pendant la période du préavis, au statut des agents temporaires défini aux articles 8, 16 et 17 de l'arrêté du Régent du 30 avril 1947 fixant le statut des agents temporaires.

Le stage peut être suspendu pour des motifs légitimes par le ministre de la Justice, soit d'office, soit à la demande de l'intéressé.

En cas de suspension ou d'absence ininterrompue pendant plus d'un mois, le stage est prolongé de plein droit de la même durée sans que cette prolongation puisse dépasser **seize mois dans le cadre du stage de 48 mois et un an dans le cadre du stage de 36 mois**.

Les deux alinéas qui précèdent ne sont pas applicables aux congés liés à la protection de la maternité visés à l'article 39 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, lesquels sont assimilés à des périodes de stage.

§ 6. Wegens professionele ongeschiktheid of om ernstige redenen kan de minister van Justitie de stage, op gemotiveerd advies van de korpschef en de bevoegde benoemingscommissie, vroegtijdig beëindigen, na de betrokkene te hebben gehoord, en met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden. De opzegtermijn gaat in na het verstrijken van de kalendermaand waarin de opzegging ter kennis wordt gebracht van de betrokkene.

In dat geval is de betrokkene tijdens de opzegtermijn onderworpen aan het statuut van de tijdelijke ambtenaren bedoeld in de artikelen 8, 16 en 17 van het besluit van de Regent van 30 april 1947 houdende vaststelling van het statuut van het tijdelijk personeel.

De stage kan om gegronde redenen worden geschorst door de minister van Justitie, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de betrokkene.

Indien de minister van Justitie de stage voortijdig beëindigt wegens professionele ongeschiktheid, krijgt de stagiair een opzegtermijn van drie maanden die ingaat na het verstrijken van de kalendermaand waarin de opzegging ter kennis wordt gebracht van de betrokkene.

Van het voorstel tot wijziging van de stageplaats of tot beëindiging van de stage wordt een omstandig verslag gemaakt waaraan de stageverslagen en de opmerkingen van de stagiair worden toegevoegd.

Zes maanden, naar gelang van het geval, voor het einde van de 48ste of 36ste maand van de stage, stelt de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage een omstandig eindverslag op dat bij het benoemingsdossier van de stagiair wordt gevoegd. Een afschrift van dit verslag wordt bij ter post aangetekende brief aan de stagiair bezorgd. De stagiair bezorgt zijn eventuele opmerkingen aan de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage binnen vijftien dagen te rekenen vanaf de ontvangst van dit verslag. Een afschrift van alle verslagen, daaronder begrepen van het rapport van de stagiair voor de stages bedoeld in § 2, derde lid, a, b en c, en vierde lid, a, b en c, en van de eventuele opmerkingen van de stagiair, wordt overgezonden aan de minister van Justitie.

§ 6. De stage kan om gegronde redenen worden geschorst door de Minister van Justitie, hetzij **op grond van een met redenen omkleed advies van de bevoegde commissie voor de evaluatie van de stage**, hetzij op verzoek van de betrokkene.

In geval van een onafgebroken schorsing of afwezigheid van meer dan een maand wordt de stage van rechtswege met eenzelfde termijn verlengd zonder dat deze verlenging meer dan **zestien maanden kan bedragen in het kader van de stage van 48 maanden en een jaar in het kader van de stage van 36 maanden**.

De twee vorige leden zijn niet van toepassing op de in artikel 39 van de arbeidswet van 16 maart 1971 bedoelde verloven met betrekking tot moederschapsbescherming, die worden gelijkgesteld met stageperiodes.

En cas de suspension ou d'absence ininterrompue pendant plus d'un mois, le stage est prolongé de plein droit de la même durée que cette prolongation puisse dépasser un an dans le cadre du stage visé au § 2 et six mois dans le cadre du stage visé au § 3.

Les deux alinéas qui précèdent ne sont pas applicables aux congés liés à la protection de la maternité visés à l'article 39 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, lesquels sont assimilés à des périodes de stage.

Lorsque la nomination du stagiaire ne peut avoir lieu, à la fin du 36e ou du 18e mois selon le cas, faute de place vacante pour laquelle le stagiaire entre en ligne de compte pour une nomination, le ministre de la Justice peut prolonger la durée du stage au tribunal ou au sein d'un parquet d'une ou de deux périodes de six mois.

Durant ces périodes, le stagiaire peut exercer une suppléance.

§ 7. Les stagiaires judiciaires nommés conformément au § 1er sont appelés en service en cette qualité après avoir prêté le serment prévu à l'article 2 du décret du 20 juillet 1831 concernant le serment.

Le stagiaire n'a pas la qualité de magistrat.

Le stagiaire a, pour la durée du stage au parquet du procureur du Roi ou pour la durée du stage au parquet de l'auditeur du travail, la qualité d'officier de police judiciaire, auxiliaire respectivement du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail, mais il ne peut en exercer les fonctions que sur commissionnement par le procureur général.

Après 6 mois de stage, il peut être commissionné par le procureur général (...) pour exercer en tout ou en partie les fonctions du ministère public pour la seule durée du stage au parquet du procureur du Roi et/ou de l'auditeur du travail (...).

Dans le cas du stage visé au § 2, le stagiaire peut être assumé en qualité de greffier, après 15 mois de stage, conformément à l'article 329.

Dans le cas du stage visé au § 2, le stagiaire judiciaire assiste le ou les juges composant la chambre du tribunal au sein duquel il est affecté. Il assiste au délibéré, mais n'exerce aucune suppléance.

Ces affectations sont portées à la connaissance du maître de stage visé au § 2 ou au § 3, ainsi que des chefs de corps respectifs.

Lorsque la nomination du stagiaire ne peut avoir lieu à la fin du 48ème ou du 36ème mois de stage selon le cas, faute de place vacante pour laquelle le stagiaire entre en ligne de compte pour une nomination, le Ministre de la Justice peut prolonger la durée du stage d'une à quatre périodes de six mois au sein d'un tribunal ou d'un parquet qu'il désigne.

Durant ces périodes, le stagiaire peut exercer une suppléance.

§ 7. Les stagiaires judiciaires nommés conformément au § 1er sont appelés en service en cette qualité après avoir prêté le serment prévu à l'article 2 du décret du 20 juillet 1831 concernant le serment.

Le stagiaire n'a pas la qualité de magistrat.

Le stagiaire a, pour la durée du stage au parquet du procureur du Roi ou pour la durée du stage au parquet de l'auditeur du travail, la qualité d'officier de police judiciaire, auxiliaire respectivement du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail, mais il ne peut en exercer les fonctions que sur commissionnement par le procureur général.

Après 6 mois de stage **au parquet**, il peut être commissionné par le procureur général) pour exercer en tout ou en partie les fonctions du ministère public pour la seule durée du stage au parquet du procureur du Roi et/ou de l'auditeur du travail (...).

Le stagiaire peut être assumé en qualité de greffier, pendant le stage au siège, conformément à l'article 329.

Pendant le stage au siège le stagiaire judiciaire assiste le ou les juges composant la chambre du tribunal au sein duquel il est affecté. Il assiste au délibéré, mais n'exerce aucune suppléance.

Ces affectations sont portées à la connaissance du maître de stage **visé au § 4, alinéa 1er** ainsi que des chefs de corps respectifs.

Les fonctions de stagiaire judiciaire sont incompatibles avec toute autre fonction rémunérée. Le ministre de la Justice peut toutefois, sur avis du procureur général, autoriser l'intéressé à exercer les fonctions visées à l'article 294, alinéa 1er.

In geval van een onafgebroken schorsing of afwezigheid van meer dan een maand wordt de stage van rechtswege met eenzelfde termijn verlengd zonder dat deze verlenging meer dan een jaar kan bedragen in het kader van de stage bedoeld in § 2 en zes maanden in het kader van de stage bedoeld in § 3.

De twee vorige leden zijn niet van toepassing op de in artikel 39 van de arbeidswet van 16 maart 1971 bedoelde verloven met betrekking tot moederschapsbescherming, die worden gelijkgesteld met stageperiodes.

De minister van Justitie kan de duur van de stage in een rechtbank of bij een parket met een of twee periodes van zes maanden verlengen wanneer bij het einde van respectievelijk de 36e maand of de 18e maand de benoeming van de stagiair niet kan plaatshebben bij gebrek aan een openstaande plaats waarvoor de stagiair in aanmerking komt voor benoeming. Gedurende deze periodes, kan de stagiair een rechter vervangen.

§ 7. De gerechtelijke stagiairs benoemd overeenkomstig § 1 worden in die hoedanigheid in dienst genomen nadat zij de eed hebben afgelegd die bepaald is in artikel 2 van het decreet van 20 juli 1831 betreffende de eed.

De stagiair heeft niet de hoedanigheid van magistraat.

(De stagiair heeft, voor de duur van de stage bij het parket van de procureur des Konings of voor de duur van de stage bij het parket van de arbeidsauditeur, de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulp-officier respectievelijk van de procureur des Konings en van de arbeidsauditeur, maar mag in deze hoedanigheid niet optreden dan na aanstelling door de procureur-generaal.)

Na 6 maanden stage kan hij door de procureur-generaal (...) worden aangesteld om het ambt van openbaar ministerie geheel of ten dele uit te oefenen, enkel voor de duur van de stage bij het parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur (...).

In geval van stage als bedoeld in § 2, kan de stagiair als griffier toegevoegd worden na 15 maanden stage overeenkomstig artikel 329.

In geval van stage als bedoeld in § 2, staat de gerechtelijk stagiair de rechter of de rechters bij uit wie de kamer van de rechtbank waarvoor hem dienstaanwijzing is verleend, is samengesteld. Hij woont de beraadslagingen bij, maar kan geen rechter vervangen.

Deze dienstaanwijzingen worden ter kennis gebracht van de stagemeeester bedoeld in § 2 of § 3, en van de respectieve korpschef.

Wanneer de stagiair, naar gelang van het geval, op het einde van de 48ste of 36ste maand van de stage niet kan worden benoemd bij gebrek aan een vacante betrekking waarvoor de stagiair voor een benoeming in aanmerking komt, kan de minister van Justitie de duur van de stage met een tot vier periodes van zes maanden verlengen in een door hem aangewezen rechtbank of een parket

Gedurende deze periodes, kan de stagiair een plaatsvervanging waar te nemen .

§ 7. De gerechtelijke stagiairs benoemd overeenkomstig § 1 worden in die hoedanigheid in dienst genomen nadat zij de eed hebben afgelegd die bepaald is in artikel 2 van het decreet van 20 juli 1831 betreffende de eed.

De stagiair heeft niet de hoedanigheid van magistraat.

(De stagiair heeft, voor de duur van de stage bij het parket van de procureur des Konings of voor de duur van de stage bij het parket van de arbeidsauditeur, de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulp-officier respectievelijk van de procureur des Konings en van de arbeidsauditeur, maar mag in deze hoedanigheid niet optreden dan na aanstelling door de procureur-generaal.)

Na 6 maanden stage **in het parket** kan hij door de procureur-generaal (...) worden aangesteld om het ambt van openbaar ministerie geheel of ten dele uit te oefenen, enkel voor de duur van de stage bij het parket van de procureur des Konings en/of van de arbeidsauditeur (...).

De stagiair kan als griffier toegevoegd worden gedurende de stage in de zittende magistratuur overeenkomstig artikel 329.

Gedurende de stage in de zittende magistratuur, staat de gerechtelijk stagiair de rechter of de rechters bij uit wie de kamer van de rechtbank waarvoor hem dienstaanwijzing is verleend, is samengesteld. Hij woont de beraadslagingen bij, maar kan geen rechter vervangen.

Deze dienstaanwijzingen worden ter kennis gebracht van de stagemeeester bedoeld **in § 4, eerste lid**, en van de respectieve korpschef.

Het ambt van gerechtelijk stagiair is onverenigbaar met iedere andere bezoldigde betrekking. De minister van Justitie kan evenwel op advies van de procureur-generaal (...), aan de belanghebbende toestemming verlenen tot het uitoefenen van de ambten bedoeld in artikel 294, eerste lid.

Les fonctions de stagiaire judiciaire sont incompatibles avec toute autre fonction rémunérée. Le Ministre de la Justice peut toutefois, sur avis du procureur général (...), autoriser l'intéressé à exercer les fonctions visées à l'article 294, alinéa 1er.

§ 8. Le stagiaire judiciaire bénéficie d'un traitement annuel égal à celui d'un fonctionnaire du grade le moins élevé du niveau 1, appartenant au personnel des ministères, payé mensuellement à terme échu.

Il bénéficie des allocations, indemnités et rétributions complémentaires de traitement attribuées au personnel des ministères.

L'article 362 est d'application.

Le traitement est relié au chiffre d'index 138,01.

Toute la législation concernant la sécurité sociale des travailleurs, sauf celle relative aux vacances annuelles, est applicable au stagiaire judiciaire.

Art.259*nonies*.§ 1er. Les magistrats professionnels effectifs sont soumis à une évaluation écrite motivée, soit une évaluation périodique lorsqu'il s'agit d'une nomination, soit une évaluation du mandat lorsqu'il s'agit d'un mandat de chef de corps, d'un mandat adjoint ou d'un mandat spécifique.

Les évaluations périodiques sont effectuées dans les trente jours après l'expiration des délais prévus au présent chapitre. Il peut être procédé anticipativement à une nouvelle évaluation lorsque des faits particuliers se sont produits ou des constatations particulières ont été faites depuis la dernière évaluation.

§ 8. Le stagiaire judiciaire perçoit:

1° une rémunération payée à terme échu, calculée dans l'échelle de traitement A 11 qui est accordée aux agents de l'État;

2° les augmentations intercalaires prévues dans ladite échelle;

3° les allocations, indemnités et rétributions complémentaires de traitement attribuées au personnel des services publics fédéraux, dans la même mesure et aux mêmes conditions que celles imposées à celui-ci.

Lors de la nomination au stage, le traitement est fixé en prenant uniquement en considération un maximum de deux années au titre de l'expérience exigée, conformément au § 1er, alinéa 3, comme condition de participation au concours d'admission au stage.

Le régime de mobilité applicable aux traitements du personnel s'applique également à la rémunération du stagiaire. Elle est rattachée à l'indice-pivot 138,01.

Pendant la ou les périodes de prolongation du stage le traitement du stagiaire est déterminé dans l'échelle de traitement A21.

Toute la législation concernant la sécurité sociale des travailleurs, sauf celle relative aux vacances annuelles, est applicable au stagiaire judiciaire.

Art.259*nonies*.§ 1er. Les magistrats professionnels effectifs sont soumis à une évaluation écrite motivée, soit une évaluation périodique lorsqu'il s'agit d'une nomination, soit une évaluation du mandat lorsqu'il s'agit d'un mandat de chef de corps, d'un mandat adjoint ou d'un mandat spécifique.

Les évaluations périodiques sont effectuées dans les trente jours après l'expiration des délais prévus au présent chapitre. Il peut être procédé anticipativement à une nouvelle évaluation lorsque des faits particuliers se sont produits ou des constatations particulières ont été faites depuis la dernière évaluation.

Het ambt van gerechtelijk stagiair is onverenigbaar met iedere andere bezoldigde betrekking. De Minister van Justitie kan evenwel op advies van de procureur-generaal (...), aan de belanghebbende toestemming verlenen tot het uitoefenen van de ambten bedoeld in artikel 294, eerste lid.

§ 8. De gerechtelijk stagiair ontvangt een jaarwedde gelijk aan die van een ambtenaar met de laagste graad van niveau 1, behorend tot het personeel der ministeries, maandelijks betaalbaar na vervallen termijn.

Hij geniet de bijslagen, vergoedingen en bijkomende bezoldigingen die aan het personeel der ministeries worden toegekend.

Artikel 362 is van toepassing.

De wedde wordt gekoppeld aan het indexcijfer 138,01.

De gehele wetgeving betreffende de sociale zekerheid van de werknemers, met uitzondering van die betreffende de jaarlijkse vakantie, is op de gerechtelijk stagiair toepasselijk.

Art 259*nonies*§1. De werkende beroepsmagistraten worden onderworpen aan een met redenen omklede schriftelijke evaluatie, hetzij een periodieke evaluatie wanneer het een benoeming betreft, hetzij een evaluatie van het mandaat wanneer het een mandaat van korpschef, een adjunct-mandaat of een bijzonder mandaat betreft.

De periodieke evaluaties geschieden binnen dertig dagen na het verstrijken van de termijnen bepaald in dit hoofdstuk. Er kan vervroegd worden overgegaan tot een nieuwe evaluatie wanneer zich sedert de laatste evaluatie bijzondere feiten hebben voorgedaan of bijzondere vaststellingen zijn gedaan.

§ 8. De gerechtelijk stagiair ontvangt:

1° een wedde uitbetaald na vervallen termijn, berekend in de weddenschaal A11, die aan het personeel van de Staat wordt toegekend;

2° de in deze schaal voorziene tussentijdse verhogingen;

3° de bijslagen, vergoedingen en bijkomende bezoldigingen die aan het personeel van de federale overheidsdiensten worden toegekend, in dezelfde mate en onder dezelfde voorwaarden als die welke gelden voor voornoemd personeel.

Bij de benoeming tot de stage, wordt de wedde vastgesteld door enkel een maximumperiode van 2 jaar in aanmerking te nemen die geldt als de ervaring vereist overeenkomstig § 1, derde lid, als voorwaarde voor deelneming aan het vergelijkend toelatingsexamen tot de stage.

De mobiliteitsregeling die geldt voor de wedde van het personeel is ook van toepassing op de wedde van de stagiair. Zij wordt gekoppeld aan het spilindexcijfer 138,01.

Tijdens de periode(s) waarin de stage wordt verlengd, wordt de wedde van de stagiair vastgesteld in de weddenschaal A21.

De volledige wetgeving betreffende de sociale zekerheid van de werknemers, met uitzondering van die betreffende de jaarlijkse vakantie, is op de gerechtelijke stagiair toepasselijk.

Art 259*nonies*§1. De werkende beroepsmagistraten worden onderworpen aan een met redenen omklede schriftelijke evaluatie, hetzij een periodieke evaluatie wanneer het een benoeming betreft, hetzij een evaluatie van het mandaat wanneer het een mandaat van korpschef, een adjunct-mandaat of een bijzonder mandaat betreft.

De periodieke evaluaties geschieden binnen dertig dagen na het verstrijken van de termijnen bepaald in dit hoofdstuk. Er kan vervroegd worden overgegaan tot een nieuwe evaluatie wanneer zich sedert de laatste evaluatie bijzondere feiten hebben voorgedaan of bijzondere vaststellingen zijn gedaan.

L'évaluation périodique peut donner lieu à une mention «très bon », «bon », «suffisant », «insuffisant ». L'évaluation des titulaires des mandats peut donner lieu à une mention «bon »ou «insuffisant».

L'évaluation porte sur la manière dont les fonctions sont exercées, à l'exception du contenu de toute décision judiciaire, et est effectuée sur la base de critères portant sur la personnalité ainsi que sur les capacités intellectuelles, professionnelles, organisationnelles.

L'évaluation des chefs de corps porte également sur leur capacité de management et notamment sur la gestion du personnel et les initiatives prises en vue de lutter contre l'arriéré judiciaire.

Sur la proposition du Conseil supérieur, le Roi détermine les critères d'évaluation et la pondération de ces critères compte tenu de la spécificité des fonctions et des mandats, et détermine les modalités d'application de ces dispositions.

L'évaluation périodique peut donner lieu à une mention «très bon », «bon », «suffisant », «insuffisant ». L'évaluation des titulaires des mandats peut donner lieu à une mention «bon »ou «insuffisant».

L'évaluation porte sur la manière dont les fonctions sont exercées, à l'exception du contenu de toute décision judiciaire, et est effectuée sur la base de critères portant sur la personnalité ainsi que sur les capacités intellectuelles, professionnelles, organisationnelles.

L'évaluation des chefs de corps porte également sur leur capacité de management et notamment sur la gestion du personnel et les initiatives prises en vue de lutter contre l'arriéré judiciaire.

La première évaluation des magistrats nommés sur base de l'examen d'aptitude professionnelle ou de l'examen oral d'évaluation portera également sur la manière dont le magistrat aura mis en pratique la formation reçue visée à l'article 259bis-9 , § 4.

Sur la proposition du Conseil supérieur, le Roi détermine les critères d'évaluation et la pondération de ces critères compte tenu de la spécificité des fonctions et des mandats, et détermine les modalités d'application de ces dispositions.

De periodieke evaluatie kan leiden tot een beoordeling «zeer goed», «goed», «voldoende» of «onvoldoende». De evaluatie van de houders van mandaten kan leiden tot een beoordeling «goed» of «onvoldoende».

De evaluatie slaat op de wijze van ambtsuitoefening, met uitsluiting van de inhoud van een rechterlijke beslissing, en geschiedt op grond van criteria die betrekking hebben op de persoonlijkheid en de intellectuele, professionele en organisatorische capaciteiten.

De evaluatie van de korpschefs heeft tevens betrekking op hun managementcapaciteiten en inzonderheid op het personeelsbeheer en de initiatieven genomen met het oog op de bestrijding van de gerechtelijke achterstand.

De Koning bepaalt op voorstel van de Hoge Raad voor de Justitie de evaluatiecriteria en de weging van deze criteria rekening houdend met de eigenheid van de ambten en mandaten, en stelt nadere regels voor de toepassing van deze bepalingen op.

De periodieke evaluatie kan leiden tot een beoordeling «zeer goed», «goed», «voldoende» of «onvoldoende». De evaluatie van de houders van mandaten kan leiden tot een beoordeling «goed» of «onvoldoende».

De evaluatie slaat op de wijze van ambtsuitoefening, met uitsluiting van de inhoud van een rechterlijke beslissing, en geschiedt op grond van criteria die betrekking hebben op de persoonlijkheid en de intellectuele, professionele en organisatorische capaciteiten.

De evaluatie van de korpschefs heeft tevens betrekking op hun managementcapaciteiten en inzonderheid op het personeelsbeheer en de initiatieven genomen met het oog op de bestrijding van de gerechtelijke achterstand.

De eerste evaluatie van de magistraten benoemd op grond van het examen inzake beroepsbekwaamheid of van het mondeling evaluatie-examen zal ook betrekking hebben op de wijze waarop de magistraat de gevolgde opleiding bedoeld in artikel 259bis-9°, § 4, zal hebben toegepast.

De Koning bepaalt op voorstel van de Hoge Raad voor de Justitie de evaluatiecriteria en de weging van deze criteria rekening houdend met de eigenheid van de ambten en mandaten, en stelt nadere regels voor de toepassing van deze bepalingen op.

Annexe 2**Bijlage 2****CONSEIL SUPÉRIEUR DE LA JUSTICE**

Avis sur l'avant-projet de loi modifiant diverses dispositions du Code judiciaire relatives à l'accès à la magistrature

**Approuvé par l'assemblée générale
le 26 avril 2006**

TABLE DES MATIÈRES

LIGNES DE FORCE DE L'AVIS	1
Section 1: Introduction	2
Section 2: Le stage unique	2
Section 3: L'agencement et la durée du stage	5
1. Le stage externe	5
2. Le stage au sein des juridictions	5
3. L'agencement et la durée totale du stage	5
Section 4: L'évaluation du stagiaire et ses conséquences	8
Section 5: L'arrivée à son terme du stage et le prolongement du stage	10
Section 6: La cohérence entre les voies d'accès à la magistrature	12
1. Dans le cadre de l'avant-projet	12
2. Dans la variante soutenue par la CSJ	15
Section 7: Les autres modifications intéressantes du projet	16
Section 8: Les dispositions transitoires	17

HOGE RAAD VOOR DE JUSTITIE

Advies over het voorontwerp van wet tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de toegang tot de magistratuur

**Goedgekeurd door de algemene vergadering
op 26 april 2006**

INHOUDSTAFEL

KRACHTLIJNEN VAN HET ADVIES	1
Afdeling 1 : Inleiding	2
Afdeling 2 : De eenheidsstage	2
Afdeling 3 : Verloop en duur van de stage	5
1. De buitenstage	5
2. De stage binnen de rechtscolleges	5
3. Het verloop en de totale duur van de stage	5
Afdeling 4 : De evaluatie van de stagiair en de gevolgen daarvan	8
Afdeling 5 : Het aflopen van de stagetermijn en verlenging	10
Afdeling 6 : De coherentie tussen de toegangswegen tot de magistratuur	12
1. In het kader van het voorontwerp	12
2. In de variante waar de HRJ achter staat	15
Afdeling 7 : De andere interessante wijzigingen in het ontwerp	16
Afdeling 8 : De overgangsbepalingen	17

LIGNES DE FORCE DE L'AVIS

Le CSJ partage l'idée de réformer le stage judiciaire, il a d'ailleurs émis une recommandation détaillée dans ce sens en 2004.

Le CSJ plaide encore pour le retour à un stage unique pour tous les stagiaires, à savoir un stage qui ouvre la voie à une nomination tant au parquet qu'au siège.

Le CSJ estime que la construction du stage unique peut être calquée sur celle de l'actuel stage long, à savoir, successivement, une période de 15 mois au parquet, une période de stage externe de 6 mois et une période de 15 mois au siège.

Ainsi, le CSJ n'estime pas utile de prévoir des périodes de stage externe obligatoire de 6 mois, soit au SPF Justice, soit à la police, une période de 6 mois, dans ce cadre, s'apparentant plus à une rentabilisation du stagiaire qu'à de la formation.

De même, le CSJ souligne que la possibilité d'agencer le stage autrement entraînerait des problèmes très difficiles à gérer en terme de formation théorique des stagiaires qui pourraient alors se présenter à une même formation avec des bagages pratiques non équivalents.

Quant à l'évaluation des stagiaires, le CSJ estime plus pertinent de mieux responsabiliser les maîtres de stage et de prévoir une commission d'évaluation composée des 4 maîtres de stage désignés dans le cadre du stage unique (le maître de stage parquet et le maître de stage siège avec leurs suppléants respectifs).

Le CSJ pense que l'augmentation des obligations du stage, la surveillance accrue et une possibilité allégée de mettre fin au stage doivent conduire à une augmentation des possibilités de nomination.

Le CSJ insiste encore sur la nécessité de garder une cohérence tant dans les voies d'accès à la magistrature que dans les règles applicables à la carrière du magistrat: l'avant-projet met en péril la cohérence actuelle du système et ceci au détriment de la voie d'accès par le stage.

KRACHTLIJNEN VAN HET ADVIES

De HRJ deelt de idee van een hervorming van de gerechtelijke stage, en heeft in 2004 overigens al een gedetailleerde aanbeveling in die zin gedaan.

De HRJ pleit nogmaals voor een terugkeer naar een systeem waarin alle stagiairs een eenheidsstage zouden volgen, met name een stage die zowel toegang geeft tot een benoeming bij het parket als op de zetel.

De HRJ is van mening dat de constructie van de eenheidsstage geënt kan zijn op de huidige constructie van de lange stage, hetzij achtereenvolgens een periode van 15 maanden op het parket, een periode van 6 maanden externe stage en een periode van 15 maanden op de zetel.

De HRJ acht het dan ook niet nuttig om periodes van 6 maanden verplichte externe stage bij de FOD Justitie of de politie te voorzien, nu, in dit kader, een periode van 6 maanden meer lijkt op een rentabilisering van de stagiair dan op opleiding.

Evenzo onderstreept de HRJ dat de mogelijkheid om de stage anders in te richten zou kunnen leiden tot zeer moeilijk te beheren problemen op het vlak van de theoretische opleiding van de stagiairs. Stagiairs met een ongelijke praktische bagage zouden zich immers voor eenzelfde opleiding kunnen aanmelden.

Wat de evaluatie van de stagiairs aangaat, is het volgens de HRJ relevanter om de stagemeeesters te responsabiliseren en een evaluatiecommissie te voorzien die samengesteld is uit de 4 stagemeeesters die in het kader van de eenheidsstage werden aangesteld (de stagemeeester parket en de stagemeeester zetel met hun respectieve plaatsvervangers).

De HRJ denkt dat de uitbreiding van het aantal stageverplichtingen, het toegenomen toezicht en een minder logge mogelijkheid om een einde te stellen aan de stage moeten leiden tot meer benoemingsmogelijkheden.

De HRJ dringt er nogmaals op aan dat het noodzakelijk is om, zowel in de toegangswegen tot de magistratuur als in de regels die toepasselijk zijn op de loopbaan van de magistraat, coherentie te behouden: het voorontwerp brengt de coherentie die het systeem nu kent in gevaar en dit ten nadele van de toegangsweg van de stage.

Le CSJ souligne les difficultés qui pourront être temporairement rencontrées pour le recrutement par la voie du stage en raison des changements analysés dans l'avis.

Section 1: Introduction

Par courrier du 27 février 2006, la ministre de la Justice a, conformément à l'article 259*bis*-12, du Code judiciaire, sollicité l'avis du Conseil supérieur de la justice (CSJ) sur un avant-projet de loi «modifiant diverses dispositions du Code judiciaire relatives à l'accès à la magistrature», avant-projet adopté en Conseil des ministres le 10 février 2006.

L'avant-projet a pour objet principal de réformer le stage judiciaire et les modifications qui ne concernent pas le stage, si elles ont un intérêt pratique, ne changent guère les autres dispositions du Code judiciaire.

Dans ce cadre, le CSJ a déjà mené une réflexion poussée sur le stage judiciaire.

Le fruit de cette réflexion est inscrit dans un texte intitulé «Recommandation sur le stage judiciaire» qui a été approuvé par l'assemblée générale du CSJ du 30 juin 2004.

Les principales recommandations émises dans ce texte ont aussi été reproduites dans le rapport annuel 2004 du CSJ, approuvé par l'assemblée générale du 29 juin 2005.

A priori, l'avant-projet reprend à son compte de nombreux éléments des suggestions énoncées par le CSJ dans sa recommandation de 2004.

Dans cette mesure, ces points ne feront pas l'objet d'un commentaire spécifique mais seront simplement mentionnés dans le cours de l'analyse ou cités dans une rubrique spécifique.

Par contre, l'avant-projet ne retient pas l'un des principes essentiels défendu systématiquement par le CSJ, à savoir un stage unique pour l'accès tant à la fonction de membre du ministère public qu'à celle de membre du siège.

Le présent avis partira de l'analyse de cet épineux problème dont la solution conditionne la logique de l'agencement de tout le stage judiciaire.

De HRJ wijst op de moeilijkheden die de werving via de toegangsweg van de stage tijdelijk zou kunnen ervaren naar aanleiding van de in het advies geanalyseerde wijzigingen.

Afdeling 1: Inleiding

Bij brief van 27 februari 2006 heeft mevrouw de minister van Justitie de Hoge Raad voor de Justitie (HRJ), overeenkomstig artikel 259*bis*-12, van het Gerechtelijk Wetboek, verzocht om een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet «tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de toegang tot de magistratuur.»

Het voorontwerp van wet strekt in hoofdzaak tot een hervorming van de gerechtelijke stage. De wijzigingen die geen betrekking hebben op de stage hebben wel een praktisch belang maar houden nauwelijks een wijziging in van de overige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek.

De HRJ voerde in dit verband al een doorgedreven reflectie over de gerechtelijke stage.

Het resultaat van die reflectie werd op schrift gesteld in de «Aanbeveling betreffende de gerechtelijke stage» die door de algemene vergadering van de HRJ werd aangenomen op 30 juni 2004.

De belangrijkste aanbevelingen uit die tekst werden overgenomen in het Jaarlijks verslag 2004 van de HRJ, dat door de algemene vergadering werd goedgekeurd op 29 juni 2005.

Op het eerste gezicht herneemt het voorontwerp tal van elementen van de suggesties die de HRJ deed in het kader van zijn aanbeveling uit 2004.

In het kader van voorliggend advies zullen die punten dan ook niet speciaal becommentarieerd worden, maar enkel gaandeweg de analyse worden vermeld of in het kader van een specifieke rubriek worden aangehaald.

Daarentegen is een van de hoofdprincipes dat de HRJ systematisch verdedigt, met name een eenheidsstage voor de toegang tot het ambt van zowel lid van het openbaar ministerie als lid van de zetel, niet in het voorontwerp terug te vinden.

Voorliggend advies neemt de analyse van dat probleempunt als uitgangspunt nu de logica achter het verloop van de hele gerechtelijke stage afhankelijk is van de oplossing van dat probleem.

Section 2: Le stage unique

Déjà en 2002, le CSJ plaidait pour la suppression de la distinction entre le stage judiciaire court et le stage judiciaire long (voir les pages 12 et suivantes de l'avis, approuvé par l'assemblée générale du CSJ du 9 octobre 2002, «relatif au projet de loi modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne les traitements des magistrats et sur les amendements 1 à 5 proposés par le gouvernement»).

Cette prise de position n'a pas varié et a été rappelée à plusieurs reprises, notamment dans le texte de la «Recommandation sur le stage judiciaire» cité ci-dessus.

Par ailleurs, il paraît utile de rappeler les évolutions législatives successives sur ce point.

En effet, s'il existait déjà un stage judiciaire depuis la loi du 8 avril 1971, c'est seulement la loi du 18 juillet 1991 qui va créer un stage comportant une période de formation au siège.

A cette époque, le législateur avait prévu un stage unique de 3 ans qui donnait la possibilité ensuite d'être nommé, soit au siège, soit au parquet.

Très rapidement, cette loi va être modifiée par une loi du 1er décembre 1994 qui va distinguer un stage court qui donne exclusivement accès à une fonction de magistrat du ministère public et un stage long qui est nécessaire pour accéder directement à une place de magistrat du siège.

Cette modification était justifiée par une crainte de pénurie de candidats pour le ministère public.

Sur ce dernier point, il est important de noter que la situation actuelle n'est plus la même que celle qui a justifié la création d'un stage court.

En effet, depuis quelques années, les commissions de nomination constatent une augmentation significative du nombre de candidats pour les places de base (substitut et juge) ouvertes dans la magistrature.

Au surplus, et surtout, le CSJ estime que le stage judiciaire doit comprendre une formation qui intègre une vue la plus complète possible des différents aspects des fonctions judiciaires.

Afdeling 2: De eenheidsstage

Al in 2002 pleitte de HRJ ervoor om het onderscheid tussen de korte en de lange gerechtelijke stage af te schaffen (zie pagina 12 en volgende van het door de algemene vergadering van de HRJ op 9 oktober 2002 aangenomen advies «met betrekking tot het wetsontwerp tot wijziging, wat de wedden van de magistraten betreft, van het Gerechtelijk Wetboek, en over de voorgestelde amendementen 1 tot 5 van de regering»).

Dat standpunt bleef ongewijzigd en werd zelfs verschillende keren herhaald, onder meer in de bovenvermelde «Aanbeveling betreffende de gerechtelijke stage».

Voorts lijkt het nuttig de achtereenvolgende wetgevende evoluties in deze materie in herinnering te brengen.

Hoewel er al sinds de wet van 8 april 1971 een gerechtelijke stage bestond, werd pas bij de wet van 18 juli 1991 een stage met een periode van opleiding op de zetel ingevoerd.

De wetgever voorzag toen in een eenheidsstage van 3 jaar die de mogelijkheid inhield om nadien te worden benoemd op de zetel of op het parket.

Er kwam al snel een wetswijziging: een wet van 1 december 1994 voerde een onderscheid in tussen enerzijds een korte stage, die uitsluitend toegang geeft tot een ambt van magistraat van het openbaar ministerie, en anderzijds een lange stage, die vereist is om rechtstreeks toegang te krijgen tot een ambt van magistraat van de zetel.

Die wijziging werd gerechtvaardigd door een vrees voor schaarste van kandidaten voor het openbaar ministerie.

Met betrekking tot dat laatste punt dient zeker te worden aangestipt dat de huidige situatie niet langer overeenstemt met de situatie die de invoering van een korte stage rechtvaardigde.

Sinds enkele jaren immers stellen de benoemingscommissies een aanmerkelijke stijging vast van het aantal kandidaten voor de opengevallen basisplaatsen (substituut en rechter) in de magistratuur.

Bovendien, en vooral, is de HRJ van oordeel dat de gerechtelijke stage een opleiding moet omvatten die een zo volledig mogelijk beeld van de verschillende aspecten van de gerechtelijke ambten geeft.

Ainsi, un stagiaire doit passer une partie de son stage tant au parquet qu'au siège (et aussi au barreau pour ceux qui ne l'aurait pas encore pratiqué, voir ci-dessous).

Le retour à un stage unique permettra aussi au stagiaire de faire, à l'issue de son stage, un choix, en connaissance de cause, entre le parquet et le siège (actuellement, ce choix doit être effectué alors que le stagiaire est toujours au stade de la formation parquet et il n'a donc, en principe, à ce moment, aucune expérience concrète de la fonction de juge).

Le CSJ plaide ainsi pour un stage identique applicable à tous les stagiaires qui comporterait tant une période de formation au parquet qu'une période de formation au siège.

Il ne donne pas, en conséquence, son aval sur les modifications proposées dans l'avant-projet qui maintiennent la distinction non souhaitée entre un stage court et un stage long.

Section 3: L'agencement et la durée du stage

1. Le stage externe

L'avant-projet contient sur ce point deux innovations que le CSJ ne peut pas approuver dont une période obligatoire de 6 mois pour tous les stagiaires au SPF Justice (ou à un service sous l'autorité du Ministre de la Justice) et une période de 6 mois au sein de la police (obligatoire pour le stage donnant accès au parquet).

D'abord, le CSJ estime qu'une période de 6 mois dans le cadre du stage externe, et spécialement au sein du SPF Justice ou de la police, ne correspond plus à une notion de formation mais à une volonté d'obtenir une rentabilisation du travail du stagiaire ce qui n'est pas le but recherché.

Le CSJ rappelle ainsi une recommandation antérieure à savoir qu'une période de stage externe ne doit pas dépasser 3 mois au sein d'un service ou d'une institution semblable.

Ensuite, en ce qui concerne spécifiquement une période obligatoire de stage au sein du SPF Justice (ou d'un service sous l'autorité du Ministre de la Justice), cette exigence entraînerait, en plus, des problèmes pratiques pour le SPF Justice lui-même. En effet, l'exposé

Zo moet een stagiair een gedeelte van zijn stage zowel op het parket als op de zetel doorlopen (en voor wie daar nog geen stage verrichtte, ook bij de balie - zie verder).

Het opnieuw invoeren van een eenheidsstage zal de stagiair er eveneens toe in staat stellen om na afloop van zijn stage met kennis van zaken, zijn keuze te maken tussen het parket en de zetel (momenteel moet de stagiair die keuze maken wanneer hij zich nog in het stadium van de opleiding-parket bevindt en in principe dus nog geen concrete ervaring met het ambt van rechter heeft).

De HRJ pleit dan ook voor een op alle stagiairs toepasselijke identieke stage, die zowel een opleidingsperiode op het parket als een opleidingsperiode op de zetel omvat.

Bijgevolg is de HRJ het niet eens met de in het voorontwerp voorgestelde wijzigingen die het niet gewenste onderscheid tussen een korte en een lange stage behouden.

Afdeling 3: Verloop en duur van de stage

1. De buitenstage

Met betrekking tot de buitenstage bevat het voorontwerp twee innovaties die de HRJ niet kan bijtreden. Het betreft onder meer een verplichte periode voor alle stagiairs van 6 maanden op de FOD Justitie (of een dienst onder het gezag van de minister van Justitie) en een periode van 6 maanden binnen de politie (verplicht voor de parketgerichte stage).

Vooreerst is de HRJ van oordeel dat een periode van 6 maanden buitenstage, en meer speciaal binnen de FOD Justitie of de politie, niet meer beantwoordt aan het begrip opleiding maar aan de wil het werk van de stagiair te rentabiliseren, hetgeen niet het beoogde doel is.

De HRJ brengt dan ook een vorige aanbeveling in herinnering, met name dat een periode van buitenstage binnen een gelijkaardige dienst of instelling niet langer dan 3 maanden mag duren.

Voor wat vervolgens specifiek een verplichte stageperiode binnen de FOD Justitie (of een dienst onder het gezag van de Minister van Justitie) aangaat, die vereiste zou bovendien praktische problemen voor de FOD Justitie zelf met zich brengen. De memorie van toelich-

des motifs de l'avant-projet le précise expressément (voir page 7 qui mentionne que le SPF Justice «ne pourrait faire face à l'arrivée massive de stagiaires»).

Sur ce dernier point, il y a aussi lieu de souligner l'incohérence entre le texte et l'exposé des motifs de l'avant-projet, le texte prévoyant ensuite que «le stage commence par une période de six mois au parquet suivie d'une période de 6 mois au SPF Justice».

Autrement dit, dans la seule logique du texte, tous les stagiaires de première année, tant francophone que néerlandophone, se retrouveraient en même temps et pour 6 mois au SPF Justice ...

Par contre, le CSJ n'est pas opposé au principe même d'une période obligatoire pour le stage externe.

Ainsi, l'avant-projet prévoit utilement la possibilité de faire une partie du stage externe au barreau.

Le CSJ souhaiterait que, pour les stagiaires qui n'ont pas pratiqué le barreau, le stage externe comporte nécessairement une période au barreau de minimum deux mois pendant laquelle ils auraient pour tâches de suivre un avocat dans le quotidien de son activité (notamment dans l'écoute des clients, l'élaboration d'un dossier et les activités au Palais de Justice).

De même, l'idée d'une période obligatoire au sein de la police peut-être retenue pour tous les stagiaires mais devrait être limitée, dans sa durée obligatoire, à un minimum d'un mois.

Au surplus, le CSJ insiste sur le fait que le stage externe ne doit pas être utilisé comme une période bouche-trous pour augmenter artificiellement la durée totale du stage judiciaire.

La qualité et la pertinence des lieux d'exercice du stage externe doivent primer une quantité superflue et non appropriée dans le cadre de la formation recherchée.

2. Le stage au sein des juridictions

Dans la perspective d'un stage unique pour tous les stagiaires, le CSJ recommande de conserver le système applicable actuellement au stage long, à savoir une période de 15 mois au sein d'un parquet et une période de 15 mois au sein du siège.

Cette durée de 15 mois apparaît comme une durée utile et nécessaire pour une formation globale dans chacune des ces entités.

ting van het voorontwerp preciseert immers uitdrukkelijk (zie pagina 7) dat moet worden «voorkomen dat de FOD Justitie de toevloed van stagiairs niet zou aankunnen.»

Bij dat laatste punt moet ook worden gewezen op de incoherentie tussen de tekst en de memorie van toelichting van het voorontwerp, de tekst bepaalt immers vervolgens dat «de stage aanvangt met een periode van zes maanden op het parket, waarna een periode van 6 maanden bij de FOD Justitie volgt.»

Anders gezegd, indien men de logica van de tekst volgt, zullen alle – zowel Franstalige als Nederlandstalige - eerstejaarsstagiairs zich tegelijk gedurende 6 maanden op de FOD Justitie bevinden ...

Daarentegen is de HRJ niet gekant tegen het principe zelf van een verplichte periode voor de buitenstage.

Zo bepaalt het voorontwerp op nuttige wijze de mogelijkheid om een gedeelte van de buitenstage bij de balie te lopen.

De HRJ wenst dat de buitenstage voor de stagiairs zonder balie-ervaring verplicht een periode van minimum twee maanden bij de balie zou omvatten, waarbij hun opdracht erin zou bestaan een advocaat te volgen in zijn dagelijkse bezigheden (onder meer bij het luisteren naar cliënten, bij het samenstellen van een dossier en bij de activiteiten in het gerechtsgebouw).

Evenzo kan de idee van een verplichte periode voor alle stagiairs bij de politie worden behouden maar zou die periode moeten worden beperkt, wat de verplichte duur betreft, tot een maand.

Bovendien dringt de HRJ erop aan dat de buitenstage niet mag worden aangewend als tijdsvulling om de totale duur van de gerechtelijke stage kunstmatig op te trekken.

De kwaliteit en de relevantie van de plaatsen waar de buitenstage wordt gelopen, moeten in het kader van de beoogde opleiding de overhand hebben op een overbodige en ongepaste kwantiteit.

2. De stage binnen de rechtscolleges

In het vooruitzicht van een eenheidsstage voor alle stagiairs doet de HRJ de aanbeveling om het systeem dat momenteel op de lange stage toepasselijk is, te behouden, met name een periode van 15 maanden binnen een parket en een periode van 15 maanden binnen de zetel.

Een duur van 15 maanden lijkt nuttig en noodzakelijk voor een allesomvattende opleiding binnen elk van die entiteiten.

3. L'agencement et la durée totale du stage

In fine, et dans la perspective d'un stage unique, le CSJ ne perçoit pas la raison de changer la durée ou l'agencement du stage tel qu'il se présente actuellement dans le stage long, à savoir une période de 15 mois au parquet, puis une période de 6 mois de stage externe et une période de 15 mois au siège.

Au surplus, il y a lieu de souligner que la possibilité même d'un agencement différent de ces trois périodes du stage posera des problèmes très difficile à gérer en terme de formation théorique des stagiaires qui pourraient alors se présenter à une même formation avec des bagages pratiques non équivalents.

Cet argument est un argument supplémentaire pour écarter l'exigence d'une période obligatoire de 6 mois au SPF Justice dans la mesure où, comme signalé dans l'exposé des motifs de l'avant-projet, cette période ne pourrait être située au même moment pour tous les stagiaires.

Ainsi, dans la logique des recommandations du CSJ, l'agencement du stage est une question qui ne se pose que dans le cadre du stage externe et qui est donc très limitée.

Par ailleurs, dans la perspective d'un stage unique de 3 ans, le fait de modifier légèrement les conditions pour présenter le concours du stage (à savoir que l'exigence d'une expérience professionnelle d'une fonction juridique passe d'un an à deux ans et ceci pendant la période de 4 ans, et non plus 3, qui précède l'inscription au concours) n'appellent pas de remarque.

Enfin, quant à l'entrée en service du stagiaire, l'avant-projet supprime, à juste titre, la priorité générale qui était donnée aux lauréats d'un concours qui demandaient un report d'entrée en service sur les lauréats des concours organisés ultérieurement.

Cette règle encourageait en effet certains à postposer leur entrée en service pour le seul motif de bénéficier de la priorité dans le choix du lieu d'affectation.

Néanmoins, la règle retenue par l'avant-projet pourrait conduire des lauréats dans l'erreur et dans une situation très aléatoire:

3. Het verloop en de totale duur van de stage

In het vooruitzicht van een eenheidsstage ten slotte, ziet de HRJ niet in waarom een wijziging moet worden doorgevoerd in de duur of het verloop van de stage zoals die nu voor de lange stage gelden, met name een periode van 15 maanden op het parket, daarna een periode van 6 maanden buitenstage en een periode van 15 maanden op de zetel.

Bovendien dient onderstreept te worden dat de mogelijkheid zelf dat die drie onderdelen van de stage een verschillend verloop zouden hebben, zeer moeilijk te beheren problemen zal opleveren in termen van theoretische opleiding van de stagiaires, die zich voor eenzelfde opleiding zouden aanmelden met ongelijke praktische bagage.

Dat argument is een bijkomend argument om de vereiste te weerleggen van een verplichte periode van 6 maanden op de FOD Justitie nu die periode van 6 maanden, zoals opgemerkt wordt in de memorie van toelichting van het voorontwerp, zich voor alle stagiaires niet op hetzelfde moment zal kunnen situeren.

Volgens de logica van de aanbevelingen van de HRJ is het verloop van de stage dan ook een vraag die zich slechts stelt in het kader van de buitenstage en die bijgevolg zeer beperkt is.

In het vooruitzicht van een eenheidsstage van 3 jaar zijn er geen opmerkingen bij het gegeven dat de voorwaarden voor deelname aan het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage lichtjes worden gewijzigd (met name wordt de vereiste beroepservaring in een juridische functie van een op twee jaar gebracht en dit gedurende de 4 (en niet langer 3) jaar voorafgaand aan de inschrijving voor het vergelijkend examen).

Ten slotte schaft het voorontwerp, met betrekking tot de indiensttreding van de stagiair, terecht het systeem af waarbij de geslaagden van een vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage die om uitstel van indiensttreding verzochten algemene prioriteit werd verleend ten aanzien van de geslaagden van later georganiseerde vergelijkende toelatingsexamens tot de gerechtelijke stage.

Die regel zette sommigen er immers toe aan hun indiensttreding uit te stellen met als enige beweegreden prioriteit te genieten bij de keuze van de stageplaats.

Niettemin kan de regel waarvoor het voorontwerp opteert, de geslaagden een verkeerd beeld voorhouden en hen in een zeer onzekere situatie brengen:

– la règle retenue énonce que le lauréat qui, vu le nombre ouvert de places de stagiaire, était classé en ordre utile pour entrer en service mais qui signale qu'il ne souhaite pas être nommé cette année-là, entrera ensuite seulement en ligne de compte après les lauréats des concours plus récents;

– or, au moment où il prend sa décision de report, le lauréat ignore évidemment le nombre de places qui sera ouvert l'année suivante et le nombre de lauréats du concours suivant;

– si, au cours des années suivantes, le nombre de lauréats est équivalent ou supérieur au nombre prévu de places, le lauréat qui a reporté son entrée en service ne rentrera plus en ligne de compte pour une place et perdra ainsi, indirectement le bénéfice de sa réussite.

In fine et après de multiples réflexions, le CSJ estime qu'il serait plus simple et moins aléatoire de prévoir que le lauréat du concours doit entrer en service l'année de la réussite de son stage sous peine de perdre le bénéfice de cette réussite.

Cette règle serait d'autant plus cohérente qu'actuellement, il y a un délai de plusieurs mois entre l'annonce des résultats du concours et l'entrée en service du stage, délai généralement suffisant que pour permettre à un lauréat de régler ses affaires ou sa situation avant d'entrer en service.

Section 4: L'évaluation du stagiaire et ses conséquences

Pour pallier l'absence actuel d'un institut de formation, le CSJ partage l'idée de créer des commissions d'évaluation du stage.

Dans la mesure où l'exigence d'une période obligatoire de stage au SPF Justice est abandonnée et qu'ainsi, les problèmes liés à l'agencement du stage sont réduits au stage externe, le CSJ estime plus opportun de prévoir, non une seule commission francophone et une néerlandophone, mais des commissions plus proches de la réalité du stagiaire et qui seront plus susceptibles de le contrôler et le réorienter en cas de difficultés.

– de la règle qui in het voorontwerp werd gekozen, stelt dat de geslaagde die op basis van het aantal vacante plaatsen van gerechtelijk stagiair nuttig gerangschikt is voor indiensttreding, maar meldt dat hij dat jaar niet benoemd wenst te worden, nadien in de rangschikking voor indiensttreding slechts aantreedt na de geslaagden van recentere examens;

– welnu, op het ogenblik dat de geslaagde beslist om zijn indiensttreding uit te stellen is hij uiteraard niet op de hoogte van het aantal plaatsen dat het jaar nadien vacant zal zijn en al evenmin van het aantal geslaagden van het volgende vergelijkende examen;

– indien er nu tijdens de volgende jaren evenveel geslaagden zijn als er vacante plaatsen zijn, komt de geslaagde die zijn indiensttreding destijds uitstelde niet meer in aanmerking voor een plaats en verliest hij zodoende, indirect het genot van zijn slagen.

In fine en na diepgaande reflectie is de HRJ van oordeel dat de situatie eenvoudiger en minder onzeker zou zijn wanneer wordt bepaald dat de geslaagden van het vergelijkend examen in dienst dienen te treden gedurende het jaar van het welslagen, op straffe het voordeel van dat welslagen te verliezen.

Die regel zou des te coherenter zijn aangezien er momenteel verschillende maanden verlopen tussen de aankondiging van de resultaten van het vergelijkend examen en de indiensttreding, en dit een termijn is die over het algemeen voldoende lang is opdat een geslaagde zijn zaken of situatie kan regelen vooraleer in dienst te treden.

Afdeling 4: De evaluatie van de stagiair en de gevolgen daarvan

Om het huidige ontbreken van een opleidingsinstituut te ondervangen, deelt de HRJ de idee om evaluatiecommissies voor de stage in te richten.

Voor zover de vereiste van een verplichte periode van stage binnen de FOD Justitie wordt opgegeven en zodoende de problemen die met het verloop van de stage verband houden, beperkt worden tot de buitenstage, acht de HRJ het meer aangewezen dat niet wordt voorzien in één Franstalige en één Nederlandstalige commissie, maar wel in commissies die dichter bij de werkelijkheid van de stagiair staan en die beter in staat zullen zijn toezicht te houden op de stagiair en deze in geval van moeilijkheden bij te sturen.

Dans ce cadre, dans le système actuel du stage long, il est prévu un maître de stage pour le parquet et un maître de stage pour le siège, chacun ayant aussi un suppléant désigné.

Dans la perspective du stage unique tel que préconisé par le CSJ, la commission d'évaluation de chaque stagiaire serait utilement composée des deux maîtres de stage susvisés et de leurs deux suppléants.

L'idée retenue pour cette composition est aussi de responsabiliser tous les maîtres de stage, de pouvoir intervenir plus rapidement en cas de défaillance du stagiaire et ceci pendant toute la durée du stage.

D'ailleurs et dans ce cadre et si, comme préconisé par le CSJ, l'obligation d'une période de stage de 6 mois au sein du SPF Justice est abandonnée, la présence du directeur général de la direction générale de l'ordre judiciaire dans une commission d'évaluation n'est plus justifiée.

De même, pour l'hypothèse où les auteurs de l'avant-projet persistaient dans leur optique, le CSJ émet encore les plus grandes réserves quant à la composition de la commission d'évaluation telle que prévue dans l'avant-projet, à savoir une majorité de personnes qui n'ont pas une pratique dans le monde judiciaire et ceci compte tenu de la mission très spécifique donnée à cette commission.

Si les recommandations du CSJ sur ce point devaient être retenues, il y aurait lieu d'adapter en conséquence, dans l'avant-projet, les missions de la commission d'évaluation.

Dans cette même logique, le CSJ estime que tous les rapports qui devaient être établis par le seul maître de stage devraient être dressés au nom de la commission et qu'il serait utile de préciser dans les textes légaux que la commission peut, à tout moment, adresser un rapport circonstancié au Ministre de la Justice contenant, soit une proposition de changement d'affectation du stagiaire, soit une proposition de fin anticipée du stage.

Au surplus, plusieurs innovations prévues dans l'avant-projet peuvent être utilement conservées, telles la périodicité de trois mois pour les rapports de stage à établir par la commission et ceci sur un formulaire type à établir, la nécessité d'un rapport final circonstancié, les garanties données au stagiaire quant à la connaissance desdits rapports et à leur possibilité de défense dans les hypothèses où le stage ne se déroule pas d'une manière satisfaisante.

In dat verband voorziet het huidige systeem van de lange stage in een stagemeeester voor het parket en een stagemeeester voor de zetel, voor wie telkens ook een plaatsvervanger wordt aangewezen.

In het vooruitzicht van de eenheidsstage zoals die door de HRJ wordt voorgestaan, zou de evaluatiecommissie van elke stagiair dienstig zijn samengesteld uit de twee bovenvermelde stagemeeesters en hun twee plaatsvervangers.

De idee achter die samenstelling is ook dat alle stage-meesters worden geresponsabiliseerd, dat zij sneller kunnen optreden wanneer de stagiair tekort schiet en dit gedurende de hele duur van de stage.

In dit verband is overigens, indien wordt afgestapt – zoals de HRJ voorstaat – van de verplichting van een stageperiode van 6 maanden bij de FOD Justitie, de aanwezigheid van de directeur-generaal van het directoraat-generaal rechterlijke orde in een evaluatiecommissie niet langer gerechtvaardigd.

Evenzo heeft de HRJ, in de veronderstelling dat de auteurs van het voorontwerp in hun visie volharden, het grootst mogelijke voorbehoud bij de samenstelling van de evaluatiecommissie die in het voorontwerp is bepaald, met name een meerderheid van personen zonder praktijkervaring in de gerechtelijke wereld en dit rekening houdend met de zeer specifieke opdracht die aan die commissie wordt toevertrouwd.

Indien met betrekking tot dit punt de aanbevelingen van de HRJ in aanmerking worden genomen, zou het voorontwerp moeten worden aangepast voor wat de missies van de evaluatiecommissie betreft.

In diezelfde logica is de HRJ van mening dat alle verslagen die de stagemeeester alleen diende op te stellen, namens de commissie dienen te worden opgesteld. Voorts zou het nuttig zijn in de wetteksten te preciseren dat de commissie op ieder ogenblik de Minister van Justitie een omstandig verslag kan richten met ofwel een voorstel voor een andere stageplaats voor de stagiair, ofwel een voorstel om de stage vervroegd te beëindigen.

Bovendien kunnen veel van de innovaties uit het voorontwerp nuttig behouden blijven, zoals de periodieke verplichting voor de commissie om driemaandelijks een stageverslag op te stellen aan de hand van een op te maken standaardformulier, de noodzaak een omstandig eindverslag op te stellen, de waarborgen voor de stagiairs met betrekking tot de kennisneming van die verslagen en de mogelijkheid zich te verdedigen in de veronderstelling dat het verloop van de stage geen voldoening zou schenken.

Section 5: L'arrivée à son terme du stage et le prolongement du stage

Tant dans le système de l'avant-projet que dans la variante partielle proposée par le CSJ, se retrouve l'idée que le stage doit être efficacement contrôlé et qu'il doit y être mis fin si le stagiaire ne satisfait pas aux exigences requises pour exercer une fonction de magistrat.

En contrepartie de cette rigueur, le CSJ estime que les possibilités de nomination doivent être augmentées pour le stagiaire qui a accompli normalement l'ensemble de son stage.

Certes, il ne peut être question de garantir de manière absolue une place dans la magistrature mais d'améliorer les possibilités de nomination et ceci dans un délai raisonnable.

Dans ce sens, le législateur pourrait s'interroger utilement sur la possibilité de prévoir des places de magistrats réservées en priorité aux stagiaires, sauf décision spécialement motivée des CND (cette priorité ne devrait pas rencontrer une opposition de la part de la Cour d'arbitrage qui, dans le cadre d'un recours contre la troisième voie d'accès à la magistrature, a elle-même préconisé la création de quota en fonction des différentes voies d'accès, voir son arrêt n° 14 du 28 janvier 2003).

Au surplus, pour que les possibilités de nomination soient améliorées, le CSJ souligne encore l'importance de prévoir chaque année, à la base, un nombre de postes de stagiaire qui pourra correspondre à des places qui s'ouvriront dans la magistrature en temps utile.

Sur ce point, on peut souligner les difficultés importantes qui ont été et sont rencontrées en raison du nombre très important de postes de stagiaire ouvert à la fin des années 1990 et au début des années 2000 (le nombre de stagiaires en service, qui n'atteignait pas le nombre de 30 durant les années 1993 à 1995 et passé à plus de 60 pour les années 1998 à 2002).

Quant au prolongement du stage, si, dans le système légal actuel, une période de prolongement est inévitable en raison du temps nécessaire à la procédure de nomination comme magistrat, il n'est pas souhaitable que cette période se prolonge indûment.

Afdeling 5: Het aflopen van de stagetermijn en verlenging

Zowel het in het voorontwerp voorgestelde systeem als de gedeeltelijke variant die de HRJ voorstelt, bevatten de idee dat de stage doeltreffend moet worden gecontroleerd en dat aan de stage een einde moet worden gesteld indien de stagiair niet beantwoordt aan de vereisten om een magistraatsambt uit te oefenen.

De HRJ is van oordeel dat, als tegenprestatie voor deze strengheid, de benoemingsmogelijkheden moeten toenemen voor de stagiair die op normale wijze zijn hele stage heeft doorlopen.

Weliswaar kan er geen sprake zijn van een absolute waarborg op een plaats in de magistratuur, maar wel van een verbetering van de mogelijkheden om binnen een redelijke termijn te worden benoemd.

In die zin zou de wetgever zich nuttig kunnen afvragen of het mogelijk is vacante plaatsen van magistraat prioritair voor te behouden aan de gerechtelijk stagiairs, behoudens bijzonder gemotiveerde beslissing van de BAC's (die prioriteit zou normaliter geen tegenwerping mogen ondervinden van het Arbitragehof dat, in het kader van een beroep tegen de derde toegangsweg tot de magistratuur zich zelf heeft uitgesproken vóór de invoering van quota overeenkomstig de verschillende toegangswegen tot de magistratuur, zie het arrest van het Arbitragehof nr. 14 van 28 januari 2003).

Opdat er meer benoemingsmogelijkheden zouden zijn onderstreept de HRJ bovendien nogmaals dat het belangrijk is om elk jaar, aan de basis, een aantal stageplaatsen te voorzien dat kan overeenstemmen met plaatsen die te gepaste tijde zullen openvallen binnen de magistratuur.

Met betrekking tot dit punt kan worden gewezen op de grote moeilijkheden die zich voordoen en hebben voorgedaan vanwege het hoge aantal stageplaatsen die aan het einde van de jaren 1990 en bij het begin van de jaren 2000 werden opengesteld (waar het aantal stagiairs in dienst in de jaren 1993 tot 1995 nog geen dertig eenheden bereikte, liep dit voor de jaren 1998 tot 2002 op tot meer dan 60).

Met betrekking tot de verlenging van de stage is in het huidige wettelijke systeem een periode van verlenging weliswaar onvermijdelijk vanwege de tijd die nodig is om de procedure voor een benoeming in de magistratuur af te handelen, maar is het niet wenselijk dat die verlenging onnodig wordt verlengd.

Le CSJ estime ainsi que le système actuel de deux prolongations de 6 mois doit être conservé et ne peut-être allongé.

Si, néanmoins, le législateur persistait dans sa volonté de prévoir des possibilités de prolongations plus nombreuses, il serait impératif de prévoir, au bout d'une certaine période, une réactualisation du rapport final du stagiaire.

Par ailleurs, le CSJ s'est déjà prononcé dans ses recommandations sur le problème créé par l'introduction un peu hâtive de la possibilité pour un stagiaire en prolongation de stage d'exercer une suppléance (voir la dernière phrase de § 6 de l'article 259octies du Code judiciaire).

En effet, durant son stage, le stagiaire n'a pas la qualité de magistrat. A la fin de son stage, il ne l'a toujours pas.

Est-il logique qu'il puisse exercer une suppléance sans avoir cette qualité?

Dans le système actuel, la règle semble d'autant plus étonnante qu'elle s'applique aussi aux stagiaires qui n'ont fait que le stage court, à savoir à des stagiaires qui n'ont reçu aucune formation au siège.

Dans l'idée, défendue par le CSJ, d'un stage unique qui compterait ainsi nécessairement une période au siège, la règle est moins contestable.

A l'avis du CSJ, une suppléance pour le stagiaire en prolongation du stage ne pourrait être admise que dans le cadre d'un siège composé, par ailleurs, de deux juges professionnels.

Ainsi, il ne pourrait être possible, pour le stagiaire en prolongation de stage, d'exercer une suppléance au sein des tribunaux du travail ou du commerce (ces tribunaux étant composés d'un seul magistrat professionnel siégeant avec deux assesseurs non professionnels).

Zo is de HRJ van oordeel dat het huidige systeem van twee verlengingen van zes maanden behouden moet blijven en niet verder verlengd mag worden.

Indien evenwel de wetgever volhardt in zijn wil om de mogelijkheden voor verlenging uit te breiden, zou er absoluut moeten worden bepaald dat na verloop van een bepaalde periode het eindverslag van de stagiair opnieuw wordt geactualiseerd.

Bovendien heeft de HRJ zich in het kader van zijn aanbevelingen al uitgesproken over het probleem dat ontstond naar aanleiding van de enigszins overhaast ingevoerde mogelijkheid voor een stagiair die in een verlenging zit om een plaatsvervangende uit te oefenen (zie de laatste zin van § 6 van artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek).

Tijdens zijn stage heeft de stagiair immers niet de hoedanigheid van magistraat. Aan het einde van zijn stage heeft hij die nog steeds niet.

Is het logisch dat hij een plaatsvervangende kan uitoefenen zonder dat hij die hoedanigheid bezit?

In het huidige systeem lijkt de regel des te meer verbazingwekkend daar hij ook van toepassing is op de stagiairs die enkel de korte stage hebben doorlopen, met name stagiairs die geen enkele opleiding op de zetel hebben genoten.

In het door de HRJ verdedigde idee van een eenheidsstage, met bijgevolg per definitie een periode op de zetel, is de regel minder betwistbaar.

Naar de mening van de HRJ kan voor de stagiair die in een verlenging van zijn stage zit, een plaatsvervangende slechts worden toegestaan in het kader van een zetel die naast die stagiair ook is samengesteld uit twee beroepsrechters.

Zo zou het niet mogelijk mogen zijn voor de stagiair die zich in de verlenging van zijn stage bevindt, om een plaatsvervangende uit te oefenen in de arbeidsrechtbanken of de rechtbanken van koophandel (aangezien de samenstelling van die rechtbanken maar één beroepsmagistraat telt met twee niet beroeps-magistraten als bijzitters).

Section 6: La cohérence entre les voies d'accès à la magistrature

1. Dans le cadre de l'avant-projet

Quant aux autres mesures figurant dans le projet, elles sont, principalement, des dispositions destinées à maintenir une cohérence dans les voies d'accès à la magistrature.

C'est le cas, notamment, de l'augmentation du nombre d'année d'expérience demandé pour pouvoir être nommé substitut ou juge par la voie de l'examen d'aptitude.

Mais peut-on encore vraiment parler de cohérence dans les voies d'accès et d'un stage judiciaire qui serait toujours «la voie royale» pour l'accès à la magistrature?

Dans le cadre de l'avant projet, pour le jeune qui souhaite devenir magistrat au parquet:

– s'il choisit la voie du stage, il pourra devenir magistrat après au minimum 6 ans, soit 2 ans d'expérience préalable, un an pour passer les épreuves du concours et 3 ans de stage, et ceci sans compter que l'avant projet prévoit une possibilité de prolongation de 4 fois 6 mois (au lieu de 2 fois 6 mois dans le système antérieur), soit une durée totale qui peut atteindre 8 ans;

– s'il choisit la voie de l'examen d'aptitude, il lui suffit de 7 ans d'expérience juridique pour être nommé (sous la réserve assez paradoxale que, pour pouvoir passer l'examen d'aptitude, il faut aussi 7 ans d'expérience professionnelle, à savoir que, pratiquement, les 7 ans deviendront 8 ans).

Ne serait-il pas plus logique qu'il y ait une différence plus marquée quant aux nombres d'années d'expérience minimum exigées dans les différentes voies d'accès?

*
* *

Par ailleurs, toujours dans l'avant-projet, la cohérence des dispositions applicables à la carrière du magistrat n'a pas été revue.

Afdeling 6: De coherentie tussen de toegangswegen tot de magistratuur

1. In het kader van het voorontwerp

Wat de andere maatregelen uit het ontwerp betreft, gaat het in hoofdzaak om bepalingen die bedoeld zijn om een coherentie te behouden in de toegangswegen tot de magistratuur.

Dat is, onder meer, het geval voor de verhoging van het vereiste aantal jaren ervaring om te kunnen worden benoemd tot substituut of rechter op basis van het examen inzake beroepsbekwaamheid.

Maar kan er nog echt sprake zijn van coherentie in de toegangswegen tot de magistratuur en van een gerechtelijke stage die nog steeds de «uitgelezen toegangsweg» zou zijn tot de magistratuur?

In het kader van het voorontwerp is de situatie als volgt voor de jongere die parketmagistraat wenst te worden:

– kiest hij voor de toegangsweg van de stage, dan zou hij na een minimum van 6 jaar magistraat kunnen worden, dat wil zeggen twee jaar voorafgaande ervaring, één jaar om de proeven van het vergelijkend examen af te leggen en drie jaar stage, en dit zonder rekening te houden met het feit dat het voorontwerp een mogelijke verlenging van 4 keer 6 maanden bepaalt (in plaats van 2 keer 6 maanden in het vorige systeem), hetzij een periode die in totaal tot 8 jaar kan oplopen;

– kiest hij voor de toegangsweg van het examen inzake beroepsbekwaamheid, dan volstaan 7 jaar juridische ervaring om te worden benoemd (onder het vrij paradoxale voorbehoud dat ook 7 jaar beroepservaring vereist is om te kunnen deelnemen aan het examen inzake beroepsbekwaamheid, zodat in de praktijk die 7 jaar er 8 worden).

Zou het niet logischer zijn om een meer uitgesproken verschil te hebben in het minimumaantal jaren ervaring dat vereist is in de onderscheiden toegangswegen?

*
* *

Bovendien, nog steeds in het voorontwerp, werd de coherentie van de op de loopbaan van de magistraat toepasselijke bepalingen niet herzien.

Or, dans de nombreuses hypothèses, les dispositions applicables pour une fonction supérieure prévoient des nombres d'années d'expérience différentes suivant la voie d'accès de départ du candidat.

Ainsi, pour pouvoir être nommé président d'un tribunal, le candidat doit, soit avoir exercé des fonctions juridiques pendant au moins 15 années dont les 5 dernières en tant que magistrat, soit avoir accompli le stage prévu à l'article 259octies et exercé les fonctions de magistrat pendant 7 ans.

L'actuel article 207 du Code judiciaire prévoit même trois possibilités de condition pour être nommé conseiller à la Cour d'appel, à savoir:

1° un exercice de fonctions juridiques pendant 15 ans dont les 5 dernières années comme magistrat;

2° la réussite de l'examen d'aptitude et l'exercice de la profession d'avocat pendant 15 ans ou une expérience cumulée de 15 ans comme avocat et magistrat;

3° la réussite du stage judiciaire prévu à l'article 259octies du Code judiciaire et 7 ans comme magistrat.

Systématiquement, on retrouve les conditions de 7 ans ou de 15 ans selon que la voie d'accès d'origine du candidat était le stage ou l'examen d'aptitude.

Si on veut garder la même logique et la même cohérence dans les fonctions de promotions, dans la mesure où l'avant-projet, pour le stage, augmente le nombre d'années d'expérience pour pouvoir passer le concours et la durée du stage, ne faudrait-il pas alors augmenter, à due concurrence, le chiffre des 15 années qui figure dans les articles du Code judiciaire en matière de promotion pour les candidats qui viennent de la voie de l'examen d'aptitude?

Welnu, in tal van hypothesen bepalen de toepasselijke bepalingen voor een hogere functie, afhankelijk van de toegangsweg die de kandidaat bij aanvang volgt, als vereiste een verschillend aantal jaren ervaring.

Zo dient de kandidaat, om te kunnen worden benoemd tot voorzitter van een rechtbank, ofwel gedurende ten minste 15 jaar, waarvan de laatste 5 als magistraat, juridische functies te hebben uitgeoefend, ofwel de in artikel 259octies bepaalde stage hebben vervuld en gedurende 7 jaar het ambt van magistraat hebben uitgeoefend.

Het huidige artikel 207 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt zelfs drie mogelijkheden als voorwaarde om te kunnen worden benoemd tot raadsheer in het Hof van beroep, met name:

1° gedurende 15 jaar een juridische functie hebben uitgeoefend waarvan de laatste 5 jaar als magistraat;

2° geslaagd zijn voor het examen inzake beroepsbekwaamheid en gedurende 15 jaar het beroep van advocaat hebben uitgeoefend of een samengetelde ervaring van 15 jaar als advocaat én magistraat;

3° geslaagd zijn voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage dat bepaald is in artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek en 7 jaar als magistraat.

De voorwaarden van 7 of 15 jaar zijn systematisch terug te vinden naargelang de toegangsweg die de kandidaat bij aanvang heeft gevolgd respectievelijk de stage dan wel het examen inzake beroepsbekwaamheid is.

Indien men diezelfde logica en dezelfde coherentie in de bevorderingsfuncties wil behouden, in de mate dat het voorontwerp, voor de stage, het aantal jaren ervaring dat is vereist voor deelname aan het vergelijkend examen en de duur van de stage, dient voor de kandidaten die de toegangsweg van het examen inzake beroepsbekwaamheid hebben gevolgd dan niet, proportioneel, een verhoging te worden doorgevoerd van het aantal van 15 jaar dat voorkomt in de artikelen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de bevordering?

Pour ne pas alourdir le présent avis, un seul exemple sera donné:

- dans le cadre de l'avant-projet, pour devenir juge, il sera nécessaire de compter au minimum: 2 années d'expérience professionnelle, un année pour passer l'examen, 4 années de stage = 7 années après les études, et ceci sans compter les 4 fois 6 mois de prolongation possible qui peuvent aboutir à un total de 9 ans;

- a-t-il encore un sens de parler, pour une promotion, de 7 années supplémentaires d'exercice alors que, par ailleurs, le chiffre de 15 ans est maintenu?

Pour le surplus, le lecteur averti reprendra avec intérêt, en les adaptant, les exemples chiffrés susvisés et les exemples de calculs totalement similaires à ceux qui précèdent et qui figuraient déjà dans l'annexe II de l'avis du CSJ approuvé par l'assemblée générale du 9 octobre 2002.

Cette analyse démontre encore ce que le CSJ a répété à de multiples reprises à savoir la nécessité de conserver la cohérence du système et de ne pas adopter des mesures partielles qui déséquilibrent toute la construction tant des voies d'accès que de la carrière.

2. Dans la variante soutenue par la CSJ

Le CSJ défend donc l'option d'un stage unique de 3 ans qui permet directement tant l'accès au siège qu'au parquet.

Dans cette logique, au niveau de la cohérence des voies d'accès, en ce qui concerne la voie d'accès par l'examen d'aptitude:

- il n'y a plus de raison de prévoir une différence entre les conditions pour être nommé directement, avec la réussite de l'examen d'aptitude, substitut ou juge;

- le nombre d'années d'expérience demandé pour être nommé par l'examen d'aptitude doit être augmenté à due concurrence de celle de l'exigence supplémentaire pour l'accès au concours.

Om voorliggend advies niet te verzwaren, zal het zich tot één voorbeeld beperken:

- in het kader van het voorontwerp is het, om rechter te kunnen worden, nodig om ten minste 2 jaar beroepservaring te hebben, één jaar om het examen af te leggen, 4 jaar stage = 7 jaar na het voltooien van de studie, en dit zonder de 4 keer 6 maanden mogelijke verlengingen mee te rekenen die het totaal op 9 jaar kunnen brengen;

- heeft het nog zin te spreken, voor een bevordering, van 7 bijkomende jaren ambtsuitoefening terwijl, bovendien, het aantal van 15 jaar behouden blijft?

Voor het overige zal de gewaarschuwde lezer met belangstelling opnieuw de bovenvermelde becijferde voorbeelden en de volkomen gelijkaardige voorbeelden van berekeningen die al in de bijlage II bij het op 9 oktober 2002 door de algemene vergadering van de HRJ aangenomen advies stonden, ter hand nemen en deze aanpassen.

Bovenstaande analyse toont andermaal aan wat de HRJ al bij herhaling formuleerde, met name de noodzaak om de coherentie van het systeem te behouden en geen gedeeltelijke maatregelen aan te nemen die de hele constructie op losse schroeven zetten, zowel wat de toegangswegen als de loopbaan aangaat.

2. In de variante waar de HRJ achter staat

De HRJ verdedigt dan ook de optie van een eenheidsstage van 3 jaar, die rechtstreeks toegang verleent tot zowel de zetel als het parquet.

In die logica, met betrekking tot de toegangsweg van het examen inzake beroepsbekwaamheid, voor wat betreft de coherentie van de toegangswegen:

- is er geen reden meer toe om nog te voorzien in een onderscheid tussen de voorwaarden om op basis van het welslagen voor het examen inzake beroepsbekwaamheid rechtstreeks te worden benoemd tot substitut of rechter;

- moet het aantal jaren ervaring dat vereist is om te worden benoemd op basis van het examen inzake beroepsbekwaamheid worden vermeerderd met een aantal jaren dat evenredig is aan het aantal jaren dat extra is vereist voor deelname aan het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage.

En ce qui concerne la cohérence au niveau de la carrière du magistrat, le problème soulevé par l'avant-projet est toujours présent mais d'une manière fort atténuée dans la mesure où le CSJ n'est pas partisan, ni d'un allongement du stage pour le siège à 4 ans, ni de la possibilité accrue de 4 prolongations de 6 mois.

Par ailleurs, la concordance entre les voies d'accès pour le parquet et le siège entraînera, pour l'avenir, l'inutilité d'une passerelle spécifique pour passer d'une fonction à l'autre.

Section 7: Les autres modifications intéressantes du projet

Outre, les innovations déjà soulignées et retenues ci-dessus, l'avant-projet contient encore, soit au niveau du stage judiciaire, soit à un niveau plus général, des modifications intéressantes et utiles qui méritent d'être relevées et adoptées ainsi, dans l'ordre où elles se présentent dans la coordination des textes figurant dans l'avant-projet:

- l'exigence d'une expérience minimum pour pouvoir passer l'examen d'aptitude (dans la législation actuelle, il n'y a aucune exigence à ce stade alors qu'il en existe une pour le concours du stage);

- la limitation à trois du nombre d'inscriptions possibles pour chacun des différents examens ou concours d'accès à la magistrature, mais sous la réserve des cas où le candidat n'a pas pu participer à l'examen ou au concours en raison d'une situation particulière d'excuse qui sera à apprécier comme telle, à sa demande, par la commission de nomination et de désignation compétente;

- la création d'une formation théorique et pratique pour les magistrats nommés sur base de l'examen d'aptitude ou l'examen oral d'évaluation;

- l'obligation pour les maîtres de stage de suivre une formation spécifique;

- la revalorisation pécuniaire de la fonction de stagiaire par la prise en compte de l'ancienneté pour le calcul du traitement du stagiaire et le changement dans l'échelle de traitement pendant la prolongation du stage.

Met betrekking tot de coherentie op het vlak van de loopbaan van de magistraat, is het door het voorontwerp opgeworpen probleem nog steeds aanwezig maar in veel mindere mate, nu de HRJ er geen voorstander van is de stage voor de zetel uit te breiden tot 4 jaar en al evenmin voorstander is van het verhogen tot 4 van het aantal mogelijkheden tot verlenging met 6 maanden.

Bovendien zal voor de toekomst de concordantie tussen de toegangswegen voor het parket en de zetel tot gevolg hebben dat het niet nodig is over een specifieke overstapmogelijkheid van het parket naar de zetel te beschikken.

Afdeling 7: De andere interessante wijzigingen in het ontwerp

Naast de al hoger vermelde innovaties bevat het voorontwerp, met betrekking tot de gerechtelijke stage of meer algemeen, ook interessante en nuttige wijzigingen die aangestipt dienen te worden en als zodanig dienen te worden aangenomen, namelijk, in de volgorde waarin zij opgenomen zijn in de gecoördineerde tekst die deel uitmaakt van het voorontwerp:

- de vereiste van een minimumervaring om te kunnen deelnemen aan het examen inzake beroepsbekwaamheid (de huidige wetgeving stelt voor dit stadium geen enkele vereiste waar die wel bestaat voor het vergelijkend toelatingsexamen tot de gerechtelijke stage);

- de beperking tot drie van het aantal mogelijke inschrijvingen voor elk van de onderscheiden (vergelijkende) toegangsexamens tot de magistratuur, maar onder voorbehoud van de gevallen waarin de kandidaat niet heeft kunnen deelnemen wegens bijzondere verschonende omstandigheden die, op zijn verzoek, als zodanig zullen worden beoordeeld door de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie.

- De inrichting van een theoretische en praktische opleiding voor de magistraten die op basis van het examen inzake beroepsbekwaamheid of het mondelinge evaluatie-examen werden benoemd;

- de verplichting voor de stagemeeesters om een specifieke opleiding te volgen;

- de geldelijke opwaardering van de functie van stagiair door voor de berekening van de wedde van de stagiair de anciënniteit in aanmerking te nemen en door tijdens de verlenging van de stage een verandering van weddeschaal toe te passen.

Section 8: Les dispositions transitoires

Les dispositions transitoires prévoient utilement que les articles 2 à 7 de l'avant-projet «sont uniquement applicables aux places vacantes publiées au moniteur belge après l'entrée en vigueur de ces articles», et, le maintien de la passerelle vers le siège pour les magistrats du ministère public nommé sur base de l'accomplissement du le stage court prévu actuellement (voir l'article 13 de l'avant-projet qui maintient l'article 191 du Code judiciaire pour cette hypothèse).

Au surplus, le CSJ attire l'attention du législateur sur le fait que l'allongement, prévu dans l'avant-projet, tant de la durée actuelle du stage pour le parquet (18 mois à 3 ans) que de la durée du stage pour le siège (3 ans à 4 ans), entraînera nécessairement une période transitoire particulière qui pourrait susciter des difficultés de recrutement dans la magistrature par la voie du stage.

Dans le cadre de la création prônée par le CSJ d'un stage unique de 3 ans, ces difficultés ne devraient pas être présentes pour l'accès au siège pour le stage, la durée du stage restant toujours de trois ans, mais se présenteraient vraisemblablement pour l'accès au parquet.

Il serait ainsi regrettable que, dès la naissance de ces difficultés prévisibles, le législateur non averti, dans la précipitation, change encore les règles applicables à la voie d'accès par le stage judiciaire.

Si, comme souligné ci-dessus, l'ensemble du système légal d'accès à la magistrature doit rester cohérent, il doit aussi bénéficier d'une stabilité temporelle pour éviter le risque de manque ou de pénurie de candidats magistrats.

Afdeling 8: De overgangsbepalingen

De overgangsbepalingen bepalen op nuttige wijze dat de artikelen 2 tot 7 van het voorontwerp «enkel van toepassing (zijn) op de vacante betrekkingen bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad na de inwerkingtreding van deze artikelen.» Zij voorzien daarnaast in het behoud van de overstapmogelijkheid naar de zetel voor de magistraten van het openbaar ministerie die werden benoemd op basis van het doorlopen van de momenteel bepaalde korte stage (zie artikel 13 van het voorontwerp dat voor die hypothese artikel 191 van het Gerechtelijk Wetboek behoudt).

Bovendien brengt de HRJ onder de aandacht van de wetgever dat de verlenging waarin het voorontwerp voorziet voor zowel de huidige duur van de parketgerichte stage (van 18 maanden naar 3 jaar) als voor de duur van de zetelgerichte stage (van 3 jaar naar 4 jaar), noodzakelijkerwijs een bijzondere overgangsperiode zal impliceren die moeilijkheden zou kunnen teweegbrengen voor de werving van magistraten op basis van de toegangsweg van de stage.

In het kader van de door de HRJ verdedigde invoering van een eenheidsstage van 3 jaar, zou de toegang tot de zetel op basis van de stage niet te kampen krijgen met die moeilijkheden, aangezien de duur van de stage in die hypothese nog altijd drie jaar is, maar zou de toegang tot het parket er waarschijnlijk wel hinder van ondervinden.

Zo zou het jammer zijn dat, zodra deze voorspelbare moeilijkheden zich voordoen, de wetgever die er niet voor werd gewaarschuwd, inderhaast nog een wijziging zou doorvoeren van de regels die op de toegangsweg van de gerechtelijke stage toepasselijk zijn.

Indien, zoals hierboven werd onderstreept, het hele wettelijke systeem voor toegang tot de magistratuur coherent dient te blijven, moet het tevens een tijdelijke stabiliteit genieten om te vermijden dat zich een gebrek aan of schaarste van kandidaat-magistraten zou aandienen.